

SUKARANAN
SA MGA
KRISTOHANONG
PAGTOLON'AN
SA
SEVENTH DAY
ADVENTIST
REFORM MOVEMENT

puc

SUKARANAN SA MGA
KRISTOHANONG PAGTOLON'AN
SA SEVENTH DAY ADVENTIST
REFORM MOVEMENT

SUKARANAN
SA MGA
KRISTOHANONG
PAGTOLON'AN
SA
SEVENTH DAY
ADVENTIST
REFORM MOVEMENT

SEVENTH DAY ADVENTIST REFORM MOVEMENT
PHILIPPINE UNION CONFERENCE
4 Temperance Lane, Interville 2, Culiat, Tandang Sora,
Quezon City, Philippines

*Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an
sa Seventh Day Adventist Reform Movement*

*Gihubad sa pinulongang Cebuano sa
Seventh Day Adventist Reform Movement
Philippine Union Conference*

Gipatik sa Pilipinas

Talaan sa mga Sulod

Pasiuna	6
I. Ang Pagka -Dios	12
A. Ang Amahan	15
B. Ang Anak	15
C. Ang Balaang Espiritu	24
II. Ang Balaang Kasulatan	29
III. Diosnong mga Balaod	32
A. Ang Moral nga Balaod	33
B. Ang Seremonyal nga Balaod	36
IV. Ang Igpapahulay	38
V. Sinugdanan sa Dautan ug ang Pagkahulog ni Lucifer	53
VI. Paglalang	57
VII. Ang Plano sa Pagtubos	59
A. Gracia, Pagtoo, ug mga Buhat	60
B. Pagkamatarung nga Gipaangkon ug Gipaambit	62
C. Ang Bahin sa Tawo	68
D. Kristohanong Kahingpitan	70
E. Walay Ikaduhang Higayon	71
VIII. Bautismo	72
IX. Ang Tulomanon sa Pag'ambit	77
A. Paghugas sa mga Tiil	77
B. Ang Panihapon sa Ginoo	79
X. Ang Santuaryo	82
XI. Ang mga Mensahe sa Tolo ka mga Manulonda	85
XII. Kanang Laing Manulonda	91
XIII. Ang Gasa sa Panagna	98
XIV. Kaminyoon	101
XV. Ang Kristohanong Pamilya	108
XVI. Kristohanong Pagpugong	111
XVII. Pagbulag Gikan sa Kalibutan	124
XVIII. Atong Katungdanan ngadto sa Pangagamhanang Sibil ..	133
XIX. Ang Pagpamatik	136
XX. Ang Iglesia sa Dios	141
XXI. Pagkatinugyanan	162
XXII. Ang Ikaduhang Pag'anhi ni Kristo	168
XXIII. Ang Sinugdanan, Kinaiyahan, ug Padulngan sa Tawo ..	173
XXIV. Ang Millennium	179
XXV. Ang Bag'ong Yuta	183
Panapus	187

Pasiuna

Si Kristo “mao ang matuod nga Kahayag, nga nagaiwag sa matag tawo, mianhi sa kalibutan. Dinhi Siya sa kalibutan, ug ang kalibutan gibuhat Niya, ug ang kalibutan wala moila Kaniya. Siya mianhi alang sa mga Iya, ug ang mga Iya wala modawat Kaniya. Apan sa tanan nga nanagdawat Kaniya, kanila naghatag Siya sa katungod nga mahimong mga anak sa Dios, kanila nga nanagtoo sa Iyang ngalan: Nga nangatawo, dili sa dugo, bisan sa kabubut’on sa unod, bisan sa kabubut’on sa tawo, kundili sa Dios” (Juan 1:9-13).

Latas sa mga kasiglohan ang kamatuoran nag’antus og makasubong sugilanon diha sa mga kamot sa nagahupot niini.

“Maingon nga ang kahayag ug kinabuhi sa mga tawo gisalikway sa mga punoan sa simbahan sa panahon ni Kristo, busa kini usab gisalikway sa matag nagasunod-sunod nga kaliwatan. Sa makadaghan ang sugilanon sa pagtali-kod ni Kristo gikan sa Judea nasubli-subli. Sa dihang ang mga Repormador miwali sa pulong sa Dios, wala silay hunahuna nga ibulag ang ilang kaugalingon gikan sa natukod na nga Iglesia; apan ang mga relihiyosong

pangulo dili motugot sa kahayag, ug kadtong nagdala niini napugos sa pagpangita ug laing sari, kinsa nangandoy sa kamatuoran. Sa atong kaadlawan pipila sa mga nag-angkong sumosunod sa mga Repormador ang napasibut sa ilang espiritu. Pipila ang nagapamati alang sa tingog sa Dios, ug andam modawat sa kamatuoran sa bisan unsang paagi kini mapadayag. Kadtong kinsa mosunod sa mga tunob sa mga Repormador sa kanunay mapugos sa pagtali-kod gikan sa mga iglesia nga ilang gihigugma, aron nga mapahayag ang tataw nga pagtolon’an sa pulong sa Dios. Ug sa makadaghang higayon sila nga nangita sa kamatuoran pinaagi sa samang pagtolon’an napugos sa pagbiya sa iglesia sa ilang mga amahan, aron nila mahatag ang pagtuman.”—*The Desire of Ages* p. 232.

“Ang unang mga Kristohanon maoy sahi gyud nga katawohan. Ang ilang dili masaway nga gawi ug walay paling-paling nga pagtoo maoy makanunayong pagbadlong nga nagahasol sa kalinaw sa mga makasasala. Bisin dyutay lang sa gidaghanon, walay kati-gayunan, ranggo, o mga pasidungog nga titulo, sila gika-

hadlok sa mga mamumuhap ug dautan sa bisan diin nga ang ilang kinaiya ug mga doktrina nahibaloan.” — *Great Controversy* p. 46.

Natugob uban sa kaguol ug kasubo, ang unang mga Kristohanon nakakita nga ang mga nagkalain-laing dagway sa paganismo mikuyanap sa iglesia. Sa pipila ka higayon sila mibadlong niining mga kadautan, apan wala magpulos.

“Human sa dugay ug hilabihang panagkabangi, ang mga matinud’anon nga dyutay nakahukom sa pagputol sa tanang kadugtongan uban sa apostata nga iglesia kun siya[iglesia] mosupak nga mahimong gawasnon gikan sa kabakakan ug pagkamadiosdioson. Ilang nakita nga ang panagbulag mao ang bugtong gikinahanglan kun sila buot motuman sa pulong sa Dios. Sila wala mangahas sa pagtugot sa mga sayup nga makamatay sa ilang kaugalingong kalag, ug nagpakita sa panig-ingnan nga mabutang sa katalagman ang pagtoo sa ilang mga anak ug ang mga anak sa ilang mga anak. Aron sa pagbaton sa kalinaw ug panaghiusa sila andam sa paghimo sa bisan unsa nga pagtugot nga nahiuyon sa pagkamaunongon sa Dios;

apan sila nagbati nga ang kalinaw hilabihan ka mahal nga masa-kripisyo ang prinsipyo. Kun ang panaghiusa mabatonan lang pinaagi sa pagkompromiso sa kama-tuoran ug pagkamatarung nan kinahanglan dunay panagkabangi, ug bisan pa’g gubat.

“Kaanindot unta alang sa iglesia ug sa kalibutan kun ang mga prinsipyo nga nagpalihok niadtong mga malig’ong kalag mabuhi pag’usab diha sa mga kasingkasing niadtong naga-angkon nga mga katawohan sa Dios. Adunay makapakugang nga kayam’angan labut sa mga pagtolon’an nga maoy haligi sa Kristohanong pagtoo. Ang opinyon nag’anam ka lig’on, nga human sa tanan, kini dili na kaayo mahinungdanon. Kini nga pagkaus’us nagakalig’on diha sa mga kamot sa mga ahente ni Satanas, sa ingon niana ang mga bakak nga teyorya ug makamatay nga mga limbong nga ang mga matinud’anon sa misupak sa miaging katuigan nagbutang sa kakuyaw sa ilang mga kinabuhi aron sa pagsupak ug pagpadayag, karon pagauyonan na pinaagi sa linibong naga-angkon nga mga sumosunod ni Kristo.” — *Ibid.*, pp. 45, 46.

Natago sa mga kabungtoran sa mga nagkalain-laing kayutaan,

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

dyutayng pundok sa mga matitud'anong tumotoo nagbantay sa kamatuoran nga buhi hangtud nga ang Dios mipukaw sa Protestanteng Repormasyon.

Si Jehovah migamit sa mga kaliwat sa mga Repormador sa ika-16 ka siglo aron sa pagtuboy sa dakung relihiyosong pagpamata niadtong 1800's. Niadtong panahona, daghan ang miapil sa pagwali sa ikaduhang pag'anhi. Si William Miller, usa ka magwawaling Baptist sa America, nahimong inila sa iyang pagtolon'an sa propesiya sa katapusan. Ang iyang mensahe naka-inpluwensya sa daghang mga Kristohanon hangtud sa ponto nga adunay mga 50,000 ang mibiya sa mga kasimbahanan sa ting'init sa 1844 uban ang tumong sa pagpangandam sa dali nga pag'abut ni Kristo nga gidahum nga mahitabodual sa katapusan sa maong tuig.

Human sa pagkabalò, dyutaynga pundok niining mga tawohana nagakatigum sa Albany, NY, niadtong 1845, aron sa pagsusi sa pulong sa Dios alang sa mas tin'aw nga pagsabut. Ang uban niining mga tumotooha nakadawat og bag'ong kahayag gikan sa Ginoo, ug niadtong 1861, sila misugod sa pagorganisar sa ilang mga kaugalingon, nagsaaray sa

“pagbantay sa mga sugo sa Dios, ug sa pagtoo ni Jesus” (Bugna 14:12). Kini nailhan nga Seventh-day Adventist.

Subli-subling panawagan sa paghinulsol ug pagkakabig kanunayng gipresentar ngadto sa tumotoong Adventista (Buhat 3:19). Ingon nga pagpangandam sa pag'abut ni Kristo, ang repormasyon misugod sa pagkahitabo pinaagi sa presentasyon sa mensahe nga si Kristo ang Atong Pagkamatarung niadtong 1888. Kini nga repormasyon nahimong napadayag sa higayon sa World War—I (1914 - 1918), sa dihang daghan sa mga matitud'anong Adventista mibarug sa paglaban sa balaod sa Dios ug sa pagtoo ni Jesus ug nilungtad sa pagkabulag gikan sa iglesia nga ilang gihigugma.

Sa 1925, kining mga magsusupak sumala sa tanlag ug mga matitud'anong tumotoo nagakatigum gikan sa 16 ka mga nasud ug mi-organisar sa ilang mga kaugalingon sa katuyoan nga mosunod sa Tambag sa Matitud-anon ug Matuod nga Saksi sa Bugna 3:18-20. Pinaagi sa atong inadlawng patigayon sa kinabuhi ug ang espiritu nga atong gipakita alang niini nga mensahe nga ang atong *eternal* nga padulngan

mapiho.

Sukad niadtong panahona gikan nianang kinabag'an, atong gipalain ang atong mga kaugalingon gikan niining duruha, gikan sa kinadak'ang pundok sa Adventista ug gikan nianang uban pang mga sanga sa Adventismo pinaagi sa pangalan nga *Seventh Day Adventist Reform Movement*, gibasi sa natagna nga repormasyon (6T 119).

Sa pagpatik niini nga libro, *Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM*, kita wala maghimohimo sa bisan unsang paagi sa usa ka tawohanong tinohan nga gipasukad sa tawohanong tradisyon. Ang atong pinakatuyo mao ang pagliso sa pagtagad sa uhaw sa kamatuoran nga mga kalag ngadto kang Jesus, atong personal nga Manluluwas; sa paglaum nga sila modawat sa Iyang pulong sa kinatibuk'an ingon nga patukoranan sa ilang pagtoo. Busa, niini nga pinatik kita nagapahibalo sa sukaranang mga pagtolon'an sa Biblea, kay ang tanang tinuod nga sumosunod ni Kristo kinahanglan andam sa paghatag og tubag "kang bisan kinsa nga mangu-tana" (1Pedro 3:15).

Kita naghupot nga ang tanang mga doktrina kinahanglan ma-

sulayan pinaagi sa "kini ang gitingon sa Ginoo." "Ngadto sa kasugoan ug sa pamatuod: kon sila dili magasulti sumala niining mga pulonga, kini tungod kay walay kahayag diha kanila." (Isaias 8:20). Busa, atong gigamit ang Biblea ingon nga mao ra ang suk-danan sa atong pagtoo ug pag-gawi. Pinasikad sa mga pulong sa Dios kita pagahukman. "Ang pulong sa Dios paigó aron mahayagan ang hunahuna nga nagabunan pag'ayo, ug masabtan niadtong kinsa adunay tinguha sa pagsabut niini" (*Selected Messages bk. 3, p. 31*).

"Ang Dios makabaton og katawohan ibabaw sa yuta nga magasubay sa Biblea, ug Biblea lang, ingon nga sumbanan sa tanang mga doktrina ug ang basihanan sa tanang pagreporma. . . Si Satanas makanunayong naningkamot aron sa pagdani sa pagtagad ngadto sa tawo inay sa Dios. Iyang giyahan ang katawohan sa pagtan'aw sa mga obispo, ngadto sa mga pastor, mga magtutudlo sa *theology*, ingon nga ilang mga giya, inay sa pagtoon. Dayon, pinaagi sa pagkontrolar sa hunahuna sa mga pangulo, siya maka-inpluwensya sa mga panon sumala sa iyang kabubut'on" — *Great Controversy*, p. 595.

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

“Ang unang mga Kristohanon maoy sahi gyud nga katawohan. Ang ilang dili masaway nga gawi ug walay paling-paling nga pagtoo maoy makanunayong pagbadlong nga nagahasol sa kalinaw sa mga makasasala. Bisan dyutay lang sa gidaghanon, walay katigayunan, ranggo, o mga pasidungog nga titulo, sila gikahadlok sa mga mamumuhat og dautan sa bisan diin nga ang ilang kinaiya ug mga doktrina nahibaloan.” — *Ibid.* p. 46.

Maoy usa ka mandô nga atong dawaton ang pagtolon'an sa mga kasulatan ug mopailalum sa atong mga kabubut'on sa napadayag nga kabubut'on sa Dios (Juan 7:7; Jacobo 4:7). Pinaagi sa bug'os nga pagtugyan sa atong kabubut'on atong mabatonan ang kusog sa pagdaug sa sala ug kangitngit niining kalibutana (2 Pedro 1:4).

Diha sa Iyang pulong, ang Dios nagsaad nga maghatag og mga panan'awon sa katapusang mga adlaw (Buhat 2:17, 18), dili alang sa bag'ong sumbanan sa pagtoo, kundili aron mahayagan ang Iyang katawohan ug alang sa pagkoreher niadtong natipas gikan sa kamatuoran sa Biblea (it. *Early Writings*, p. 78).

Kita usab naggamit sa mga

sinulat ni E.G. White tungod niini nga mga katarungan:

“Ang Ginoo naglaraw sa pagpasidaan kaninyo, magbadlong, magtambag, pinaagi sa mga pamatuod nga gihatag, ug sa pagpasantop sa inyong mga hunahuna sa kahinungdanon sa kamatuoran sa Iyang pulong. Ang mga sinulat nga mga pamatuod dili sa paghatag og bag'ong kahayag, kundili aron sa kamasanagon mapasantop sa kasingkasing ang mga kamatuoran nga napadayag na pinaagi sa Espiritu. Ang katungdanan sa tawo ngadto sa Dios ug sa Iyang isigkatawo sa katin'aw gipadayag sa pulong sa Dios, apan dyutay pa kaninyo ang nagmatinumanon sa kahayag nga gihatag. Walay dugang nga kamatuoran; apan ang Dios pinaagi sa mga *Pamatuod* nagpayano sa mga dagkung kamatuoran nga napadayag na ug sa Iyang natudlong pamaagi gibutyag sila atubangan sa katawohan, aron ang tanan walay ikapangulipas” — *Testimonies*, vol.6, p. 605.

Si John Robinson ang pastor sa *Pilgrims* nga nangadto sa America, naghimo sa mosunod nga hangyo sa Iyang panon sa dihang sila hapit na mogikan sa ilang panaw:

“ ‘Hinumdumi ang inyong pakigsaad sa iglesia, nga inyong gikauyonan nga molakaw diha sa tanang dalan sa Ginoo, nahibaluan o ipahibalo pa kaninyo. Hinumdumi ang inyong saad, ug kasabutan uban sa Dios ug sa usag-usa, nga modawat sa bisan unsang kahayag ug kamatuoran nga ipahibalo kaninyo gikan sa Iyang sinulat nga pulong; apan nianang tanan, pagmatngon, naghangyo ako kaninyo, unsay ginadawat ninyo ingon nga kamatuoran, ug itandi kini ug timbanga kini uban sa laing mga kasulatan o kamatuoran sa dili pa ninyo kini dawaton’ ” —*Great*

Controversy p. 292.

Ang pangamuyo ni John Robinson ikapadapat usab gihapon alang kanatong tanan karon kinsa buot maandam sa hinanali nga pag’abut sa atong Ginoong Jesukristo. Hinaut kitang tanan mag’ampo alang sa paggiya sa Balaang Espiritu nga magauban kanato sa diha nga atong himoon ang *Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon’an sa SDA Reform Movement* nga maoy tumong sa atong masibuton nga pagtoon!

The GC Doctrinal Council

Kapitulo I

Ang Pagka-Dios

“Mao kini ang giingon ni Jehovah ang Hari sa Israel, ug ang iyang Manunubos, si Jehovah sa mga panon: Ako mao man ang nahauna ug ang naulahi, ug gawas Kanako wala nay Dios.” Tumotok kamo Kanako, ug mangaluwas kamo, tanang mga kinatumyan sa yuta: kay Ako man ang Dios, ug wala nay lain.” (Isaiah 44:6; 45:22).

Ang Biblea nagahisgot sa usa lang ka Dios, Dueteronomio 6:4; 1 Corinto 8:4, 6. Sa Henibreo, ang *termino* nga Dios sa kasagaran gigamit ingon nga subra sa usa kabuok (*plural*) nga porma (*Elohiym* ingon nga sukwahi sa usa ra kabuok nga *Elowahh*). Sumala sa kasulatan, ang Pagka-Dios (Genesis 1:1,26; Buhat 17:29; Colosas 2:9) nagalangkob sa tolo ka *Diosnong Talahuron*—ang Amahan, ang Anak, ug ang Balaang Espiritu—nagakakuyog sa pagbuhat ingon nga usa. Isaia 48:16,17; Mateo 3:16, 17; 28:19; Juan 14:16,26; 15:26; 2 Corinto 13:14; Efeso 2:18; Judas 20, 21.

Ang atong pagtoo sa paglungtad sa Dios natukod diha sa mga ebidensya nga Siya mismo ang naghatag. Ang kamot sa Dios anaa

sa tanang dapit—sa kinaiyahan, sa kasaysayan, sa atong personal nga kasinatian ug, labaw sa tanan diha sa Iyang Pulong: ang Biblea. Kini maamgohan sa tanan kinsa nangandoy nga makakita sa mga ebidensya alang sa ilang kaugalingon. Job 11:7; 2 Cronicas 15:2; Jeremias 29:13; Mateo 5:8; Roma 1:20; 1 Corinto 2:14, 15.

Pipila sa mga Kinaiyahan sa Pagka-Dios:

- walay katapusan: Salmo 90:2; Isaia 40:28; Roma 1:20.
- walay kamatayon: 1 Timoteo 1:17; 6:15, 16.
- dili makita sa tawong makasala: 1 Juan 4:12; 1 Timoteo 1:17.
- anaa sa tanang dapit: Salmo 139:7–12; Jeremias 23:24.
- nahibalo sa tanan: 1 Samuel 16:7; Salmo 139:2–4; Hebreo 4:13; 1 Juan 3:20.
- makagagahum sa tanan: Job 37:23; 38:1–41; 42:2; Salmo 33:6–9; Mateo 19:26.
- walay pagkausab: Salmo 33:11; Malaquias 3:6; Jacobo 1:17.
- balaan: Levitico 19:2; Josue 24:19; Salmo 99:9; 1 Pedro

1:16.

- matarung: Ezdras 9:15; Jeremias 23:6; Daniel 9:7; Salmo 7:9.
- maloloy'on: Exodu 34:6; Salmo 103:8; Lamentaciones 3:22; Miqueas 7:18.
- maayo: Exodu 33:19; Salmo 34:8; Mateo 19:17; Roma 2:4.
- matuod: Deuteronomio 32:4; Salmo 31:5; Isaias 65:16.
- gugma: Juan 3:16; 1 Juan 4:7-11.

“Ang pagpadayag sa Iyang kaugalingon nga gihatag sa Dios diha sa Iyang pulong kini alang sa atong pagtoon. Tinguhaon nato nga kini masabtan. Apan sa gawas niini dili na nato tugkaron. Ang pinakataas nga pangisip mahimong magpabug'at sa iyang kaugalingon hangtud nga kini kapuyan sa mga panaghap sa kinaiyahan sa Dios, apan ang panlimbasog mahimong way kapuslanan. Kini nga suliran wala gihatag nato nga sulbaron. Walay tawohanong kaisipan ang makatukib sa Dios. Walay magpatuyang sa panahumdahum mahitungod sa Iyang kinaiyahan. Dinhi ang pagpakahilum maoy kalarino. Ang Usa nga Nahibalo sa Tanan maoy labaw sa tanang lantugi.” — *The Ministry of Healing*, p. 429.

“Ang Amahan dili mahubit

pinaagi sa mga butang sa yuta. Ang Amahan mao ang kahupnangan sa Pagka-Dios nga lawasnon, ug dili makita sa may kamatayon. Ang Anak mao ang kahupnangan sa Pagka-Dios nga napadayag. Ang Pulong sa Dios nagpaila Kaniya nga mao “ang dagway sa Iyang pagkamao”- (Hebreo 1:3). ‘Gihigugma pag'ayo sa Dios ang kalibutan ug tungod niana Iyang gihatag ang Iyang bugtong Anak, aron ang motuo Kaniya dili malaglag, apan may kinabuhing dayon’ (Juan 3:16). Dinhi napadayag ang personalidad sa Amahan.

“Ang Maglilipay nga gisaad ni Kristo nga ipadala tapus sa Iyang pagkayab ngadto sa langit mao ang Espiritu sa tibuok nga kahupnangan sa Pagka-Dios, nagapadayag sa gahum sa langitnong gracia alang sa tanan nga modawat ug motoo ni Kristo ingon nga ilang personal nga Manluluwas. Dunay totolo ka mga buhing persona sa langitnong triyo: sa ngalan niining totolo ka dagkung gahum—ang Amahan, ang Anak, ug ang Balaan Espiritu—kadtong modawat ni Kristo pinaagi sa buhing pagtoo gibautismohan, ug kining gahuma motabang sa martinumanong sakup sa langit sa ilang mga pakigbisug sa pagki-

mentary [Ellen G. White Comments], vol. 5 p. 1128.

A. ANG AMAHAN

Ang Amahan mao ang Unang Persona sa Pagka-Dios. Mateo 3:17; 11:25; Juan 14:28; 15:1, 9; Buhat 1:7; 2 Corinto 1:3; Hebreo 1:1–13; Jacobo 1:17.

Pinaagi kang Kristo ug sa Balaang Espiritu, ang Amahan maoy Maglalalang ug Tig'amoma sa tanan. Malaquias 2:10; Hebreo 1:1–3; Colosas 1:14–16; Juan 1:3; Job 26:13; 33:4; Salmo 104:30.

Ang Dios maoy Amahan sa tanang midawat kang Kristo ingon nga ilang personal nga Manluluwas ug nagtuman sa tanan Niyang kasugoan. Mateo 5:48; 6:9; Juan 1:12, 13; 20:17; Roma 8:15–17; 2 Corinto 6:17, 18; 1 Juan 3:24.

Ang pinaka naila nga kinaiyahan sa Amahan—nga nag'aghat sa plano sa kaluwasan—mao ang Iyang gugma. Juan 3:16; 1 Juan 4:8–13, 16. Ang Iyang gugma madayag dinhi kanato kun Siya nagpuyo sa sulod nato pinaagi sa Balaang Espiritu. Juan 14:16, 23; Roma 8:14; 1 Juan 4:16.

“Si Jesus nagtudlo kanato sa pagtawag sa Iyang Amahan nga atong Amahan. Siya wala maulaw

sa pagtawag kanato nga Iyang mga igsoon. Hebreo 2:11. Hilabihan ka andam, sa hilabihan may kahinam, ang Manluluwas sa pagabi-abi kanato ingon nga sakup sa pamilya sa Dios, kay sa pina-kaunang pulong nga atong gamiton sa pagduol sa Dios Siya nagbutang sa kasigurohan sa atong langitnong relasyon, ‘Amahan Namu.’ ” —*Mount of Blessing* p. 103.

“Ang Tigulang sa mga Adlaw mao ang Dios Amahan. Nagaingon ang Salmista: ‘Sa wala pa patunghaa ang kabukiran, kon ang yuta ug ang kalibutan nga Imong gihimo, bisan sa walay katapusan, Ikaw mao ang Dios’ (Salmo 90:2). Kini Siya, ang tinubdan sa tanang binuhad, ug tuburan sa tanang balaod, nga magadumala sa paghukom.” —*Great Controversy* p. 479.

B. ANG ANAK

Si Kristo ang Ikaduhang Persona sa Pagka-Dios (1 Timoteo 3:16; Tito 2:13; Hebreo 1:8), mao ang walay katapusan, kinaugalingong nagluntad nga Anak sa Dios, ang “mao gyud nga dagway” (Hebreo 1:3; Juan 14:7–10) sa Amahan. Kuyog sa Amahan, ‘Siya ang magsusugod (Bugna 3:14, Grego *Arche*—magmumug-

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

na), sa tanang butang, Juan 1:1-3; Colosas 1:15-17; Hebreo 1:2; Roma 9:5 (it. Juan 17:3; 1 Juan 5:20); Isaias 9:6; Juan 6:33.

Ang walay katapusang paglungtad-nang-daan ni Kristo sa katin'aw gitudlo sa Biblea. Miqueas 5:2; Proverbio 8:22-30; Juan 1:1, 2, 14; 17:5, 24. Ang komparasyon sa Isaias 40:3-5 ug Mateo 3:3 nagapamatuod nga si Kristo kauban sa Pagka-Dios. Tan'awa usab ang Exodu 3:14 ug Juan 8:58.

Ingon nga si Kristo Dios usab, usa sa Amahan ug kapantay Niya, Siya usab pagasimbahon. Kini dili angayan nga kahimtang kon Siya linalang o kaha usa nga milungtad human sa paglungtad sa Amahan. (Bugna 19:10). Juan 10:30; 20:28; Mateo 14:33; Lucas 4:8; Filipos 2:9-11; Hebreo 1:6; Lucas 24:52.

Sa walay paghunong sa pagkadiosnon, si Kristo mikuha sa pagkatawohanon ug nahimong usa ka tawo sa pagbaton Niya'g unod, sa dihang Siya nahimugso ni birhin Maria. Isaias 7:14; Mateo 1:23; Lucas 1:35. Sa Iyang pagkatawo sa *Bethlehem*, wala Niya batoni ang kinaiyahan ni Adam sa wala pa mahulog, apan ang binhi ni Abraham ug ni David. Juan 1:14; Roma 8:3; Hebreo 2:14, 16, 17; Filipos 2:7, 8; Roma

1:3, 4; 2 Timoteo 2:8.

Si Kristo mianhi sa kalibutan:

- “aron sa pagpangita ug pagluwas sa nawala” (Lucas 19:10);
- aron sa pagkinabuhi ug pagpakamatay alang sa pagmatarung kanato (justification) ug pagkabalaan (sanctification) (Roma 5:9, 10; 1 Juan 1:9; Juan 17:19);
- aron pagkuha sa atong mga sala (Mateo 1:21; Juan 1:29; 1 Timoteo 1:15; 1 Juan 3:5);
- aron sa pagtubos kanato gikan sa silot sa kasugoan (Galacia 3:13; 4:4, 5);
- aron paghukom sa silot sa sala diha sa unod, magahimo kanato, pinaagi sa Balaang Espiritu, sa pagtuman sa pagkamatarung sa kasugoan (Roma 8:3, 4);
- aron sa paghatag kanato og panig'ingnan sa pagtuman sa kasugoan (Juan 15:10; 1 Pedro 2:21-24; 1 Juan 2:5, 6; Hebreo 5:8, 9);
- ug aron sa paglaglag sa mga buhat sa yawa (1 Juan 3:8).

Ingon nga tawo, si Kristo gitintal sa tanang ponto sama kanato; apan bisan pa niana Siya wala makasala. Marcos 1:13; Lucas 4:1, 2, 13; Hebreo 2:18; 4:15; Juan 14:30; 2 Corinto 5:21; 1 Pedro 2:22.

Ang haliling kamatayon ni

Kristo sa krus nagsangkap sa sa-kripisyong bahin (ang halad nga dugo) sa *pagbayad* sa mga sala sa tawohanong rasa. Kadto lamang modawat niini nga tagana ang maluwas. Isaias 53:1-12; Juan 3:14-17; 2 Corinto 5:19; Hebreo 9:22; 1 Pedro 1:18, 19; 1 Juan 1:7.

Ang pagpanglaban nga bahin sa pagtabon kini gisangkap pinaagi sa pagpataliwala ni Kristo sa santuaryo sa itaas. (Roma 5:8-11; 8:34; Hebreo 8:12).

Duhay Kinaiyahan

“Ang Pagka-Dios wala gihi-mong tawo, ug ang tawo wala gihi-mong dios sa pagsagol sa duha ka kinaiyahan. Si Kristo wala magbaton og samang masalanon, dunot, pagka-masinupakon sa hulog nga atong nabatonan, kay kun mao pa dili Siya mahi-mong hingpit nga halad.” — *Selected Messages*, bk. 3, p. 131.

“Si Kristo adunay duha ka pilo nga kinaiyahan. Siya mao ang Dios ug tawo.” — *SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 6, p. 1074.

“Ang duha ka kinaiyahan misteryosong gihalo sa usa ka persona — ang tawo nga si Kristo Jesus.” — *Ibid.*, vol. 5, p. 1113.

“Pinaagi sa Iyang pagkatawohanon, si Kristo mikuopot sa

tawohanon; pinaagi sa Iyang pagkadiosnon, Siya migunit sa trono sa Dios. Ingon nga Anak sa tawo, Siya naghatag kanato og panig’ingnan sa pagkamatimumnon; ingon nga Anak sa Dios, Siya naghatag kanato og gahum sa pagtuman.” — *The Desire of Ages*, p. 24.

Diosnong Kinaiyahan

“Si Kristo Dios gayud, ug sa kinatas’an nga pag’ila. Siya kauban na sa Dios sukad pa sa tanang kapanahonan nga walay kinutoban, Dios ibabaw sa tanan, bulahan hangtud sa kahangturan.” — *Selected Messages*, bk. 1, p. 247.

“Sa paghisgut mahitungod sa Iyang *paglungtad-nang-daan*, si Kristo magadala sa atong mga hunahuna pabalik latas sa walay katapusang kapanahonan. Siya nagpamatuod kanato nga wala gyuy higayon nga Siya wala masuod sa pakigkuyog uban sa walay katapusang Dios.” — *Evangelism*, p. 615.

“Sukad pa sa walay katapusang mga adlaw si Ginoong Jesus usa na uban sa Amahan.” — *The Desire of Ages*, p. 19.

Ang kahilum mihugpa diha sa mabagang duot [sa mga Fariseo, mga punoan, ug mga katawohan]. Ang ngalan sa Dios, nga gihatag

ngadto kang Moises aron sa pagpadayag sa ideya sa walay kinutoban nga presensya, giangkong ingon nga Iya niining Galileyanhong Magtutudlo. Siya mipaila sa Iyang kaugalingon ingon nga mao ang Usa nga *kinaugalingong-naglungtad*, Siya mao ang gisaad sa Israel, 'kang kansang kaagi sa kagikanan gikan pa sa kanhing panahon, gikan sa walay katapusan.' (Miqueas 5:2, margin). —Ibid., pp. 469, 470.

"Sa dihang ang tingog sa gamhanang manulonda nabati sa lubnganan ni Kristo, nagaingon, ang Imong Amahan nagtawag Kanimo, ang Manluluwas migula gikan sa lubnganan sa kinabuhi nga anaa Kaniya. Karon napamatud'an ang katinuod sa Iyang mga pulong, 'Itugyan Ko ang Akong kinabuhi, aron kuhaon Ko kini pag'usab. . . may gahum Ako sa pagtugyan niini, ug may gahum Ako sa pagkuha niini pag'usab.' Karon natuman ang tagna nga Iyang gisulti sa mga pari ug mga punoan, 'Gun'uba ninyo kining templo, ug sa tolo ka adlaw Akong patindugon' (Juan 10:17, 18; 2:19).

"Sa gawas sa nasiak nga lubnganan ni Jose si Kristo nagmantala diha sa kadaugan, Ako ang pagkabanhaw, ug ang kina-

buhi.' Kining mga pulonga masulti lamang sa Dios. Ang tanang linalang nabuhi pinaagi sa kabubut'on ug gahum sa Dios. Sila nagasalig lang nga mga magdadawat sa kinabuhi sa Dios. Gikan sa pinakataas nga serafim hangtud sa pinakaubos nga may kinabuhi, ang tanan gitugob gikan sa Tuburan sa kinabuhi. Siya lang nga usa sa Dios ang makaingon, Ako may gahum sa pagtugyan sa Akong kinabuhi, ug may gahum Ako sa pagbawi niini. Sa Iyang pagkadiosnon, si Kristo naghupot sa gahum sa pagputol sa mga gapus sa kamatayon." Ibid., p. 785.

"Diha Kaniya sa lawasnon nagapuyo ang tanang kahupnganan sa Pagka-Dios. Sa dihang si Kristo gilansang ang tawohanon Niyang kinaiyahan ang namatay. Ang Dios wala miunlod ug namatay; kana dili mahitabo." —*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 5, p. 1113.

"Ang espiritu ni Kristo mitulog diha sa lubnganan uban sa Iyang lawas, ug wala milupad sa langit, aron mahimong magkabalag, ug unya motan'aw diha sa nagsubo nga mga tinon'an nga mibalsamo sa lawas nga Iyang gigikanan sa paglupad. Ang tanang naglangkob sa kinabuhi ug salabutan ni Jesus mipabilin sa Iyang lawas diha sa

lubnganan; ug sa diha nga Siya migula kini tibuok nga pagkamao; wala na Niya tawga ang Iyang espiritu gikan sa langit. May gahum Siya sa pagtugyan sa Iyang kinabuhi ug sa pagbawi niini.” Ibid., pp. 1150, 1151.

“Ang pagkadiosnon ni Kristo mao ang kasigurohan sa mga tumotoo alang sa kinabuhing dayon.” —*The Desire of Ages*, p. 530.

Tawohanong Kinaiyahan

“Kini maoy usa ka halos na walay kinutobang pagpaubos alang sa Anak sa Dios nga mokuha sa kinaiyahan sa tawo, bisan pa kun nagbarug si Adam sa iyang pagka-inosente sa Eden. Apan si Jesus mibatong sa pagkatawohanon sa dihang ang rasa naluya na sa mga 4,000 ka katuigan sa sala. Sama sa matag anak ni Adam Iyang nabatnan ang mga linungtaran sa epekto sa dakung balaod sa pagpangliwat.” —Ibid., p. 49.

“Sa dili masukod nga bili, ug sa paagi nga misteryoso alang sa mga manulonda ug maingon man usab sa mga tawo, si Kristo mikuha sa tawohanon. Nagtabon sa Iyang pagkadios, naghiklin sa Iyang himaya, Siya natawo nga bata didto sa Bethlehem.”—*The Youth’s Instructor*, July 20,

1899.

“Sa diha nga si Jesus mikuha sa tawohanong kinaiyahan, ug nahimong ingon sa dagway sa tawo, Siya nagbatong sa tanan nga tawohanong organismo. Ang Iyang panginahanglan mao usab ang mga panginahanglan sa tawo. Siya adunay mga lawasong kakulangon nga angayng sangkapan, lawasong kakapoy nga humpayon. Pinaagi sa pag’ampo ngadto sa Amahan nga Siya natukohan alang sa katungdanan ug pagsulay.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 5, p. 1130.

“Siya usa ka Igsoon sa atong mga kaluyahon, apan dili sa pagbatong og samang mga taras. Ingong nga walay sala nga Usa, ang Iyang kinaiya misibog gikan sa dautan.”—*Testimonies*, vol. 2, p. 202.

“Ang pagka-tawohanon sa Anak sa Dios mao ang tanan alang kanato. Kini mao ang bulawan nga kadina nga nagabugkos sa atong mga kalag ngadto kang Kristo, ug pinaagi ni Kristo ngadto sa Dios. Mao kini ang angay natong ton’an. Si Kristo tinuod gyud nga tawo; Siya naghatag og kalig-onan sa Iyang pagpaubos diha sa pagkahimong tawo. Bisana pa niana Siya Dios diha sa unod. Kun

kita moduol na niining suhetoha, maayo nga atong pamation ang mga pulong nga gisulti ni Kristo ngadto kang Moises diha sa nagdilaab nga sampinit, 'Huboa ang imong mga sandalyas gikan sa imong mga tiil, kay ang dapit nga imong gitindogan yuta nga balaan' (Exodu 3: 5)."—*Selected Messages*, bk. 1, p. 244.

Gitintal sa Tanang Bahin

"Sinul'oban sa saput sa pagkawatowohanon, ang Anak sa Dios mikanaug ngadto sa nahimutangan niadtong kinsa gitinguha Niyang luwason. Diha Kaniya walay limbong o pagkamakasasala; Siya kanunayng putli ug hinlo; bisan pa niana Iyang gikuha ngadto Kaniya ang atong masalanong kinaiyahan. Mibisti sa Iyang pagkadios uban sa pagkawatowohanon, aron Siya makahimo sa pagpakig'uban sa hulog nga katawohan, siya nangita aron bakwion alang sa tawo kanang, tungod sa paglapas, nawala kang Adam mismo ug sa tibuok kalibutan.' —*The Review and Herald*, December 15, 1896.

"Ang kasingkasing ni Kristo gilagbasan sa mas mahait pa nga kasakit kay nianang nahimo sa mga lansang nga gipadulot sa Iyang mga kamot ug tiil. Siya nag-

dala sa mga kasal'anan sa tibuok kalibutan, miantus sa atong silot—ang kapungot sa Dios batok sa maglalapas. Nalambigit sa Iyang pagsulay ang hilabihan ka kusog nga tentasyon sa hunahuna nga Siya gisalikway sa Dios. Ang Iyang kalag gisakit pag'ayo pinaagi sa pagduot sa mabagang kangitngit, tingale pag mosimang Siya gikan sa Iyang pagkatarung samtang naa sa makalilisang nga pag'antus. Gawas kun adunay poruhan nga matintal, ang tentasyon dili tentasyon. Ang tentasyon ginasuklan sa dihang ang tawo kusganong nainpluwensyahan sa pagbuhat og usa ka sayup nga buhat; ug, nahibalo nga siya makahimo niana, gidumilian, pinaagi sa pagtoo, uban sa hugot nga pagkupot sa diosnong gahum. Mao kini ang giantus nga giagian ni Kristo. Siya wala unta gitintal sa tanang bahin ingon sa tawo nga ginatintal, kun walay poruhan nga mapakyas Siya. Gawasnon Siya nga ahente, gibutang sa kahigayonan sama kang Adam, ug maingon man sa matag tawo. Sa Iyang katapusang mga takna, samtang nagbitay sa krus, Siya nakasinati sa kinatibuk'an gayud kun unsay masinatian sa tawo kun makigbugno batok sa sala. Iyang nasabtan maunsa ka ngil'ad

ang usa ka ang tawo pinaagi sa pagtugyan sa sala. Iyang nasabut ang makalilisang nga linungtaran sa paglapas sa balaod sa Dios; kay ang kasal'anan sa tibuok kalibutan diha man Kaniya." —*The Youth's Instructor*, July 20, 1899.

"Sa dihang ang Iyang pag-ministryo nagsugod na, human sa pagbautismo, Siya miantus sa makapahingutas nga pagpuasa nga duol sa unom ka semana. Dili lang tungod sa nagakutkut nga kahapdos sa kagutom nga naghimo sa Iyang mga pag'antus nga hilabihan ka grabe nga dili mahubit, apan ang kangutngut sa mga sala sa kalibutan nga midat'ug sa hilabihan diha Kaniya. Siya nga wala makahimo og sala nahimong sala alang kanato. Niining makalilisang nga kabug'at sa sala diha Kaniya tungod sa atong mga kasal'anan Siya misagubang sa makalilisang pag-sulay sa gana, ug sa gugma sa kalibutan ug sa dungog, ug sa garbo sa pagpasundayag nga mogiya ngadto sa pagpangandak." —*Testimonies*, vol. 3, p. 372.

Apan Walay Sala

"Si Kristo lamang ang bugtong nilakaw sa yuta nga wala gyuy dagta sala." —*Selected Messages*, bk. 3, p. 134.

"Pagmatngon, pagmatngon gayud pag'ayo kun unsaon nimo paghisgut ang tawohanong kinaiyahan ni Kristo. Ayaw Siya ipahaluna sa atubangan sa katawohan ingon nga tawo nga adunay mga kahiligan sa sala: Siya mao ang ikaduhang Adam. Ang una gilalang nga putli, walay sala nga binuhat, walay dagta sa sala diha kaniya; Siya sama sa dagway sa Dios. Siya mahimong mahulog, ug nahulog tungod sa paglapas. Tungod sa sala ang iyang kaliwatan natawo nga nagdala nang daan og mga kahiligan sa paglapas. Apan sa Jesukristo mao ang bugtong Anak sa Dios. Siya mikuha diha sa Iyang kaugalingon sa tawohanong kinaiyahan, ug gitintal sa tanang bahin ingon sa pagtintal sa kinaiyahan sa tawohanon. Mahimo siyang makasala; mahimo Siyang mahulog, apan bisan sa usa ka gutlo wala gyuy bisan usa ka dautang kahiligan diha kaniya." —*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol.5, p. 1128.

"Ang prinsiphe sa kangitngit walay hikaplagnan diha Kaniya, walay bisan usa ka hunahuna o pagbati nga motubag sa tentasyon." —*Testimonies*, vol. 5, p. 422.

"[Si Kristo] nagakuha sa Iyang lunà nga ulo sa tawohanon

pinaagi sa pagkuha sa kinaiyahan apan dili ang pagkamakasala sa tawo.” —*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 925.

“Kinahanglan dili kita magtahap mahitungod sa hingpit nga pagkawalay sala sa kinaiyahan ni Kristo.” —*Ibid.*, vol. 5, p. 1131.

“Siya wala mabulingi sa kaudautan, usa nga bulag sa sala; apan Siya naga-ampo, ug kanunay uban sa kusog nga paghilak ug mga luha. Siya nag'ampo alang sa Iyang mga tinon'an ug alang sa Iyang kaugalingon, sa ingon Siya mihiusa sa Iyang kaugalingon uban sa atong mga gikinahanglan, atong mga kaluyahon, ug sa atong mga kahuyang, nga sagad sa tawohanon. Siya usa ka kusganong tig-pangamuyo, wala maghupot sa mga taras sa atong tawohanon, hulog nga mga kinaiyahan, apan gilibutan sa samang mga kaluyahon, gitintal sa tanang bahin sama kanato. Si Jesus mianthus sa paghigwaos nga nagkinahanglan sa tabang ug suporta gikan sa Iyang Amahan.” —*Testimonies*, vol. 2, pp. 508, 509.

“Kada sala, matag panagbingkil, kada makahugaw nga pangibog nga gidala sa paglapas, maoy pagpa-antus sa Iyang Espiritu.” —*The Desire of Ages*, p. 111.

Kita Makadaug sa Samang Paagi

“Daghan kinsa nahulog sa tentasyon ilingkawas ang ilang kaugalingon uban sa pangatarungan nga ang pagkadios ni Kristo mitabang Kaniya sa pagdaug, ug nga ang tawo wala niining gahuma nga iyang magamit. Apan kini usa ka sayup. Si Kristo nagdala sa diosnong gahum nga maabut sa tanan. Ang Anak sa Dios mianhi sa kalibutan tungod kay Iyang nakita nga ang moral nga gahum diha sa tawo luya. Siya mianhi aron sa pagdala sa may kinutobang tawo sa suod nga kadugtongan sa Dios. Pinaagi sa paghiusa sa diosnong gahum uban sa Iyang tawohanong kusog nga ang tawo mahimong mananaug.” —*The Youth's Instructor*, December 28, 1899.

“Si Jesus wala nagpadayag og mga kalidad, ug wala naggamit og mga gahum, nga dili mabatonan sa tawo pinaagi sa pagtoo diha Kaniya. Ang Iyang hingpit nga pagkatawo mao kanang mahimong mabatonan sa tanan Niyang mga sumosunod, kon sila mopasakup sa Dios sama Kaniya.” —*The Desire o Ages*, p. 664.

“Kun kita tentalon sa pagduda kun si Kristo ba misukol sa tentasyon ingon nga tawo, angay

natong susihon ang mga Kasulatan alang sa kamatuoran. Ingon nga halili ug garantiya sa tawohanong rasa, si Kristo gibutang sa samang kahimtang sa pananaw sa Amahan maingon sa makasasala. Si Kristo adunay pribilehiyo sa pagdepende sa Amahan alang sa kusog, busa kita usab.”—*The Youth's Instructor*, December 28, 1899.

“Ang Dios misagop sa tawohanong kinaiyahan sa persona sa Iyang Anak, ug ang mao gihapon gidala ngadto sa kinatas’ang langit . . . Diha kang Kristo ang pamilya sa langit nabugkos pagtingob.”—*The Desire of Ages*, pp. 25, 26.

Pagpanlaban ni Kristo

“Human Siya namatay sa krus alang sa atong mga sala (1 Corinto 15:3), si Kristo nabanhaw sa ikatolo ka adlaw (Lucas 24:19–24, 46; 1 Corinto 15:4); ug human sa 40 ka adlaw, Siya mikayab ngadto sa langit Buhat 1:3,11) aron sa pagpanlaban alang kanato ug sa paghingpit sa buhat sa pagtabon (Hebreo 9:24; 7:25; Roma 8:34; 1 Timoteo 2:5; Juan 14:6; Buhat 4:12). Pinaagi sa katakus sa Iyang dugo (Hebreo 9:11–14; Bugna 7:14), ang paghinlo sa santuaryo

ug ang pagpala sa mga sala (Buhat 3:19), ang katapusang hugna sa pagtabon nagsugod sa 1844 (Daniel 8:14; Hebreo 8:1–4; 9:23), sa dihang ang labing balaang dapit sa santuaryo sa langit giablihan (Bugna 11:19).

“Ang pagpanlaban ni Kristo alang sa tawo sulod sa santuaryo sa itaas sama ka mahinungdanon sa plano sa kaluwasan ingon sa Iyang kamatayon sa krus.”—*The Great Controversy*, p. 489.

“Ang diosnong Manlalaban nagapangaliya nga kadtong tanan nga midaug tungod sa pagtoo sa Iyang dugo pasayloon sa ilang mga paglapas, sa ingon sila mapasig’uli sa ilang Eden nga puloyanan, ug koronahan ingon nga masigkamanunod Niya sa “unang dominio” (Miqueas 4:8).”—*Ibid.*, p. 484.

“Pinaagi sa Iyang putli nga kinabuhi, sa Iyang pagtuman, sa kamatayon sa krus sa Kalbaryo, si Kristo nagpakilooy alang sa tawohanong rasa. Ug karon dili lang maghahangyo nga Kapitan sa atong kaluwasan nagapanlaban alang kanato, apan ingon nga mananaug nga nagaangkon sa Iyang kadaugan.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, pp. 930, 931.

C. ANG BALAAANG ESPIRITU

Ang Balaang Espiritu, ang representante ni Kristo ug sa Amahan, mao ang Ikatulong Persona sa Pagka-Dios. Siya, gawas ni Kristo, ang pinaka daku sa tanang mga gasa sa Dios alang sa tawo; ug pinaagi kaniya, si Kristo nagasaad nga magauban sa Iyang mga sumosunod. Juan 14:16–18, 23; Mateo 28:19, 20; 1 Juan 3:24; 4:12, 13; Efeso 3:16, 17; Roma 8:9–11.

Ang pagtandi sa Isaias 6:8-10 ug Buhat 28:25-27 nagpakita nga ang Balaang Espiritu lahi nga bahin sa Pagka-Dios. Isaias 48:16. Samtang si Kristo maoy atong tig-pataliwala sa Amahan (Timoteo 2:5), ang Balaang Espiritu nagahimo og pangaliya alang kanato pinaagi sa pagbuhat sulod sa kasingkasing. Roma 8:26 (itandi sa bersikulo 34).

Ang unang buhat sa Balaang Espiritu mao ang pagpaila kanato sa sala ug giyahan kita ngadto kang Kristo. Juan 16:18. Sa pagdawat ni Jesus ingon nga atong personal nga Manluluwas, kita mitugyan sa inpluwensya ug pagbuot sa Balaang Espiritu, kinsa nagapanghimatuod ni Kristo ug nagadala'g paghinulsol, pagkakabig (bag'ong pagkatawo o pagkabag'o), ug pagkabalaan.

Siya mopadayon sa paggiya kanato ngadto sa tibuok kamatuoran (pagtuman), ug kita mahimong umalambit sa diosnong kinaiyahan (2 Pedro 1:4), nakabaton sa hunahuna ni Kristo. Juan 15:26; 16:8; 3:5–8; Tito 3:5; 1 Corinto 6:11; 2 Corinto 3:18; Roma 8:1, 2, 9, 14, 16; 2 Tesalonica 2:13; Galacia 5:16, 25; Juan 16:13; 1 Corinto 2:10–16.

Sa dili pa ang tawo makadawat sa mga gasa sa Espiritu, siya kinahanglan magadala sa bunga sa Balaang Espiritu sa iyang kinabuhi (Galacia 5:22–25; 1 Corinto 12:7–11).

Ang gasa sa Balaang Espiritu mao ang kasigurohan (pasalig) sa atong pagkabanhaw. Ang presensya sa Espiritu sa Dios uban kanato mao ang sinugdanan sa kinabuhing dayon. Roma 8:9–11 (it. Juan 11:25, 26; 1 Juan 4:13; Efeso 1:13, 14).

Personalidad

Ang Balaang Espiritu sa kasagaran gitawag nga gahum gikan sa Amahan ug sa Anak—ang gahum nga nagabuhat sa sulod ug pinaagi sa tawohanong mga binuhat. Miqueas 3:8; Lucas 1:35; 4:14; 24:49; Buhat 1:8; 1 Corinto 2:4.

Sa samang higayon, bisan pa

niana, ang Biblea usab nagapaila sa Balaang Espiritu ingon nga lahi mga persona. Mga sanglitanan:

1. Ang Amahan walay kata-pusan, ang Anak walay kata-pusan, ug ang Espiritu walay katapusan Isaias 40:3 (Hebreo, itandi Mateo 3:3); Isaias 6:8-11 (Hebreo, it. Buhat 28:25-27; Hebreo 9:14; Exodu 17:7).

2. Siya Maglilipay (Juan 14:26; 16:7).

3. Siya makadungog, mosulti, mogiya kanato, ug mopadayag sa umalabut nga mahitabo nganhi nato (Juan 16:13; Lucas 2:26).

4. Siya mopasidaan kanato sa umaabut nga mga pagsulay ug mga kasakitan (Buhat 20:23; 21:11).

5. Siya magatudlo kanato sa tanang mga butang ug magapahinum dum kanato sa mga pulong ni Kristo (Juan 14:26).

6. Siya moduol kanato uban ang mga pagdili ug mga mando (Buhat 16:6; 13:2).

7. Siya magahatag og mga mensahe sa katawohan sa Dios pinaagi sa mga manalagna (2 Pedro 1:21).

8. Siya adunay kaisipan (Roma 8:27), kabubut'on (1 Corinto 12:7-11), ug makahimo sa paghigugma (Roma 15:30). Siya makabati sa mga pag-insulto ug

masubo (Efeso 4:30), ginatintal (Buhat 5:9), ug gibakakan (Buhat 5:3).

9. Siya nakasusi sa tanang butang, bisan "ang mga tinago nga natago sa hunahuna sa Dios" (1 Corinto 2:10, 11).

10. Siya nagahimaya ni Kristo maingon nga si Kristo nagahimaya sa Amahan (Juan 16:14; 17:1).

11. Siya nagahimo og pangaliya alang kanato (Roma 8:26).

12. Siya nagatawag sa Iyang kaugalingon mismo ingon nga usa ka indibidwal, pinaagi sa paggamit sa personal nga *pulingalan* nga "Ako" ug "Kanakano" (Buhat 13:2).

"Kinahanglan atong masabtan nga ang Balaang Espiritu, kinsa usa gayud ka persona maingon nga ang Dios usa ka persona, nagalakaw-lakaw dinhi niining mga dapita. (Gikan sa pakigpulong ngadto sa mga estudyante sa Tulonghaan sa Avondale.)" —*Evangelism*, p. 616.

"[Ang Balaang Espiritu] mi-hulad kang Kristo, apan lahi sa personalidad."—*Manuscript Releases*, vol. 20, p. 324.

"Ang Balaang Espiritu usa ka gawasnon, nagabuhat, walay gidependehan nga ahensya." — *The Review and Herald*, May 5, 1896.

Ang Balaang Espiritu nagabaton sa samang pagka-*nahibalo sa tanan* ug sa pagka-*makagagahum sa tanan* nga anaa sa Pagka-Dios.

“Si [Kristo] nasayud nga ang kamatuoran, nasangkapan sa pagka-*makagagahum sa tanan* sa Balaang Espiritu, modaug diha sa pagkiggubat sa dautan.”—*The Acts of the Apostles*, p. 21.

“Ang Espiritu gihatag ingon nga makapabag’o nga ahente, ug kun wala kini ang sakripisyo ni Kristo mahimong kawang. Ang gahum sa dautan nagakalig’on sa daghang mga siglo, ug ang pagpailalum sa mga tawo niining sinatanas nga *pagpangulipon* kahibulongan. Ang sala masuklan ug mabuntog lamang pinaagi sa gamhanang ahensya sa Ikatulong Persona sa Pagka-Dios, nga moanhi uban sa wala makubsi nga kusog apan sa kahupnganan sa diosnong gahum. Ang Espiritu mao ang magahimo nga masangputon kun unsa ang nahimo sa Manunubos sa kalibutan. Pinaagi sa Espiritu nga ang kasingkasing mamaputli.”—*The Desire of Ages*, p. 671.

“Ang atong pagkabalaan maoy buhat sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 908.

“Ang Amahan, ang Anak, ang Balaang Espiritu, mga gahum nga walay kinutoban ug *nasayud sa tanan*, modawat niadtong kinsa tinud’anay nga misulod sa pakigsaad nga makigdugtong sa Dios. Sila anaa sa matag bautismo, sa pagdawat sa mga kandidato nga mitalikod na sa kalibutan ug midawat ni Kristo diha sa templo sa kalag. Kini nga mga kandidato nakasulod na diha sa pamilya sa Dios, ug ang ilang mga ngalan natala sa basahon sa kinabuhi sa Cordero.”—*Ibid.*, vol. 6, p. 1075.

“Ang Balaang Espiritu maoy nagatagik sa mga pulong sa tanang matuod nga pag’ampo. Ako nakaamgo sa pagkasayud nga diha sa tanan nakong pangaliyupo ang Espiritu nagapangliyupo alang kanako ug sa tanang mga balaan; apan ang Iya nga pangaliyupo mao kanang sumala sa kabubut’on sa Dios, dili ang supak sa Iyang kabubut’on. ‘Ang Espiritu usab nagatabang sa atong mga kaluyahon;’ ug ang Espiritu, kay Dios man, nasayud sa hunahuna sa Dios; busa sa matag pag’ampo nato alang sa masakiton o kaha alang sa atong mga gikinahanglan, ang kabubut’on sa Dios kinahanglan tagdon. ‘Kay kinsa ba sa tawo ang nasayud sa mga butang sa tawo gawas sa

espiritu sa tawo nga anaa kaniya? Ingon usab niini ang mga butang sa Dios walay tawo nga nasayud gawas sa Espiritu sa Dios. (1 Corinto 2:11). Kong kita natudloan sa Dios, kita maga-ampo nga uyon sa Iyang napahayag nga kabubut'on, ug sa pagpahiuyon sa Iyang kabubut'on nga wala nato mahibaloi. Ang atong pangamuyo kanang sumala sa kabubut'on sa Dios, magasalig sa Iyang hamiling Pulong, ug magatoo nga si Kristo wala lang magtugyan sa Iyang kaugalingon alang niana apan alang usab sa Iyang mga sumosunod. Ang nasulat nagaingon, 'Siya miginhawa kanila, ug miingon ngadto kanila, Dawata ninyo ang Balaang Espiritu'—(Juan 20:22).”—*The Signs of the Times*, October 3, 1892.

Ang Kinaiyahan sa Balaang Espiritu

Dinhi misulod kita sa suheto nga—sama kang Moises sa kamingawan—hubuon ta ang mga sandalyas. Ang Ginoo miingon kanato pinaagi sa Iyang ulipon: “Dili mahinungdanon alang kanato nga makahimo sa pagsaysay kun unsa ang Balaang Espiritu. Si Kristo miingon kanato nga ang Espiritu mao ang Maglilipay, ‘ang Espiritu sa kama-

tuoran, nga nagagikan sa Amahan.’ Kini sa ka tin'aw gipahayag mahitungod sa Espiritu nga, sa Iyang paggiya sa mga tawo ngadto sa tibuok kamatuoran, ‘dili Siya magasulti sa Iyang kaugalingon’ (Juan 15:26; 16:13).

“Ang kinaiyahan sa Balaang Espiritu usa ka misteryo. Ang mga tawo dili makasaysay niini, tungod kay ang Dios wala magpadayag niini kanila. Mga tawo nga adunay mga dinahumdahum nga mga panghunahuna mahimong ipunon pagtingob ang mga pasahe sa Kasulatan ug unya magabutang og tawohanong pagsaysay niini, apan kini dili makapalig'on sa iglesia. Niining mga misteryo, nga hilabihan ka lalum alang sa tawohanong panabut, ang pagpakahilum bulawanon.”—*The Acts of the Apostles*, pp. 51, 52.

Kasagaran ang Balaang Espiritu ginaingon nga gahum gikan sa Amahan ug Anak—ang gahum nga nagabuhat sa sulod ug pinaagi sa mga tawohanong binuhat. Miqueas 3:8; Lucas 1:35; 4:14; 24:49; Buhat 1:8; 1 Corinto 2:4.

Ang kinaiyahan sa Balaang Espiritu nagpabiling misteryo. Angay natong pamation ang saysay sa Deuteronomio 29:29 “Ang mga butang tinago Iya sa

atong Ginoong Dios: apan ang mga butang gipadayag alang kanato ug sa atong mga anak hangtud sa walay katapusan, aron nga pagatumanon ta ang tanan nga pulong sa kasugoan.”

Katuyoan

“Pinaagi sa Espiritu ang Manluluwas maabot sa tanan. Sa ingon niini nga Siya mahimong mas duol pa kanila kay sa dili Siya mosaka sa itaas.”—*The Desire of Ages*, p. 669.

“Si Kristo, ang atong Tigpataliwala, ug ang Balaang Espiritu sa kanunay nagapangaliya alang sa tawo, apan ang Espiritu dili sama sa pagpangaliya ni Kristo nga nagdala sa Iyang dugo, giulà sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan; ang buhat sa Espiritu diha sa atong mga kasingkasing naga-agda sa atong mga pag'ampo ug pagbasol, pagdayeg ug pasalamat.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 6, p. 1077.

“Sa bisan unsang higayona nga ang usa mobiya sa sala, nga maoy paglapas sa sugo, ang Iyang kinabuhi madala ngadto sa pagkahiuyon sa kasugoan, ngadto sa hingpit nga pagtuman. Mao kini ang buhat sa Balaang Espi-

ritu.”—*Testimonies*, vol. 6, p. 92.

“Kun ang mga tawo mouyon nga pagaumolon, adunay mahitabo nga pagkabalaaan sa tibuok pagkatawo. Ang Espiritu magkuha sa mga butang sa Dios ug ipatik sila diha sa kalag. Pinaagi sa Iyang gahum ang dalan sa kinabuhi mahimong hilabihan katin'aw nga walay usa nga angay nga masipyat niana.”—*The Acts of the Apostles*, p. 53.

Gahum sa Pagpamanhaw

“Si Kristo nahimong usa ka unod uban kanato, aron nga kita mahimong usa ka espiritu uban Kaniya. Pinaagi sa gahum niini nga panaghiusa nga kita mobangon gikan sa lubnganan—dili lang kay pagpadayag sa gahum ni Kristo, apan tungod kay, pinaagi sa pagtoo, ang Iyang kinabuhi nahimong ato. Kadtong kinsa nakaila ni Kristo sa Iyang tinuod nga kinaiya, ug nagdawat Kaniya sa kasingkasing, adunay kinabuhing dayon. Pinaagi sa Espiritu nga si Kristo nagapuyo sa sulod nato; ug ang Espiritu sa Dios, gidawat sa kasingkasing pinaagi sa pagtoo, mao ang sinugdanan sa kinabuhing dayon.”—*The Desire of Ages*, p. 388. Basaha ang Roma 8:11.

Kapitulo II

Ang Balaang Kasulatan

Ang Balaang Kasulatan, ang sulat sa gugma sa Dios, naghubit sa sinugdanan, pagkahulog ug katubsanan sa tawo. Sila nasudlan sa *tanang-gikinahanglan* nga pagpadayag sa kabubut'on sa Dios alang sa mga lalake ug mga babaye ingon nga bugtong dili masayup nga lagda sa pagtoo ug paggawi ilalum sa paggiya sa Balaang Espiritu. Juan 5:39; Salmo 89:34 (it. Mateo 22:29; Juan 7:17); Lucas 24:44, 45; Salmo 119:104, 105; Isaias 8:20; 2 Timoteo 3:15.

Ang Biblea (ang Daan ug ang Bag'ong Tugon) mao ang utoridad nga magtudlo ug mosaway kanato, magpadayag kanato sa kalaingan sa insakto ug sa sayup (Marcos 12:24; Buhat 17:11; 2 Timoteo 3:16, 17; Jacobo 1:22, 23; 1 Pedro 1:22, 23). Sa ingon niini ang atong tinagsa-tagsang pagbarug atubangan sa Dios ug sa usag-usa kinahanglan mapasukad diha sa “Kini ang giingon sa Ginoo” (Mateo 7:12; Juan 8:32; 16:13; 17:17; 2 Tesalonica 2:13).

Ang presensya ni Kristo nga anaa sa mga tawo sa Dios, sa dihang sila gipalihok pinaagi sa Balaang Espiritu, sa kapanahonan sa

Daan ug Bag'ong Tugon, mao ang sinugdanan sa sinulat nga Pulong sa Dios (2 Pedro 1:21; 2 Timoteo 3:16; Lucas 16:29, 31; Juan 5:46, 47). Kalig'onan sa iyang diosnong pagkadinasi makaplagan diha sa Biblea mismo (1 Pedro 1:10–12; 1 Tesalonica 2:13).

Pinaagi sa pangalagad sa Balaang Espiritu, ang Biblea *sayon-sabton* ug wala na nanginahanglan sa tawohanong tradisyon o katesismo aron sa paghubad niini (Isaias 28:10; 34:16; 2 Pedro 1:19, 20). Kon kita magkinabuhi nga kauyon sa Balaang Kasulatan, mabatonan nato ang mga saad ug mga panalangin sa Ginoo (Lucas 11:28; Mateo 4:4; 7:21, 24, 25; Juan 6:63; 8:31).

“Ang tibuok Biblea maoy pagpadayag kang Kristo, ug ang Manluluwas nagatinguha nga mapalig'on ang pagtoo sa Iyang mga sumosunod diha sa pulong. Sa dihang ang Iyang makita nga presensya pagakuhaon na, ang pulong mao ang mahimong tinubdan sa ilang gahum.” —*The Desire of Ages*, p. 390.

“Ang Biblea mao ang labingkahibulongan sa tanang mga kaysaysayan, kay kini minugna sa

Dios, dili sa may kinutoban nga kaisipan. Kini magadala kanato pabalik latas sa mga kasiglohan hangtud sa sinugdanan sa tanang mga butang, nagatug'an sa kaysaysayan sa mga panahon ug mga hitabo nga kun wala pa dili na unta mahibaloan. Kini nagpadayag sa himaya sa Dios diha sa lihoc sa Iyang providensya aron sa pagluwas sa usa ka nahulog nga kalibutan. Sa pinaka yanong pinulongan gipahayag niini ang makinaadmanon nga gahum sa ebangelyo, nga, gidawat, magaputol sa talikala nga nagabugkos sa mga tawo ngadto sa karwahe ni Satanas."—*Fundamentals of Christian Education*, p. 377.

"Kada bahin sa Biblea namugna pinaagi sa *pagdasig* sa Dios ug mapuslanon. Ang Daang Tugon dili ubuson sa pagtagad kay sa Bag'o. Sa dihang kita magtoon sa Daang Tugon makaplagnato ang mga buhing tuburan nga nagaburok-burok, apan sa yamangan nga magbabasa deserto lang gihapon." — *Education*, p. 191.

"Dili kay pagbasa lang sa pulong nga matuman na ang resulta nga gi-desinyo sa Langit, apan ang kamatuoran nga napa-dayag sa pulong sa Dios kinahanglan makasulod sa kasing-

kasing, kon buut mabatonan ang maayong gitinguha."—*Fundamentals of Christian Education*, p. 131.

"Ang tibuok Biblea mao ang pagpadayag sa himaya sa Dios diha ni Kristo. Gidawat, gitooan, gituman, pinaka daku kini nga kagamitan diha sa pag'usab sa kinaiya. Kini lang ang siguro nga galamiton sa pag'ugba sa kaisipan."—*Testimonies*, vol. 8, p. 319.

"Pinaagi sa pagtutok kang Jesus uban sa mata sa pagtoo, kita mapalig'on. Ang Dios magahimo sa mga pinaka hamili nga mga pagpadayag ngadto sa Iyang gigutom ug giuhaw nga kawatowhan. Ilang makaplagnato ang si Kristo usa ka Personal nga Manlu-luwas. Ingon nga napakaon sa Iyang pulong, ilang makaplagnato ang kini espiritu sa kinabuhi. Ang pulong nagalaglag sa natural, yutan'ong kinaiyahan, ug magapahat sa bag'ong kinabuhi ni Kristo Jesus. Ang Balaang Espiritu moabut sa kalag ingon nga Maglipay. Pinaagi sa makapausab nga ahensya, ang dagway sa Dios *makopya* diha sa mga sumosunod; siya mahimong bag'ong binuhat."—*The Desire of Ages*, p. 391.

"Ang Biblea ug ang Biblea lang, [mao] ang patukuranan sa atong pagtoo."—*Selected Mes-*

sages, bk. 2, p. 85.

“Ang Dios makabaton og katawohan ibabaw sa yuta nga magasubay sa Biblea, ug sa Biblea lamang, ingon nga sukdanan sa tanang mga doktrina ug basihanan sa tanang pagreporma. Ang mga opinyon sa maalamong mga tawo, ang mga pagpakunhod sa syensya, ang mga tinoohan o mga desisyon sa mga konseho sa simbahan, nga daghan ug nagka-

sumpaki maingon sa ilang mga simbahan nga ilang gipasakupan, ang tingog sa kadaghanan—walay usa o tanan niini nga pagaisipon nga ebidensya kauyon o batok sa bisan unsang ponto sa relihiyosong pagtoo. Sa dili pa modawat sa bisan unsang doktrina o lagda, kinahanglan nga kita mangita sa tin’aw nga ‘Kini ang giingon sa Ginoo’ sa pagpalig’on niana.”—*The Great Controversy*, p. 595.

Kapitulo III

Diosnong mga Balaod

Ang Biblea nagapaila sa moral, seremonyal, ug uban pang mga balaod. Ang mga magsusulat sa mga basahon sa Bag'ong Tugon wala kanunay nagapiho hain niini, apan atong masabtan sa kinatibuk'ang saysay kun hain nga (mga) balaod ang ilang gipasabut.

“Ang Dios naghatag sa tin'aw ug piho nga kahibalo sa Iyang kabubut'on ngadto sa Israel pinaagi sa mga pinasahing kalagdaan, nga nagpaila sa katungdanan sa tawo ngadto sa Dios ug ngadto sa isigkatawo. Ang pag-simba ngadto sa Dios sa katin'aw gisaysay. Ang pinasahing sistema sa mga tulomanon ug mga seremonya gitukod, aron siguro nga mahinumduman ang Dios diha sa Iyang katawohan, ug sa ingon magsilbing kural sa pagpanagang ug panalipod sa napulo ka sugogikan sa paglapas.

“Ang katawohan sa Dios, kinsa Iyang gitawag ingon nga Iyang pinasahing bahandi, gipaboran sa duha ka pilo nga sistema sa balaod: ang moral ug ang seremonyal. Ang usa, nagtudlo balik sa paglalang aron dili malimtan ang buhi nga Dios nga naglalang sa kalibutan, kansang mga giang-

kon nagabugkos sa tanang tawo sa matag hugna sa panahon, ug nga anaa sa tanang panahon ug sa kahannguran. Ang lain, gihatag tungod sa kalapasan sa tawo sa moral nga kasugoan, ang pag-sunod niini nagalangkob sa mga sakripisyo ug mga halad nga nagatudlo ngadto sa umalabut nga pagtubos. Tin'aw ug tataw ang kalainan sa usag-usa. Sukad pa sa paglalang ang kasugoang moral maoy mahinungdanong bahin sa plano sa Dios, ug dili mausab maingon sa Iyang kinaiya. Ang seremonyal nga balaod alang kini sa pagtubag sa usa ka linain nga katuyoan ni Kristo alang sa kaluwasan sa tawo. Ang mahularong sistema sa mga sakripisyo ug mga halad gimugna aron nga pinaagi niini nga mga serbisyo ang makasala makaila sa dakung halad, si Kristo. Apan ang mga Judio nabutaan pag'ayo tungod sa garbo ug sa sala nga diriyut ra ang nakalantaw sa unahan kay sa nianang kamatayon sa mananap ingon nga bayad sa sala; ug sa dihang si Kristo, kinsa gihulagway sa mga halad, miabut, dili sila makaila Kaniya. Ang balaod seremonyal mahimayaon; mao

kini ang tagana nga gihimo ni Jesukristo sa panagsabot sa Iyang Amahan, aron sa pagbulig sa kaluwasan sa rasa. Ang tanang han'ay sa nagsimbolo nga mga sistema napasukad diha ni Kristo. Si Adam nakakita ni Kristo nga gihulagway diha sa inosenteng mananap nga naga-antus sa silot sa iyang paglapas sa sugo ni Jehovah."—*The Review and Herald*, May 6, 1875.

A. ANG MORAL NGA BALAOB Hulad sa Kinaiya sa Dios

Ang balaod sa Dios—ang sukdanan sa tanang pagkamatarung, ang hulad sa Iyang hunahuna, Iyang kinaiya, Iyang kabubut'on—mao ang nalangkob sa duha ka dagkung prinsipyo: gugma alang sa Maglalalang ug gugma alang sa atong silingan (Mateo 7:12; 22:36–40; Roma 13:8–10). Kining duha ka mga prinsipyo gisumada diha sa napulo ka sugo, ug kini, gidetalye sa moral nga mga paghukom ug tulomanon nga nasulod sa tibuok Biblea (Genesis 26:5; Exodu 15:26; Deuteronomio 4:1, 2, 6; Nehemias 9:13, 14).

“Ang balaod sa Dios sagrado sama sa Dios mismo. Mao kini ang pagpadayag sa Iyang kabubut'on, ang hulad sa Iyang kinaiya, ang pagpahayag sa diosnong gugma

ug kaalam.” — *Patriarchs and Prophets*, p. 52.

Ang Prinsipyo sa Panggoberno sa Dios

Ang pangagamhanan sa Dios gipasukad diha sa lunsay, maayo, balaan, hingpit ug walay katapusang mga prinsipyo sa kama-tuoran ug pagkamatarung ug gugma nga gipadayag sa Iyang kasuguan. Tungod niini, bisan unsa nga sukwahi niining mga prinsipyoha sala (Salmo 89:14; 119:142, 172; 19:7; 111:7, 8; Roma 7:12, 16; 1 Timoteo 1:8 (it. Jacobo 4:17); 1 Juan 3:4; Roma 3:20).

Gimantala ug Gisulat ni Kristo

Ang balaod sa Dios (usab gitawag nga balaod ni Kristo) gimantala sa atong Manluluwas sa Bukid sa Sinai (Exodu 20:1–17) ug gisulat sa Iyang kaugalingong tudlo diha sa duha ka papan nga bato (Exodu 31:18; Buhat 7:38 (it. Isaias 63:9; Malaquias 3:1; 1 Corinto 10:4, 9; Hebreo 12:24–26); Deuteronomio 33:2; Exodu 24:12; Deuteronomio 4:2, 12, 13; 5:4–7, 22). Mao sa gihapon kini nga balaod ang gihatag sa sinugdanan kang Adam ug Eva ug sa mga patriarka (Oseas 6:7

(margin); Genesis 4:7 (itandi 1 Juan 3:4); Genesis 26:5; Roma 4:15; 5:12). Kining balaora dili sa bisan unsa man nga paagi isagol sa seremonyal, ug walay kuhaon ni idugang niana. Ang *Decalogo* gipatin'aw ug gisaysay diha sa mga kalagdaan ug mga paghukom. Mao kini ang basihanan sa kasabutan nga gihimo sa Dios uban sa Iyang katawohan sa Sinai (Exodu 24:4, 7, 8; Hebreo 9:19, 20).

“Si Kristo kadtong kinsa, taliwala sa dalogdog ug siga, naga-mantala sa balaod didto sa Sinai.”—*Thoughts From the Mount of Blessing*, p. 45.

Gituboy ni Kristo

Sa dinhi si Kristo sa yuta, wala Niya usba ni giwala ang Iyang balaod—ang balaod sa napulo ka sugo (Mateo 5:17–20). Hinuon, Iya kining gipadako, kini gituboy, kini gisaysay, kini gitudlo, kini gihimong dungganon, ug nagbadlong sa mga maglalapas niini (Isaias 42:21; Mateo 5:21, 22, 27, 28; 7:12; 15:3; 19:17–19; 22:36–40; 23:2, 3; Lucas 10:25, 26; 16:17, 18; Juan 7:19).

Gisulat sa Kasingkasing sa mga sumosunod ni Kristo

Ilalum sa Bag'ong Kasabutan,

ang Balaang Espiritu magagiya kanato sa tanang kamatuoran, magasulat sa balaod sa Dios (ang balaod ni Kristo) sa atong kasingkasing. Ezequiel 36:24–29; Jeremias 31:33 (Hebreo 8:10); 2 Corinto 3:3.

Gipanudlo sa mga Apostoles

Ang moral nga balaod sa Dios, ang balaod sa napulo ka sugo, diha kang Jesus (Salmo 40:8), nagpabiling ipatuman ilalum sa Bag'ong Kasabutan ingon nga salamin sa pagsusi sa kaugalingon. Buhat 25:8; 24:14; Roma 2:12–23; 3:19–21, 31; 4:15; 7:7–14, 22; 8:4, 7; 1 Corinto 7:19; 15:56; 1 Timoteo 1:9, 10; Jacobo 1:22–25; 2:8–14; 4:11; 1 Juan 2:3–6; 3:4; 5:3; Bugna 11:19; 22:14. Ang mga apostoles nagtudlo niini ingon nga bililhong kabilin nga nadawat gikan sa Dios pinaagi sa mga Judio. Roma 2:25–27.

“Sa dihang ang templo sa Dios naablihan didto sa langit, ang arka sa Tugon nakita. Sulod sa labing balaan, sa santuaryo sa langit mao ang diosnong balaod sa kasagrado gipahiluna—ang balaod nga gipamulong sa Dios mismo taliwala sa mga dalogdog sa Sinai ug gisulat pinaagi sa Iyang tudlo diha sa papan nga bato.

“Ang balaod sa Dios sulod sa

santuaryo sa langit mao ang dakung orihinal, diin ang mga sugo gikulit ibabaw sa papan nga bato ug gisulat ni Moises sa Unang Lima ka mga Libro sa Biblea (Pentateuch) mao ang sakto nga kopya.”—*The Great Controversy*, pp. 433, 434.

“Ang balaod moral dili usa ka tipo o landong. Kini naglungtad sa wala pa ang paglalang sa tawo, ug magapadayon hangtud nga ang trono sa Dios nagapabilin.”—*Selected Messages*, bk. 1, pp. 239, 240.

Si Kristo ug ang Balaod: Dili Mabulag

Si Kristo miingon Siya mo-abut uban ang balaod sulod sa Iyang kasingkasing. Salmo 40:8; Hebreo 10:8, 9. Busa, dili nato madawat ang balaod nga wala si Kristo o si Kristo nga wala ang balaod. Ang duha dili magakabulag sa usag-usa. Ang *katuyoan* (o tumong) sa balaod mao ang pagpadayag sa atong mga sala (Roma 3:20; Jacobo 1:22–25) ug magatoltol kanato ngadto sa *Tigpas’an-sa-sala*, si Jesukristo (Roma 10:4; Galacia 3:24). Kun dawaton nato si Kristo, Iyang i-sulat ang Iyang balaod, ang *Decalogo*, diha sa atong kasingkasing (Jeremias 31:33; Hebreo

10:16) ug kini mahimong natural na kanato nga mosunod Kaniya (1 Juan 3:6; DA 308).

“Ang balaod usa ka dakung salamin nga pinaagi niini ang makasala makaila sa mga depekto sa iyang kinaiya.”—*The Signs of the Times*, July 18, 1878.

Ang Sukdanan sa Paghukom

Ang balaod sa Dios mao ang sukdanan diin ang mga binuhatan, mga pulong, mga katuyoan, ug mga hunahuna sa mga lalake ug babaye pagahukman. Ecclesiastes 12:13, 14; Roma 2:12, 13; 3:19; Jacobo 2:12.

“Ang balaod sa Dios mao ang sukdanan diin ang mga kinaiya ug mga kinabuhi sa mga tawo pagasukdon diha sa paghukom.”—*The Great Controversy*, p. 482.

Mga Kabalaoran ug mga Paghukom

“[Ang Ginoo] wala mihunong sa paghatag sa [Israel] sa mga kasugoan sa *Decalogo*. Ang mga katawohan nagpakita sa ilang mga kaugalingon nga dali kaayo nga masaag nga tungod niana dili Niya pasagdan ang mga pultahan sa tentasyon nga dili mabantayan. Si Moises gisugo sa pagsulat, sumala sa mando sa Dios kaniya, mga paghukom ug mga balaod

nagahatag sa mga ginagmay-gagmay nga mga pahimatngon kun unsay gikinahanglan. Kini nga mga giya may kalabutan sa katungdanan sa mga katawohan ngadto sa Dios, ngadto sa uban, ug ngadto sa mga dumuloong mga prinsipyo lang gihapon sa Napulo ka Sugo gipadaku ug gihatag sa tinagsa-tagsang paagi, aron walay masayup. Sila gidesinyo aron sa pagbantay sa kaba-laan sa napulo ka sugo nga gikulit sa papan nga bato.” —*Patriarchs and Prophets*, p. 364.

“Kun ang mga katawohan nagkinabuhi sa mga prinsipyo sa Napulo ka Sugo, wala na unta kinahanglana ang dugang nga mga giya nga gihatag ngadto kang Moises.”—*Ibid.*

B. ANG SEREMONYAL NGA BALAO

Ang seremonyal nga balaod, nga naglakip sa mga sistema sa pagsakripisyo ug sa pito ka tinuig nga mga igpapahulay (mga balaang adlaw sa Judio), nagahulagway sa mga misteryo nga naa sa plano sa kaluwasan. Ang mga ritual nagatudlo ngadto sa gisaad nga Manluluwas. Ang kamatayon ni Kristo naghimo niini nga kawang ug way kapuslanan. Efeso 2:15; Colosas 2:14–17 (it. Juan

19:30; Mateo 27:51); Hebreo 9:8–10; 10:1–6, 8. Bisan tuod maoy tuyo sa kaaway ang pagganoy sa katawohan nga isagol ang *moral* nga balaod sa Dios uban sa *seremonyal* nga balaod, pinaagi sa pagpadapat ngadto sa *nahiuna* sa mga bersikulo nga klaro untang nagpasabut sa *naulahi*, kita maka-kita sa kalainan sa duha.

Ang balaod mahitungod sa Levihanong pagka-sacerdote gipahunong usab. Hebreo 7:12–14, 19, 28.

“Ang seremonyal nga balaod . . . gihatag ngadto kang Moises, ug pinaagi kaniya gisulat sa usa ka basahon. Apan ang balaod sa Napulo ka Sugo gipamulong gikan sa Sinai gisulat pinaagi sa Dios mismo diha sa mga papan nga bato, ug sa kasagrado gitipigan sulod sa arka. Dunay daghan nga mosulay sa pagsagol niining duha ka mga sistema, mogamit og mga bersikulo nga nagahisgut sa balaod seremonyal sa pagpamatuod nga ang balaod moral gipahunong na; apan kini usa ka pagtuis sa Kasulatan. Ang kalainan tali sa duha ka sistema halapad ug tin’aw.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 365.

“Daghan sa Kristohanong kalibutan usab nagtabon sa ilang mga mata ug kasingkasing. Wala sila makakita sa kinutoban nia-

nang giwala na. Sila wala makakita nga ang seremonyal ra ang gipahunong diha sa kamatayon ni Kristo. Sila moingon nga ang balaod moral gilansang na sa krus. Mabaga ang tabon nga nagngitngit sa ilang panabut.”— *Selected Messages*, bk. 5, p. 239.

“Maoy tinguha ni Kristo . . . ang pagputol kanila gikan sa mga

ritwal ug mga seremonya nga sila nahikot ingon nga mahinungdanon, ug nga ang pagdawat sa ebangelyo nagahimo niining wala nay hinungdan. Ang pagpadayon niini nga mga ritwal maoy usa ka insulto kang Jehovah.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 5, pp. 1139, 1140.

Kapitulo IV

Ang Igpapahulay

Human nakompleto sa Ginoo ang buhat sa paglalang, Siya mipahulay sa ikapitong adlaw. Iya dayon kining gipanalanginan ug gibalaan alang sa ikaayo sa tawo sa pagbantay niini ug sa paghunong gikan sa tanan nilang yutan'ong bulohaton. Sa ingon ang Igpapahulay gitukod ingon nga usa ka handumanan sa buhat sa Maglalalang. Mao kini ang adlaw sa Ginoo. Genesis 2:1-3; Marcos 2:28; Exodu 20:8-11; 16:23; Isaias 56:2; 58:13. Ang Igpapahulay usab usa ka ilhanan sa espirituhanong pahulay sa Dios diin Siya buut nga si Adam ug ang iyang mga kaliwatan makaambit. Alang kanato ang Igpapahulay usa ka ilhanan sa pahulay nga atong nakaplagnan diha ni Kristo (Hebreo 3:18, 19; 4:1-4, 9-11 (it. Mateo 11:28, 29).

“Ang balaod sa Dios nagalungtad sa wala pa ang tawo gilalang. Ang mga manulonda nailalum niini. Si Satanas nahulog tungod kay siya milapas sa mga prinsipyo sa pangagamhanan sa Dios. Human si Adam ug Eva gilalang, ang Dios nagpahibalo kanila sa Iyang balaod. Wala pa kini gisulat, apan kini gibatbat ngadto

kanila pinaagi ni Jehovah.

“Ang Igpapahulay sa ikaupat nga sugo gitukod didto sa Eden. Ang mga prinsipyong nalangkob diha sa *Decalogo* naglungtad na sa wala pa ang pagkahulog, ug kini haum sa kahimtang sa mga balaan. Human sa pagkahulog, ang mga prinsipyo niini wala nausab walay gikuha gikan sa balaod sa Dios, apan ang dugang nga mga kabalaoran gihatag aron sa pagtagbo sa tawo sa iyang hulog nga kahimtang.”—*The Signs of the Times*, June 10, 1880.

“Ang Igpapahulay dili alang lang sa Israel, apan alang sa kalibutan. Kini gipahibalo na sa tawo sa Eden ug, sama sa mga kabalaoran sa *Decalogo*, kini dili madunot nga obligasyon. Nianang balaod nga ang ikaupat nga sugo nahimong kabahin, si Kristo namahayag, ‘Hangtud nagalungtad pa ang langit ug ang yuta, walay usa ka tulpok ni kudlit ang pagasayloan sa kasugoan.’ Hangtud nga ang langit ug yuta nagalungtad pa, ang Igpapahulay magapadayon ingon nga ilhanan sa gahum sa Maglalalang. Ug sa dihang ang Eden molipang sa yuta pag’usab, ang balaang adlaw sa

pahulay pagapasidunggan sa tanan ilalum sa adlaw. 'Gikan sa usa ka Igpapahulay hangtud sa usa' ang pumoluyo sa gihimaya nga bag'ong yuta manungas 'aron sa pagsimba Kanako, nagaingon ang Ginoo' (Mateo 5:18; Isaias 66:23).

"Walay laing tinukod nga gihatag sa mga Judio nga gimatngunan sa hilabihan gayud aron sa pagpaila kanila sa nagpalibot nga mga nasud maingon sa Igpapahulay. Ang Dios naglaraw nga ang pagbantay niini magapaila kanila ingon nga mga magsisimba Kaniya. Aron kini mahimong usa ka ilhanan sa ilang pagkabalag gikan sa pagkamadios-dioson, ug sa ilang kadugtongan sa matuod nga Dios. Apan aron makabantay sa Igpapahulay nga balaan, ang mga tawo mismo kinahanglan balaan. Pinaagi sa pagtoo kinahanglan sila umalambit sa pagkamatarung ni Kristo. Sa dihang ang sugo gihatag sa Israel, 'Hinumdumi ang adlawng Igpapahulay aron sa pagbalaan niini,' ang Ginoo nag'ingon usab ngadto kanila 'Mahimo kamong balaan nga katawohan alang Kanako' (Exodu 20:8; 22:31). Sa ingon niini lang nga ang Igpapahulay magapaila sa Israel ingon nga magsisimba sa Dios.

"Sa dihang ang mga Judio mitalikod sa Dios ug napakyas sa paghimo sa pagkamatarung ni Kristo nga ila pinaagi sa pagtoo, ang Igpapahulay nawad'an sa kahulogan ngadto kanila. Si Satanas naningkamot sa pagtuboy sa iyang kaugalingon ug magaganoy sa mga tawo palayo gikan ni Kristo, ug mibuhat siya sa pagbalit'ad sa Igpapahulay, tungod kay kini ilhanan sa gahum ni Kristo. Ang mga pangulo sa mga Judio mibuhat sa kabubut'on ni Satanas pinaagi sa pagkulong sa adlawng igpapahulay sa Dios nianang makapabug'at nga mga tulomanon. Sa kaadlawan ni Kristo ang Igpapahulay nabalit'ad na pag'ayo nga nahimo na nga ang pagbantay niini mopadan'ag na sa hakog ug pig'ot nga mga tawo inay sa kinaiya sa mahigugmaon nga langitnong Amahan."—*The Desire of Ages*, pp. 283, 284.

Timaan sa Kadugtongan

Ang Igpapahulay usa ka timaan sa kadugtongan tali sa Dios ug sa Iyang katawohan. Kini nagpaila kanila ingon nga Iyang pinasahi, pinili nga katawohan kinsa nagabantay sa Iyang mga kasugoan, kinsa gawasnon gikan sa pagkamadios-dioson ug kinsa nagasimba sa matuod nga Dios

(Exodu 31:16, 17; Ezequiel 20: 20).
sing sa magtotoo.

Timaan sa Pagpahigawas ug Pagtubos

Sa dihang ang mga anak ni Israel migawas sa Egipto, ang Igpapahulay gipahayag usab nga mahimong timaan sa pagpahigawas gikan sa kaulipnan (Deuteronomio 5:15). Kini nahimong kabahin sa sinulat nga sugo sa Dios—kanang “masanag nga balaod” sa napulo ka sugo—nga gikan sa tuong kamot sa Ginoo (Kapitulo 33:2). Alang kanato, ang Igpapahulay usa usab ka timaan sa pagpahigawas gikan sa kaulipnan sa sala. Busa kini usa ka timaan sa pagkabalaan ug pagtubos. Juan 8:32–36; Exodu 31:12, 13; Isaias 56:1, 2; Ezequiel 20:12 (it. Juan 17:17).

Usa ka Timaan sa Pagkamatarung ni Kristo

Tungod kay ang balaod mao ang pagpadayag sa Iyang pagkamatarung (Salmo 119:142, 172), ug tungod kay ang Igpapahulay mao ang patik sa balaod sa Dios (Exodu 31:17; Isaias 8:16), ang matuod nga pagbantay sa Igpapahulay usa usab ka timaan sa pagkamatarung ni Kristo diha sa paglalang og bag'ong kasingka-

Si Kristo Nagtudlo sa Matuod nga Pagbantay sa Igpapahulay

Ang panagkabangi tali ni Jesus ug sa mga Fariseo mahitungod sa Igpapahulay wala naglakip sa pangutana kun bantayanan ba o dili ang Igpapahulay. Ang kasungian mahitungod lang sa pangutana kun unsaon pagbantay ang Igpapahulay. Si Jesus nagsalikway sa tanang mga tradisyon sa tawo nga wala kinahanglana ug nagtudlo sa “uyon sa kasugoan” nga pagbantay sa Igpapahulay pinaagi sa paghatag og panig'ingnan alang kanato (Lucas 4:16; Mateo 12:1–12; Lucas 13:10–17; Juan 5:2–11; 7:22, 23). Pinaagi sa insakto nga pagbantay sa Igpapahulay sumala sa kasugoan, si Kristo nagpalig'on sa sagraong kamapadayunon sa Igpapahulay nga kasugoan.

Ang pahimangno ni Kristo ngadto sa Iyang mga tinon'an, nga mag'ampo nga ang ilang panaw dili unta maatol sa Igpapahulay, nagapamatuod sa kasagrado sa Igpapahulay sa Kristohanong dispensasyon (Mateo 24:20). Ang maong pahimangno gihatag dili lang alang sa ikaayo sa mga tumotoo nga nagpuyo sa Juda

human sa paglansang ni Kristo (it. Mateo 24:16–18; Buhat 8:1), apan alang usab sa ikaayo niadtong mga nagpuyo sa katapusang mga adlaw. Mateo 24:3, 32, 33.

Ang mga Fariseo, kinsa kanunay naniid kang Kristo, wala makakita diha Kaniya og bisan unsang ebidensya sa paglapas sa Igpapahulay. Bisan sa dihang nagtindog Siya sa atubangan ni Caifas sila wala makahimo sa pagsumbong Kaniya nga nakalapas sa Igpapahulay. Wala gani sila misulay sa paggamit og mga bakakong saksi batok Kaniya niining ponto-ha (Lucas 6:7; Mateo 26:59–66; Juan 18:28–31).

Sa dihang ang bag'ong tugon napabarug na pinaagi sa kamatayon ni Kristo sa krus (Hebreo 9:16), ug tungod kay walay kausaban nga mahimo human kini napamatud'i (Galacia 3:15), ang mga tinon'an sagihapon nagapadayon sa pagpamahulay sa Igpapahulay sa pagtuman sa ikaupat nga sugo (Lucas 23:56).

Walay paglangan sa wala pa ang Iyang pagkayab, si Kristo mihatag sa katapusang mga pahimangno ngadto sa Iyang mga tinon'an sa pagtudlo ug pagbantay sa “tanang mga butang nga gisugo Ko kaninyo.” Siya wala gyud misulti og bisan usa ka

pulong mahitungod sa bisan unsang gihunahuna nga Sabado-Dominggo nga pagbaylo—sa miagi, karon, o sa umalabut Mateo 28:20 (it. Lucas 16:17).

Ang Unang mga Kristohanon mga Matinud'anong Magbantalay sa Igpapahulay

Ang unang mga Kristohanon nagbantay sa Igpapahulay, ang ikapitong adlaw sa semana, ug kanunay nagahimo og mga relihiyosong katiguman nianang adlaw (Buhat 13:14, 42, 44; 16:13; 17:1–3). Sulod sa usa ka tuig ug unom ka bulan si Pablo nagwali didto sa Corinto kada Igpapahulay, nagalukmay sa mga Judio ug mga Greciahanon, ug walay timailhan bisan kanus'a nga siya mihisgut sa pag'ilis sa Igpapahulay ngadto sa Dominggo (Buhat 18:4, 11). Si Ananias, usa ka pangulo sa iglesia, wala unta makakupot sa maayong kadunganan sa tanang mga Judio kun siya dili pa estrikto nga magbantalay sa Igpapahulay. Buhat 22:12.

Human sa pagkayab ni Kristo, ang mga Judio ug mga Kristohanon nagasimba sulod sa mga sinagoga sa adlawng Igpapahulay (Buhat 9:12; 22:19; 15:21 (it. Mateo 23:1–3; Juan 16:2)). Walay

ikapamatuod nga ang unang mga Kristohanon nakapalain sa mga Judio tungod kay wala bantayi ang Igpapahulay (Buhat 25:8; 1 Corinto 10:32).

Sa dihang miabut ang panag-sumpaki sulod sa iglesia mahitungod sa seremonyal nga balaod, kini walay bisan unsang kalambigitan sa pagsuway sa pag'usab sa Igpapahulay. Ang maong pagsuway wala gayud nabuhat sa unang mga Kristohanon. Kun ang ubang mga lider misulay pa sa pagbuhat nianang mabug'at nga butang, ang tibuok basahon sa Buhat nagasilaob unta sa mga panghitabo mahitungod sa panag-sumpaki tungod sa gisuway nga kausaban. Busa ang kompletong kahilum niining butanga nagapamatuod nga ang unang mga Kristohanon walay gihimong kausaban niining pontoha (Buhat 15:1-6, 23-29).

Didto sa Bag'ong Yuta

Didto sa yuta nga gihimong bag'o ang tinubos magatigum aron sa pasimba atubangan sa Ginoo matag adlawng Igpapahulay. Ang Igpapahulay magpadayon nga usa ka handumanan sa paglalang sa Dios ug sa pagtubos hangtud sa walay katapusan. Isaias 66:22, 23.

Pagbalaan sa Igpapahulay

"Hinumduman mo ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini. Sa unom ka adlaw magbuhat ka, ug buhaton mo ang tanan nga imong bulohaton; Apan ang adlaw nga ikapito maoy usa ka adlaw nga igpapahulay alang kang Jehova nga imong Dios. Niining adlaw dili ka magbuhat, ikaw, bisan ang imong anak nga lalake, bisan ang imong anak nga babaye, bisan ang imong sulogoon nga lalake, bisan ang imong sulogoon nga babaye, bisan ang imong kahayupan, bisan ang imong dumuloong nga anaa sa sulod sa imong mga pultahan: Kay sa unom ka adlaw gibuhath ni Jehovah ang langit ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini, ug mipahulay sa ikapito ka adlaw: busa gipanalanginan ni Jehovah ang adlaw nga igpapahulay, ug gibalaan Niya kini." (Exodu 20:8-11).

Ang ikaupt ka sugo sa Kasugoan sa Dios nagapalig'on sa katinuod sa ikapito ka adlaw sa semana ingon nga Igpapahulay nga gimando sa Dios didto sa Eden. Tapus sa pagpahulay niining adlaw, ang Dios nagpanalangin ug nagbalaan niini. Genesis 2: 3. Iya dayon kining gilain ingon nga Iyang Igpapahulay, usa ka

balaan nga adlaw sa pahulay, ang handumanan sa Iyang paglalang. Marcos 2:27. Siya usab naghimo niini nga ilhanan (Exodu 31:17) sa pagkamaunongon tali sa mga tawo ug Kaniya, ingon nga usa ug bugtong matuod nga Dios.

Ang matuod nga pagbantay sa Igpapahulay, sa pagpahiuyon sa balaang balaod sa Dios, mahitabo lang sa dihang ang orihinal nga tumong sa pagtukod sa ikapitong adlawng Igpapahulay sa katin'aw masabtan, ug sa dihang ang gugma alang sa Dios diha sa kasingkasing pinakalabaw. Pinaagi sa pagbalaan sa adlawng Igpapahulay sumala sa giingon sa Dios diha sa Iyang Pulong, atong gipamatud'an ang atong kadugtongan ug pag'unong ngadto Kaniya ingon nga atong Dios, Maglalarang, Manunubos, ug langitnong Amahan.

Mga Panalangin sa Pagbantay sa Igpapahulay

Sa pagpanalangin sa Dios, pagbalaan, ug paglain sa ikapitong adlaw sa semana ingon nga Iyang balaang adlawng Igpapahulay, Siya usab nagasaad sa pagpanalangin ug pagbalaan sa tanan nga mobantay niini sumala sa Iyang sugo (Ezequiel 20:12).

“Unya ikaw magakalipay sa

imong kaugalingon kang Jehovah; ug pasak'on Ko ikaw sa hatag'as nga mga dapit sa yuta; ug pakan'on Ko ikaw uban sa kabilin ni Jacob nga imong amahan: kay ang baba ni Jehovah maoy nagsulti niini” (Isaias 58:14).

Ang ikaupat nga sugo nagdili sa tanang matang sa kalibutanong buluhaton sa Igpapahulay nga mahimong himoon sa laing mga adlaw sa semana. Kini nga pagdili naglakip sa tanang mga sakup sa panimalay, mga dumuloong nga nagpuyo sulod sa atong puloy'an, ug bisan sa atong mga kaha-yopan nga katabang sa pagtrabaho.

Byernes, Adlaw sa Pagpangandam

“Sa Biyernes himoa nga ang pagpangandam alang sa Igpapahulay makompleto na. Tan'awa nga ang tanang sinina naandam na ug ang tanang pagpanglutò natapus na. Himoa nga ang mga sapatos napaitom na ug ang mga pagkaligò nahimo na. Mahimo kini nga buhaton. Kon himoon nimo ni nga sumbanan makatuman ka. Ang Igpapahulay walà gihatag alang sa pagpang'ayo sa sinina, sa paglutò og pagkaon, sa pagpangita sa kalipayan, o sa bisan unsang kalibutanong bulu-

haton. Sa dili pa mosalop ang adlaw himoa nga ang tanang mga dili spirituhanong balasahon dili na makità sa panan'aw. Mga ginikanan, isaysay ang imong buhat ug mga katuyoan ngadto sa imong mga anak, ug patabanga sila sa pagpangandam aron sa pagbantay sa Igpapahulay sumalà sa Kasugoan." —*Testimonies*, vol. 6, pp. 355, 356.

Sa Byernes ang sinina sa mga kabataan angay nga susihon na. Sulod sa semana sila angay na nga mahaluna pinaagi sa ilang kaugalingong mga kamot ilalum sa paggiya sa inahan, aron sila makailis nga hilum, walay bisan unsang kasamok o pagkarakara ug dinalidali nga mga pulong." —*Child Guidance*, p. 528.

"Aduna pay laing buluhaton nga angayng tagdon sa adlaw sa pagpangandam. Niining adlawa ang tanang kasungi'an tali sa mga magsoon sa pamilya man o sa iglesia, kinahanglan ipadaplin. Himoa nga ang tanang kasukò ug kapungot ug dautan ipagawas gikan sa kalag. Diha sa mapainubsanong buít, 'isugid ang inyong mga sayup ngadto sa usag'usa, ug mag'ampò sa usag-usa, aron kamo mangaayo' (Jacobo 5:16). —*Testimonies*, vol. 6, p. 356.

"Sa dihang ang Igpapahulay

magsugod na, magbutang ta og usa ka bantay sa atong kaugalingon, diha sa atong mga lihok ug sa atong mga pulong basin og atong makawatan ang Dios pinaagi sa paggamit alang sa atong kaugalingon sa panahon nga iya ra gyud sa Ginoo. Kinahanglan dili nato buhaton, ni tugotan ang atong mga kabataan sa pagbuhat, sa bisan unsang matang sa atong buhat alang sa panginabuhi o bisan unsa nga mahimo sa unom ka adlawng tingtrabaho. Ang Byernes maoy adlaw sa pagpangandam. Nan ang panahon igahin sa pagbuhat sa gikinahanglan nga pagpangandam alang sa Igpapahulay ug sa paghunahuna ug sa paghisgot mahitungod niana. Walay bisan unsa nga sa panan'aw sa Langit giisip nga usa ka paglapas sa balaang Igpapahulay nga pasagdan nga wala masulti o mahimo, aron masulti ug mabuhat diha sa Igpapahulay. Ang Dios nagakinahanglan nga kita dili lang mohunong sa pisikal nga pagbuhat diha sa Igpapahulay, apan ang hunahuna mapanton sa pagpabilin diha sa mga balaang tema. Ang Ikaupat ka Sugo sama ra nga gilapas pinaagi sa paghisgot sa mga kalibutanong butang o pinaagi sa pag'apil sa taphaw ug

way hinungdan nga pag-estor-yahay. Ang pagsulti sa bisan unsa o sa kada moabut sa hunahuna maoy pagsulti sa atong kaugalingong mga pulong. Ang kada pagtipas gikan sa insakto magadala kanato sa pagkaulipon ug paghukom.” —*Child Guidance*, pp. 529, 530.

Mga Butang nga Kauyon sa Pagbantay sa Igpapahulay

Si Kristo mitambong sa mga katiguman sa Igpapahulay (Lucas 4:16) ug nagtudlo kanato pinaagi sa panig’ingnan nga uyon sa balaod ang pagbuhat og maayo niining adlaw. Mateo 12:9-13; Marcos 3:1-5.

Si Kristo maoy usa ka tinuod nga Misyonerong Mananambal. Iyang giayo ang daghang mga tawo sa Igpapahulay. Kadugtong sa pagpang’ayo ug buhat sa kalooy Siya nag’ingon: “Ang igpapahulay gihimo alang sa tawo, ug dili ang tawo alang sa igpapahulay” (Marcos 2:27).

Busa, ang tanang buhat sa kalooy nga harmoniya sa katu-yoan sa Igpapahulay ginatugot (Mateo 25:35, 36).

“Mga mananambal gikinahanglan mag-ugba sa espiritu sa pagdumili sa kaugalingon ug pagsakripisyo sa kaugalingon.

Tingali gikinahanglan nga ighin bisan ang mga oras sa balaang Igpapahulay sa paghumpay sa naga’antus nga tawo. Apan ang bayad nianang buhata kinahanglan nga ibutang sa panudlanan sa Ginoo, aron gamiton alang sa angayan nga kabus, kinsa nagkinahanglan sa *medical* nga kahanas apan dili makaabut sa pagbayad niini.”—*Medical Ministry*, p. 216.

“Sagad ang mga mananambal ginatawag diha sa Igpapahulay aron sa pag’atiman sa masakiton, ug imposible alang kanila ang pagpapahulay ug pagsimba. Ang Manunubos nagpakita kanato pinaagi sa Iyang ehemplo nga insakto ang paghumpay sa pag’antus niining adlaw; apan ang mga mananambal ug mga *nurse* dili magbuhat sa dili kinahanglanong buhat. Ang ordinaryong pagtambal, ug mga pag-opera kinahanglan isibug hangtud sa sunod adlaw. Pahibaloa ang mga pasyente nga ang mga mananambal kinahanglan dunay usa ka adlaw alang sa pagpapahulay.” —*Ibid.*, p. 214.

“Unsa ka kinahanglanon sa mga matinud’anong mananambal ang simpatiya ug mga pagampo sa mga katawohan sa Dios. Ang Iyang mga giangkong

niini nga katuyoan dili ubos kay nianang sa pinaka devoto nga ministro o misyonerong magbubuhay. Nakulangan, ingon nga maoy gayud kanunay, sa gikinahanglan nga pahulay ug katulog, ug bisan sa mga relihiyosong mga kaayohan sa Igpapahulay, siya nagkinahanglan sa dubling sukod sa gracia, usa ka bag'ong tagana kada adlaw, o siya makabuhi sa paggunit sa Dios ug maanaa sa katalagman nga maunlod pailalum diha sa espirituhanong kangitngit kay sa uban diha sa laing pagkatinawag. Ug bisan pa niana sa kanunay siya gihimo nga maoy magpas'an sa dili angay nga mga pagpanaway ug gipasagdan nga mag-inusara sa pagbarug, ang tumong sa pinaka bangis nga mga tentasyon ni Satanas, nagabati sa iyang kaugalingon nga gilain pag-sabut, gitalikdan sa mga higala." —*Testimonies*, vol. 5, p. 446.

"Mga buhat sa panginahanglan ug kalooy ginatugot sa Igpapahulay, ang masakiton ug nag'antus sa tanang panahon atimanon; apan ang wala kinahanglana nga trabaho sa kaestrikto pagalikayan." —*Patriarchs and Prophets*, p. 307.

Mga Butang Dili Kauyon sa

Pagbantay sa Igpapahulay

Ang pag'andam og mga pagkaon, paglung'ag ug pagluto. Exodu 16:23.

Pagpas'an sa mga palas'anon, ingon man sa pagpamalit, paghakot, ug pagbaligya sa tanang matang sa igtitinda. Nehemias 13:15–22.

Pagbuhay sa atong kaugalingong kalipayan ug pag'apil sa pag'estoryahay nga dili angay sa igpapahulay. Isaias 58:13.

Pagpanghilabut sa takna sa Dios samtang naa sa Igpapahulay.

"Ang Igpapahulay . . . Maoy takna sa Dios, dili ato; kun kita manghilabot niini kita nakapangawat sa Dios . . . Ang Dios naghatag kanato sa tibuok unom ka adlaw diin makabuhay sa atong buluhaton, ug nagtagana lamang og usa ka adlaw alang sa Iyang kaugalingon. Kinahanglan nga kini mahimong usa ka adlaw sa panalangan alang kanato—usa ka adlaw nga kita magahiklin sa tanan natong mga kalibutanong gimbuhaton ug magpatumong sa atong mga hunahuna ngadto sa Dios ug sa langit." —*In Heavenly Places*, p. 152.

Pagpanahi, pagpanghinlo, pagpanilhig, pagpanglaba, paghinlo sa mga sapatos, pagbasa sa mga

kalibutanong balasahon, ug ang sama niini dili mga buluhaton sa Igpapahulay.

Tiningob nga mga Tambag

Ang mga utlanan sa Igpapahulay kinahanglan sa kamaminatngonon bantayan. *6T 356.*

Ang tanang kasungian tali sa mga sakup sa pamilya ipahilayo sa dili pa ang Igpapahulay magsugod. *Ibid. 356.*

Mga pagsugid kinahanglan himoon ngadto sa Dios ug ngadto sa usag-usa. *CG 356.*

Sa dili pa magsugod ang Igpapahulay, ang tanang mga sakup sa panimalay kinahanglan nga magkatigum sa altar sa pamilya aron sa pagbasa sa pulong sa Dios, ug pagsimba Kaniya pinaagi sa pag'ampo ug awit.

Ang mga kabataan kinahanglan dunay bahin sa pagsimba sa puloy'anan, labina sa Igpapahulay. *6T 357.*

Ang taas nga mga pag'ampo ug serbisyo kinahanglan likayan. *Ibid. 357.*

Ang tanan kinahanglan motambong sa pagsimba ug sa *Sabbath school* sa balay sa Dios, diin sila mahimong mga aktibong magtatampo. *Ibid., p. 367; CG 531.*

Ang matag usa adunay bahin sa paghimo sa mga katiguman sa Igpapahulay nga makapadasig. *6T 362.*

Samtang ang pagluto wala gitugot sa Igpapahulay, dili kinahanglan nga kita mokaon og bugnaw nga pagkaon. *CG 532.*

"Pagtagana og usa ka makaon nga maisip nga usa ka pahalipay, makaon nga wala sa pamilya kada adlaw."—*Child Guidance*, p. 532.

Pagplano nga manggawas aron sa pagtan'aw sa sinulat sa Dios diha sa kinaiyahan. *CG 533, 534.*

Paggahin og panahon sa pagbasa og mga libro sama sa Biblea, ug Espiritu sa Tagna. *Ibid., p. 532.*

Bantaye ang imong mga hunahuna ug mga pulong, ug giyahe ang imong pagpamalandong ug pagsulti diha sa espirituhanong mga suheto. *GW (1890) 208.*

Hinumdumi nga ang pagbisita sa masakiton ug ang paghatag og mga pagtoon sa Biblea hingpit nga kauyon uban sa kabubut'on sa matuod nga pagbantay sa Igpapahulay.

"Kadtong kinsa wala kaayo makabig sa kamatuoran kanunay nagtugot sa ilang mga hunahuna

nga maglatagaw sa kalibutanong patigayon ug, bisan sila mipahulay sa pisikal nga pangabudlay diha sa Igpapahulay, ang ilang mga dilâ nagasulti unsay naa sa ilang hunahuna; tungod niini mga paghisgot mahitungod sa kahayopan, mga tanum, mga alkansi, ug mga ganasya. Kining tanan paglapas sa Igpapahulay. Kon ang kaisipan nagadagan diha sa mga kalibutanong patigayon, ang dilâ mopadayag niini, kay gikan sa kadagaya sa kasingkasing ang bâbâ magasulti.” —*Testimonies*, vol. 2, p. 703.

“Kada Igpapahulay kinahanglan atong susihon ang atong mga kalag sa pagsuta kun ang semana nga natapus nagadala ba og espirituhanong ganansya o kalugi.” —*Ibid.*, vol. 6, p. 356.

“Walay usa nga magatugot sa ilang mga kaugalingon, sa tibuok semana, nga mahimong sa hilabihan matuphan sa ilang mga *temporal* nga mga tinguha, ug sa hilabihan naluya pinaagi sa pagpaningkamot sa kalibutanong ganansya, nga sa Igpapahulay sila wala nay kabaskog o kusog nga ikahatag sa pagserbisyo sa Dios. Atong gikawatan ang Ginoo kun atong gihimo ang atong mga kaugalingon nga dili haum sa pagsimba Kaniya diha sa Iyang

adlawng balaan. Ug atong gikawatan usab ang atong kaugalingon; kay atong gikinahanglan ang kainiton ug kamaya sa panagtipon-tipon, maingon man sa kabaskog nga mabatonan gikan sa kaalam ug kasinatian sa ubang mga Kristohanon.”—*Child Guidance*, p. 530.

“Daghan nanginghanglan ug pahimangnò kun unsaon nila ang pagpakita diha sa panagtigum alang sa pag’simba sa Adlawng Igpapahulay. Dili sila angay nga mosulod sa presensya sa Dios nga nagsul’ob sa kasagarang sinina nga gisul’ob anang semanaha. Ang tanan kinahanglan adunay pinasahing sinina pang-Sabado, nga isul’ob kun motabong sa pagsimba diha sa balay sa Dios. Samtang dili ta mopahiuyon sa kalibutanong mga urog, dili kay magyina’angan nalang sab ta sa atong gawasnong pamustura. Kinahanglan hinlò ug hapsay ta, bisan walay dayandayan. Ang mga anak sa Dios kinahanglan putli sa sulod ug sa gawas.”—*Testimonies*, vol. 6, p. 355.

Pagkatulog Sulod sa Balay sa Dios

“Walay usa nga mosulod sa dapit simbahanan aron motagpilaw. Walâ gyuy pagkatulog

sulod sa balay sa Dios. Dili ka makatulog samtang anaa sa *temporal* nga buluhaton, tungod kay ganahan ka sa imong gihimo. Atò bang tugotan ang serbisyo nga nagalakip sa *eternal* nga mga butang nga mabutang sa mas ubos kay sa mga *temporal* nga atimanonon sa kinabuhi?” —Ibid., p. 361.

Mga Sugyot Mahitungod sa Pagpangandam sa Pagkaon alang sa Igpapahulay

“Dili ta angayng magtagana alang sa Igpapahulay sa mas daghang matang sa mga pagkaon kay sa ubang mga adlaw. Imbis ingon niini ang pagkaon kinahanglan nga mas yano, ug gamay lang ang kan'on, aron ang hunàhunà mahimong mas tin'aw ug abtik sa pagsabut sa mga espirituhanong butang. Ang subrang kaon makagabon sa utok. Ang mahinungdanon kaayo nga mga pulong tingali nadinggan apan walâ kahatagi'g bili, tungod kay ang hunàhunà nasamok pinaagi sa walâ naga-kaigong pagkaon. Pinaagi sa subrang kaon diha sa Igpapahulay, daghan ang mga nakahimo og mga pagpakaulaw sa Dios kay sa ilang gihunàhunà.”—Ibid., p.

357.

Pagpanaw sa Igpapahulay

“Kon kita nagatinguha sa panalangin nga gisaad sa matinu-manon kinahanglan magbantay ta sa Igpapahulay nga mas hugút. Ako nahadlok nga kita kanunay mopanaw niining adlaw nga untà mahimo rang likayan. Kauyon sa kahayag nga gihatag sa Ginoo mahitungod sa pagbantay sa Igpapahulay, kinahanglan nga mas magmatngon ta sa pagpanaw diha sa mga barko o mga *kar-wahe* niining adlaw. Niining mga butanga kinahangalan nga magpakità ta og saktong ehemplo sa atong mga anak ug batan'on. Aron maadtoan ang mga simbahan nga nanginahanglan sa atong tabang, ug aron maghatag sa mensahe nga gitinguhà sa Dios nga ilang madunggan, mahimong gikinahanglan natò nga mopanaw sa Igpapahulay; apan taman sa mahimo atong paliton ang atong mga *ticket* ug himoon ang tanang pag'atiman sa laing adlaw. Kon mosugod na ta og panaw atong himoon ang tanang paningkamot sa pagplano nga dili ta maabtan sa Igpapahulay inig-abut sa atong adtounon.” Ibid., pp. 359, 360.

Mga Kabataan Nagadula sa Igpapahulay?

“Mga ginikanan, labaw sa tanan atimana ang inyong mga kabataan diha sa Igpapahulay. Ayaw sila tugoti nga maglapas sa balaang adlaw sa Dios pinaagi sa pagdula-dula sa sulod o sa gawas. Mahimo nga imo usab mismo malapas ang Igpapahulay sa imong pagtugot sa imong mga kabataan sa pagbuhat niana, sa dihang imong tugotan ang imong mga kabataan sa pagdaga-dagan ug pasagdan sila nga magdula diha sa Igpapahulay, ang Dios nagatan'aw kaninyo ingon nga maglalapas sa Igpapahulay.” — *Child Guidance*, p. 533.

Pagtungha sa Kalibutanong Tulonghaan ug Pag'apil sa mga Exam sa Igpapahulay

“Ang uban sa atong mga katawohan mipadala sa ilang mga kabataan ngadto sa tulonghaan sa Igpapahulay. Sila wala pugsas sa paghimo niini, apan ang mga tigdumala sa tulonghaan ginaway sa pagdawat sa mga kabataan gawas kon sila angay nga mutongha sa unom ka adlaw. Sa pipila niining mga eskwelahana, ang mga tinon'an wala lang tudloi sa naandan nga mga sanga sa pagtoon, apan gitudloan sa paghi-

mo og nagakalainlaing matang sa buluhaton; ug dinhi ang mga anak sa mga naga-angkon nga magbalantay sa kasugoan gipadala diha sa Igpapahulay. Ang uban sa mga ginikanan nagsulay sa pag-pangatarungan sa ilang gihimo pinaagi sa pagkutlo sa mga pulong ni Kristo, nga uyon sa kasugoan ang pagbuhat og maayo sa adlawng Igpapahulay. Apan samang pangatarungan magpamatuod nga ang mga tawo mahimong magtrabaho sa Igpapahulay tungod kay sila kinahanglan mangita og pagkaon alang sa ilang mga kabataan; ug wala nay kinutoban, wala utlanan, sa pagpakita kon unsay angayan ug dili angayan himoon. . . .

“Ang atong mga kaigsoonan dili makapaabut sa pag'uyon sa Dios samtang ilang gibutang ang ilang mga kabataan diin dili nila mahimo ang pagtuman sa ikaupat ka sugo. Kinahanglan ilang pangingkamotan ang paghimo og pakigsabut sa mga tigdumala aron ang mga kabataan malibre sa pagtambong sa tulonghaan sa ikapitong adlaw. Kon kini dili molampus, nan, ang ilang katungdanan tataw, ang pagsunod sa mga gikinahanglan sa Dios sa bisan unsang bili. Sa ubang mga dapit sa *Central Europe*, mga

tawo gipamulta ug gipangpriso tungod kay wala mipadala sa ilang mga kabataan ngadto sa tulonghaan sa Igpapahulay. Sa usa ka dapit, human ang usa nato ka igsoon sa katin'aw nakapahayag sa iyang pagtoo, usa ka tinugyanan sa balaod misulod sa iyang pultahan, unya nagpugos sa mga bata sa pagadto sa eskwelahan. Ang mga ginikanan mihatag kanila og Biblea imbis ang ilang mga libro sa iskwelahan, ug ang ilang panahon gigugol sa pagtuon niini. Apan sa bisan diin nga mahimo, ang atong katawohan kinahanglan magtukod og ilang kaugalingong tulonghaan. Diin dili nila ni mahimo, sila kinahanglan sa madali mobalhin sa ubang dapit diin sila gawasnon sa pagtuman sa mga sugo sa Dios.

“Ang uban mo-insister nga ang Dios dili kaayo kutihan sa Iyang mga gikinahanglan; nga dili nila katungdanan ang estrikto nga pagbantay sa Igpapahulay nga daku kaayo ang mawala, o magbutang sa ilang mga kaugalingon diin sila madala ngadto sa panagkabikil uban sa mga balaod sa yuta. Apan dinhi diin ang pag-sulay miabut, kun kita ba mopasidungog sa balaod sa Dios labaw sa mga gikinahanglan sa

mga tawo. Mao kini ang magpaila tali niadtong kinsa mopasidungog sa Dios ug niadtong magpakaulaw Kaniya. Dinhi kun diin kita magapamatuod sa atong pagkamatinud'anon. Ang kasaysayan sa pagdumala sa Dios sa Iyang katawohan sa tanang mga katuigan nagpakita nga Siya nagkinahanglan sa insakto nga pagtuman . . .

“Kon ang mga ginikanan magtugot sa ilang mga kabataan sa pagdawat og edukasyon sa kalibutan, ug magahimo sa Igpapahulay nga usa ka kasagaran lang nga adlaw, nan ang patik sa Dios dili mabutang diha kanila. Laglagon sila uban sa kalibutan; ug ang ilang dugo dili ba itungtong sa ilang mga ginikanan? Apan kong kita magmatinud'anon sa pagtudlo sa atong mga kabataan sa mga sugo sa Dios, magadala kanila sa pagpailalum sa gahum sa ginikanan, ug unya pinaagi sa pagtoo ug pag'ampo itugyan sila sa Dios, Siya mobuhat duyog sa atong mga paningkamot; kay Siya nagsaad niana. Ug unya sa dihang ang nagabaha nga hampak moabut ibabaw sa yuta, sila uban kanato matagoan diha sa lawak sa balongbalong sa Ginoo.” — *Historical Sketches of SDA Missions*, pp. 216, 217.

“Uban sa mga pinasahing giya

sama niini, unsaon sa mga amahan ang pagtugot sa ilang mga kabataan sa pagtungha sa tulonghaan atol sa Igpapahulay, o bisan diin nga bahin sa Igpapahulay, sama sa kasagaran nga mga adlaw sa semana? Dinhi ang krus iisa. Dinhi ang linya sa kalainan gibadlis tali niadtong matinud'anon ug dili. Mao kini ang ilhanan nga adunay usa ka katawohan kinsa dili magbaliwala sa balaod sa Dios bisan usa kini ka sakripisyo sa ilang kaugalingon. Dinhi kita makahimo sa pagdala sa atong mga pamatuod ngadto sa kalibutan sa atong pagdapig sa Maglalalang ug Gobernador sa kalibutan. Dinhi ang pamatuod nadala ngadto sa kalibutan sa katinuod sa Igpapahulay.”— *Manuscript Releases*, vol. 5, p. 79.

Tinuig nga mga Balaang Adlaw sa Judio

Ang senimanang Igpapahulay sa Ginoo nagatudlo sa miagi, ngadto sa buhat sa Dios sa paglalong, samtang ang pito ka mga tinuig nga mga balaang adlaw sa Judio, gitawag usab nga mga igpapahulay, nagatudlo ngadto sa umalabut, ngadto sa buhat ni Kristo sa pagtubos. Ang Dios naghimo og tin'aw nga kalainan tali niining duha sa dihang miingon Siya: “Gikan sa hapon hangtud sa hapon, magabantay kamo sa inyong adlaw nga igpapahulay. . . . Labut pa sa mga adlawng igpapahulay ni Jehovah”(Levitico 23:32, 38). Sa Roma 14:5, Galacia 4:10, ug Colosas 2:16, 17, kini tin'aw, gikan sa kinatibuk'an nga pagpasantop, nga si Pablo naghigut sa mga tinuig nga mga igpapahulay sa mga Judio (“inyong mga igpapahulay”), dili ang senimanang mga Igpapahulay sa Ginoo (“Akong mga Igpapahulay”).

Kapitulo V

Ang Sinugdanan sa Dautan ug ang Pagkahulog ni Lucifer

“Ang Dios gugma.” Ang Iyang kinaiyahan, Iyang balaod, Iyang pangagamhanan, Iyang pagdumala sa tawohanon, ug sa matag usa sa Iyang mga pagpadayag maoy mga pagpahayag sa Iyang gugma. 1 Juan 4:16. Ug ang gugma sa Dios gikuyogan sa uban pang mga kalidad sa Iyang kinaiya. Tan’awa ang Kapitulo I. Unya nganong ang Dios mitugot man sa dautan nga motungha?

Ang tanang mga may kabuut nga binuhat adunay usa ka moral nga konsyensya gilalang nga gawasnon sa pagpili tali sa pagtuman o sa pagsupak ngadto sa dagkung mga prinsipyo sa kama-tuoran, pagkamatarung, ug gugma. Si Lucifer (nagkahulogan “tigdala sa kahayag”), kanhi usa sa labing tinuboy nga *kerubin*, gisayup paggamit ang iyang kagawasan sa pagpili. Deuteronomio 30:19; Galacia 6:7, 8. Mao kini ang sinugdanan sa dakung pagsupil didto sa langit. Si Lucifer nahimong Satanas (Henibreo *Shatan*, nagkahulogan “kaaway”). Iyang gisalikway ang ang balaod sa Dios pinaagi sa pagtuboy sa kaugalingon, limbong, pagpama-

kak, ug pagbuno. Ezequiel 28:13–15, 17; Isaias 14:12–14; Bugna 12:7, 8; Juan 8:44 (itandi 1 Juan 3:15).

Sa dihang si Satanas ug ang iyang mga manulonda gipagawas gikan sa langit, sila mipuyo dinhi sa yuta, diin sila mipadayon sa ilang buhat sa pagsupil ingon nga ang atong unang mga ginikanan mitugyan ngadto kaniya. Bugna 12: 9, 12, 13; Job 1:6, 7; 1 Pedro 5:8; 2 Pedro 2:4; Judas 6 (itandi Mateo 8:29); Genesis 3:1–15 (it. Roma 5:12).

Si Satanas sa binakak miangkong nga kining kalibutana, uban sa tanan nga nia niini, iya. Siya nahimong “dios” ug “prinsipe niining kalibutana,” dili sa katungod, apan pinaagi sa pagpangilog. Lucas 4:5, 6; 2 Corinto 4:4; Juan 12:31; 1 Juan 5:19.

Ang katapusang kadaugan ni Kristo kang Satanas nabatonan didto sa tanaman sa Getsemane ug didto sa krus. Juan 14:30; 16:11; Hebreo 2:14, 15. Ingon nga usa ka linungtaran sa kadaugan ni Kristo, kita usab makadaug. 1 Corinto 15:57; Jacobo 4:7, 8; Bugna 12:11.

Sulod sa millenium (1000 ka tuig), si Satanas pagagapuson pinaagi sa mga talikala sa mga panghitabo niining yutaa, ug sa katapusan sa millenium siya ug ang iyang mga sumosunod pagabuhian sa mubo nga panahon, ug unya sila sa katapusan laglagon, ug dili magbilin bisan gamut ni sanga. Bugna 20:1-3, 7-10; Malaquias 4:1, 3; Isaias 14:15-20; Ezequiel 28:16, 18, 19.

Diin ug Giunsa sa Sala Pag-sugod

“Ang plano sa pagtubos dili usa ka dinugang, usa ka plano nga gimugna human sa pagkahulog ni Adam. Kini maoy usa ka pagpadayag sa ‘tinago nga gitipigan sa hilum sulod sa mga panahon nga walay katapusan.’ (Roma 16:25, R. V). Kini usa ka pagpadayag sa mga prinsipyo nga sukad pa sa walay katapusan nga mga ka-tuigan mao ang patukuranan sa trono sa Dios. Gikan sa sinugdanan, ang Dios ug si Kristo nahibalo sa pagka-apostasiya ni Satanas, ug sa pagkahulog sa tawo pinaagi sa malimbongong gahum sa apostata. Ang Dios wala magtuyo nga ang sala molungtad, apan Iyang nalantaw ang pagtungha niini, ug naghimo og tagana aron sa pagtagbo sa ma-

kalilisang hitabo. Hilabihan ka daku ang Iyang gugma sa kalibutan, nga Siya misaad sa paghatag sa Iyang bugtong Anak, ‘aron ang tanang motoo kaniya dili mawala, kundili may kinabuhi nga walay katapusan.’ (John 3:16).”—*The Desire of Ages*, p. 22.

“Ang sala misugod gikan kaniya kinsa, sunod ni Kristo, pinakalabaw nga gipasidunggan sa Dios ug pinakalabaw sa gahum ug himaya sa tanang mga lumolupyo sa langit. Si Lucifer, ‘anak sa kabuntagon,’ mao ang una sa mga magtatabon nga kerubin, balaan ug walay buling. Siya nagatindog sa presensya sa dakung Maglalarang, ug ang walay hunong nga bidlisiw sa himaya nga nagpalibut sa walay katapusang Dios diha kaniya.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 35.

Si Satanas nagbutang niining mosunod nga mga pangutana sa mga hunahuna sa mga walay pagtoo: Kong ang Dios nahibalo nga ang atong unang mga ginikanan mahulog sa tentasyon, nganong gibuhat man Niya sila? O, nganong wala Siya, mibuhat nalang, og laing lalake ug laing babaye, nga dili mahulog kun tintalon? Apan wala siya mangutana sa maong mga pangutana mahitungod sa iyang kaugalingon,

sanglit siya man ang sinugdanan sa sala, ug ang usa nga nagtintal ni Adam ug Eva sa paglapas sa kasugoan sa Dios. Ang sinugdanan sa sala maoy usa ka tinago alang kanato. Deuteronomio 29:29.

“Adunay mga linibo karon nga misubli-subli sa samang masuklong sumbong batok sa Dios. Wala nila makita nga ang pagkuha gikan sa tawo sa kagawasan sa pagpili maoy paghikaw kaniya sa iyang katungod ingon nga usa ka may kabuut nga pagkamao, ug maghimo kaniya nga usa nalang ka way kabuut nga makina. Dili maoy katuyoan sa Dios ang pagpugos sa kabubut’on. Ang tawo gilalang nga usa ka gawasnon ahente sa pagpili. Maingon sa mga lumolupyos sa tanan pang laing mga kalibutan, siya kinahanglan mapailalum ngadto sa sulayanan sa pagtuman; apan wala siya gibutang sa kahintang nga ang pagtugyan ngadto sa dautan usa ka kinahanglanon. Walay tentasyon o pagsulay nga gitugotan nga moabut kaniya nga dili sarang masuklan. Ang Dios naghimo og daghang tagana nga ang tawo dili unta angayng mapildi sa pagpakig’away ni Satanas.” — *Patriarchs and Prophets*, pp. 331, 332.

“Ang balaod sa gugma ingon nga maoy patukuranan sa pangagamhanan sa Dios, ang kalipay sa tanang linalang nagadepende diha sa ilang hingpit nga pag’uyon uban sa dagku nga mga prinsipyo sa pagkamatarung. Ang Dios nagatinguha gikan sa tanan Niyang mga linalang sa pangalagad sa gugma—pagsimba nga nagagikan sa panabut nga nakadayeg sa Iyang kinaiya. Siya walay kalipay sa napugos nga pagtuman, ug ngadto sa tanan Iyang gihatag ang kagawasan sa kabubut’on, aron sila makahatag ngadto Kaniya sa kinabubut’on nga pag’alagad.

“Apan dunay usa nga mipili sa pagbalit’ad sa Iyang kagawasan. Ang sala nagsugod ni [Lucifer] kinsa, sunod ni Kristo, pinakalabaw nga gipasidunggan sa Dios ug kinsa nagbarug nga pinakalabaw sa gahum ug himaya sa tanang mga lumolupyos sa langit.”—*The Great Controversy*, p. 493.

“Sa dihang ang panagsangka gibag’o diha sa yuta, si Satanas midaug na usab og usa ka daw bintaha. Pinaagi sa paglapas, ang tawo nahimong iyang binihag, ug ang gingharian sa tawo usab gitugyan ngadto sa mga kamot sa punoan sa pagsupil. Karon ang dalan daw abli alang kang Sata-

nas alang sa pagpabarug sa usa ka kinaugalingon nga gingharian, ug aron sa pagsalikway sa gahum sa Dios ug sa Iyang Anak.”— *Patriarchs and Prophets*, p. 331.

“Sa panahon nga ang sala nahimong syensya, sa dihang ang pagbatok sa tawo maoy pinakabangis batok sa langit, sa dihang ang pagsukol mipadulot sa iyang mga gamot lalum sulod sa kasingkasing sa tawo, sa dihang ang dautang buhat gikonsekrar ingon nga kabahin sa relihiyosong pag-simba, sa dihang si Satanas gibayaw diha sa ideya nga siya nakaganoy sa mga tawo nianang kahimtang sa kadautan nga ang Dios molaglag sa kalibutan, si Jesus gipadala dinhi sa kalibutan, dili aron sa paghukom niini, apan, kahibulongang gracia! Aron sa pagluwas sa kalibutan. Ang mga wala mahulog nga mga kalibutan nagtan'aw uban sa hilabihan nga kaikag sa pagtan'aw ni Jehovah nga motindog ug mopapha sa mga pumoluyo sa yuta, ug si

Satanas nagapanghambog nga kon ang Dios mibuhat pa niana, iyang makompleto ang iyang mga plano ug magkuha ngadto kaniya sa pagdapig sa wala mahulog nga mga kalibutan. Siya adunay mga inandam na nga mga katarungan nga pinaagi niini iyang pasanginlan ang Dios, ug iyang ipakaylap ang iyang pagsupil ngadto sa mga kalibutan sa itaas; apan niini nga hitabo, inay sa paglaglag sa kalibutan, ang Dios mipadala sa Iyang Anak sa pagluwas niini.” — *The Signs of the Times*, February 5, 1894.

“Ngano man nga ang paglungtad ni Satanas wala dayon gipahunong sa dihang siya misugod sa iyang pagsupil? Ang tumong niini mao, nga aron ang universo mahimong makapanghimatuod sa justicia sa Dios sa Iyang paagi sa *pagdala* sa dautan; nga ang sala makadawat sa walay katapusang paghukom.”—*Education*, p. 308.

Kapitulo VI

Paglalang

Ang Biblea nagtudlo nga ang universo ug ang nagkalainlaing dagway sa kinabuhi gilalang sa Dios pinaagi kang Kristo gikan sa mga butang dili makita ug “ang kabuhatan sa Dios maoy usa lamang ka pundohanan sa ginamiton nga gihimong andam alang Kaniya nga gamiton dihadiha” sumala sa Iyang katuyoan (*Lift Him Up*, p. 66). Hebreo 11:3; Salmo 33:6, 9; Genesis 1:1; 2:7; Job 26:7–14; 38:36; Isaias 45:18; Colosas 1:16. Kita adunay pipila nga masabtan sa dili makita nga Dios pinaagi sa makita nga mga butang nga Iyang gilalang. Roma 1:19, 20; Salmo 19:1. Ang Dios naglalang niining kalibutana sulod sa unom ka literal nga mga adlaw. Genesis 1:31; 2:1; Hebreo 1:2; Juan 1:3; Job 38:4–7; Exodu 20:11.

Ang tawo dili makaihap sa mga bitoon, apan, sa *pagkana-hibalo-sa-tanan* sa Dios, silang tanan naihap ug gitawag sa ilang ngalan. Salmo 147:4, 5; Isaias 40:26; Job 9:9.

Ang Dios dili lamang Maglalang apan usab Tig'alima sa mga butang nga Iyang gipatungha. Siya usab nagbuhat, ug kanunay nagbuhat, og tagana aron sa paghatag sa Iyang mga linalang sa pagkaon.

Isaias 40:12; 42:5; Mateo 5:45; Buhat 17:24–28; Genesis 1:29, 30; Salmo 65:9–13; Mateo 6:25–30.

Sa dihang nakompleto na ang buhat sa paglalang, ang tanan “maayo kaayo.” Genesis 1:31; Salmo 8:1, 3, 9; Ecclesiastes 7:29.

Ang universo, kalibutan, tawo, ang gingharian sa hayopan, ug gingharian sa mga tanum mga sistema nga sa hilabihan nahanay pag'ayo nga dili sila motungha pinaagi sa sulagma. Ang mga butang nagpadayag sa usa ka gilaw nga “katuyoan” sama sa usa ka kaisipan aron mohunahuna, mga mata sa pagtanaw, dalunggan sa pagpaminaw, nagagikan sa “mga kamot” sa usa ka Kaalam, usa ka *nasayud-sa-tanan* ug *gamhanan-sa-tanan* nga Anaa, kinsa ang Biblea nagtawag nga Dios. Ang kinaiyahan sa katin'aw nagapakita og desinyo, ug kun diin dunay desinyo adunay usa ka tigdesinyo. Ang usa ka tawo manginahanglan og daku kaayong pagtoo aron makatoo nga ang pagyugyog o pagtuyok sa usa ka higanti nga barel nga gisudlan sa minilyong metal, sa taas kaayong panahon, momugna og mga orasan, mga makinilya, ug mga *computer*; o nga ang pagbuto sa usa

ka patikanan momugna og usa ka *encyclopedia*. Unsa ka mas labaw nga pagtoo, usab, ang iyang gikinahanglan aron sa pagtoo nga mga tawo nahitabo lang nga mitungha pinaagi sa ilang kaugalingon, ingon nga resulta sa usa ka dili tinuyo, walay hinungdan, ug walay tumong nga pagsagolsagol sa *yuta-tubig-kalayo* ug wala nay lain? Busa, kon ang usa dili motoo og Dios, siya gilayon motoo nga ang buta ug walay mahimo nga sulagma lang nga hitabo makamugna og hilabihan ka kuti nga butang, ingon sa tawo, kalibutan, ug universo. Sa laing pagkasulti, ang usa nagkinahanglan og mas labaw nga pagtoo sa dili pagtoo og Dios kay sa pagtoo Kaniya.

“Sa pag’umol sa atong kalibutan, ang Dios wala nakautang gikan sa *naglungtad-nang-daan* nga butang. Hinoon, ang tanang butang, materyal ug espirituwal, mibarug sa atubangan ni Jehovah sa Iyang tingog ug sila gilalang alang sa Iyang katuyoan. Ang mga langit ug ang tanang panon kanila, ang yuta ug ang tanang butang diha niana, dili lang kay mga buhat sa Iyang kamot; sila mitungha pinaagi sa gininhawa sa Iyang bâbâ.” —*Testimonies*, vol. 8, pp. 258, 259.

“Sa dihang ang yuta migula

gikan sa kamot sa iyang Magbubuhâ, kini hilabihan ka tahum. Ang nawong niini napalahilahi uban sa kabukiran, kabungtoran, ug kapatagan, giulang sa dagkung mga suba ug anindot nga mga lanaw, apan ang kabungtoran ug kabukiran dili tuktuk ug gansang-gansangon, nalukop sa mga habug kaayong tiptip ug makahadlok nga mga pang’pang, ingon karon; ang talignis, gaspang nga mga tumoy sa batoong dugukan sa kalibutan natabunan ilalum sa mabungahong yuta, nga sa bisan asa naghatag og hilabihan ka lunhawng tubo sa tanaman. Walay mga luud nga lamakan ni mga umaw nga deserto. Madanihong kakahoyan ug anindot nga kabulakan moabiabi sa mga mata sa kada lingi. Ang hatag’as nga dapit napurongpurongan uban sa mga dagkung kahoy nga mas halangdon kaysa bisan unsa nga naa karon. Ang hangin, wala mahugawi sa mga makadaut nga baho, hinlo ug makahimsog. Ang tibuok talan’awon milupig sa katahum sa dinayandayanan nga tugkaran sa pinaka-mapagarbuhong palasyo. Ang panon sa mga manulonda nagtan’aw sa talan’awon uban ang kalipay, ug nagmaya sa kahibulongang buhat sa Dios.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 44.

Kapitulo VII

Ang Plano sa Pagtubos

Tungod sa sala, ang mga lalake ug babaye nahimulag sa Dios, ang Tinubdan sa kinabuhi; ug, gawas kun ilang batonan ang tagana nga gihimo alang sa pagpasig'uli kanila, sila mamatay sa kamatayon nga hangtud sa kahangturan (wagtangon). Isaias 59:2 (it. Juan 1:4); Roma 5:12; 6:23 (unang bahin). Apan dili sila angayng malaglag, gawas kun sila mopili niana. Mahimo ang pagbalik ngadto sa Dios, ug mopahimulos sa kinabuhing dayon, pinaagi kang Kristo (Juan 6:35, 40, 47, 48; 14:6).

Pinaagi sa pagkamatay sa krus alang sa atong mga sala, si Kristo mitubos kanato gikan sa hukom nga kamatayon nga gilitok sa balaang Balaod sa Dios, nga atong gilapas. Labaw pa niana, si Kristo nagpahat kanato sa langitnong gahum aron sa paghiusa sa tawohanong pagsingkamot. Busa, pinaagi sa pagtoo kang Kristo (sa dihang atong dawaton ang Iyang kinabuhi ug kamatayon alang kanato, ug mopailalum sa paggiya sa Iyang Espiritu), ug pinaagi sa paghinulsol ug pagkabag'o, mabakwi nato ang nawala sa atong unang mga ginikanan.

Ang plano sa katubsanan naaghat tungod sa gugma sa Dios alang sa nahulog nga tawohanon. Walay makulang nga tagana gihimo alang sa atong kaluwasan. Genesis 3:15; Isaias 12:2; 45:22. Ang sumbong sa mga Fariseo nga gilabay kang Kristo, "Kining tawohana nagadawat sa mga makasasala," mao ang atong dakung paglaum. Lucas 15:2; Juan 3:15; 1 Timoteo 1:15; 1 Corinto 15:3; 1 Tesalonica 5:9, 10; Tito 3:3-8.

"Inay sa pagsulay og tukod sa atong kaugalingong pagkamatarung atong dawaton ang pagkamatarung ni Kristo. Ang Iyang dugo magatabon sa atong mga sala. Ang Iyang pagtuman gidawat alang kanato. Dayon ang kasingkasing nga gibag'o sa Balaang Espiritu magapamunga sa "mga bunga sa Espiritu." Pinaagi sa gracia ni Kristo kita makahimo sa pagkinabuhi sa pagtuman sa kasugoan sa Dios nga gisulat sa atong mga kasingkasing. Nagabaton sa Espiritu ni Kristo, kita magalakaw maingon sa Iyang paglakaw."—*Patriarchs and Prophets*, p. 372.

"Ang garbusong kasingkasing maningkamot aron mahimong

takus sa kaluwasan; apan ang duruha: atong titulo sa langit ug ang kahaum alang niana makapalagan lang diha sa pagkamatarung ni Kristo. Ang Dios walay mahimo alang sa pag'ayo sa tawo hangtud nga, maka-amgo siya sa iyang kaugalingong kaluya, ug malangkatan sa tanang *pagsaligsa-kaugalingon*, siya magatugyan sa iyang kaugalingon sa pagbulot'an sa Dios. Dayon iyang madawat ang gasa nga gipaabut sa Dios nga ikahatag. Gikan sa kalag nga nagabati sa panginahanglan, walay ihikaw. Siya adunay bukas nga agianan ngadto Kaniya diin nagapuyo ang tibuok kahupnganan." —*The Desire of Ages*, p. 300.

A. GRACIA, PAGTOO, UG MGA BUHAT

Gracia

Ang gracia "gasa sa Dios." Usa kini ka "wala hagai nga pabor." Efeso 2:8; Roma 5:20, 21; 6:23.

Ang gracia dili usa ka katugotan sa tawo sa pagpadayon diha sa sala (Roma 6:1, 2; Galacia 2:17, 18; Juan 8:11; Hebreo 10:26–29; 1 Juan 3:3–10), apan usa ka tagana, usa ka gahum, alang kaniya aron makahatag og pagtuman sa Dios. Kadtong kinsa nagtuman sa

Ginoo dili na "ilalum [sa silot kun hukom] sa balaod" (Roma 6:14, 15). Sila mga ilalum sa gracia ni Kristo, nga magahimo kanila nga makatuman sa mga kasugoan sa Labing Gamhanan. 1 Corinto 15:10; 2 Timoteo 2:1 (it. Efeso 6:10); Efeso 2:8–10; Filipos 2:13; 4:13; Tito 2:11, 12; 1 Juan 3:22; 5:3.

"Ang gracia maoy gitanum ni Kristo diha sa kalag nga nagahimo sa sulod sa tawo og panag'away batok kang Satanas. Kon wala kining makapakabig nga gracia ug makapabag'o nga gahum, ang tawo unta padayon nga bihag ni Satanas, usa ka ulipon nga kanunayng andam sa pagbuhat sa iyang mando. Apan ang bag'ong prinsipyo diha sa kalag magahimo og panag'away diin kanhi adunay kalinaw. Ang gahum nga gipahat ni Kristo makapahimo sa tawo sa pagsukol sa tigdaugdaug ug mangingilog. Bisan kinsa nga makita nga magdumot sa sala inay sa paghigugma niini, bisan kinsa nga mosukol ug magdaug nianang mga pagbati nga nagamando sa sulod, nagapasundayag sa buhat sa usa ka prinsipyo nga sa kinatibuk'an gikan sa itaas." —*The Great Controversy*, p. 506.

"Ang kinadak'ang pagpadayag

nga mahimo sa mga lalake ug mga babaye sa gracia ug gahum ni Kristo mahitabo sa dihang ang *natural* nga tawo mahimong usa ka umalambit sa diosnong kinaiyahan, ug pinaagi sa gahum nga gipahat sa gracia ni Kristo, magdaug sa mga kadautan niini nga kalibutan tungod sa pangibog.”—*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, pp. 251, 252.

“Ang bugtong gahum nga magahimo o mopakanunay sa matuod nga kalinaw mao ang gracia ni Kristo. Sa diha nga kini matanum sa kasingkasing, kini mopagawas sa mga dautang pagbati nga hinungdan sa panagbangi ug panagbingkil.”—*The Desire of Ages*, p. 305.

“Kon wala ang gracia ni Kristo, ang makasasala anaa sa walay paglaum nga kahimtang; walay ikatabang alang kaniya; apan tungod sa langitnong gracia, ang dili kasagaran nga gahum gipahat sa tawo, ug magalihok sulod sa kaisipan ug kasingkasing ug kinaiya. Tungod sa pagpahat sa gracia ni Kristo nga ang sala mailhan sa iyang pagka-dulum-tanan, ug sa katapusan pagawson gikan sa templo sa kalag. Tungod sa gracia nga kita madala ngadto sa pagpakighiusa kang Kristo, aron ikauban Niya sa buhat sa

kaluwasan.”—*Selected Messages*, bk. 1, p. 366.

Pagtoo

Ang tawo naluwas pinaagi sa pagtoo. Juan 3:14–16; Buhat 15:11; Efeso 2:8, 9; 2 Timoteo 3:15.

“Ang pagtoo mao ang katinoan sa mga butang nga ginapaabut, ang kasayuran mahitungod sa mga butang nga dili makita. (Hebreo 11:1).

“Ang pagtoo nagagikan sa pagpatalinghug; ug ang pagpatalinghug sa pulong ni Kristo” (Roma 10:17).

“Pinaagi sa pagtoo kita gada-wat sa gracia sa Dios; apan ang pagtoo dili nato Manluluwas. Wala kini nakapatakus sa bisan unsa. Mao kini ang kamot nga niini kita makagunit ni Kristo, ug magakuha sa Iyang mga katakus, ang tambal sa sala. Ug kita dili makahimo bisan sa paghinulsol kun wala ang tabang sa Espiritu sa Dios. Ang kasulatan naghigut ni Kristo, ‘Kini gibayaw sa Dios sa iyang toong kamot aron mahimong Principe ug Manluluwas, sa paghatag kang Israel sa paghinulsol ug pasaylo sa mga sala’ (Buhat 5:31). Ang paghinulsol nagagikan gayud ni Kristo maingon nga ang kapasayloan nagagikan man.

“Nan, sa unsang paagi, nga kita maluwas? ‘Maingon nga si Moises nag’isa sa bitin didto sa kamingawan,’ busa ang Anak sa tawo giisa usab, ug ang tanan nga nalimbongan ug napaakan sa bitin makahimo sa pagtan’aw ug mabuhi. “Tan’awa ang Cordero sa Dios nga nagakuha sa sala sa kalibutan’ (Juan 1:29). Ang kahayag nagdan’ag gikan sa krus nagapadayag sa gugma sa Dios. Ang Iyang gugma nagaganoy kanato ngadto Kaniya, kita magiyahan ngadto sa tiilan sa krus diha sa paghinulsol sa atong mga sala nga nilansang sa Manluluwas. Dayon ang Espiritu sa Dios pinaagi sa pagtoo magahimo sa usa ka bag’ong kinabuhi diha sa kalag. Ang mga hunahuna ug mga pangandoy madala ngadto sa pagsunod sa kabubut’on ni Kristo.”— *The Desire of Ages*, pp. 175, 176.

Mga Buhat

Usa sa mga katuyoan sa plano sa katubsanan mao nga aron kita mohunong sa pagsalig sa atong mga buhat sa pagkamatarung. Lucas 16:15; 2 Timoteo 1:9; Galacia 2:16; Tito 3:4–7; Roma 3:27, 28; Hebreo 4:10. Ang katarungan mao, kay ang mga buhat lamang sa pagkamatarung nga atong mahimo nga wala si Kristo mga

sala. Isaias 64:6; Roma 14:23; Lucas 18:11, 12; Marcos 7:6–13. Ang Dios buut nga mousab matag adlaw sa atong masal’anong kasingkasing, dayon si Kristo magahimo sa Iyang mga buhat sulod nato. Ang atong pagtoo mahimong puno sa mga maayong buhat, kay ang “pagtoo nga walay mga buhat patay.” Isaias 26:12; 1 Corinto 15:31; Galacia 2:20; 5:22, 23; Jacobo 2:20–22. Ang buhat ni Kristo sa pagkamatarung sulod sa atong kasingkasing nga gibag’o sa Balaang Espiritu mahimong atong pagkamatarung. Bugna 19:8.

B. PAGKAMATARUNG NGA GIPAANGKON UG GIPAAMBIT

Pagmatarung

Sa dihang, pinaagi sa pagtoo, ang makasala moduol kang Kristo kon unsa sila ug magsugid sa ilang mga sala, dayon ang mga katakus sa kinabuhi ni Kristo gii-sip nga ila na, ug sila libre nga gipasaylo pinaagi sa katakus sa dugo ni Kristo. 1 Juan 1:9; Roma 3:23–26, 31; 5:1, 9, 10, 16–19; Galacia 2:16; 3:24; 2 Corinto 5:19, 21.

“Ang tanan nga mahimo sa tawo alang sa iyang kaugalingong kaluwasan mao ang pagdawat sa

pagdapit, 'Si bisan kinsa nga buot, paimna siya sa tubig sa kinabuhi nga *sa-walay-bayad*.' Walay sala nga mabuhat sa tawo nga wala mabayri didto sa Kalbaryo. Sa ingon ang krus, sa mainitong pangamuyo, makanunayong nagatanyag ngadto sa makasasala sa kompleto nga bayad sa sala." — *The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 6, p. 1071.

"Kun ang Dios magapasaylo sa makasasala, magaangan sa silot nga angay kaniya, ug magtagad kaniya nga ingon sa wala makasala, Siya nagdawat kaniya ngadto sa langitnong pabor, ug nagmatarung kaniya pinaagi sa mga katakus sa pagkamatarung ni Kristo. Ang makasasala mahimo nga mamatarung pinaagi lang gyud sa pagtoo diha pagtabon nga gihimo sa pinalanggang Anak sa Dios, kinsa nahimong halad alang sa mga sala sa sad'an nga kalibutan. Walay usa nga mamatarung pinaagi sa bisan unsang mga buhat niya sa iyang kaugalingon. Siya mahimong mapahigawas gikan sa kahugawan sa sala, gikan sa hukom sa balaod, gikan sa silot sa paglapas, pinaagi lang sa gahum sa pag'antus, kamatayon ug pagkabanhaw ni Kristo. Pagtoo lang ang bugtong kondisyon diin ang pagmatarung

mabatonan, ug ang pagtoo nagalakip og dili lang pagdawat nga tinuod apan pagsalig."— *Selected Messages*, bk. 1, p. 389.

"Ang pagtoo mao ang kondisyon nga nakita sa Dios nga angay sa saad nga kapasayloan alang sa makasasala; dili tungod kay adunay maayo diha sa pagtoo diin matakus sa kaluwasan, apan tungod kay ang pagtoo makahimo sa pagkupert sa mga katakus ni Kristo, ang kasulbaran nga gitagana alang sa sala. Ang pagtoo makahimo sa pagtanyag sa hingpit nga pagtuman ni Kristo inay sa paglapas sa makasasala ug kakulangon. Sa dihang ang makasasala motoo nga si Kristo iyang personal nga Manluluwas, dayon, sumala sa Iyang walay pagkapakyas nga mga saad, ang Dios nagpasaylo sa iyang sala, ug nagmatarung kaniya nga walay bayad. Ang mahinulsolon nga kalag makaamgo nga ang pagmatarung kaniya nahimo tungod kay si Kristo, ingon nga iyang halili ug piyansa, namatay alang kaniya, maoy iyang *bayad* ug pagkamatarung." — *Selected Messages*, bk. 1, pp. 366, 367.

"Ang matuod nga pagtoo ug matuod nga pag'ampo—unsa ka kusganon sila! Sila ingon sa duha ka bukton nga ang tawohanong

tigpangamuyo makakupot diha sa gahum sa Walay Kinutubang Gugma.”— *Gospel Workers*, p. 259.

“Pinaagi sa samang pagtoo kita makadawat sa espirituhanong pag'ayo. Pinaagi sa sala kita nahimulang gikan sa kinabuhi sa Dios. Ang atong mga kalag nahimong *inutil*. Sa atong kaugalingon kita dili makahimo sa pagkinabuhi sa balaang kinabuhi maingon nianang *lulid* nga tawo nga dili makalakaw. Daghan ang kinsa nakaamgo sa ilang ka walay mahimo, ug kinsa nangandoy alang sa espirituhanong kinabuhi nga magadala kanila ngadto sa pagkaharmonya uban sa Dios; nakawang ang ilang paningkamot sa paghimo niana. Ug sa kasubo sila mituaw, ‘O pagkaalaut ko nga tawo! kinsa ang magaluwas kanako gikan niining lawas sa kamatayon? (Roma 7:24). Pahangda kining nahutdan sa paglaum, masingkamuton nga tawo. Ang Manluluwas nagadungo sa pagtan'aw sa pinalit sa Iyang dugo, nagaingon uban sa dili maasoy nga kalumo ug kalooy, ‘Buut ka bang maayo?’ Siya nagaagda kanimos sa pagtindog diha sa kahimsog ug kalinaw. Ayaw paabut nga mamatikdan nimo nga naayo ka. Toohi ang Iyang pulong , ug mahitabo kini. Ibutang ang imong

kabubut'on dapig ni Kristo. Huikom sa pag'alagad Kaniya, ug sa pagbuhat sumala sa Iyang pulong ikaw makadawat og kusog. Bisan unsa pa man ang dautan nga ginabuhat, ang agalon nga pagbati nga tungod sa dugay nang higayon sa pagpatuyang nagbugkos sa kalag ug lawas, si Kristo makahimo ug nangandoy sa pagluwas. Siya mohatag og kinabuhi sa kalag nga ‘patay sa mga paglapas’ (Efeso 2:1). Iyang ipahigawas ang binihag nga gigunitan sa mga kaluyahon ug kapildihan ug mga talikala sa sala.”— *The Desire of Ages*, p. 203.

“[Roma 3:25, 26 gikutlo.] Kini nga kalooy ug kaayo sa kinatibuk'an wala kahago'i. Ang gracia ni Kristo sa kamadagayaon momatarung sa makasasala nga walay katakus ni maangkon sa iyang kabahin. Ang pagmatarung usa ka bug'os, kompleto nga kapasayloan sa sala. Sa higayon nga ang makasasala modawat kang Kristo pinaagi sa pagtoo, nianang higa-yona siya napasaylo. Ang pagkatarung ni Kristo gipaangkon kaniya, ug siya dili na magduhaduha sa mapasayloong gracia sa Dios.” — *Reflecting Christ*, p. 78.

“Unsa ang pagmatarung pinaagi sa pagtoo? Mao kini ang buhat sa Dios sa paglubong sa

himaya sa tawo ilalum sa abog, ug paghimo alang sa tawo nianang wala sa iyang gahum sa paghimo alang sa iyang kaugalingon.” — *Testimonies to Ministers*, p. 456.

“Ang pagmatarung nagakahulogan sa pagluwas sa usa ka kalag gikan sa kamatayon, aron siya makabaton sa pagkabalaan, ug sa pagkabalaan, ang kinabuhi sa langit. Ang pagmatarung nagakahulogan nga ang tanlag, nahinloan gikan sa mga patayng binuhatan, gipahiluna diin kini makahimo sa pagdawat sa mga panalangin sa pagkabalaan.” — *The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 908.

“Si Kristo naghimo og dalan sa pag’ikyas alang kanato. Siya mipuyo sa kalibutan taliwala sa mga pagsulay ug mga tentasyon sama nianang atong ikahinagbo. Siya nagkinabuhi sa walay sala nga kinabuhi. Siya namatay alang kanato, ug karon Siya nagatanyag sa pagkuha sa atong mga sala ug sa paghatag kanato sa Iyang pagkamatarung. Kon ihatag mo ang imong kaugalingon ngadto Kaniya, ug dawaton Siya ingon nga imong Manluluwas, dayon, bisan unsa kamasal’anon ang imong kinabuhi kanhi, tungod Niya ikaw giisip nga matarung. Ang kinaiya ni Kristo nagabarug

puli sa imong kinaiya, ug ikaw gidawat atubangan sa Dios sama ra nga wala ka makasala.” — *Steps to Christ*, p. 62.

“Pinaagi sa buhing pagtoo, pinaagi sa maligdong nga pag’am-po ngadto sa Dios, ug pagdepende diha sa mga katakus ni Jesus, kita nabistihan sa Iyang pagkamatarung, ug kita naluwas.” — *Faith and Works*, p. 71.

Pagkabalaan

Samtang ang pagmatarung mapuslan pa samtang si Kristo nagapangalagad pa sa santuaryo, sa diha lang nga ang usa ka tawo namatarung nga ang buhat sa pagkabalaan, ang tibuok kinabuhi nga buhat, magasugod. Uban sa ilang pag’uyon ug pagkooperar, ang tumotoo mabalaan pinaagi sa Balaang Espiritu, pinaagi sa kamatuoran, ingon nga sila gidala ngadto sa tibuok kamatuoran. 1 Tesalonica 4:3; 2 Tesalonica 2:13; Juan 16:13; 17:17 it. Salmo 119:142; Juan 8:32; 1 Corinto 15:31 (it. Roma 6:6); Roma 6:18, 22. Kini maoy plano sa Dios nga pinaagi sa pagkabalaan magahatag ngadto sa mga lalake ug mga babaye og hingpit nga kadaugan ibabaw sa sala sa ilang kinabuhi. 1 Juan 1:9; Roma 6:14; Efeso 4:23, 24; Hebreo 12:14.

“Ang pagkabalaan sa kalag mahimo pinaagi sa makanunayong pagtutok Kaniya [Kristo] pinaagi sa pagtoo ingon nga bugtong Anak sa Dios, puno sa gracia ug kamatuoran. Ang gahum sa kamatuoran magausab sa kasingkasing ug kinaiya.” —*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 6, p. 1117.

“Ang pagkabalaan dili buhat sa usa ka gutlo, usa ka oras, ni usa ka adlaw. Kini mao ang makanunayong pagtubo sa gracia. Wala kita masayud sa adlaw unsa ka lig'on ang atong pagpakigbugno sa sunod. Si Satanas buhi, ug makugihon, ug kada adlaw kinahanglan nga kita sa kamainiton motuaw ngadto sa Dios alang sa panabang ug kusog sa pagsukol kaniya. Hangtud nga si Satanas nagahari kita adunay kaugalingon nga buntogon, mga kaluyahon nga dag'on, ug walay dapit sa paghunong. Walay ponto nga kita makaabut ug moingon nga kita sa hingpit nakakab'ut na.”—*Ibid.*, vol. 7, p. 947.

“Walay Bibleanhong pagkabalaan niadtong kinsa nagasalikway og usa ka bahin sa kamatuoran sa luyog nila.”—*Ibid.*

“ ‘Ug niini nahibalo kita nga atong giila Siya, kong ang iyang mga sugo atong bantayan. Ang

nagapamulong: Ako nakaila Kaniya, ug wala magabantay sa Iyang mga sugo, kini siya bakakon, ug ang kamatuoran wala kaniya. Apan ang nagabantay sa Iyang pulong, diha kaniya ang gugma sa Dios, ginahingpit sa pagkamatuod gayud: tungod niini mahibaloan nato, nga kita anaa Kaniya’ (1 Juan 2:3–5). Mao lamang kini ang Bibleanhong pagkabalaan.” —*The Signs of the Times*, July 22, 1875.

“Ang pagkabalaan mabatonan lang diha sa pagtuman sa kabu-but'on sa Dios.” —*Faith and Works*, p. 29.

“Salamat sa Dios nga kita wala magaatiman sa mga dili mahimo. Kita makahimo sa pag'angkon sa pagkabalaan. Kita makahimo sa pagkalipay sa pabor sa Dios. Dili kita angay nga mabalaka mahitungod kon unsay gihunahuna ni Kristo ug sa Dios kanato, apan kon unsa ang hunahuna sa Dios kang Kristo, ang atong Halili. Ikaw gidawat diha sa Hinigugma.”—*Selected Messages*, bk. 2, pp. 32, 33.

“Ang pagkabalaan nagkahulogan og makanunayong pagpakigsuod sa Dios.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 908.

“Mao kini ang tinuod nga pagkabalaan; kay ang pagkaba-

laan nagalangkob sa malipayong pagbuhat sa inadlaw-adlawng mga gimbuhaton diha sa hingpit nga pagtuman sa kabubut'on sa Dios."—*Christ's Object Lessons*, p. 360.

"Ang atong pagkabalaan maoy buhat sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. Kini mao ang katumanan sa saad sa Dios nga gihimo uban niadtong kinsa nakighiusa sa ilang mga kaugalingon uban Kaniya, aron sa pagbarug uban Kaniya, sa Iyang Anak, ug sa Iyang Balaang Espiritu diha sa balaang panagkabalaan. Natawo ka na ba pag'usab? Nahimo ka na ba nga bag'ong binuhat diha kang Kristo Jesus? Busa kooperar uban sa tolo ka mga dagkung gahum sa langit kinsa nagabuhat alang sa imong kaayohan." —*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 908.

"Ang tinuod nga pagkabalaan magahiusa sa mga tumotoo ngadto kang Kristo ug ngadto sa usag'usa diha sa bugkos sa malumong pagbinatiay. Kini nga panaghiusa maghimo sa makanunayong pag'agay ngadto sa kasingkasing sa dagayang bul'og sa gugma nga sama sa gugma ni Kristo, nga moagay pag'usab diha sa gugma sa usag'usa." —*Ibid.*,

vol. 5, p. 1141.

"Ang pagkabalaan bunga sa pagtoo, kansang makapabag'ong gahum magausab sa kalag ngadto sa pagkahisama sa dagway ni Kristo." —*The Signs of the Times*, June 7, 1883.

Ang mga tawo walay gahum sa pag'usab sa ilang kaugalingon. Job 14:4. Pinaagi lang sa ilang pagtoo diha sa mga katakus ug sakripisyo ni Kristo nga sila namatarung (napasaylo), ug pinaagi lang sa buhat sa Balaang Espiritu nga nagapadapat sa mga katakus ni Kristo sa sulod nila nga sila mabalaan (nahimong balaan, o gawasnon gikan sa sala) (Tito 3:5). Sa ingon niini nga paagi ang hunahuna kun kinaiya ni Kristo matanum diha sa kalag. Ang pagmatarung ug ang pagkabalaan, nagtinabangay, mahimong tawgon nga pagkabag'o kun pagkabig—ang usa ka proseso nga si Kristo pinaagi niini nagaluwas kanato gikan sa sala. Mateo 1:21 (it. Juan 8:11); 1 Pedro 1:22, 23; Roma 12:2; Efeso 4:22–25; 1 Corinto 6:11; 2 Corinto 7:1; Hebreo 12:14.

Nahimo kitang mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye sa atong langitnong Amahan (1 Juan 3:1)—(a) sa pagsagop: Roma 8:14–17; Galacia 4:4–6; Efeso 1:3–5,

ug (b) pinaagi sa espirituhanong pagkatawo (pagkabag'o): Juan 1:12, 13; Hebreo 2:11; Juan 3:3, 6, 7; Jacobo 1:18; 1 Juan 3:9; 5:18; Roma 8:14.

C. ANG BAHIN SA TAWO

Ang bahin sa makasasala mao ang pagtubag ngadto sa panawagan sa Dios sa paghinulsol. Mateo 4:17; Bugna 3:20; Hebreo 3:15 (it. Mateo 22:14); Marcos 2:17; Buhat 2:37, 38. Ang Dios mao ang nagagiya kanila sa paghinulsol, ug sila mitugyan sa inpluwensya sa Balaang Espiritu sa dihang ang tawag moabut kanila. Buhat 5:31; Roma 2:4. Sila nagsusigid sa ilang mga sala ngadto sa Dios, nagdawat kang Kristo ingon nga ilang personal nga Manluluwas, ug nagdawat pinaagi sa pagtoo sa gibuhay ni Kristo alang kanila (alang sa pagmatarung kanila) ug nianang buut buhaton ni Kristo sa sulod nila pinaagi sa buhat sa Balaang Espiritu (alang sa pagbalaan kanila). 1 Juan 1:9; Buhat 16:31; Hebreo 12:2; Efeso 4:22-24. Sila nagbuhat sa kabubut'on sa Dios pinaagi sa pagtuman sa Iyang mga kasugoan, dili sa ilang kaugalingong gahum, apan sa gahum nga gidadawat gikan sa Itaas, nga mao ang gracia sa Dios. Mateo

5:19, 20; 7:21; 19:17; 2 Pedro 1:3-11. Nagahunahuna sa ilang kaugalingong kaluwasan, sila gibautismohan, sila nagbantay, sila naga-ampo, sila nagapamalandong, sila nagatoo sa Biblea, sila nagtugyan sa ilang kabubut'on sa napadayag nga kabubut'on sa Dios (Juan 7:17; Jacobo 4:7), ug sila nagbuhat alang sa kaluwasan sa uban. Marcos 16:16; 13:33-37; 2 Timoteo 2:15; Mateo 28:19, 20; 1 Timoteo 4:12-16; Colosas 1:28, 29. Sila nagsukol sa yawa sa ngalan ni Kristo ug pinaagi sa gracia (gahum). Filipos 2:12, 13; Jacobo 4:7, 8; 1 Pedro 5:6-9. Sila nakigbisog nga mahimong mananaug 1 Juan 3:6; Lucas 13:23, 24; Bugna 21:7. Basaha ang 4T 32; AA 482, 483.

Ang atong mga pag'ampo sa Amahan gipaminawan ug ginatubag, sa kondisyon nga kita adunay maayong relasyon uban Kaniya pinaagi sa Anak ug sa Balaang Espiritu. Juan 14:13; 15:14-16; 16:23; 1 Juan 3:21-24; 5:14, 15; Bugna 5:8; 8:4.

Gawasong Pagpadayag

“Ang pagkamatarung sa sulod gipamatud'an sa pagkamatarung sa gawas. Siya kinsa matarung sa sulod dili matig'a og kasingkasing ug dili mabination, apan adlaw-

adlaw siya nagatubo ngadto sa dagway ni Kristo, nagalambo sa kusog ngadto sa kusog. Siya kinsa nabalaan pinaagi sa kamatuoran mahimong mapinugnganon sa kaugalingon, ug mosunod sa mga tunob ni Kristo hangtud ang gracia malukop sa himaya. Ang pagkamatarung nga kita *gihimong matarung* maoy pinaangkon; ang pagkamatarung nga kita *gihimong balaan* maoy pinaambit. Ang una maoy atong *katungod* sa langit, ang ikaduha maoy atong *pagkahaum* sa langit.”—*Messages to Young People*, p. 35.

“Si Kristo naghulat uban sa mahandumong tinguha alang sa pagpakita sa Iyang kaugalingon diha sa Iyang iglesia. Sa dihang ang kinaiya ni Kristo sa hingpit maparihasan diha sa Iyang kawowohan, dayon Siya moanhi aron sa pagkuha kanila ingon nga Iya.”—*Christ’s Object Lessons*, p. 69.

Ang Gahum sa Kabubut’on

“Sa dihang si Kristo mikuha sa kawowhanong kinaiyahan sa Iyang kaugalingon, Siya nagbugkos sa kawowhanon ngadto sa Iyang kaugalingon sa hikot sa gugma nga dili maputol pinaagi sa bisan unsang gahum gawas lang sa *pagpili* sa tawo mismo. Si Satanas sa

kanunay magtanyag og mga haylo aron sa pagdani nato sa pagputol niini nga hikot—sa *pagpili* nga ibulag ang atong kaugalingon gikan ni Kristo. Dinhi niini kita kinahanglan magbantay, makigbisog, mag’ampo, nga walay makadani nato sa pagpili og laing agalon; kay kita kanunay gawasnon sa paghimo niini. Apan atong itutok ang atong mga mata kang Kristo, ug Siya magaamping kanato. Magatutok kang Jesus, kita hilwas. Walay makakuha kanato gikan sa Iyang kamot. Sa makanunayong pagtutok Kaniya, ‘ginausab kita sa mao nga dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga gikan sa Ginoo ang Espiritu.’(2 Corinto 3:18).”—*Steps to Christ*, p. 72.

“Ang putli nga relihiyon adunay kalabutan sa kabubut’on. Ang kabubut’on mao ang magbubuot nga gahum diha sa kinaiyahan sa tawo, nagadala sa tanang lain pang mga bahin ilalum sa iyang pagbuut. Ang kabubut’on dili mao ang gana o inklinasyon, apan kini mao ang nagahukom nga gahum nga nagabuhat diha sa sulod sa mga anak sa mga tawo ngadto sa pagsunod sa Dios o ngadto sa pagsupak.”—*Testimonies*, vol. 5, p. 513.

Kompleto nga Pagkahiuli

“Ang matag buhi nga Kristohanon mouswag kada adlaw sa diosnon nga kinabuhi. Ingon nga siya nagauswag ngadto sa kahingpitan, siya makasinati sa usa ka pagkakabig ngadto sa Dios matag adlaw; ug kini nga pagkakabig dili kompleto hangtud nga siya maka-abut sa kahingpitan sa Kristohanong kinaiya, usa ka kompleto nga pagpangandam sa katapusang hikap sa *imortalidad*.”—*Testimonies*, vol. 2, p. 505.

“Dili lang ang tawo apan ang yuta usab pinaagi sa sala nailalum sa gahum sa dautan, ug ipahi'uli pinaagi sa plano sa pagtubos.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 67.

“Adunay buhat alang kanato nga buhaton aron sa pagpahaum sa atong kaugalingon sa pakig-kauban sa mga manulonda. Kinahananglan kita mahisama ni Jesus, walay kahugawan sa sala. Siya mao ang tanan nga Iyang gikinahanglan nga mamao kita; Siya ang hingpit nga sumbanan alang sa pagkabata, sa batan'on, sa hamtong. Kinahananglan atong ton'an ang sumbanan nga mas maminatngonon pa.”—*The Review and Herald*, November 17, 1885.

D. KRISTOHANONG

KAHINGPITAN

Ang tinubos mobarug nga walay depekto atubangan sa trono sa Dios. Salmo 37:37; Mateo 5:48; Lucas 6:40; Filipos 3:15; 1 Pedro 5:10; Judas 24. Sa dili pa mosira ang kaluwasan, ang tanang katawohan sa Dios nahinloan na sa matag kahugawan. Sa Iyang pag-anhi, si Kristo dili magahimo nila, apan “makakaplag” kanila, nga walay ikasaway. Bugna 7:13, 14; 14:5; 1 Corinto 1:7, 8; 1 Tesalonica 5:23; 2 Pedro 3:12, 14; 1 Juan 3:2, 3.

“Kita nagtindog nga nauyonan atubangan sa Dios, dili tungod sa bisan unsang *katakus* sa atong kaugalingon, apan tungod sa atong pagtoo nianang ‘si Jehovah ang atong pagkamatarung.’ Si Jesus nagatindog diha sa balaan sa mga balaan, karon aron sa pagpangatubang sa presensya sa Dios alang kanato. Didto Siya walay hunong sa pagpresentar sa Iyang katawohan matag gutlo, nga hingpit diha Kaniya mismo. Sa laing bahin tungod kay kita sa ingon niana girepresentahan sa atubangan sa Amahan, dili kita maghunahuna nga kita mamin-taha sa Iyang kalooy ug mahimong yam'angan, magbaliwala, ug magpatuyang sa kaugalingon. Si Kristo dili *alagad* sa sala.

Kita hingpit diha Kaniya, gidawat diha sa Hinigugma, sa diha lang nga kita magpabilin diha Kaniya pinaagi sa pagtoo. Ang kahingpitan pinaagi sa atong mga maayong binuhatan dili nato mahimong maabut. Ang kalag kinsa nakakita ni Jesus pinaagi sa pagtoo, magasalikway sa iyang kinaugalingong pagkamatarung. Siya makakita sa iyang kaugalingon ingon nga dili hingpit, ang iyang paghinulsol dili paigo, ang iyang pinakakusgan nga pagtoo usa ka kaluya, ang iyang pinakamahal nga sakripisyo ingon nga minos, ug siya maunlod sa kaulaw diha sa tiilan sa krus. Apan ang usa ka tingog magasulti ngadto kaniya gikan sa mga maalamong Pulong sa Dios. Diha sa katingala iyang madunggan ang mensahe, 'Ikaw hingpit diha Kaniya.' Karon ang kalinaw anaa sa iyang kalag." — *Faith and Works*, pp. 107,108.

E. WALAY IKADUHANG HIGAYON

Ang Biblea nagatudlo nga ang ganghaan sa kalooy—ang panahon diin ang mga makasasala gihatagan og usa ka oportunidad nga makabaton sa kaluwasan—dili magpabilin nga abli hangtud sa hangtud. Ang panahon sa kaluwasan matapus sulod sa mubong

panahon sa dili pa ang pagbalik sa atong Ginoong Jesus. Wala na dayoy sunod pa nga higayon human sa pagsira sa kaluwasan. Lucas 13:23–27; Mateo 7:22, 23; 25: 10–13; Isaias 55:6; 2 Corinto 6:1, 2; Jeremias 8:20; Bugna 22:11.

“Kon ang Dios magluwas sa mga tawo diha sa pagkamalapa-son, human naghatag kanila sa ikaduhang higayon, nagpahimutang kanila sa pagsusi niining kinabuhia, sila mapakyas sa pagtahud sa Iyang pagbulot’an didto sa umalabut nga kinabuhi. Kad-tong kinsa mga dili matinud’anon kang Kristo niini nga kalibutan dili gihapon matinud’anon Kaniya sa umalabut nga kalibutan, ug mohimo’g ikaduhang rebilyon sa langit. Ang mga tawo adunay kaysaysayan sa paglapas ni Adam ug pagkahulog sa atubangan nila, ug tungod niini sila angay nga mapasidan’an batok sa pagsuway og lapas sa balaod sa Dios. Si Jesu-kristo namatay aron ang tanang tawo makabaton og higayon sa paghimo sa ilang pagkatinawag ug pagkapinili nga siguro; apan ang sukdanan sa pagkamatarung niining katuigan sa ebangelyo dili dyutay kay sa mga panahon ni Adam, ug ang langit mahimong ganti sa pagsunod.”—*The Review and Herald*, September 28, 1897.

Kapitulo VIII

Bautismo

Tungod kay adunay usa lang ka Dios, usa ka Ginoo, usa ka Espiritu, usa ka pagtoo, usa ka paglaum, ug usa ka lawas, adunay usa lang ka simbolo (usa ka tipo sa bautismo, pinaagi sa paglubong sa tubig) aron sa pagrepresentar sa sinugdanan sa usa ka bag'ong kinabuhi ug sa atong kalambigitan uban niining dakung hut'ong sa Kristyanidad ug sa atong pagkadinawat ngadto sa lawas ni Kristo, ang iglesia. Mateo 3:13-16; Efeso 4:3-6.

Ang bautismo maoy usa ka gawasnong timaan nga nagatudlo sa usa ka espirituhanong paghugas sa sulod, usa ka paghinlogikan sa sala pinaagi sa dugo ni Kristo nga *nasinatian* na sa tumootoo kinsa midawat ni Jesus ingon nga iyang personal nga Manluluwas. Bulag gikan niini nga relasyon uban ni Kristo, ang bautismo, sama sa uban pang mga seremonyas, usa lamang ka gawasnong porma nga walay kahulogan. Ang kamatayon ug paglubong sa “daang tawo,” maingon man sa pagkabanhaw sa “bag'ong tawo” uban ni Kristo, kay ang usa ka bag'ong kinabuhi diha Kaniya, girepresentahan pinaagi niining

buluhatona. Marcos 16:16; Buhat 2:38; 22:16; Roma 6:3-9; Colosas 2:12, 13; 1 Pedro 3:21; Efeso 4:22-24.

Ang bautismo maoy usa ka pakigsaad uban sa Dios, diin ang kandidato nagapahayag sa publiko nga siya mibiya na sa kalibutan ug midesider nga mahimong sakup sa gingharian ni Kristo. Efeso 2:19; Colosas 3:1-3; Hebreo 8:10-12. Sa dihang ang martinuhon ug mahinulsolong makasala gibautismohan sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu, sila nagpakita nga sila midawat sa awvag sa paggulgikan sa gingharian sa kangitngit ngadto sa gingharian sa kahayag. Ang ilang mga sala gipasaylo na. Ilang gisul'ob si Kristo, ilang gibutang ang ilang mga kaugalingon ilalum sa paggiya sa Balaang Espiritu, ug sila mga andam na nga mahiusa uban sa makita nga iglesia ni Kristo dinhi sa yuta. Busa ang bautismo maoy usa ka timaan sa pagsulod sa espirituhanong gingharian ni Kristo. Mateo 28:19, 20; Colosas 1:13; 1 Pedro 2:9; 3:21; 1 Juan 1:9; Galacia 3:27; 1 Corinto 12:13; Buhat 2:47.

Ang Biblea wala nagtudlo nga ang bata bautismohan. Kadto lang mga niabut na sa edad nga may tulobagon na ang mahimong bautismohan, basta kay ang mga mosunod nga mga kondisyon natuman: pagtoo kang Jesukristo ingon nga ilang personal nga Manluluwas (Marcos 16:16; Roma 10:13, 14; Buhat 8:12, 36, 37; 18:8); maayong pagkatudlo sa kamatuoran (Mateo 28:19, 20; Buhat 8:35); paghinulsol (Buhat 2:38); ug pagkakabig—usa ka maayong kaisipan atubangan sa Dios (1 Pedro 3:21).

“Ang bautismo maoy usa ka pinaka sagrado ug mahinungdanon nga buluhaton, ug kinahanglan nga adunay usa ka lalum nga pagsabot sa iyang kahulogan. Kini nagkahulogan og paghinulsol alang sala, ug pagsulod sa usa ka bag’ong kinabuhi diha ni Kristo Jesus. Walay dili angay nga pagdali sa pagdawat niini nga seremonya.” —*Testimonies*, vol. 6, p. 93.

Human sa pag’uyon sa iglesia, ang pagbautismo pagahimoon sa ordinado ug tinugotan nga magbubuhay sa ebangelyo. Marcos 3:14.

Ang bautismo (Grego *baptisma*, pagtuslob o paglubong) maoy paglubong ilalum sa tubig, mas

maayo sa nagadagayday nga tubig o sa lanaw. Mateo 3:16; Buhat 8:38, 39; Juan 3:23.

“Si Kristo naghimo sa bautismo nga ilhanan sa pagsulod ngadto sa Iyang espirituhang ginghamarian. Siya naghimo niini nga usa ka dayag nga kondisyon diin ang tanan kinahanglan motuman kinsa buut nga pagailhon nga sakup sa pagbulot’an sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. Sa dili pa ang tawo makakaplag og luna diha sa iglesia, sa dili pa makalabang sa agianan sa espirituhang ginghamarian sa Dios, siya kinahanglan nga makadawat sa diosnong ngalan, ‘*Si Jehovah ang among Pagkamatarung*’ (Jeremias 23:6). Ang bautismo maoy usa ka pinaka solemni nga pagtalikud sa kalibutan. Sila nga mga gibaustismohan diha sa tolo ka pilo nga ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaan Espiritu, sa pinaka sinugdanan sa ilang Kristohanong kinabuhi nagapahayag sa publiko nga ilang gitalikdan ang pag’alagad kang Satanas ug sila nahimong mga sakup na sa harianong pamilya, anak sa langitnong Hari.” —*Testimonies*, vol. 6, p. 91.

“Ang gracia ni Kristo maoy naghatag og kinabuhi sa kalag. Bulag gikan ni Kristo, ang bautis-

mo, sama sa uban pa nga mga serbisyo, maoy usa ka walay kapuslanan nga porma. 'Siya nga wala mitoo sa Anak dili makakaplag sa kinabuhi' (Juan 3:36)."—*The Desire of Ages*, p. 181.

Sulayanan sa Pagkatinon'an

"Walay makahimo sa pagsalig diha sa ilang mga pag'angkon sa pagtoo ingon nga proyba nga sila adunay usa ka makaluwas nga kadugtongan kang Kristo. Dili lang kay moingon ta nga, 'Mitoo ko,' apan atong ikinabuhi ang kamatuoran. Pinaagi sa atong pagpahiuyon sa kabubut'on sa Dios diha sa atong mga pulong, atong paggawi, atong kinaiya, nga atong mapamatud'an ang atong kadugtongan Niya." —*Testimonies*, vol. 6, p. 92.

"Kini kinahanglan nga masabtan kun [ang kandidato sa pagbautismo] mobaton lang sa ngalan nga Seventh-day Adventists, o sila midapig sa Ginoo, sa paggula gikan sa kalibutan ug magpalain, ug dili maghikap sa mahugaw. Sa dili pa ang bautismo angay nga adunay usa ka maminatngonong pag'usisa sa kasinatian sa mga kandidato. Kini nga pag'usisa pagahimoon, dili sa bugnaw ug hanap nga paagi, apan sa pagka-

maayo, sa kalumo, magatudlo sa bag'ong nakabig ngadto sa Korde-ro nga nagkuha sa sala sa kalibutan. Ipasantup ang mga gikinahanglan sa ebangelyo aron pagatumanon sa mga kandidato sa bautismo."—*Ibid.*, vol. 6, pp. 95, 96.

"Walay igo nga pagmatngon, pag'ampo, makugihong pagdukiduki sa pagdawat og mga membro sa iglesia. . . . Adunay usa ka butang nga kita walay katungod sa paghimo, ug kana mao ang paghukom sa kasingkasing sa tawo o magtahap sa iyang mga motibo. Apan sa dihang ang tawo mopresentar sa iyang kaugalingon nga kandidato alang sa pagkamembro sa iglesia, atong susihon ang mga bunga sa iyang kinabuhi, ug pasagdi nga siya na ang manubag sa iyang motibo. Apan dakung pag'amping ang himoon sa pagdawat og mga membro sa iglesia; kay si Satanas adunay mga lingla nga pinaagi niini siya naglaraw sa pagpasulod og mga mini nga mga kaigsoonan diha sa iglesia, nga pinaagi kanila siya makabuhat nga mas malampon sa pagpaluya sa kawsa sa Dios."—*The Review and Herald*, January 10, 1893.

"Busa managhatag kamo ug bunga nga takus sa paghinul-

sol" (Mateo 3:8).

"Si Juan nag'awhag sa mga [Fariseo ug mga Saduceo] nga 'managhatag kamo ug mga bunga nga takus sa paghinulsol.' Sa ato pa, Ipakita ninyo nga kamo nakabig, nga ang inyong kinaiya nausab. . . . Dili ang mga pulong ni ang mga pag'angkon, apan mga bunga—ang pagbiya sa mga sala, ug ang pagsunod sa mga kasugohan sa Dios—ipakita ang katinuod sa lunsay nga paghinulsol ug matuod nga pagkakabig." — *The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 5, p. 1077.

Subli nga Bautismo

Bisan tuod ang bautismo sa kasagaran ginahimo sa makausara, ang usa ka tawo kinahanglan nga pagabautismohan pag'usab diha sa paghinulsol kon siya naputol sa iyang pakigsaad sa Dios tungod sa pagkahulog. Usab aduna pay laing panig'ingnan sa subling pagbautismo alang sa lahi nga mga hinungdan nga dili tungod sa pagkahulog. Sa diha nga si Pablo nakahinagbo sa ubang mga tinon'an sa Efeso, sila mitoo na sa kamatuoran ug humana nabautismohan sa sakto nga bautismo ug sa saktong paagi. Apan sa diha nga sila nakadawat sa mas tin'aw nga kahibalo sa

kamatuoran, sila gibautismohan pag'usab. Buhat 19:1-5. Mga matinud'anong kalag, nga miabut sa kahibalo sa presenting kamatuoran, makaamgo nga sila kinahanglan moagi sa pultahan sa pagsulod sa espirituhanon nga gingharian ni Kristo.

"Si Kristo naghimo sa bautismo nga ilhanan sa pagsulod sa Iyang espirituhonong gingharian." — *Testimonies*, vol. 6, p. 91.

"Ang matinud'anong naga-pangita sa kamatuoran dili mopakilooy sa pagkaignorante sa balaod nga maoy katarungan sa paglapas. Ang kahayag iyang maabut. Ang pulong sa Dios yano, ug si Kristo nag'agda kaniya sa pagsusi sa mga Kasulatan. Siya mitahud sa balaod sa Dios ingon nga balaan, matarung ug maayo, ug siya naghinulsol sa iyang mga paglapas. Pinaagi sa pagtoo siya miangkon sa matabunong dugo ni Kristo, ug migunit sa saad nga pasaylo. Ang iyang unang bautismo dili na makatagbaw kaniya karon. Iyang makita ang iyang kaugalingon nga makasasala, hinukman sa balaod sa Dios. Siya nakasinati sa lain na usab nga pagkamatay sa sala, ug siya nagtinguha pag'usab nga igoalubong uban ni Kristo pinaagi sa bautismo, aron siya mobangon sa

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

paglakaw diha sa bag'ong kina-buhi. Ang maong buhat kauyon sa ehemplo ni Pablo sa pagbautismo pag'usab sa mga Judiong kinabig. Ang maong hitabo gisulat pinaagi sa Balaang Espiritu ingon nga usa ka leksyon sa pagmatoto alang sa iglesia."—*Sketches From the Life of Paul*, p. 133.

"Kon imong nawala ang imong pagkahisama kang Kristo, akong mga igsoong lalake ug babaye, ikaw dili, dili mahimo nga madugtong uban sa Dios pag'usab hangtud nga ikaw makabig pag-usab ug mabautismohan pag-usab. Kamo angay nga maghinul-sol, ug *sublian sa pagbautismo*, ug moduol ngadto sa gugma ug pakig-ambitay ug panagkauyonay kang Kristo." — *Sermons and Talks*, vol. 1, p. 366.

"Ako magasulti ngadto sa

atong mga nangulong mga igsoon, sa atong mga ministro, ug ilabina sa atong mga mananambal. Hangtud nga kamo mitugot sa garbo nga mopuyo sa inyong mga kasingkasing, hangtud nga kamo nakulangan sa gahum sa inyong buluhaton. Sa mga tinuig ang sayup nga espiritu gipangga, ang espiritu sa garbo, ang handum nga molabaw. Niini si Satanas gialagad, ug ang Dios naulawan. Ang Ginoo nagtawag alang sa dayag nga repormasyon. Ug sa diha nga ang usa ka kalag sa tinud'anay makabig, itugot nga siya pagabautismohan pag'usab. Itugot nga iyang bag'ohon ang iyang pakigsaad sa Dios, ug ang Dios mobag'o sa Iyang pakigsaad uban kaniya."—*Manuscript Releases*, vol. 7, p. 262.

Kapitulo IX

Ang Tulomanon sa Pag'ambit

A. PAGHUGAS SA MGA TIIL

Sa katapusang katiguman ni Kristo didto sa ibabaw nga lawak uban sa Iyang mga tinon'an sa wala pa ang Iyang mga pag'antus, Siya adunay daghan nga isulti kanila. Kini nasulat sa Juan mga kapitulo 13-16. Ang solemning higayon mao ang katapusang Pasko nga nagasimbolo sa Iyang kamatayon alang sa mga sala sa kalibutan.

Sa wala pa ang mga simbolo sa lawas ug dugo ni Kristo giapud-apud sa mga tinon'an, si Kristo mihugas sa ilang mga tiil. "Pinaagi sa buhat sa atong Ginoo kining makapaubos nga seremonya gihimo nga usa ka *konsekrado* nga ordinansa" (*The Desire of Ages*, p. 650). Ang tumong niini nga tulomanon, nga nagabugkos sa tanang mga Kristohanon, mao ang paggiya sa mga niapil sa pag-susi sa ilang mga kasingkasing, makakita sa ilang kaugalingong mga gamot sa kayugot ug sa uban pa nga mga depekto sa kinaiya, ug pagwagtang sa mga kasungian tali sa mga kaigsoonan. Juan 13:1-17.

"Kini nga bulohaton maoy tinudlo ni Kristo sa pag'andam

alang sa serbisyo sa *sacramento*. Samtang ang garbo, ang dili pag-sinabtanay, ug panag'away aron mahimong labaw gipangga, ang kasingkasing dili makasulod ngadto sa pakig'uban ni Kristo. Kita dili andam sa pagdawat sa pagpaambit sa Iyang lawas ug sa Iyang dugo. Tungod niana nga hinungdan nga si Jesus naghimo sa handumanan sa Iyang pag-paubos nga buhaton pag'una." — Ibid.

"Ang tumong niini nga serbisyo mao ang pagpahinumdom sa hunahuna sa pagpaubos sa atong Ginoo, ug sa mga leksyon nga Iyang gihatag diha sa paghugas sa mga tiil sa mga tinon'an. Naa sa sulod sa tawo ang kinaiya sa pagtan'aw sa iyang kaugalingon nga labaw kay sa iyang mga igsoon, sa pagbuhat alang sa kaugalingon, sa pag'alagad sa kaugalingon, sa pagpangita sa pinakalabaw nga dapit; ug kasagaran ang dautang katahap ug kapungot motungha nga walay kapuslanan. Kini nga bulohaton, nag'una sa Panihapon sa Ginoo, alang sa paghinlo niining mga kasungian, sa pagkuha sa tawo gikan sa iyang pagka-

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

maakop-akopon, pagpakanaug gikan sa iyang mga karang sa pagpataas-sa-kaugalingon, ngadto sa pagpa-ubos sa espiritu nga moganoy kaniya sa paghugas sa tiil sa iyang igsoon . . .

“Ang bulohaton sa paghugasay sa mga tiil sa pinasahi gimando ni Kristo, ug niini nga mga higayon ang Balaang Espiritu presente aron sa pagsaksi ug pagbutang sa patik sa Iyang gimando. Siya anaa aron sa pagpaila sa sala ug sa pagpahumok sa kasingkasing. Siya nagpasuod sa mga tumotoo, ug nagahimo nilang usa sa kasingkasing. Sila gipabati nga si Kristo gayud anaa aron sa paghinlo sa mga nagtapok nga mga basura nga nagpalagyo sa mga kasingkasing sa mga anak sa Dios gikan Kaniya.”—*The Review and Herald*, June 22, 1897.

“Sa ka solemni miingon si Kristo ngadto kang Pedro, ‘Kong dili ako magahugas kanimo, ikaw dili makaambit Kanako’ (Juan 13:8). Ang tulomanon nga gidumilian ni Pedro mao ang tipo sa mas hataas nga paghinlo. Si Kristo mianhi aron sa paghugas sa kasingkasing gikan sa dagtâ sa sala. Diha sa pagdumili ni Kristo sa paghugas sa iyang tiil, si Pedro nagadumili nianang mas hataas nga paghinlo nga nalakip diha sa

ubos. Siya gayud nagasalikway sa Ginoo.”—*The Desire of Ages*, p. 646.

“Ang panig’ingnan sa paghinugasay sa tiil sa Iyang mga tinon’an gihatag alang sa ikaayo sa tanan kinsa magatoo Kaniya. Siya nagakinahanglan kanila nga mosunod sa Iyang ehemplo. Kining yano nga ordinansa wala lang gidesinyo aron sa pagsulay sa ilang pagka-mapainubsanon ug kamatinud’anon, kundili sa pagpabilin nga lab’as sa ilang mga panumduman nga ang katubsanan sa Iyang katawohan gipalit diha sa mga kondisyon sa pagpaubos ug mapadayunong pagtuman diha sa ilang bahin.”—*The Spirit of Prohecy*, vol. 1, p. 202.

“Ang 144,000 tanan napatikan ug sa hingpit nahiusa. Sa ilang mga agtang nahisulat, Dios, Bagong Jerusalem, ug usa ka mahimayaong bitoon nga nasulatan sa bag’ong ngalan ni Jesus. Diha sa atong malipayon, balaang kahimtang ang mga dautan mapungot, ug mohasmag sa kaisug aron sa pagdagmal kanato ug sa pagtambog kanato sa bilanggoan, sa dihang atong ituy’od ang atong mga kamot diha sa ngalan sa Ginoo, ug sila mangatumba nga walay umoy sa yuta. Dayon nianang higaona ang sinagoga ni Satanas nahibalo

nga ang Dios nahigugma kanato kinsa makahimo sa paghinugasay sa tiil sa usag'usa ug nangumusta sa mga kaigsoonan uban sa balaang halok, ug sila misimba sa atong tiilan."—*Early Writings*, p. 15.

"Ang balaang pangumusta nga gihisgutan diha sa ebangelyo ni Jesukristo pinaagi ni apostol Pablo kinahanglan pagasabton sa iyang tinuod nga kinaiya. *Kini usa ka balaang halok*. Kini kinahanglan pagatagdon ingon nga usa ka timaan sa panaghiusa sa Kristohanong mga higala sa dihang nagakalagyoay, ug sa dihang nagkatagbo pag'usab human sa pipila ka semana o bulan. Diha sa 1 Tesalonica 5:26 si Pablo miingon: 'Pangumostaha ninyo ang tanang mga igsoon pinaagi sa balaan nga paghalok.' Sa maong kapitulo siya miingon: 'Managlikay kamo sa tanang dagway sa kadautan.' Wala'y dagway sa kadautan sa dihang ang balaang halok gihatag sa saktong panahon ug dapit."—*Ibid.*, p. 117.

B. ANG PANIHAPON SA GINOO

Ang Panihapon sa Ginoo, nahibaloan ingon nga tulomanon sa pagpaambit, mao ang handumanan sa sakripisyo ni Kristo; kini usab nagatudlo sa umalabut sa

ikaduha Niyang pag'anhi. Kini nga tulomanon mihulip sa tinuig nga tulomanon sa Pagsaylo sa kapanahonan Daang Tugon Mateo 26:28, 29, apan kini kinahanglan nga sa mas masubsub pagahimoon, nga kauyon uban sa pahimangno sa atong Ginoo pinaagi ni Apostol Pablo. 1 Corinto 11:26.

Pinaagi sa Panihapon sa Ginoo kita miambit sa simbolo sa lawas ug dugo sa atong Ginoong Jesus ug mipakita sa atong pagtoo niini, ug pagdawat sa, Iyang kamatayon sa krus ingon nga bugtong tagana alang sa atong kaluwasan. Juan 6:53-56, 63; Roma 5:10.

Tungod kay ang patubo ug pag'aslum kanunay gigamit ingon nga simbolo sa sala (1 Corinto 5: 7, 8), ang tinapay sa Pagsaylo kinahanglan walay levadura ug ang vino sa Pagsaylo wala napaaslum (Isaias 65:8). Sa samang tinapay ug vino si Kristo nipabarug sa tulomanon sa pagpaambit.

Ingon nga ang Panihapon sa Ginoo nagasimbolo sa atong pagpakighiusa ni Kristo ug sa usag-usa ("ang pag'ambit sa lawas ni Kristo"), ang mga sakup lang sa makita nga lawas, ang Iyang organisadong Iglesia sa yuta, ang makaapil sa maong tulomanon. Exodu 12: 48; 1 Corinto 10:16, 17; 12:12, 18, 20, 22.

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

Ang espirituhanong pagpa-
ngandam—nga nagalangkob sa
pagsusi sa kasingkasing, paghi-
nulsol, pagsugid, ug panaghiusa
sa pagtoo (Efeso 4:3, 4) —giki-
nahanglan sa dili pa kita makaa-
pil sa tulomanon sa Panihapon sa
Ginoo. 1 Corinto 11:18-20, 27-29.

Pinaagi sa pag'ambit sa tina-
pay ug vino, kita mipadayag sa
atong paghinulsol sa sala ug pag-
dawat ni Kristo ingon nga atong
personal nga Manluluwas. Ang
panihapon sa pagpaambit naga-
pahinumdom sa pag'antus ug ka-
matayon ni Jesus ug nagpalig'on
sa iglesia ingon nga usa ka lawas,
nagapreserbar sa iyang kaaghop,
gugma, ug panaghiusa.

“Diha sa pag'ambit uban sa
Iyang mga tinon'an sa tinapay ug
vino, si Kristo mitahan sa Iyang
kaugalingon ngadto kanila ingon
nga ilang Manunubos. Iyang
gisalig ngadto kanila ang bag'ong
pakigsaad, nga pinaagi niini ang
tanang kinsa modawat Kaniya
mahimong mga anak sa Dios, ug
mga manununod uban ni Kristo.
Pinaagi niini nga pakigsaad ang
matag panalangin nga ikahatag sa
langit alang niining kinabuhia ug
sa umalabut ila na. Kini nga saad
gipalig'on pinaagi sa dugo ni Kris-
to. Ug ang pagpahigayon sa *Sacra-
mento* magapakita kanunay sa

mga tinon'an sa walay sukod nga
pag'antus nga gihimo alang sa
matag'usa kanila ingon nga kaba-
hin sa kinatibuk'ang hulog nga
tawohanon.”—*The Disire of Ages*,
pp. 656-659.

“Pinaagi sa pagdawat sa ki-
nabuhi nga gibubu alang kanato
didto sa krus sa Kalbaryo, nga
kita makahimo sa pagkinabuhi sa
kinabuhing balaan. Ug kining
kinabuhia nga atong nadawat
pinaagi sa pagdawat sa Iyang
pulong, pinaagi sa pagbuhat
nianang mga butang nga Iyang
gisugo. Sa ingon kita nahimong
usa diha Kaniya. ‘Siya nga moka-
on sa Akong unod,’ Siya miingon,
‘ug moinum sa Akong dugo,
magapuyo Kanako, ug Ako kaniya.
Ingon nga ang buhi nga Amahan
nagpadala Kanako, ug Ako
nagakinabuhi tungod sa Amahan,
sa mao nga pagkaagi ang mokaon
Kanako, siya usab mabuhi tungod
Kanako.’ (Juan 6:54, 56, 57).
Ngadto sa balaang Pag'ambit nga
kining talagsaong sinulat ikapa-
dapat. Ingon nga ang pagtoo
magapamalandong sa dakung
sakripisyo sa atong Ginoo, ang
kalag motuhop sa espirituhanong
kinabuhi ni Kristo.”—*Ibid.*, pp.
660, 661.

“Ang kaluwasan sa mga tawo
nagadepende sa makanunayong

pagpadapat sa ilang mga kasing-kasing sa makahinlo nga dugo ni Kristo. Tungod niana, ang Panihapon sa Ginoo dili pagasaulogon nga panaglagsa lang o sa tinuig, kundili sa mas masubsub kay nianang tinuig nga Pagsaylo.”—*The Spirit of Prophecy*, vol. 1, p. 203.

“Ang atong Ginoo miingon, ‘Gawas kong kamo mokaon sa unod sa Anak sa tawo ug moinum sa iyang dugo, wala kamoy kinabuhi diha kaninyo. . . . Kay ang akong unod kalan'on gayud, ug ang akong dugo ilimnon gayud’ (Juan 6:53-55). Kini tinuod sa atong pisikal nga kinaiyahan. Sa kamatayon ni Kristo kita nakautang bisan kining atong yutan'ong kinabuhi. Ang tinapay nga atong gikaon maoy pinalit sa Iyang napangus nga lawas. Ang

tubig nga atong giinum pinalit sa Iyang naula nga dugo. Walay usa, balaan man o makasasala, nga nagakaon sa iyang inadlawng kalan'on, nga wala napabuhi pinaagi sa lawas ug dugo ni Kristo. Ang krus sa Kalbaryo natimbre sa kada buok sa tinapay. Kini gadan'ag sa kada tuburan sa tubig. Kining tanan gikatudlo ni Jesus diha sa pagtudlo sa simbolo sa Iyang dakung sakripisyo. Ang kahayag nagadan'ag gikan niana nga serbisyo sa Pagpaambit didto sa hataas nga lawak nagahimong sagrado sa mga tagana alang sa atong inadlawng kinabuhi. Ang talad kan'anan sa pamilya mahimong ingon sa talad sa Ginoo, ug ang kada pagpangaon usa ka *sacramento*.”—*The Desire of Ages*, p. 660.

Kapitulo X

Ang Santuaryo

Ang Ginoo nagsugo sa mga Israelhanon sa pagtukod og usa ka santuaryo, o puloy'anan, nga maoy usa ka tipo sa balaang puloy'anan sa Dios. Exodu 25:8; Salmo 77:13. Kini nagalangkob sa sawang nga adunay halaran sa mga halad nga sinunog ug dulang alang sa mga sacerdote aron maghinlo sa ilang kaugalingon sa dili pa mosulod sa santuaryo. Ang tabernaculo mismo adunay duha ka lawak, ang balaan ug ang labing balaan. Ang serbisyo sa mga sacerdote nga nadugtong sa santuaryo maoy usa ka hulad sa buhat ni Kristo, ang atong Labaw nga Sacerdote, diha sa matuod nga tabernaculo “nga ang Dios maoy nagtukod, ug dili ang tawo.” Hebreo 8:1-5; 9:19-28.

Sa Iyang pagkayab ngadto sa langit, si Kristo misugod sa Iyang pagpataliwala diha sa balaang dapit sa langitnong santuaryo, diin, sa kapin sa 1800 ka mga tuig, Iyang gihalad ang katakus sa Iyang dugo ingon nga usa ka pagtabon sa tanang mga sala nga gisugid. Juan 1:29; Roma 5:8-11; 8:34. Sa 1844, sumala sa tagna sa Daniel 8:14, si Kristo misulod diha sa ikaduha ug katapusang

hugna sa Iyang pagpangalagad diha sa labing balaang dapit aron sa paghinlo niini gikan sa mga sala sa mga mahinulsolong makasala. Kini nga buhat gitawag usab nga *masusihong paghukom*. Bugna 11:18, 19; 20:12; 22:12. Bisan ang kinabuhi sa tanan kinsa nasulat ang ilang mga ngalan sa basahon sa kinabuhi, sa mga nangamatay ug mga buhi, kini pagasusihon, kadto lamang kinsa misugid ug mibiya sa ilang mga sala ang makapabilin sa ilang mga ngalan diha sa libro sa kinabuhi ug ang ilang mga sala pagapalaon gikan sa talaan. Daniel 7:9-14; 1 Pedro 4:17, 18.

Sa diha nga si Kristo, pinaagi sa *katakus* sa Iyang dugo, mokuha sa natala nga mga sala sa Iyang matinud'anong mga anak gikan sa santuaryo sa pagsira sa tawohanong kahigayonan (Bugna 22:11, 12), Iyang ibutang ang atong mga sala diha kang Satanas, ang kanding nga binuhian, kinsa, diha sa pagpahamtang sa hukom, magpas'an sa katapusang responsibilidad sa tanang mga sala nga iyang napabuhat sa mga balaan. Levitico 16:8-10, 21, 22.

Ingon nga katawohan, kina-

hanglan nga kita mga masibutong estudyante sa tagna; kinahanglan dili ta mopahulay hangtud nga kita mahimong mga maalamon may kalabutan sa suheto sa santuaryo, nga gipadayag diha sa mga panan'awon ni Daniel ug Juan. Kini nga suheto nagdan'ag og dakung kahayag sa atong presenting kahimtang ug buhat, ug nagahatag kanato sa dili masayup nga ebidensya nga ang Dios nagagiya kanato sa atong nangaging kasinatian. Kini nagsaysay sa atong mga pagkabalô niadtong 1844, nagapakita kanato nga ang santuaryo nga pagalinisan dili ang kalibutan, ingon sa atong gidahum, apan nga si Kristo misulod sa labing balaang lawak sa langitnong santuaryo, ug naa didto aron sa paghimo sa katapusang buhat sa Iyang pagka sacerdote, diha sa katumanan sa gipamulong sa anghel ngadto ni propeta Daniel, 'Hangtud sa duruha ka libo ug totolo ka gatus ka mga gabii ug mga buntag; unya ang balaanong puloy'anan pagalinisan.'"—*Evangelism*, pp. 222, 223.

"Ang suheto sa santuaryo ug ang hukom investigativa kinahanglan nga klarong masabtan sa katawohan sa Dios. Ang tanan nagkinahanglan sa usa ka kahalabalo alang sa ilang mga kaugali-

ngon sa katungdanan ug buhat sa ilang Labawng Sacerdote. Kay kun dili imposible alang kanila ang pagpaugnat sa pagtoo nga gikinahanglan niining panahona o sa pag'okupar sa katungdanan nga gidesinyo sa Dios nga ilang okuparon. Ang matag usa adunay usa ka kalag nga luwason o wagtangon. Ang kada usa adunay kaso nga usisahonon diha sa hukmanan sa Dios."—*The Great Controversy*, p. 488.

"Ang saktong pagsabut sa pagministeryo diha sa langitnong santuaryo mao ang pundasyon sa atong pagtoo."—*Evangelism*, p. 221.

"Kita sa pagkakaran nagapuyo sa dakung adlaw sa pagtabon. Diha sa tipong serbisyo, samtang ang labawng pari nagahimo sa pagtabon alang sa Israel, ang tanan gisugo sa pagpasakit sa ilang mga kalag pinaagi sa paghinulsol sa sala ug pagpaubos atubangan sa Ginoo, tingali unyag pagaputlon sila gikan sa katawohan. Sa samang paagi, ang tanan kinsa buut nga magpabilin ang ilang mga ngalan diha sa libro sa kinabuhi kinahanglan karon, sa dyutayng mga adlaw nga nahibilin sa ilang *kahigayonan*, magpasakit sa ilang mga kalag atubangan sa Dios pinaagi sa pagkasubo alang

sa sala ug tinuod nga paghinulsol. Kinahanglan adunay halalum, matinuod'anong pagsusi sa kasingkasing. Ang taphaw, tiaw-tiaw nga espiritu nga gipatuyangan sa hilabihan ka daghan nga nag'angkong Kristohanon kinahanglan nga isalibay. Adunay mainitong gubat atubangan sa tanan kinsa buut mobuntog sa dautang mga kahiligang nga naningkamot nga mohawud. Ang buhat sa pagpangandam maoy tinagsa'tagsang buhat. Kita dili maluwas nga pinundok. Ang kaputli ug *devosyon* sa usa dili makahulip sa kakulangon sa uban niining mga kinaiyaha. Bisan tuod nga ang tanang mga nasud moagi sa paghukom atubangan sa Dios, bisan pa niana iyang susihon ang kaso sa matag usa sa ka suud ug makuting pagusisa ingon nga daw walay laing nagpuyo dinhi sa yuta. Ang matag usa pagasulayan gayud ug makaplagaan nga walay lama o kunot o bisan unsang butang.

“Solemni ang mga talan'awon nga may kadugtongan sa nagakahinapus nga buhat sa pagtabon. Mahinungdanon ang mga linungtaran nga nalambigit niana. Ang paghukom karon molabayay na sa santuaryo sa itaas. Sa daghang mga tuig kini nga buhat nagapadayon. Sa madali—walay nasayud

unsang ka dali—moabut kini ngadto sa mga kaso sa mga buhi. Diha sa makahahadlok nga presensya sa Dios ang atong mga kinabuhi pagausisahon. Niining panahona labaw sa tanan angay ang matag kalag mamati sa pasidaan sa Manunubos: ‘managtukaw, ug magampo; kay wala ninyo hibalo kong anus’a ang panahon’ (Marcos 13:33). ‘Busa kong ikaw dili magtukaw, moanha ako kanimo nga ingon sa kawatan, ug dili mo hibaloan kong unsang taknaa ang igaanha ko kanimo’ (Bugna 3:3).

“Sa diha nga ang buhat sa hukom investigativa mosira na, ang padulngan sa tanan nahukman na alang sa kinabuhi o kamatayon. Ang *kahigayonan* nga maluwas matapus sa usa ka mubong panahon sa dili pa ang pagpadayag sa Ginoo diha sa mga panganod sa langit. Si Kristo diha sa Bugna, nagatan'aw nianang panahona, namahayag: ‘Ang dili matarung, mag-dili-matarung gihapon siya; ug ang mahugaw, magmahugaw gihapon siya; ug ang matarung, magmatarung gihapon siya; ug ang balaan, magbalaan gihapon siya. Ania karon, moanhi ako sa madali, ug ang akong balus uban kanako sa paghatag sa tagsatagsa sumala sa iyang buhat’ (Bugna 22:11, 12).”—Ibid., pp. 489-491.

Kapitulo XI

Ang mga Mensahe sa Tolo ka mga Manulonda

Pipila ka mga tuig sa wala pa ang katapusan sa 2300 ka mga tuig (Daniel 8:14), sa dayong sulod ni Kristo ingon nga atong Labawng Pari diha sa labing balaang dapit sa langitnong santuaryo, adunay nisugod nga usa ka tibuok-kalibutan nga *pagkabuhi* sa pagpaabut sa madali nga pagbalik ni Kristo. Mga matinud'anong mga tomoatong Adventista miila sa mensahe sa Bugna 14:6-8 ingon nga gitugyan kanila sa Dios. Bisan tuod ang kadaghanan diha sa Kristohanong mga denominasyon misalikway sa solemni nga mensahe sa pagpangandam, sa mensahe sa unang manulonda, ug nahimong Babilonia (kalibug), ang mensahe sa ikaduhang manulonda, nagsilbing pasidaan, nagaandam sa dalan alang sa ikatolo. Bugna 14:9-12. Sukod niana, ang walay katapusang maayong balita nga kamatuoran, nga nagalakip sa kasuguan sa Dios, gimantala ngadto sa tanang katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan. Ang pagtigum sa katapusang iglesia sa dili pa ang ikaduhang pag'anhi gisugdan.

Ang katapusang buhat sa

Maayong Balita gihulagway diha sa tagna nga natapus pinaagi sa tolo ka mga manulonda nga adunay mahinungdanong mga mensahe sa presenting kamatuoran alang sa tawohanong rasa. Kini nga mga manulonda nagasimbolo sa katawohan sa Dios (kalihokan) kinsa nagamantala sa mga pasidaan nga gikatugyan ngadto kanila. Sugod sa tunga-tunga sa ikasiyam ka siglo, kini nga mga mensahe nagtawag sa mga lalake ug mga babaye sa paghimo sa ilang katapusang desisyon tali sa kamatuoran ug bakak, aron sa pag'andam alang sa pagbarug atubangan sa hukmanan sa Dios, ug aron maandam sa ikaduhang pag'anhi ni Kristo.

“Ang tolo ka mga manulonda sa Bugna 14 nagrepresentar sa katawohan nga midawat sa kaha-yag sa mga mensahe sa Dios ug milakaw ingon nga Iyang mga sulogoon sa pagpatunog sa pasidaan ngadto sa katas'on ug kalapdon sa yuta.”—*Testimonies*, vol. 5, pp. 455, 456.

Ang Unang Manulonda

Ang mensahe sa unang manu-

londa, nga adunay “walay katapusang maayong balita,” nagatawag sa tanang kanasuran sa pagkahadlok sa Dios, paghatag Kaniya sa himaya, ug pagsimba Kaniya ingon nga Maglalalang. Roma 1:16; Marcos 13:10. Kini usab nagatudlo ngadto sa kamatuoran nga ang panahon sa hukom investigativa miabut na. Ecclesiastes 12:13,14; Mateo 12:36; Roma 14:12; 1 Pedro 4:5, 17. Daghan, ang nakalimot sa Dios, nagabati nga sila maoy mga magbubuot sa ilang mga kaugalingong padulngan. Busa, ang ilang pag-salig kinahanglan nga ipabalik sa ilang Maglalalang. Ilang responsibilidad ang pagsunod sa Dios inay sa pagpahimuot sa ilang mga kaugalingon. Kini nga mensahe nagatudlo ngadto sa buhat sa pagpasig'uli sa orihinal nga mga prinsipyo ug mga tinukod nga gihatag sa Dios sa sinugdanan. Bugna 14:6, 7; Buhat 3:19-21.

Ang Ikaduhang Manulonda

Human sa dakung Lunop sa panahon ni Noe, ang Dios nagsaad nga dili na laglagon ang yuta pinaagi sa usa ka baha. Ang mga wala mabag'o nga mga tawo wala mitoo sa saad sa Dios ug misugod sa pagtukod sa tore sa Babel, nga miresulta sa kalibog. Genesis 11:1-9.

Sa sayong kasiglohan sa Kristohanong peryudo, ang panaghiusa sa Kristyanidad ug paganismo mihatud sa paglambo sa papado sumala sa tagna sa Bugna 13:1-10. Diha sa libro sa Bugna, ang Babelonia girepresentahan sa babaye nga naglingkod ibabaw sa usa ka mananap nga pula, uban sa iyang mga bigaong anak, maoy haum nga simbolo sa tanang apostata nga mga denominasyon sa mga nag'angkon nga Kristohanon nga mitalikod sa kasugoan sa Dios. Ang mensahe sa ikaduhang manulonda nagpahibalo sa pagkahulog sa Babelonia tungod kay sila misalikway sa mensahe sa unang manulonda ug misaway sa kadunotan sa mga Protestanteng kaiglesiahan nga misunod sa panig'ingnan sa *Roman Catholic Church*. Ang naapostasiyang Kristiyanidad, mihiusa sa Estado, mohatud sa pagpanglutos sa mga matinud'anong mga tumooto ug sa katapusang kasakitan. Bugna 14:8; 17:3-6.

Ang Ikatulong Manulonda

Ang mensahe sa ikatulong manulonda maoy usa ka kusganong pasidaan batok sa pagsimba sa mananap ug sa iyang larawan ug sa pagdawat sa marka sa mananap (tinuyo nga pag-

bantay sa Domingo). “Ang papado nangahas sa pag’usab sa balaod sa Dios. Ang ikaduhang sugo, nagdili sa pagsimba sa larawan, giwagtang gikan sa balaod, ug ang ikaupat nga sugo sa hilabihan giusab ingon sa paghatag og katugotan sa pagbantay sa una inay sa ikapitong adlaw ingon nga Igpapahulay. Apan ang mga papista mipugos, ingon nga kata-rungan sa pagkuha sa ikaduhang sugo, nga kini wala kinahang-lana, kay nalakip na sa una, ug nga sila nagtanyag sa kasugoan sumala gayud sa buut sa Dios nga kini masabtan. Dili kini mao ang kausaban nga gitagna sa propeta. Ang giplano, tinuyo nga pag’usab gipadayag: ‘Siya maghunahuna sa pag’usab sa mga panahon ug sa balaod.’ Ang kausaban sa ikaupat nga sugo maoy sakto nga katumanan sa tagna. Kay niini ang kagahum lamang nga giangkong mao ang iya sa iglesia. Dinhi ang papanhong gahum sa dayag nag-butang sa iyang kaugalingon nga labaw sa Dios.”—*The Great Controversy*, p. 446.

Ang ikatolong manulonda nagpaila sa salin nga katawohan sa Dios nga nagkinabuhi sa katusapang mga adlaw. Sa diha nga ang Protestantismo sa America motawag sa yutan’ong mga ga-

hum sa pagpugos sa pagbantay sa Domingo (ang bakak nga igpapahulay), nan ang usa ka larawan sa mananap mamugna. Ang tanan dayon pagatawgon sa paghukom tali sa pagpakita og pag’unong sa kasugoan sa Dios sa unang bahin o sa pagdawat sa mando sa mananap (ang Antikristo) sa laing bahin. Ug ang Dios mopasidungog sa pagpili sa matag usa. Siya magahatag sa kinabuhing dayon niadtong kinsa, bisan sa dekreto nga pamatyon, magabantay sa mga kasugoan sa Dios ug sa pag-too ni Jesus, ug kamatayon nga dayon niadtong kinsa misupak Kaniya. Bugna 14:9-12; 13:11-18.

“Ang pasidaan sa ikatolong manulonda mao kini: ‘Kong kinsa ang nagasimba sa mananap nga mapintas ug sa iyang larawan, ug nagadawat sa timaan sa iyang agtang kun sa iyang kamot, siya magainum usab sa vino sa kaisug sa Dios.’ ‘Ang mananap’ nga gihisgutan niini nga mensahe, kansang pagsimba gipugos sa mananap nga may duha ka sungay, mao ang una, o sama sa leopardo nga mananap sa Bugna 13—ang papado.”—*Ibid.*, p. 445.

Ang Larawan sa Mananap

“Ang ‘larawan sa mananap’ nagarepresentar sa dagway sa

apostatang mga kaiglesiahan nga Protestantismo nga maporma sa diha nga ang mga Protestanteng kaiglesiahan mangayog tabang sa gahum sibil alang sa pagpugos sa ilang mga pagtolon'an."—*Ibid.*, p. 445.

"Ang naga'angkon nga Protestanteng kalibutan magaporma ug usa ka panagkaabin uban sa *tawo sa sala*, ug ang iglesia ug ang kalibutan maanaa sa dunot nga panagkasabut."—*The SDA Bible Commentary* [E.G. White Comments], vol 7, p. 975.

"Sa diha nga ang mga Protestanteng iglesia mohiusa uban sa yutan'ong gahum aron sa pagpatunhay sa bakak nga relihiyon, aron sa pagsupak nianang gian-tusan sa ilang mga katigulangan sa kinapaitan nga paglutos; sa diha nga ang estado mogamit na sa iyang gahum sa pagpugos sa mga kamandoan ug pagpatunhay sa mga *baruganan* sa iglesia—niana na nga ang Protestanteng America naporma na nga usa ka larawan alang sa papado, ug dayon adunay usa ka *nasudnon* nga pagka-apostasya nga mongsangko lang diha sa nasudnong pagkagun'ob."—*Ibid.*, p. 976.

Ang Marka sa Mananap

"Ang timaan o selyo, sa Dios

napadayag diha sa pagbantay sa ikapitong-adlaw nga Igpapahulay, ang handumanan sa Dios sa Iyang paglalang. . . . Ang marka sa mananap katugbang niini—ang pagbantay sa unang adlaw sa semana. Kini nga marka nagapaila niadtong kinsa miila sa kahalangdon sa papanhong gahum gikan niadtong kinsa miila sa gahum sa Dios." — *Testimonies*, vol., 8, p. 117.

"Si Juan giawhag sa pagtan'aw sa usa ka katawohan nga lahi gikan niadtong kinsa misimba sa mananap ug sa iyang larawan pinaagi sa pagbantay sa unang adlaw sa semana. Ang pagbantay niining adlaw mao ang marka sa mananap."—*The SDA Bible Commentary* [E.G. White Comments], vol 7, p. 979.

Ang ikatolong manulonda nagpaila sa salin nga katawohan sa Dios pinaagi sa mosunod nga tolo ka mga nagaunang ilhanan:

(a) Ang pailub sa mga balaan, nga naugmad ilalum sa dakung kalisdanan. Roma 5:3, 4; Jacobo 1:3; 1 Pedro 1:7.

(b) Ang pagbantay sa mga sugo sa Dios, lakip ang ikapitong-adlaw nga Igpapahulay, nga mao ang *selyo* sa buhi nga Dios ug ang pinasahi nga timaan tali Kaniya ug sa Iyang katawohan (Ezequiel

Ang mga Mensahe sa Tolo ka mga Manulonda

20:20; Mateo 5:17-20; Lucas 16:17; Jacobo 2:10-12).

(c) Ang paghupot sa pagtoo ni Jesus nga mao ang walay katapusang maayong balita ug pagtoo diha sa Iyang gahum sa pagluwas sa hingpit gayud niadtong kinsa midawat Kaniya ingon nga ilang personal nga Manluluwas. Galacia 2:20; Hebreo 7:25; 1 Juan 1:9; 1 Juan 2:1-6; Efeso 2:8.

“Unsa ang nagalangkob sa pagtoo ni Jesus, nga apil sa mensahe sa ikatolong manulonda? Si Jesus nahimong *tigdala-sa-sala* nato aron Siya mahimong atong *tigpasaylo-sa-sala* nga Manunubos. Siya gitratar sa angay alang kanato nga pagtratar. Siya mianhi sa atong kalibutan ug mikuha sa atong mga sala aron kita maka-kuha sa Iyang pagkamatarung. Ug pagtoo diha sa gahum ni Kristo sa pagluwas kanato sa madagayaon ug sa kahingpit ug sa kinatibuk’an mao kini ang pagtoo ni Jesus.”—*Selected Messages*, bk. 3, p. 172.

“Ang pagmantala sa una, ikaduha, ug ikatolong mensahe sa mga manulonda nadumduman pinaagi sa Pulong sa Inspirasyon. Walay usa ka pasok o usok nga pagakuhaon. Walay tawohanong utoridad nga may katungod sa pag’usab sa nahimutangan niini nga mga mensahe kay sa pagpuli

sa Bag’ong Testamento sa Daan. Ang Daang Testamento ebangelyo diha sa mga hulagway ug mga simbolo. Ang Bag’ong Testamento mao ang katinuoran. Ang usa sama ka mahinungdanon sa usa. Ang Daang Testamento nagpadayag sa mga leksyon gikan sa mga ngabil ni Kristo, ug kini nga mga leksyon wala kawad’i sa ilang kusog sa bisan asang bahina.

“Ang una ug ikaduhang mga mensahe gikahatag sa 1843 ug 1844, ug kita karon ilalum sa pagmantala sa ikatolo; apan ang tanang tolo ka mga mensahe sa gihapon angayng imantala. Kini mao ra gihapon ka kinahanglanon maingon kaniadto nga sila pagasublion alang niadtong kinsa nangita sa kamatuoran. Pinaagi sa sulat ug tingog kinahanglan nga atong ipatunog ang pagmantala, ipakita ang ilang han’ay, ug ang pagpadapat sa mga tagna nga nagadala kanato ngadto sa mensahe sa ikatolong manulonda. Walay ikatolo kun walay una ug ikaduha.”—*Ibid.*, vol. 2, pp. 104, 105.

“Ang tagna nag’ingon nga ang unang manulonda magahimo sa iyang pagpahibalo ngadto sa ‘matag nasud, ug banay ug sinultihan, ug katawohan.’ Ang pasidaan sa ikatolong manulonda, nga na himong kabahin sa samang tolo

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

ka pilo nga mensahe, kinahanglan nga sa gihapon ipalapnag. Kini gihulagway sa tagna nga gimantala sa makusog nga tingog, pinaagi sa manulonda nga nagalupad sa kinataliwad'an sa langit; ug kini magahagit sa pagtagad sa kalibutan."—*The Great Controversy*, pp. 449, 450.

"Ang tolo ka mga manulonda sa Bugna 14 gihulagway nga nagalupad sa kinataliwad'an sa langit, nagasimbolo sa buhat niadtong kinsa nagmantala sa una, ikaduha, ug ikatolong mensahe sa mga manulonda. Ang tanaan nadugtong pagtingob. Ang mga ebidensya sa nagapabilin, *buhi-kanunay* nga kamatuoran niini nga mga dagkung mensahe, nga gikinahanglan kaayo sa

iglesia, nga nagpukaw nianang hilabihan nga pagsupak gikan sa relihiyosong kalibutan, wala mawala. Si Satanas kanunay naningkamot sa paglandong niining mga mensahe'a, aron ang mga tawo sa Dios dili sa tin'aw makasabut sa ilang kahulogan, sa ilang panahon ug nahimutang; apan sila buhi ug mangusog sa ilang relihiyosong gahum diha sa atong relihiyosong kasinatian samtang ang panahon magalungtad."—*Testimonies*, vol. 6, pp. 17, 18.

"Ang matuod nga pagsabut niining mga mensahe'a mahnungdanon kaayo. Ang *destinasyon* sa mga kalag *nagbitay* diha sa paagi nga sila ginadawat.' " — *Early Writings*, pp. 258, 259.

Kapitulo XII

Kanang Laing Manulonda

Laing manulonda (Bugna 18: 1) mihiusa sa ikatolong manulonda aron sa paghatag dugang gahum alang sa pagmantala sa pasidaan batok sa mananap ug sa iyang larawan. Ang mensahe sa ikaduhang manulonda gisubli uban ang mga pulong sa dugang nga mga kadunotan nga misulod sa Kristohanong mga kaiglesihan sukad sa pagsugod sa iyang buhat sa 1844. Bugna 18:2, 3. Ang buhat niining manulonda-a nagsugod uban sa pagmantala sa mensahe nga “si Kristo Atong Pagkamatarung” sa 1888, nga miiwag sa kalibutan uban sa iyang himaya sa Dios. Exodu 33:18, 19; Hageo 2:9, 7; Colosas 1:27; Habacuc 2:14.

Ang pagsalikway niining mensahe-a mihatud ngadto sa dayag nga pagka-apostasya taliwala sa Adventista nga katawohan sa diha nga ang mga gikinahanglan sa mga tawo dayag nga gibutang nga labaw sa mga kasugoan sa Dios. Ang buhat niining “laing” manulonda, uban sa padayon nga presentasyon sa mensahe ngadto sa Laodecia, mohatud ngadto sa pagbubu sa “ulahing ulan” sa iyang kahupnganan ug ang pag-

mantala sa katapusang pasidaan uban sa makusog nga tingog (“kusog nga singgit”). Kini magaadam sa katawohan sa Dios sa pagbarug diha sa katapusang pagsulay sa dili pa ang pagsira sa kaluwasan alang sa tawo ug sa panahon sa kasamok ni Jacob. Bugna 3:14–20; Daniel 12:1; Jeremias 23:6; Oseas 6:1–3; Joel 2:23.

Ang pag’abut sa “laing manulonda,” aron sa paglig’on sa mensahe sa ikatolong manulonda, gikinahanglan tungod kay kini nga mensahe paspas nga nawad’an sa iyang gahum diha sa mga kamot sa katawohan nga ngadto kang kinsa kini unang gikatugyan. Habacuc 2:14; Isaias 60:1, 2.

“Ako nahibalo nga ang usa ka buhat kinahanglan himoon alang sa katawohan, o daghan ang dili maandam sa pagdawat sa kaha-yag sa manulonda nga gipadala gikan sa langit aron sa pag’iwag sa tibuok kalibutan uban sa iyang himaya.”—*Testimonies to Ministers*, pp. 468, 469.

“Kadtong kinsa makahimo sa pagbaliwala sa tanang mga ebisdensya nga gihatag sa Dios kanila, ug mag’usab sa panalangin ngadto sa tunglo, angayng moku-

rog alang sa kasigurohan sa ilang mga kaugalingong kalag. Ang ilang kandelero pagakuhaon gikan sa iyang dapit gawas kun sila maghinulsol. Ang Ginoo napasipalaan. Ang estandarte sa kamatuoran, sa una, ikaduha, ug ikatolong mensahe sa mga manulonda gipasagdan nga magsaguyod diha sa abog.”—*Seleted Messages*, bk. 2, p. 394.

Busa: “Laing gamhanang manulonda gisugo sa pagkanaug ngadto sa yuta, aron sa paghiusa sa iyang tingog uban sa ikatolong manulonda, ug maghatag sa gahum ug kusog sa iyang mensahe . . . Ang buhat niining manulonda’a miabut sa insaktong panahon aron sa paghiusa diha sa dakung buhat sa mensahe sa ikatolong manulonda ingon nga kini magakakusog ngadto sa usa ka makusog nga singgit.”—*Early Writings*, p. 277.

“[Bugna 18:1, 2, 4 gikutlo.] Kini nga sulat nagatudlo ngadto sa usa ka panahon sa diha nga ang pagpahibalo sa pagkahulog sa Babelonia, nga gihimo sa ikaduhang manulonda sa Bugna 14 (bersikulo 8), pagasublion, uban sa dugang nga pahibalo sa mga kadunotan nga misulod sa mga nagkalainlaing organisasyon nga nagalangkob sa Babelonia, sukad

sa sinugdanan nga ang mensahe unang gikahatag, diha sa ting’init sa 1844 . . . Ang Dios sa gihapon adunay mga katawohan sa Babelonia; ug sa dili pa ang pagduaw sa mga paghukom sa Dios kining mga matitud’anon pagatawgon paggula, aron sila dili makaambit sa iyang mga sala ug ‘dili makadawat sa iyang mga hampak.’ Tungod niini ang kalihokan gisimbolohan sa manulonda nga minaug gikan sa langit, nag’iwag sa kalibutan uban sa iyang himaya ug nagasinggit sa makusog nga tingog, nagapahibalo sa mga kasal’anan sa Babelonia.”—*The Great Controversy*, pp. 603, 604.

“Ang mensahe sa ikatolong manulonda kinahanglan nga palig’onon ug pamatud’an. Ang ika-18 nga kapitulo sa Bugna nagpadayag sa ka importante sa pagpresentar sa kamatuoran nga dili pinugngan apan uban sa kaisug ug kusog.”—*Evangelism*, p. 230.

“Si Satanas nagbutang sa tanang babag nga mahimo nga walay motungha sa atong taliwala ingon nga katawohan nga mobadlong ug mosaway kanato, ug mopadasig kanato nga atong isalikway ang atong mga kasaypanan. Apan adunay usa ka katawohan nga modala sa arka sa Dios. . . Ang kamatuoran dili magakagamay o

kawad'an sa iyang gahum diha sa ilang kamot. Ilang ipakita sa katawohan ang ilang mga kalapasan, ug sa balay ni Jacob ang ilang mga sala."—*Testimonies to Ministers*, p. 411.

Pagpangandam alang sa Ulahing Ulan

"Ako gipakitaan nga ang pamatuod alang sa mga taga-Lao-decia aplikado sa katawohan sa Dios sa presenteng panahon, ug ang rason nga wala kini makahimo sa usa ka dakung buhat kini tungod sa kagahi sa ilang mga kasingkasing. Apan ang Dios naghatag og panahon sa mensahe nga mohimo sa iyang buhat. Ang kasingkasing kinahanglan nga maputli gikan sa mga sala nga sa dugay na kaayo nagsira ni Jesus. Kining makahahadlok nga mensahe mohimo sa iyang buhat. Sa diha nga kini unang gipresentar, kini nagiya sa suod nga pagsusi sa kasingkasing. Ang mga sala gisugid, ug ang katawohan sa Dios naukay bisan diin. Halos ang tanan mitoo nga kining mensahe'a mosangko sa kusog nga singgit sa ikatolong manulonda. Apan sa dihang wala nila makita nga ang dakung buhat natapus sa mubo nga panahon, daghan nawad'an sa epekto sa mensahe. Akong na-

kita nga kining mensahe'a dili makahuman sa iyang buhat sa pipila ka mga bulan. Kini gidesinyo nga mopukaw sa katawohan sa Dios, sa pagpaila kanila sa ilang mga pagkadalinas, ug sa paggiya kanila ngadto sa mainitong paghinulsol, aron sila kahimut'an sa presensya ni Jesus, ug mahaum alang sa kusog nga singgit sa ikatolong manulonda. Ingon nga kining mensahe'a mitandog sa kasingkasing, kini naggiya ngadto sa lalum nga pagpaubos atubangan sa Dios. Ang mga manulonda gipadala sa tanang dapit aron sa pag'andam sa mga dili matinuohong mga kasingkasing alang sa kamatuoran. Ang kawsa sa Dios nagsugod sa pagtubo, ug ang Iyang katawohan nasinati sa ilang baruganan. Kon ang tambag sa Matuod nga Saksi bug'os nga gitagad, ang Dios unta mohimo alang sa Iyang katawohan sa mas dakung kusog. Bisan pa niana ang mga paningkamot sukad ang mensahe gikahatag, gipanalanginan sa Dios, ug daghang mga kalag nadala gikan sa bakak ug kangitngit nga malipay diha sa kamatuoran."—*Testimonies*, vol. 1, p. 186.

Ang Kusog nga Singgit

Ang kusog nga singgit sa ikatolong manulonda nakabaton sa

iyang sinugdanan sa pag'abut sa manulonda sa Bugna 18 niadtong 1888. Ang iyang kinapungkayan dili makita hangtud sa hingpit nga pagbubu sa Balaang Espiritu diha sa ulahing ulan. Bugna 18:1-4.

“Samtang si Satanas naga-buhat uban sa iyang mga malimbongong katingalahan, ang panahon miabut nga gitagna diha sa Bugna, sa dihang ang gamhanang manulonda nga magaiwag sa kalibutan sa iyang himaya momentala sa pagkahulog sa Babelonia ug magtawag sa katawohan sa Dios sa pagbiya kaniya.”—*Selected Messages*, bk. 3, pp. 406, 407.

“Ang panahon sa pagsulay naana kanato, kay ang kusog nga singgit sa ikatolong manulonda misugod na diha sa pagpadayag sa pagkamatarung ni Kristo, ang nagapasaylog-sala nga Manunubos. Mao ni ang sinugdanan sa kahayag sa manulonda kansang himaya molukop sa tibuok kalibutan.”—*Ibid.*, bk. 1, p. 363.

“Ang tanan nga mga magbubuhat kauban sa Dios makigbisog sa pinakamainiton alang sa pagtoo nga sa makausa gikahatag sa mga balaan. Sila dili motalikud sa presenteng mensahe, nga nagadan'ag na sa kalibutan uban sa iyang himaya. . . Atong ipatunog

ang mga mensahe sa [tolo ka] mga manulonda nga gihulagway ingon nga naglupad sa kinataliwad'an sa langit, nga may katapusang pasidaan alang sa nahulog nga kalibutan. . . [Bugna 18:1-5 gikutlo.] Sa ingon ang sulod sa mensahe sa ikaduhang manulonda gisubli sa paghatag ngadto sa kalibutan pinaagi nianang *laing manulonda* kinsa magaiwag sa kalibutan uban sa iyang himaya.”—*Ibid.*, bk. 2, pp. 114-116.

“Ang dakung buhat sa ebangelyo dili pagasirhan uban sa diyutay nga pagpadayag sa gahum sa Dios kay sa nakita sa pagsugod. Ang mga tagna nga natuman sa pagbubu sa unang ulan diha sa pagbukas sa ebangelyo masubli sa pagkatuman diha sa ulahing ulan sa iyang pagtak'up. Ania 'ang panahon sa khamugaya' nga nalan-tawan ni apostol Pedro sa diha nga siya miingon: 'managhinulsol kamo, ug managbalik kamo, aron pagapalaon ang inyong mga sala [sa Hukom investigativa], kay sa ingon niana moabut ang mga panahon sa khamungaya gikan sa atubangan sa Ginoo; ug nga ipadala Niya si Jesus' (Buhat 3:19, 20).

“Mga ulipon sa Dios, uban sa ilang sayag nga panagway ug na

gadan'ag uban sa balaang konsekrasyon, nagadali gikan sa usa ngadto sa laing dapit sa pagmantala sa mensahe gikan sa langit. Pinaagi sa linibo'libong tingog, sa tibuok kalibutan, ang pasidaan isangyaw. Mga milagro nangahimo, ang mga masakiton mangaayo, ug ang mga ilhanan ug mga katingalahan magasunod sa mga tumotoo. Si Satanas usab nagabuhat, uban sa mga malimbongong katingalahan, bisan pa sa pagpakanaug og kalayo gikan sa langit sa panan'aw sa mga tawo. Bugna 13:13. Sa ingon ang mga pumoloyo sa yuta pagadad'on sa pagpili sa ilang baru-ganan."—*The Great Controversy*, (1888), pp. 611, 612.

Ang Tingog Gikan sa Langit

Mahitungod sa pagmantala sa tolo ka pilo nga mensahe, laing tingog gikan sa langit (ilalum sa gahum sa Balaang Espiritu) nandungog pinaagi sa kalihokan nga girepresentahan nianang gamhanang manulonda. Sa dili pa ang kaluwasan mosira, siya maghimo sa katapusang panawagan alang sa mga matinud'anong katawohan nga anaa pa sa Babelonia ug mga Adventista sa ngalan lang nga mogula gikan kaniya sa dili pa ang mga hampak sa Dios iga-

bubu diha kaniya. Bugna 18:4,5.

"Ingon sa gitagna sa ika-18 sa Bugna, ang ikatolong mensahe sa manulonda imantala uban sa dakung gahum pinaagi niadtong kinsa maghatag sa katapusang pasidaan batok sa mananap nga mapintas ug sa iyang larawan: [Bugna 18:1-6].

"Mao kini ang mensahe nga gihatag sa Dios nga ipatunog diha sa dakung singgit sa ikatolong manulonda."—*Testimonies*, vol. 8, p. 118.

"Ang Bugna 18 nagatudlo sa panahon sa diha nga, ingon nga resulta sa pagsalikway sa tolo ka pilo nga mensahe sa pasidaan sa Bugna 14:6-12, ang iglesia sa hingpit moabut sa kahimtang nga gisulti sa ikaduhang manulonda, ug ang katawohan sa Dios nga naa pa sa Babelonia pagatawgon aron sa pagbulag gikan sa iyang *kaabinan*. Kini nga mensahe mao na ang katapusan nga ihatag sa kalibutan; ug kini motapus sa iyang buhat. Sa diha nga kadtong 'wala motoo sa kamatuoran, kundili gikahamut'an nila ang pagkadili-matarung' (2 Tesalonica 2: 12), pagabiyaan aron sa pagdawat sa kusganong limbong ug aron sa pagtoo sa bakak, dayon ang kahayag sa kamatuoran mosidlak ibabaw sa tanan kansang

mga kasingkasing abli sa pagdawat niini, ug ang tanan nga mga anak sa Ginoo nga nabilin sa Babelonia mamati sa panawagan: 'Gula kamo gikan kaniya, Katawohan Ko' (Bugna 18:4)."—*The Great Controversy*, p. 390.

"Ang Dios sa gihapon aduna pay katawohan diha sa Babelonia . . . [ug] kining mga matinud'anon kinahanglan pagatawgon. . . Sa ingon niana ang kalihokan gisimbolohan sa manulonda nga nanaug gikan sa Langit, nagaiwag sa yuta uban sa iyang himaya, ug sa hilabihan gayud nagasinggit uban sa makusog nga tingog, nagapahibalo sa mga kasal'anan sa Babelonia. Mahitungod niini nga mensahe ang panawagan nadungog, 'Gula kamo gikan kaniya, katawohan Ko.' Sa dihang kini nga mga pasidaan mohiusa sa ikatolong mensahe sa manulonda, kini modaku ngadto sa usa ka makusog nga singgit."—*The Spirit of Prophecy*, vol. 4, p. 422.

"Ang Dios adunay mga matinud'anong mga anak diha sa mga Adventista sa ngalan lang ug hulog nga mga iglesia, ug sa dili pa ang mga hampak igabubo, mga ministro ug katawohan pagatawgon gikan niining mga iglesiaha ug sa kamalipayon modawat sa

kamatuoran. Si Satanas nasayud niini; ug sa dili pa ang kusog nga singgit sa ikatolong manulonda igahatag, siya mopatungha og usa ka kaukyab sulod niini nga mga relihiyosong kapunongan, aron kadtong kinsa misalikway sa kamatuoran magahunahuna nga ang Dios uban kanila. Siya naglaum sa paglimbong sa mga matinud'anon ug magagiya kanila sa paghunahuna nga ang Dios sa gihapon nagabuhat alang sa mga kaiglesiahan. Apan ang kahayag mosidlak, ug ang tanan kinsa mga matinud'anon mobiya sa mga hulog nga kaiglesiahan, ug mobarug ipon sa salin."—*Early Writings*, p. 261.

"Ang mensahe sa ikatolong manulonda kinahanglan molukop sa yuta, ug magpukaw sa katawohan, ug magtawag sa ilang pagtagad ngadto sa kasugoan sa Dios ug sa pagtoo ni Jesus. Laing manulonda ang mihiusa sa iyang tingog uban sa ikatolong manulonda, ug ang yuta naiwagan sa iyang himaya. Ang kahayag nagakakusog, ug kini midan'ag sa tanang mga nasud sa yuta. Kini modas'ug ingon sa kahayag nga nagasiga. Kini pagaubanan sa dakung gahum, hangtud ang iyang bulawanong mga bidlisiw mahulog ibabaw sa tanang sinul-

tihan, tanang katawohan, ug tanang nasud sa nawong sa tibuok yuta. Mangutana ko nimo, Unsa may imong gihimo aron maandam alang niini nga buhat? Ikaw ba nagatukod alang sa eternidad? Kinahanglan nga hinumduman mo nga kining manulonda-a nagrepresentar og katawohan nga nakabaton niining mensahe-a aron ihatag ngadto sa kalibutan. Ikaw ba uban niini nga katawohan?"—*The Review and Herald*, August 18, 1885.

"Ang pinaka mahinungdanong pangutana karon mao, 'Kinsa ang dapig sa Ginoo? Kinsa ang mohi-USA sa manulonda sa paghatag sa mensahe sa kamatuoran ngadto sa kalibutan? Kinsa ang modawat sa kahayag nga mopuno sa yuta uban sa iyang himaya?' "—*Ibid.*, November 5, 1889.

Pagpangandam alang sa Kasamok ni Jacob

"Sa diha nga ang mga sakup sa lawas ni Kristo maduol na sa per-yudo sa ilang katapusang pakig-bisug, 'ang panahon sa kasamok ni Jacob,' sila motubo diha kang Kristo, ug moambit sa dakung sukod sa Iyang Espiritu. Sa diha nga ang ikatolong mensahe molanog ngadto sa kusog nga pagsinggit, ug sa diha nga ang dakung gahum

ug himaya magauban sa katapusang buhat, ang matinu'anong katawohan sa Dios moambit niana nga himaya. Mao kini ang katapusang ulan nga magapabuhì ug magapalig'on kanila sa paglatas sa panahon sa kasamok. ang ilang mga nawong mosanag uban sa himaya niana nga kahayag nga magauban sa ikatolong manulonda."—*The SDA Bible Commentary* [E. G. Comments], vol. 7, p. 984.

" 'Ang sinugdanan niana nga kasamok,' nga gihisgutan dinhi, wala magatudlo sa panahon diin ang mga hampak sugdan na sa pagbubu, apan sa usa ka hamubong panahon sa dili pa sila ibu-bu, samtang si Kristo anaa pa sa santuaryo. Nianang panahona, samtang ang buhat sa kaluwasan magakatapus, ang kasamok moabut sa yuta, ug ang mga nasud mangasuko, apan ginabantayan aron dili mababagan ang buhat sa ikatolong manulonda. Nianang panahona ang 'katapusang ulan,' o kahamugaya gikan sa presensya sa Ginoo, moabut, aron sa paghatag og gahum sa kusog nga tingog sa ikatolong manulonda, ug aron sa pag'andam sa mga balaan sa pagbarug sa panahon nga ang pito ka katapusang mga hampak igabubo."—*Early Writings*, pp. 85, 86.

Kapitulo XIII

Ang Gasa sa Panagna

Human sa Pagkayab ni Kristo, ug human ang mga tinon'an sa hingpit mitugyan sa ilang mga kaugalingon ngadto sa Dios pinaagi sa pagtoo ug pag'ampo ug miabut sa hingpit nga panaghiusa sa usag'usa, ang Balaang Espiritu gibubo kanila diha sa kahupong. Lucas 24:49; Buhat 2:1-4. Ang espirituhanong mga gasa dayon gihatag ngadto kanila, aron gamiton alang sa ikaayo sa kinatibuk'an nga iglesia ug alang sa pagpauswag sa buhat sa Dios. Ang mga gasa sa Espiritu nga gihatag sa unang mga Kristohanon, naglangkob sa pagka-apostoles, ang pulong sa kaalam, ang pulong sa kahibalo, pagtoo, pagpanambal, pagtagna, pag'ila sa mga espiritu, mga milagro, pagpanudlo, pagdumala, ug gugma (putli dili dalo nga gugma naa sa pagbuhat). Amos 3:7; 1 Corinto 12:7-11, 28; Efeso 4:7, 8, 11; 1 Pedro 4:10, 11.

Samtang nagatambag sa iglesia sa "pagtinguha sa mainiton alang sa pinakamaayong gasa," si apostol Pablo nagbutang sa pagpasantup diha sa "mas maayong paagi"—gugma. 1 Corinto 12:31; 13:1-8, 13. Unya siya midugang:

"Tinguhaa ang mga espirituhanong gasa, apan labi na gayud nga managpanagna kamo" (1 Corinto 14:1). Ang siguro nga pulong sa tagna mao ang basihanan sa atong pagtoo (Proverbio 29:18; Oseas 12:10, 13; 2 Cronicas 20:20; Mateo 10:41; 1 Tesalonica 5:19-21; 2 Pedro 1:1:19-21).

Ang mga gasa sa Espiritu ipasig'uli ngadto sa matinudanong salin sa dili pa ang ikaduhang pag'anhi ni Jesus. 1 Corinto 1:7, 8.

Sa pagtuman sa saad sa Dios, ang gasa sa pagtagna gipasig'uli sa tinuod nga iglesia niining katapusang mga adlaw. Joel 2:28; Buhat 2:14-21; Bugna 12:17 (it. Bugna 19:10). Wala madugay human sa ikaduha nga dakung pagkabalô sa 1844, si Ellen G. White gitawag sa Dios alang sa pagpanagna taliwala sa unang mga Adventista, ug ang iyang buhat nakabarug sa pagsulay sa Isaias 8:20 ug Mateo 7:16,20.

Ang nag'unang tumong sa mga sinulat ni Ellen G. White mao ang pagpabalik sa mga tawo ngadto sa tinalikdan nga Pulong sa Dios, nagapasantop diha sa ilang mga kasingkasing sa mga kamatuoran nga napadayag na diha sa Biblea,

ug aron sa pagtipig sa mga tumo-
too gikan sa pagkaanud gikan ni-
ini nga mga kamatuoran.

“Adunay gisaad ang Dios, diha
niana nga Pulong, nga maghatag
og mga panan’awon sa ‘*katapu-
sang mga adlaw*’; dili sa usa ka
bag’ong han’ay sa pagtoo, apan
alang sa paglipay sa Iyang ka-
tawohan, ug sa pagkoreher ni-
adtong kinsa nasayup gikan sa
kamatuoran sa Biblea.” —*Early
Writings*, p. 78.

“Sa kaarang panahon ang Dios
nagkigsulti sa mga tawo pinaagi
sa baba sa mga manalagna ug
mga apostoles. Karon Siya nakig-
sulti ngadto kanila pinaagi sa mga
pamatuod sa Iyang Espiritu. Wala
gyuy higayon nga ang Dios na-
gatudlo sa Iyang katawohan nga
mas masibuton kay sa Iyang pag-
tudlo karon mahitungod sa Iyang
kabubut’on ug sa dalan nga buut
Niya nga ilang subayon.”—*Teitimonies*,
vol. 4, p. 147.

“Diha sa Iyang pulong ang
Ginoo sa tin’aw nagpadayag sa
Iyang kabubut’on kanila nga adu-
nay mga bahandi. Apan tungod
kay ang Iyang mga sugo wala tag-
da, Siya sa kalooy nagpahibalo sa
ilang mga katalagman pinaagi sa
mga *Pamatuod*. Wala Siya
naghatag og bag’ong kahayag,
apan nagtawag sa ilang pagtagad

ngadto sa kahayag nga napadayag
na diha sa Iyang pulong.”—*Ibid.*,
vol. 2, pp. 660, 661.

“Kon inyong ginaton’an ang
pulong sa Dios, uban sa tinguha
nga makab’ut ang sukdanan sa
Biblea ug makadangat sa Kristo-
hanong kahingpitan, wala na unta
ninyo kinahanglana ang mga
Pamatuod. Tungod kay inyo man
nga gidumilian nga masinati sa
inspiradong Libro sa Dios nga
Iyang gitinguha nga maga’abut
kaninyo pinaagi sa yano, dayag
nga mga pamatuod, nagatawag sa
inyong pagtagad ngadto sa mga
pulong sa *inspirasyon* nga inyong
gidumilian sa pagtuman, naga-
aghat kaninyo sa pagporma sa
inyong mga kinabuhi sumala sa
iyang putli ug tinuboy nga mga
pagtudlo.”—*Ibid.*, vol. 2, p. 605.

“Ang pulong sa Dios paigo
aron sa paghayag sa pinaka-
nangitngitan nga kaisipan ug
mahimong masabtan niadtong
kinsa adunay tinguha nga maka-
sabut niini. Apan bisan pa man
nianang tanan, ang uban kinsa
naga-angkon nga ilang ginaton’an
ang Biblea makita nga nagki-
nabuhing sukwahi sa mga pinaka-
tin’aw nga gitudlo niini. Dayon,
aron ang mga lalake ug mga ba-
baye walay ikapangulipas, ang
Dios naghatag sa tin’aw ug talinis

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

nga mga pamatuod, nagadala kanila balik ngadto sa pulong nga ilang gidumilian sa pagsunod.”—*Ibid.*, pp. 454, 455.

“Ang mga *bolumen* sa *Spirit of Prophecy*, ug maingon man ang *Testimonies*, kinahanglan nga ipasulod sa matag pamilya nga nagabantay sa Igpapahulay, ug ang mga kaigsoonan kinahanglan mahibalo sa ilang bili ug magawhawag nga basahon sila.”—*Ibid.*, vol. 4, p. 390.

“Ang Pulong sa Dios mao ang dili masayup nga sumbanan. Ang *Testimonies* dili aron mopuli sa Pulong. Daku nga pagmatngon kinahanglan nga himoon sa tanang mga tumotoo sa pagdas’ug

niining mga butanga nga ma- binantayon, ug hunong kanunay sa diha nga ikaw nakasulti na og igo. Ang tanan papamatud’a sa ilang mga baruganan gikan sa mga Kasulatan ug ipatin’aw ang matag ponto nga ilang giangkon ingon nga tinuod gikan sa gikapadayag nga Pulong sa Dios.”—*Evangelism*, p. 256.

“Si Satanang . . . Kanunay nga nagaduso sa mini—aron sa pagpahilayo gikan sa tinuod. Ang kinatapusan nga limbong ni Satanang mao ang paghimo sa pamatuod sa Espiritu sa Dios nga walay epekto.”—*Selected Messages*, bk. 1, p. 48.

Kapitulo XIV

Kaminyoon

Nakita sa Dios nga dili maayo nga ang tawo mag-inusara. Genesis 2:18. Busa, Iyang gitukod ang kaminyoon ug namulong sa balaod sa kaminyoon alang sa tanang mga anak ni Adam hangtud sa pagsira sa panahon. Ang Dios mismo mao ang naghatag kang Adam og usa ka asawa ingon nga kauban. “Siya nagmando nga ang lalake ug babaye pagausahon sa balaang kaminyoon, aron sa pag-atiman sa mga pamilya kansang mga sakup, gikoronahan sa dungog, pagailhon nga sakup sa pamilya sa itaas” (*The Ministry of Healing*, p. 356). Sumala sa plano sa Dios sa relasyon sa kaminyoon, matag tawo kinahanglan maghuhunahuna sa iyang asawa nga iyang ikaduhang kaugalingon, “bukog sa” iyang “bukog, ug unod sa” iyang “unod.” Genesis 2:18, 23, 24; Marcos 10:6-8; Efeso 5:28, 29; Colosas 3:19.

Bisan tuod kini gidaut sa sala, kining diosnong tinukod kinahanglan ipahiuli ngadto sa iyang orihinal nga kahimtang diha sa katawohan sa Dios sa dili pa ang ikaduhang pag-anhi ni Jesus. Buhat 3:20, 21; Marcos 10:5-9.

Kun ang kaminyoon gihimo

sumala sa kabubut'on sa Dios:

a. Kini manalipod sa moral nga kaputli sa mga lalake ug mga babaye ug magsiguro sa kalipay sa tawohanon. Hebreo 13:4; 1 Corinto 7:2-9; Salmo 128:1-6; Proverbio 5:18; 31:10-31.

b. Kini magahatag sa mga panginahanglang sosyal sa mga tawo. Genesis 2:18.

c. Kini magatuboy sa lawasnon, utoknon, ug moral nga kinaiyahan sa tawohanong binuhat. Proverbio 18:22; 19:14; 1 Pedro 3:1, 7.

d. Kini magasiguro sa pagkabuhi ug pagdaghan sa tawohanong rasa diha sa dungganon ug himsog nga paagi Genesis 1:27, 28.

Maoy tuyo sa Dios sukad pa sa sinugdanan nga ang saad sa kaminyoon magabugkos sa lalake ug babaye ngadto sa usag-usa sa mga hikot nga dili mabugto sa “tibuok kinabuhi.” Mateo 19:6; Marcos 10:11, 12; Lucas 16:18. Busa, ang panagbulag (divorce) dili kauyon sa kabubut'on sa Dios. Malaquias 2:14-16. Kun magakabulag, ang duha magapabilin

nga mag-inusara hangtud sa kamatayon sa kapikas o hangtud nga sila magkauliy sa usag-usa. Roma 7:1-3; 1 Corinto 7:10-15, 39. (Mateo 5:32 ug 19:9 gisaysay sa lahi nga pinatik, nagapakita nga kining duha ka mga bersikulo wala nagatugot sa divorsyo ug sa pagminyo pag-usab.)

Ang mga Kristohanon kinahanglan mausa sa kaminyoon niadtong sama lang og pagtoo. Ang kaminyoon uban sa dili magtotoo (dili membro) maoy usa ka seryusong sala ug nagpakita sa pagkahimulag kang Kristo. Exodu 34:12, 16; Deuteronomio 7: 3, 4; Nehemias 13:23-27; 2 Corinto 6:14.

“Ingon nga anak sa Dios, sakup sa gingharian ni Kristo, pinalit sa Iyang dugo, unsaon nimo sa pagpakigdugtong uban sa usa kinsa wala miila sa Iyang mga giangkong, kinsa wala namando'i sa Iyang Espiritu? Ang mga kamandoan nga akong gikutlo dili pulong sa tawo, apan sa Dios. Bisan pa man ang kauban nga imong gipili sa tanang bahin angayan (bisan dili), apan siya (*he*) wala midawat sa kamatuoran alang niining panahona; siya usa ka dili tumotoo, ug ikaw gidid'an sa langit sa paghiusa uban kaniya. Dili ka, nga walay katalagman sa imong kalag,

makasalikway niining langitnong pagdili.”—*Testimonies*, vol. 5, p. 364.

“Diha sa binatan'ong kaisipan, ang kaminyoon napuno sa lipaylipay, ug lisud ang pagbulag niana gikan niini nga hulagway, nga ang handurawan natugob niini, ug sa pagpasantop sa kaisipan nga makaamgo sa bug'at nga mga responsibilidad nga nalangkob diha sa panumpa sa kaminyoon. Kini nga panumpa magdugtong sa padulngan sa duha ka tawo uban sa mga gapus nga walay lain gawas sa kamot sa kamatayon ang makaulang.”—*Ibid.*, vol. 4, p. 507.

Bisan tuod ang pagpangasawag daghan natugotan sa kapanahonan sa Daang Tugon kasupak sa orihinal nga katuyoan sa Dios, ang *usa-ray-kaparis* nga kaminyoon ang ginadawat sa Kristohanong Dispensasyon. 1 Corinto 7:2; Efeso 5:23, 33; Mateo 19:4-6; Malaquias 2:15.

“Ang pagpangasawag daghan ginahimo sa unang mga panahon. Usa ni sa mga sala nga nagdala sa kapungot sa Dios ibabaw sa kalibutan sa wala pa ang lunop.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 338.

Ang kaminyoon nagrepresentar sa panaghiusa nga nagalungtad tali ni Kristo ug sa Iyang Igle-

sia. Isaias 54:4, 5; Jeremias 3:114; Efeso 5:24-28; Oseas 2:19, 20.

“Ang Dios misaulog sa unang kaminyoon. Sa ingon ang tinukod naay iyang magmumugna ang Maglalalang sa universo. ‘Ang kaminyoon dungganon’ (Hebreo 13:4); kini usa sa unang mga gasa sa Dios alang sa tawo, ug kini usa sa duha ka mga tinukod nga, human sa Pagkahulog, gidala ni Adam uban kaniya gawas sa mga ganghaan sa Paraiso. Kun ang mga diosnong prinsipyo mailhan ug matuman mahitungod niini, ang kaminyoon usa ka panalangin; kini nagpanalipud sa kaputli ug kalipay sa rasa, kini naghahatag sa tawo sa iyang panginahanglang *sosyal*, kini nagatuboy sa lawasnon, ug utoknon, ug sa moral nga kinaiyahan.”—*Ibid.*, p. 46.

“Ang kadugtongan sa pamilya maoy usa ka kinasuoran, ang pinaka maayo ug sagrado, sa tanan dinhi sa kalibutan. Kini gidesinyo nga mahimong panalangin alang sa tawohanon. Ug kini usa ka panalangin bisan diin ang panaad sa kaminyoon gisudlan nga nasabtan, diha sa kahadlok sa Dios, ug saktong paghunahuna sa iyang mga kapangakohan.”—*The Ministry of Healing*, pp. 356, 357.

Mga Kinahanglanon

“Sa dili pa mosulod sa mga kapangakohan nga nalangkob sa kaminyoon, ang batan’ong lalake ug babaye kinahanglan adunay kasinatian sa praktikal nga kinabuhi nga maga-andam kanila alang sa iyang mga katungdanan ug iyang mga lulan. Ang sayo nga pagminyo dili ipadasig. Ang usa ka relasyon nga hilabihan ka mahinungdanon ingon sa kaminyoon ug hilabihan ka layo’g mga linungtaran kinahanglan dili sudlan nga dinalidali, nga walay insaktong pagpangandam, ug sa wala pa ang utoknon ug lawasnonong mga gahum nakalambo pag’ayo.

“Ang mga minyoonon tingali walay yutan’ong bahandi, apan sila kinahanglan adunay mas dakung panalangin sa kahimsog. Ug sa kasagarang mga kaso kinahanglan dili kaayo layo’g kalainan sa edad. Ang pagsalikway niini nga lagda mahimong moresulta sa seryusong kadaut sa kahimsog sa manghud. Ug kasagaran ang mga kabataan nakawatan sa lawasnon ug utoknong kusog. Dili nila ma dawat gikan sa usa ka edaran na nga ginikanan ang pag’atiman ug paghugoy-hugoy nga gikinahanglan sa ilang batan’ong kinabuhi, ug sila mahimong mabiyaan

tungod sa kamatayon sa amahan o inahan diha sa panahon nga ang gugma ug paggiya hilabihan nga gikinahanglan.

“Diha lamang kang Kristo nga ang usa ka panag-usa sa kaminyoon sa hilwas maporma. Ang tawohanong gugma kinahanglan magakuha sa iyang kinasuoran nga bugkos gikan sa diosnong gugma. Sa dapit lang diin si Kristo naghari nga adunay lalum, tinuod, dili dalo nga pagbati.”—*Ibid.*, p. 358.

Sagradong Sirkulo

“Bisan pa man ang mga kalisud, mga kahingawa, ug mga kaminghoy moabut, dili ang bana kun asawa magahambin sa hunahuna nga ilang pagnaghiusa usa ka sayup o usa ka pagkabalô. Tinguhaa ang tanan nga mahimo nga alang sa usag-usa. Padayon sa unang mga pag’atiman. Sa kada paagi magadasig sa usag-usa sa pagpakigbugno sa gubat sa kinabuhi. Ton’i ang pagpauswag sa kalipay sa usag-usa. Himoa nga adunay tinugbangay nga gugma, tinugbangay nga pagpailub. Unya ang kaminyoon, inay nga katapusan sa gugma, mahimong daw mao pa ang sinugdanan sa gugma. Ang kainit sa tinuod nga panaghigalaay, ang gugma nga naga-

bugkos sa kasingkasing ngadto sa kasingkasing, mao ang usa ka pagtilaw sa mga kalipay sa langit.”—*Ibid.*, p. 360.

Kaputli ug Kalipay

“Aron malikayan ang pakighilawas, ang matag lalake magabaton sa iyang kaugalingong asawa, ug ang matag babaye magabaton sa iyang kaugalingong bana.” 1 Corinto 7:2.

“Ang kaminyoon usa ka panalangin; kini nagapanalipod sa kaputli ug kalipay sa [tawohanon] rasa.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 46.

“Ang pagminyo dungganon sa ngatanan, ug ang higdaanan nga wala mahugawi; apan ang Dios magahukom sa mga makihilawason ug mga mananapaw.” Hebreo 13:4.

Ang matag Kristohanon kinahanglan nga magmatngon sa paghunahuna sa mga giya nga anaa sa Biblea ug mga Testimonya. 1 Corinto 6:18; 7:1–13, 27, 28, 39; Colosas 3:18, 19.

“Libut sa matag pamilya adunay usa ka sirkulo nga kinahanglan bantayan nga dili mabugto. Sulod niini nga sirkulo walay laing tawo nga may katungod sa pagsulod. Dili ang bana o kun ang asawa magatugot nga ang uban

makaapil sa mga panagkasuod nga ila ra gayud.”—*The Ministry of Healing*, p. 361.

“Likayi ang unang pagduol sa katalagman. Ang mga kaayohan sa kalag dili katiaw-tiawan. Ang kinaiya maoy imong puhonan. Pangga’a kini sama sa bahandi nga bulawan. Ang moral nga kaputli, *respeto-sa-kaugalingon*, ang lig’on nga gahum sa pagdumili, kinahanglan sa kahugot ug sa makanunayon pangga’on. Kinahanglan nga wala gayuy usa ka pagbiya gikan sa pagpanagana, usa ka buhat sa kasuod, usa ka pagtinamhangan, mahimong ang kalag magbutang sa kakuyaw diha sa pag’abli sa pultahan sa tentasyon, ug ang gahum sa pagdumili mahimong luya.”—*The Adventist Home*, p. 404.

“Unsa ka gikinahanglan nga ang bana ug amahan dapat magmatngon sa pagmintinar sa iyang kamaunongon sa panumpa sa kaminyoon! . . . Dinhi daghan ang napakyas. Ang mga pamalandong dili sa putli, balaan nga kinaiya nga gikinahanglan sa Dios. . . Alang sa mga minyo na nga mga lalake ako gisugo sa pagsulti, Alang sa inyong mga asawa, ang inahan sa inyong mga anak, nga ang inyong respeto ug pagbati. angay nga ihatag.”—*Ibid.*, pp. 336,

337.

“Kon [ang atong mga igsoong babaye] nagaokupar niini nga buluhaton [diha sa pagpaubos, kaugdang, kaligdong], sila dili mabug’atan sa dili angay nga mga pagtagad gikan sa mga lalake sa iglesia ug sa gawas. Ang tanan magabati nga adunay usa ka sagradong sirkulo palibut niining mahadlokong sa Dios nga mga babaye.”—*Ibid.*, p. 334.

“Daghang mga ginikanan wala makabaton sa kahibalo nga angay nilang buhaton sa kinabuhing minyo. Sila wala nagmatngon basin si Satanas makakuhag bintaha kanila ug magkontrolar sa ilang mga hunahuna ug mga kinabuhi. Sila wala makakita nga ang Dios nagkinahanglan kanila nga magpugong sa ilang mga minyo na nga kinabuhi gikan sa tanang paghinubra. Apan hilabihan ka diriyut ra ang mibati nga ilang relihiyosong katungdanan ang pagdumala sa ilang mga pagbati. Sila mihiusa sa ilang mga kaugalingon diha sa kaminyoon sa tumong nga ilang gipili, ug busa nangatarungan nga ang kaminyoon nagabalaan sa mga pagpatuyang sa ubosnon nga mga pagbati. Bisan pa ang mga lalake ug mga babaye nga nag’angkon sa pagka-diosnon mibuhi sa renda

sa ilang mga maulagong pagbati, ug wala naghunahuna nga ang Dios maningil kanila sa paggasto sa mahinungdanong kusog, nga nakapaluya sa ilang pagkupot sa kinabuhi ug nagpaluya sa tibuok sistema.”—*Testimonies*, vol. 2, p. 472.

“Kadtong naga-angkon nga mga Kristohanon. . . kinahanglan maghunahuna pag'ayo sa linung-taran sa matag pribilehiyo sa kaminyoan, ug ang nabalaan nga prinsipyo kinahanglan mao ang basihanan sa tanang lihok. Sa daghan kaayo nga mga kaso ang mga ginikanan. . . miabuso sa ilang mga pribilehiyo sa kaminyoan, ug tungod sa ilang mga pagpatuyang mipalig'on sa ilang hinayop nga mga pagbati. Ang paghinubra nianang ginatugot ang nakapahimo niana nga usa ka daku kaayong sala.”—*The Adventist Home*, p. 122.

“Pinaagi sa pagdawat ni Kristo ingon nga iyang personal nga Manluluwas, ang tawo gidala ngadto sa samang kasuod sa relasyon sa Dios, ug nagakalipay sa iyang pinasahi nga pabor ingon sa iyang pinalanggang Anak. Siya

gipasidunggan ug gihimaya ug suod nga kuyog sa Dios, ang iyang kinabuhi natago uban kang Kristo diha sa Dios. O unsang gugmaha, unsa ka kahibulongan nga gugma! Kini mao ang akong pagtolon'an sa moral nga kaputli.”—*Lift Him Up*, p. 297.

“Ang gracia ni Kristo, ug kini lamang, ang makahimo [sa kaminyoan] nga tinukod unsa ang gihan'ay sa Dios nga mamao kini—usa ka ginamiton alang sa panalangin ug pagtuboy sa tawohanon. Ug sa ingon niana ang mga pamilya sa yuta, sa ilang panaghiusa ug kalinaw ug gugma, mahimong makarepresentar sa pamilya sa langit.”—*Thoughts From the Mount of Blessing*, p. 65.

Sekswal nga Kalaw'ay

Ang tanang buhat sa sekswal nga kalaw'ayan, ingon sa pagpakighilawas sa lalake ngadto sa lalake, babaye ngadto sa babaye, tawo ngadto sa mananap, ug ang pag'unay sa kabanay gikondena sa pulong sa Dios ingon nga dulumtanan. Roma 1:26, 27; 1 Corinto 6:9, 10; Levitico 18:6-24; Judas 7.

★ - Tan'awa ang talaan sa mga pulong.

Kapitulo XV

Ang Kristohanong Pamilya

Tapus sa paglalang ni Adam ug Eva, ang Dios naghiusa kanila ingon nga bana ug asawa, nagpanalangin kanila, ug dayon nag'ingon: "Sumanay ug dumaghan kamo, ug pun'on ninyo ang yuta, ug magagahum kamo niini." Genesis 1:28. Maoy tuyo sa Dios nga ang yuta pagapuy'an sa mga binuhat nga gilalang sumala sa iyang kaugalingong dagway, naglangkob sa mga pamilya nga magadala og himaya alang Kaniya ug mahimong sakup sa mas dakung pamilya sa langit. Isaias 45:18; Efeso 3:14, 15. Bisan tuud ang orihinal nga tuyo sa Dios nabalda ingon nga resulta sa sala, ang iyang hingpit nga katumanan siguro. Roma 8:28; Bugna 21:3, 5.

Ang pamilya mao ang gamot o kinauyokan sa katilingban. Ang Kristohanong pamilya usa diin ang Dios giila ingon nga kinalabwan nga tumong sa pagsimba. Siya ang ulo, tigpanalipud, giya, ug magtutudlo sa ingon niana nga mga pamilya. Ang Kristohanong pamilya mao ang kinagamyan nga pundok nga sakup sa iglesia sa Dios dinhi sa yuta. Mateo 18:20. Ang Kristohanong pamilya usa usab ka eskwelahan diin ang matag sakup mga magtutudlo ug

mga studyante pariho kinsa nagapahat sa ilang kahibalo ug nagakat'on sa usag-usa. Ang Pulong sa Dios, uban sa libro sa kinaiyahan, kinahanglan mao ang naga-una nga tinubdan sa pahimangno diha sa eskwelahan sa pamilya. Ang tumong sa kahugpongan sa pamilya mao ang pag-andam sa iyang mga studyante alang sa kamapuslanon niini nga kinabuhi ug alang sa graduwasyon sa eskwelahan sa itaas. Deuteronomio 6:4-9; Salmo 128:1-6.

Ang usa ka pinasahing buhat sa pagpasig'uli diha sa pamilya gitagna nga mahitabo sa dili pa ang ikaduhang pag'anhi ni Kristo. Malaquias 4:5,6.

Ang Bana ug Amahan

Ang Kristohanong bana, ingon nga amahan ug pari sa pamilya, mao ang iyang tigpanalipud, magtutudlo, giya, ug tigsangkap. Genesis 3:19; 1 Corinto 11:3. kini ang papel nga gitudlo sa Dios kaniya. Siya ang manubag sa espirituhanon, utoknon, ug lawasnonng kaayohan sa iyang pamilya. Efeso 6:4; 5:28-31, 33; 1 Timoteo 5:8; 1 Pedro 3:7.

Uban sa iyang asawa, siya magatudlo sa iyang mga anak sa paghigugma ug pagsunod sa Dios, ug magabansay kanila alang sa kamapuslanon niining kinabuhi'a ug sa kinabuhi sa umalabut, sumala sa mga pahimangno nga gihatag sa Biblea.

Ingon nga pari diha sa pamilya, ang amahan maoy labaw nga may kapangakuhan alang sa relihiyosong pagtudlo ug pagbansay sa iyang mga anak. Siya usab ang mangulo sa buntag ug hapon sa tulomanon sa pagsimba diha sa pamilya. Genesis 18:19; 35:2-4; Josue 24:15; Colosas 3:21.

Ang Asawa ug Inahan

Ang Kristohanong asawa, ingon nga inahan, mao ang labing mahinungdanon nga magtutudlo sa mga anak diha sa pamilya, labi na sa ilang sayong katuigan. Siya adunay usa ka daku ug mahinungdanong responsibilidad sa pagbansay ug pag-edukar kanila kauyon sa mga pahimangno nga gihatag kaniya sa Pulong sa Dios. Uban sa iyang bana, siya mao ang may kapangakuhan alang sa ilang espirituhanon, utoknon, ug lawas-nong kaayo. Kabahin sa iyang responsibilidad ang pagpalambo sa usa ka kinaiya diha sa iyang mga anak nga suno sa diosnong

kahisama alang sa higayon ug alang sa eternidad. Samtang ang amahan mao ang *bugkos* sa pamilya, ang inahan mao ang tighimo sa puloy'anan. Proverbio 31:10-31; Efeso 5:22-24, 33; 1 Tesalonica 5:23; 1 Timoteo 5:4; Tito 2:4, 5.

Mga Anak diha sa Pamilya

Ang mga anak mao ang panulondon sa Ginoo. Salmo 127:3-5; Proverbio 17:6. Sila ang kaugmaon sa katilingban ug sa iglesia sa Dios dinhi sa yuta. Sila gitugyan ngadto sa mga amahan ug inahan uban sa tumong nga mabansay ug maedukar nila nga mahimong mga sakup sa pamilya sa Ginoo sa itaas, ug mapuslanong sakup sa katilingban samtang sila ania pa sa yuta. Salmo 144:12; Isaias 8:18. Ang mga anak angay nga magkat'on sa paghigugma, pagpasidungog, ug pagtahud sa ilang mga ginikanan ug magsunod kanila ingon nga kini kauyon sa Ginoo. Exodu 20:12. Sila usab kinahanglan nga magkat-on sa paghigugma ug pagsunod sa Dios, ug sa pagtahud sa mga ministro, mga magtutudlo, mga punoan ug sa tanan kinsa gihatagan sa Dios sa katungod. Ang mga anak kinahanglan nga mamatotô ug mapadasig sa pag'andam sa ilang mga

kaugalingon nga mahimong mga masigka-magbubuhay uban sa Dios dinhi sa yuta pinaagi sa pagtoon sa mga pagpang-gamâ ug/o mga profesyon nga makatabang sa pagpa'uswag sa Iyang gingharian ug makapadali sa pag'anhi ni Kristo. Levitico 19:32; 2 Hari 2:23, 24; Salmo 78:2-7; Proverbio 22:6; Efeso 6:1-3; Colosas 3:20.

“Ang Dios naglalang sa tawo alang sa Iyang kaugalingong himaya, nga tapus sa pagsusi ug pagsulay ang tawohanong pamilya mahimong usa uban sa langitnong pamilya. Maoy tuyo sa Dios ang paghulip sa mga pumoloyo sa langit uban sa tawohanong pamilya, kon sila magapakita sa ilang mga kaugalingon nga masinulondon sa tanan Niyang mga pulong. Si Adam kinahanglan pagasulayan, sa pagsuta siya ba magma-tinumanon, ingon sa mga maunungon nga mga manulonda, o magmasinupakon.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 1, p. 1082.

“Sa unang mga panahon ang amahan mao ang magmamando ug pari sa iyang kaugalingong pamilya, ug siya migamit sa utolidad ibabaw sa iyang mga anak, bisan human nga sila aduna nay mga pamilya nga ilang kaugalingon. Ang iyang mga kaliwatan

ginatudloan nga mohangad kaniya ingon nga ilang ulo, diha sa mga relihiyoso ug yutan'ong mga butang. Kining *pinatriarka* nga sistema sa panggobierno gipaningkamotan ni Abraham nga magapadayon, maingon nga kini gituyo aron sa pagpreserbar sa kahibalo sa Dios. Kini gikinahanglan aron sa tiningob nga pagbugkos sa mga sakup sa panimalay, aron sa pagpatindog sa usa ka balabag batok sa pagkama-dios-dioson nga nahimong hilabihan ka makaylapon ug napalig'on pag'ayo. Si Abraham nangita sa matag paagi sa iyang gahum aron sa pagpanalipod sa mga kaubanan sa iyang campo batok sa pagkigsagol sa mga gentil ug batok sa pagtan'aw sa ilang mga madios-diosong mga buhat, kay siya nahibalo nga ang pagpakigsuod sa dautan magadunot sa mga prinsipyo nga dili mamatikdan. Ang kinadak'an nga pag'amping gipaunat aron sa pagsira sa matag porma sa bakak nga relihiyon ug sa pagpasantop sa hunahuna uban sa kahalangdon ug himaya sa buhi nga Dios ingon nga mao ang matuod nga tumong sa pagsimba.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 141.

“Aron ang mga ginikanan ug mga magtutudlo makahimo niini

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

[sa pag-edukar sa ilang mga anak], kinahanglan sila mismo makasabut 'sa dalan' nga angayng agian sa bata. Kini nagapasabut labaw pa kay sa pagbaton lamang sa kahibalo sa mga libro. Kini nagalakip sa tanan nga maayo, dungganon, matarung, ug balaan. Kini naglakip sa pagpugong, pagka-diosnon, inigsoon nga kaayo, ug gugma ngadto sa Dios ug ngadto sa usag-usa. Aron maabut kini nga tumong, ang lawasnon, utoknon, moral, ug relihiyosong edukasyon sa mga kabataan kinahanglan atimanon."—*Testimonies*, pp. 131, 132.

"Hilabihan ka mahinungdanon dili mahimong ihiklin ang sayo nga pagbansay sa mga anak. Ang mga leksyon nga ilang nakat-onan, ang mga batasan nga naporma, sa mga katuigan sa pagkagamay pa ug pagkabata, adunay dakung kahimoan sa pagporma sa kinaiya ug sa dagan sa

kinabuhi kay sa tanang sa mga pagtudlo ug mga pagbansay tapus niining mga tuiga."—*The Ministry of Healing*, p. 380.

"Mga inahan mahimo nga nakakat'on sa kahibalo sa daghang mga butang, apan sila wala nakakat'on sa gikinahanglan nga kahibalo hangtud nga sila nakabaton sa kahibalo ni Kristo ingon nga usa ka personal nga Manluluwas. Kon si Kristo anaa sa puloy'anan, kon ang mga inahan naghimo Kaniya nga ilang magtatambag, sila mag'edukar sa ilang mga kabataan sukad sa ilang pagkabata sa mga prinsipyo sa tinuod nga relihiyon."—*Child Guidance*, p. 472.

"Ang kinadak'ang ebidensya sa gahum sa Kristyanidad nga mapakita ngadto sa kalibutan mao ang maayong pagkahan'ay, maayong pagkadisiplina nga pamilya."—*Testimonies*, vol. 4, p. 304.

Kapitulo XVI

Kristohanong Pagpugong

Ang Kristohanong pagpugong adunay kalabutan sa tanang mga bahin sa atong kinabuhi dinhi sa yuta ug paga-ilhon ang suod nga mga kadugtongan nga naglungtad tali sa espirituhanon, utoknon ug lawasnonong aspeto sa atong pagkawatawo. Ang kahintang sa lawas moapekto sa kaisipan, ug ang kahintang sa kaisipan moapekto dili lang sa lawas apan maingon man sa espirituhanong relasyon sa usa ngadto sa Dios. Ang tinuod nga pagpugong mahimong hatagan sa kahulogan ingon nga pag-salikway sa tanang mga butang nga makadaut ug usa ka minalam nga paggamit sa tanang butang nga makaayo. Ang tiningob nga prinsipyo mahitungod sa pagpugong sa tanang mga butang gisumada diha sa pulong sa Dios. 1 Corinto 10:31; 2 Pedro 1:5-8.

Leksyon Gikan sa mga Magdudula nga Grego

“Sa paghisgot sa [Grecianhon nga] mga lumba ingon nga usa ka hulagway sa Kristohanong gubat, si Pablo mipasantop sa mga gikinahanglan nga mga pagpangan-dam alang sa kadaugan sa mga sumasalmot sa lumba—ang pa-

siunang disiplina, ang binantayan nga kaon, ang kakinahanglan sa pagpugong. ‘Ang tanang nagapakigbugno alang sa bangga sa kusog,’ siya nag’ingon, ‘mapinugnganon sa tanang mga butang.’ Ang mga maglulumba mi-hiklin sa tanang pagpatuyang nga mopaluya sa iyang lawasnonong mga gahum, ug pinaagi sa mabug’at ug mapadayunong pagbansay sa ilang mga maskulo alang sa kusog ug lahutay, aron sa dihang moabut ang adlaw sa bangga, sila mahimong makabutang sa kinabug’atan nga kahago diha sa ilang mga kusog. Unsa ka labaw pa kamahinungdanon nga ang Kristohanon, kansang *eternal* nga mga tinguha namiligro, dad’a ang gana ug pagbati ilalum sa pagsunod sa rason ug sa kabubut’on sa Ginoo! Dili gayud niya tugotan ang iyang mga tumong nga maliso pinaagi sa mga kalingawan, *kaluho*, o kasayon. Ang tanan niyang pamatasan ug pagbati kinahanglan nga ipailalum sa pinaka estriktong disiplina. Ang rason, nga nahayagan sa mga pagtudlo sa mga pulong sa Dios ug nagiyahan sa Balaang Espiritu, kinahanglan

mogunit sa renda sa pagkontrolar...

"Si Pablo nagpresentar sa kalainan tali sa purongpurong nga madunoton nga madawat sa mananaug sa mga lumba sa dagan, ug sa purongpurong sa walay katapusang himaya nga igahatag kaniya kinsa midalagan nga madaugon sa Kristohanong lumba. 'Sila nagabuhat niini,' siya niingon, 'aron mabatonan ang usa ka madunoton nga purongpurong apan kita alang sa usa ka dili madunoton.' Aron madaug ang usa ka madunoton nga ganti, ang Greciahanong magdadagan walay sayloan nga paghago ug disiplina. Kita nagapakigbugno alang sa usa ka ganti nga dili masukod ang kabililhon, nga mao ang korona sa kinabuhing dayon. Unsa ka labaw pa ang pagmatngon ang angay sa atong pagpa-kigbisug, unsa ka labaw pa ang atong kinabubut'on nga pagsakripisyo ug pagdumili sa kaugalingon!"—*The Acts of the Apostles*, pp. 311, 312.

Reporma sa Kahimsog sa Biblikanhong Pagtan'aw

Maingon nga ang usa ka himsog nga kaisipan sa dakung sukod napalambo sa himsog nga lawas, ang reporma sa kahimsog adunay iyang luna sa plano sa katubsanan.

Ecclesiastes 10:17; 3 Juan 2; 1 Tesalonica 5:23. Ang pulong sa Dios nagahangyo kanato sa pagamping dili lang sa atong mga kalag apan usab sa atong mga lawas. Roma 12:1; 1 Corinto 3:16, 17; 9:25, 27.

Ang tiningob nga mga prinsipyo labut sa pagkaon ug paginum, ug sa bisan unsa nga mahimong makaapekto sa atong lawasnon, utoknon, o espirituhanong kahimsog, gisumada diha Pulong sa Dios. 1 Corinto 10:31.

Ingon nga kabahin sa mensahe sa ikatolong manulonda, ang reporma sa kahimsog sa kasuod nadugtong uban niini ingon nga tuo'ng bukton sa lawas (it. Bugna 14:12; 2 Pedro 1:6). Exodu 15:26; Proverbio 3:7, 8; 4:20-22.

Ang reporma sa kahimsog gipakasama sa insakto nga paggamit sa mga maayong butang. Ang tinuod nga pagpugong naga-kinahanglan sa kompleto nga pagbiya gikan sa tanang butang nga makadaut sa sistema, ingon sa: mga unod nga pagkaon (apil ang isda), tambok sa hayop, makadaut nga mga kemikal nga gidugang sa hinimo nga mga pagkaon (ingon sa bitsin), ilimnong may alkohol, tsa, kape, mga ilimnon nga adunay caffein, tabaco, ug mga narcotico. Tungod kay

ang kinatas'an nga lista dili man gihapon makompleto, kami naga-hatag lang og pipila ka mga panig'ingnan. Ginatusan sa mga bag'ong produkto ipamaligya sa merkado tinuig-tuig; busa, ang kada tawo kinahanglan masayud sa iyang kaugalingon asa ang ang-gay nga isalikway. Tan'awa ang mga panig'ingnan sa Maghuhukom 13:4,7; Daniel 1:8, 12-16, 20.

Maingon man ang mga paghinubra diha sa kaminyoon ug tanang matang sa sekswal nga kabalit'ad gikondena sa Pulong sa Dios. 1 Tesalonica 4:3-5; 2 Corinto 7:1; Roma 1:24, 26, 27; 13:11-14; 1 Pedro 4:2, 3.

"Kon adunay panahon nga ang pagkaon kinahanglan nga labing yano, kana mao na karon. Ang unod kinahanglan dili ibutang atubangan sa mga kabataan. Ang inpluwensya niini makahagit ug makalig'on sa *ubos* nga mga pagbati, ug adunay tendensya nga mopaluya sa moral nga mga gahum. Mga lugas ug mga prutas giandam nga walay lana, ug sa natural nga kahimtang taman sa mahimo, kinahanglan mao ang pagkaon alang sa mga lamesa sa tanan kinsa nagaangkon nga nagaandam alang sa paglalin sa langit. Kun ang pagakaon dili kaayo *makapainit*, mas sayon

kontrolahon ang mga pagbati. Ang pagpahiuyon sa gana dili agdon nga walay pagsapayan sa lawasnon, utoknon, o moral nga kahimsog." — *Testimonies*, vol. 2, p. 352.

"Ang Dios nagkinahanglan sa Iyang katawohan nga maghinlo sa ilang mga kaugalingon gikan sa tanang kahugawan sa unod ug espiritu, nagahingpit sa kabalaan diha sa kahadlok sa Ginoo. Ang tanan nga walay pagtagad ug nangulipas sa ilang mga kaugalingon gikan niining buhata, magapaabut sa Ginoo nga mobuhat alang kanila nianang Iyang gikinahanglan kanila nga buhaton, makaplagan nga kulangan sa diha nga ang maaghop sa yuta, kinsa mituman sa Iyang mga paghukom, gitagoan diha sa adlaw sa kapungot sa Ginoo."—*Counsels on Diet and Foods*, p. 33.

"Ang tanan nga adunay mga katungdanan sa sagradong mga buluhaton [sa Israel] mga tawo nga adunay estriktong pagpugong, aron ang ilang mga hunahuna mahimong tin'aw sa pag'ila tali sa sakto ug sayup, aron sila makabaton sa kalig'on sa prinsipyo, ug kaalam sa pagdumala sa justicia ug aron makapakita og kalooy. Ang samang obligasyon ang gitongtong ibabaw sa matag

sumosunod ni Kristo. Si Apostol Pedro namahayag, 'Kamo ang kaliwatan nga pinili, harianong pagkasacerdote, nasud nga balaan, katawohan nga nakaugalingon sa Dios' (1 Pedro 2:9). Kita gimandoan sa Dios sa pagpreserbar sa tanang gahum diha sa pinakamaayong kahimtang, aron kita makahimo sa paghalad sa hinangpunon nga pag'alagad ngadto sa atong Maglalalang."—*Patriarchs and Prophets*, p. 362.

"Ang estrikto nga pagsunod sa mga gikinahanglan sa Dios makaayo sa kahimsog sa lawas ug kaisipan. Aron makab'ut ang kinatas'ang sukod sa moral ug utoknon nga mga kab'utnon, gikinahanglan nga mangita sa kaalam ug kusog gikan sa Dios, ug magabantay sa estrikto nga pagpugong sa tanang mga pamatasan sa kinabuhi."—*Counsels on Diet and Foods*, p. 32.

"Kita nagtinguha sa pagpresentar sa pagpugong ug reporma sa kahimsog sumala sa Biblea, ug mahimong mabinantayon kaayo nga dili manghinubra diha sa untop nga pagmantala sa reporma sa kahimsog. Magmatngon ta nga dili nato katamnan ang reporma sa kahimsog sa usa ka salingsing sumala sa atong kaugalingong mga ideya

nga sahi ug nanghinubra ug atong *ilala* diha sa atong mga kusganong taras sa kinaiya magahimo niini ingon nga daw tingog sa Dios, ug manghukom sa tanan kinsa wala makakita ingon sa atong pagtan'aw."—*Selected Messages*, bk. 3, pp. 284, 285.

"Ang reporma sa kahimsog usa ka sanga sa dakung buhat nga magapahaum og usa ka katawohan alang sa pag'anhi sa Ginoo. Kini sa ka suod nadugtong uban sa mensahe sa ikatolong manulonda ingon sa kamot diha sa lawas. Ang balaod sa Napulo ka mga Sugo sa kagaan lang gitagad sa tawo; apan bisan pa niana ang Ginoo dili moanhi aron sa pagsilot sa mga maglalapas nianang sugo'a nga walay pagpasidaan kanila. Mga lalake ug mga babaye dili makalapas sa natural nga balaod pinaagi sa pagpatuyang sa dunot nga mga gana ug maibugon nga mga pagbati, nga walay paglapas sa balaod sa Dios. Busa Siya mitugot sa kahayag sa reporma sa kahimsog nga modan'ag nganhi kanato, aron kita makaamgo sa pagkamakasasala sa paglapas sa mga balaod nga Iyang gipalig'on sa atong pagkatawo."—*Counsels on Health*, pp. 20, 21.

"Diha sa napulo ka sugo ang

Dios nagpahiluna sa mga balaod sa Iyang gingharian. Tanang paglapas sa mga balaod sa kinaiyahan maoy paglapas sa balaod sa Dios.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 1, p. 1105.

“Ang mga balaod nga nagagahum sa lawasnong kahimtang sama ka langitnon diha sa ilang gigikanan ug kinaiya maingon sa napulo ka mga sugo. Ang tawo sa makalilisang ug sa katingalahan gihimo; kay si Jehovah nagsulat sa Iyang balaod pinaagi sa Iya mismong gamhanang kamot diha sa matag parte sa tawohanong lawas.

“Mao rang sala’a ang paglapas sa mga balaod sa atong pagkawatawo sa paglapas sa usa sa napulo ka sugo, kay dili ta makalapas bisan asa ini nga walay paglapas sa balaod sa Dios.

“Ang tawohanong binuhat kinsa tamhangan ug danghag sa mga pamatasan ug mga pagginawi mahitungod sa iyang pisikal nga kinabuhi ug kahimsog, nagapakasala batok sa Dios.

“Ang paglapas niining mga sugo’a maoy paglapas sa dili mausab nga balaod sa Dios, ug ang silot siguro nga mosunod.”—*Healthful Living*, p. 21.

Ang Kristohanong pagpugong

naglakit sa tanan natong kagawian sa pagkinabuhi ug kaayohan. Niining suheto’ha kami nagarekomendar sa pagbasa niining mga mosunod nga mga libro: *The Ministry of Healing, Counsels on Health, Counsels on Diet and Foods, Temperance, Christian Temperance and Bible Hygiene, and Healthful Living.*

Ang Atong mga Lawas

Ang lawas sa tawo templo sa Balaang Espiritu. 1 Corinto 3:16, 17; 6:19, 20. Busa, atong katungdanan atubangan sa Dios, dili nga magmatngon pag’ayo sa pagpreserbar sa atong espirituhanong kahimsog, apan usab sa atong lawasnong kahimsog. Ang tanan kinsa nagiyahan sa Balaang Espiritu mopahiuyon sa mga prinsipyo sa Kristohanong pagpugong, nga usa sa mga bunga sa Espiritu. Buhat 24:25; Galacia 5:22, 23.

Pagkaon sa Unod sa Katapusang mga Adlaw

Bisan tuod ang paggamit sa unod sa mga “hinlo nga mga mananap” gitugot sa kaadlawan sa mga apostoles, maoy katuyoan sa ebangelyo ang pagpahi’uli sa tanang mga butang sa ilang orihinal na kaputli, lakip na ang

Edenhon nga pagkaon. Buhat 3:19-21. Ingon nga ang Ginoo buut sa Iyang mga katawohan nga mobiya sa paggamit sa unod nga mga kalan'on sa wala pa ang pag-sulod sa Canaan, Siya karon nagkinahanglan kanato nga mag-salikway sa tanang unod nga kalan'on sa panahon sa katapusan ingon nga kabahin sa atong pagpangandam sa pag'anhi ni Kristo ug alang sa langitnong Canaan. Ang Numeros 11:4-20, 31-34; Salmo 78:17-32; 106:14, 15; 1 Corinto 10:5, 6, 11 (it. Isaias 22:12-14, 20-22; Bugna 3:7, 8). Isaias 22:12-14 adunay pinasahing aplikasyon sa panahon sa *anti-tipo* nga adlaw sa pagtabon, nga nagsugod sa 1844.

Kadtong kinsa nagpadayon sa pagkaon sa baboy, mga *guinea pig*, mga ilaga ug uban nga mga dulumtanan ug/o ginadili nga mga butang, samtang nahibalo sa pagdili, pagalaglagon. Levitico 11:7; Isaias 66:15-17 (it. 2 Tesalonica 1:7-9); Buhat 15:20; Levitico 3:17.

Ang mga pahimangno nga nagagikan sa Espiritu sa Tagna mahitungod sa pagkaon sa unod niining katapusang mga adlaw nga kauyon sa Biblea:

“Mahimong makapangutana ka, Ikaw ba mobiya na gyud sa

pagkaon sa unod? Ako mitubag, Ngadto-ngadto moabut gyud niini, apan kita dili andam niini nga lakang sa pagkakaran. Ang pagkaon sa unod ngadto-ngadto pagabiyaan. Ang unod sa mga mananap dili na magalangkob nga kabahin sa atong pagkaon; ug kita masilag nga magtan'aw sa ihawan.”—*Counsels on Diet and Foods*, p. 407 (1884).

“Walay karne nga gamiton sa Iyang katawohan.”—*Ibid.*, p. 82 (1884).

“Taliwala niadtong kinsa nagapaabut sa pag'anhi sa Ginoo, ang pagkaon sa karne ngadto-ngadto pagabiyaan; ang unod undangon nga kabahin sa ilang pagkaon. Kinahanglan nga kita magatutok niini nga tumong, ug maninguha sa pagbuhat nga makanunayon padulong niana. Dili ko magdahum nga diha sa pagkaon sa unod kita naharmonya sa kahayag nga sa kalipay gihatag sa Dios kanato.” —*Ibid.*, pp. 380, 381 (1890).

“Ang unod nga pagkaon usa ka seryusong butang. Ang mga tawo ba magakinabuhi sa unod sa mga patay nga mananap? Ang tubag mao, Dili, sa way pagduhaduha gayud Dili.”—*Ibid.*, p. 388 (1897).

Bisan tuod ang kahayag sa reporma sa kahimsog miabut na

sa katawohan sa Dios, ug ang mga nag'unang katarungan nasulti na ngano nga ang pagkaon sa unod pagbiyaan, sa pagkabat na sa siglo (1899-1900) ang katawohang Adventista dili pa andam sa pagdawat sa tanang kahayag mahitungod sa pagkaon. "Akong igsoon, dili ka angay nga maghimo og usa ka sulayanan alang sa katawohan sa Dios mahitungod sa suheto sa pagkaon."—*Ibid.*, p. 205 (1901).

"Kadtong kinsa migamit sa unod nagasalikway sa tanang mga pasidaan nga gihatag sa Dios mahitungod niining butanga. Sila walay ebidensya nga nagalakaw sa hilwas nga mga dalan."—*Ibid.* (1902).

"Niining hugna'a sa kasaysayan sa kalibutan ang pagkaon sa unod dili makapahimuot sa Dios. Ang pagkaon sa unod ug paginum sa alak nga nagahimo sa kalibutan nga sama sa mga kaadlawan ni Noe."—*Bible Training School*, July 1, 1902.

"Daghan kinsa karon katunglang ang pagkakabig mahitungod sa pagkaon sa unod mobiya gikan sa katawohan sa Dios aron dili na molakaw uban kanila."—*Counsels on Diet and Foods*, p. 382 (1902).

"Ang mga katawohan sa Dios magahimo sa usa ka malig'on nga

pagbarug batok sa pagkaon sa unod."—*Ibid.*, p. 383 (1902).

"Alang sa ilang kaugalingong kaayohan nga ang Ginoo nagtambag sa salin nga iglesia sa pag-salikway sa paggamit sa mga unod, tsa, ug kape ug uban pang makadaut nga mga pagkaon. Adunay daghan pang ubang butang nga mahimo natong kinabuhian nga mga sustansyado ug maayo."—*Ibid.*, p. 381 (1908).

Niadtong 1909 ang iglesia gipahimangnoan sa dili "paghimo sa paggamit sa kalan'ong unod nga usa ka sulayanan sa pagkasinakup" (9T 159), tungod kay daghan sa mga ministro ug mga pangulo nga nangaon gihapon og karne (9T 160). Tungod niini nga rason, ang estrikto nga pag-vegetarian dili mapatuman ingon nga usa ka sulayanan sa bag'ong mga membro. "Ang panahon wala pa miabut nga ipatuman ang pinaka estriktong kinan'an" (*Testimonies*, vol. 9, p. 163).

Bisan pa niana, sa maong panahon, ang usa ka mas daku pa nga lakang, diin nagkinahanglan sa pagtugyan sa mga dili saktong mga artikulo sa pagkaon, gitagna:

"Kadto sila nga nakadawat sa pahimangno labut sa mga kadautan sa paggamit sa mga kalan'ong

unod, tsa ug kape, ug mantikaon ug dili makaayo nga mga paghikay, ug kinsa determinado nga mohimo og saad sa Dios pinaagi sa pagsakripisyo, dili mopadayon sa pagpatuyang sa ilang gana alang sa pagkaon nga ilang nahibaloan nga makadaut. Ang Dios nagmando nga ang mga gana pagalinisan, ug ang pagdumili-saugalingon ikinabuhi labut sa mga butang nga dili maayo. Usa ni ka buhat nga kinahanglan pagabuhaton sa dili pa ang Iyang katawohan makabarug sa Iyang atubangan ingon nga usa ka nahingpit nga katawohan.”—*Ibid.*, pp. 153, 154 (1909).

Kay ang pag'anhi ni Kristo karon hilabihan na kaduol, kita nagtoo nga kita miabut na sa panahon diin kadtong kinsa “naghimo sa usa ka pakigsaad uban sa Dios pinaagi sa pagsakripisyo, dili mopadayon sa pagpatuyang sa ilang gana alang sa pagkaon nga ilang nahibaloan nga makadaut.” Busa, ang mga katunga lang nga nakabig, kinsa buut gihapon mokaon sa unod, dili mahiusa uban sa salin nga katawohan sa Dios (*CD* 382). Kini tataw alang kanato nga ang panahon niabut na alang sa “pinaka-estriktong kinan'an [nga] ipatuman.”

Mauswagon nga Reporma sa Pagkaon

“Ang reporma sa pagkaon kinahanglan nga mauswagon. Ingon nga ang sakit sa mga mananap nagadugang, ang paggamit sa gatas ug mga itlog nagalabi ug mas nagalabi ka dili hilwas. Usa ka paningkamot ang buhaton aron sa paghulip kanila uban sa ubang butang nga makaayo ug dili mahal. Ang mga tawo bisan diin kinahanglan nga matudloan unsaon ang pagluto nga walay gatas ug itlog, taman sa mahimo, ug sa gihapon ang ilang pagkaon makahimsog ug lami-an.”—*Counsels on Diet and Foods*, p. 365.

Samtang ang mga sakit sa mga mananap nagadugang katumbas sa pagdugang sa kadautan diha sa mga lalake ug mga babaye, karon klaro na nga ang paggamit sa mga produkto nga gikan sa mga hayop dili na hilwas.

“Himoa nga ang reporma sa pagkaon mauswagon. Himoa nga ang mga katawohan matudloan kun unsaon ang pag'andam sa pagkaon nga walay gatas o mantekilya. Sultithi sila nga ang panahon sa dili madugay moabut nga dili na hilwas ang paggamit sa mga itlog, gatas, krema, o mantekilya, tungod kay ang sakit sa

mga mananap nagadugang ka-tumbas sa nagadugang nga ka-dautan sa mga tawo. Ang panahon duol na nga, tungod sa kasal'anan sa hulog nga rasa, ang tibuok kabuhatan sa kamanapan moagulo ilalum sa mga sakit nga nagtunglo sa yuta.”—*Testimonies*, vol. 7, p. 135.

Pagpahiuli sa Orihinal nga Pagkaon

Sa sinugdanan sa kalibutan, sa wala pa ang pagsulod sa sala, ang Dios nag-ingon sa atong unang mga ginikanan:

“Tan’awa, gihatagan ko kamo sa tanan nga balili nga nagahatag og binhi, nga anaa sa ibabaw sa nawong sa tibuok nga yuta, ug sa tanan nga kahoy nga may bunga sa kahoy nga nagahatag og binhi, aron alang kaninyo kini mahimong kalan’on” (Genesis 1:29).

“Lugas, prutas, liso, ug utanon mao ang nagalangkob sa pagkaon nga gipili alang kanato sa Maglalalang.”—*The Ministry of Healing*, p. 296.

“Sa diha nga ang unod nga kalan’on biyaan, ang iyang lunà kinahanglan hulipan sa nagakalain-laing lugas, liso, mga utanon, ug mga prutas nga makapahimsog ug makapagana.”—*Ibid.*, p. 316.

“Subli subli ako gipakitaan nga ang Dios nagapaningkamot sa paggiya kanato balik, lakang por lakang, ngadto sa Iyang orihinal nga desinyo—nga ang tawo magkinabuhi diha sa natural nga mga produkto sa yuta.”—*Counsels on Diet and Foods*, p. 380.

“Ang moral nga prinsipyo, sa ka estrikto ginabuhat, mahimong mao lamang ang atong panalipud sa kalag. “Kong adunay panahon nga ang pagkaon kinahanglan nga labing yano, kana mao na karon. Ang unod kinahanglan dili ibutang atubangan sa mga kabataan. Ang inpluwensya niini makahagit ug makalig’on sa *ubos* nga mga pagbati, ug adunay tendensya nga mopaluya sa moral nga mga gahum. Mga lugas ug mga prutas giandam nga walay lana, ug sa natural nga kahimtang taman sa mahimo, kinahanglan mao ang pagkaon alang sa mga lamesa sa tanan kinsa nagaangkon nga nagaandam alang sa paglalin sa langit. Kun ang pagakaon dili kaayo *makapainit*, mas sayon kontrolahon ang mga pagbati. Ang pagpahiuyon sa gana dili agdon nga walay pagsapayan sa lawasnon, utoknon, o moral nga kahimsog.”—*Testimonies*, vol. 2, p. 352.

Kadtong kinsa *mo-insister* nga

ang pagkaon sa unod wala gidili sa Biblea, bisan kini wala gitugot (Proverbio 23:20; Roma 14:21; it. Jacobo 4:17), kinahanglan maka-sabut nga “sukad sa sinugdan, dili sama niini” (Mateo 19:8), nga dili na maingon niana sa diha nga ang buhat sa pagpasig'uli makompleto na (Buhat 3:21), ug sa diha nga ang tanang mga butang mahimong bag'o (Bugna 21:5).

“Sa katapusang kapanahonan ang tanang langitnong tinukod ipasig'uli.”—*Prophets and Kings*, p. 678.

Sa Gingharian sa Himaya

Sa yuta nga nahimong bag'o, tapus ang dautan nalaglag, bisan ang mga *carnivorous* (kumakaon sa unod) nga mga mananap ang tanan mahimong mga *herbivorous* (tanum ang ginakaon), maingon sa sinugdanan. Genesis 1:30; Isaias 11:4-9; 65:25; Ezequiel 47:12.

Pag-atiman sa Sakit

Kita mga propedad sa Dios pinaagi sa paglalang (Genesis 1:27; 2:7) ug pinaagi sa katubsan (1 Corinto 6:19, 20). Ang tawo gihimo diha sa kaugalingong dagway sa Dios gikan sa abog. Kining buhi nga makina nagalangkob sa tolo ka mga sangkap—

lawas, kalag, ug espiritu—nga gigamhan pinaagi sa piho natural nga mga balaod. Maoy plano sa Dios nga balaanon ug e-preserbar sila nga dili masaway. 1 Tesalonica 5:23. Ang kada tawo kinahanglan adunay kahibalo sa pag'amping sa iyang kaugalingong lawas nga mao ang templo sa Dios. Kinabuhi ug kahimsog maoy mga gasa sa Dios kanato.

Ang pagsakit maoy mga resulta sa diha nga atong abusahan ang atong lawas. Sa ingon niana nga kaso, ang hinungdan kinahanglan nga matindò, ang makadaut nga palibut kinahanglan nga usabon, ug sayup nga mga batasan saktohon. Ang kinaiyahan gilayon matabangan sa pagpagawas sa mga hilo ug sa pagpahiuli sa panagkaangay diha sa lawas. Sa paglikay ug sa pag-atiman sa mga sakit, ang pinakamaayong paagi mao ang paggamit sa natural nga mga tambal nga gitagana sa Dios kanato, sama sa pagkaon, kahinlo, putli nga hangin, silaw sa adlaw, pagkamapinugnganon pahulay, eher-sisyo, tubig, mga sagbut, lapok, ug pagsalig sa diosnong gahum. Genesis 1:29; 3:18; 2 Pedro 1:6; Marcos 6:31; Genesis 2:15; 2 Hari 5:10, 14; 20:7; Juan 9:6, 7; Salmo 103:2, 3; Mateo 8:6-13;

Marcos 5:25–34; Lucas 5:20, 24, 25; Salmo 104:14.

“Ngadto sa daghan nga mga nagaantus kinsa nakadawat sa pag’ayo, si Kristo nag’ingon, ‘Ayaw na pagpakasala, aron dili mahitabo kanimo ang labi pang mangil’ad nga mga butang’ (Juan 5:14). Sa ingon Siya nagtudlo nga ang sakit resulta sa paglapas sa mga sugo sa Dios, sa natural ug espirituwal. Ang daku nga pagantus dinhi sa kalibutan wala unta motungha kun ang mga tawo nagkinabuhi nga kauyon sa plano sa Maglalalang.”—*The Desire of Ages*, p. 824.

“Daghan mahimong maayo nga walay bisan usa ka lugas sa medisina kon sila unta nagkinabuhi pa sa mga balaod sa kahimsog. Ang mga druga talagsa lang gamiton.”—*Medical Ministry*, p. 259.

“Atong gisalikway ang makahilo nga mga pagpanambal ug kita batok sa mga pagvacuna,” ingon sa gisulti sa *SDARM Principles of Faith*, kini gipaklaro ingon ning musunod:

Ang tambag sa paggamit sa natural nga pagsanta ug mga paagi sa pagtambal kinahanglan dili masaypan uban sa grabe nga mga problema. Mga dinalian kinahanglan atimanon sa mga

mananambal nga profesyonal. Atong pamatian ang pasidaan:

“Ang akong tingog ipatugbaw batok sa mga magtotoon nahahimo sa pagtambal sa sakit nga kunohay sumala sa mga prinsipyo sa reporma sa kahimsog. Ang Dios nagadili nga kita mahimong mapailalum kanila nga pagapermintohan!” —*Testimonies*, vol. 2, p. 375.

Ang pinaka-rason ngano nga ang Ginoo nagpadala kanato sa kahayag sa mga prinsipyo sa kahimsog mao nga, sukad sa 1844, kita nagakinabuhi sa anti-tipo nga Adlaw sa Pagtabon (Daniel 8:14), sa diha nga ang atong mga lawas igapresentar ingon nga “usa ka buhing halad, balaan, hinangpunon ngadto sa Dios.” Roma 12:1.

“Sa ilang mga pagginawi, ang mga mananambal kinahanglan magatuon sa dugang ug dugang pa aron makunhuran ang paggamit sa mga druga inay sa pagdungag niini. Sa dihang si Dr. A miabut sa Health Retreat, siya (*she*) mihiklin sa iyang kahibalo ug buhat sa kahinlo, ug mihatag sa diyutay nga *homeopathic doses* alang sa halos tanang gimulô. Kini supak sa kahayag nga gihatag sa Dios. Sa ingon ang atong katawohan kinsa gitudloan sa pag-

likay sa halos tanang porma sa mga druga, magadawat og laing edukasyon.”—*Selected Messages*, bk. 2, p. 282.

Bisti ug mga Cosmetico

Kay ang Dios nagalantaw sa kahimsog sa tibuok pagkatawo, ang tanang artikulo sa bisti nga adunay tino nga ikadaut sa atong kahimsog sa katin'aw gidili sa pulong sa Dios. Pananglitan: bisan unsa nga nakapugong sa libre nga pagginhawa, nga nakapabawog sa dugukan o bisan unsang nakapalain sa porma sa lawas, ug ang mga makadaut nga mga kemikal kanunay gihidhid sa lawas, maingon sa mga cosmetico ug nianang mga gigamit sa pagtina sa buhok. Exodu 15:26.

Bisting Makapahimsog

“Aron sa pagsiguro sa makapahimsog nga bisti, ang mga gikinahanglan sa matag bahin sa lawas kinahanglan sa kamaminatngonon pagaton'an. Ang kinaiyahan sa klima, sa palibut, ang kahimtang sa kahimsog, ang edad, ug ang trabaho ang tanan kinahanglan hunahunaon. Ang tanang bisti kinahanglan dili huot, dili magbalda sa sirkulasyon sa dugo ni sa libre, sakto, natural nga pagginhawa. Ang tanan nga

gisul'ob kinahanglan gyud luag nga sa dihang ang mga bukton alsahon ang sinina maalsa usab.”—*The Ministry of Healing*, p. 293.

“Ang pag'antus sa mga kababayen'an tungod sa dili maayong bisti dili mabanabana. Daghan ang nahimong invalido sa tibuok kinabuhi tungod sa ilang pagpahiuyon sa urog. Ang kahimsog ug kinabuhi nasakripisyo ngadto sa hangol nga diyosa. Daghan daw naghunahuna nga sila adunay katungod sa pag-atiman sa ilang lawas sumala sa ilang gusto; apan sila nakalimot nga ang ilang mga lawas dili ila. Ang Maglalarang kinsa nag'umol kanila adunay mga giangkong diha kanila nga sila dili sa kasayon makahiklin. Ang matag walay hinungdan nga paglapas sa mga balaod sa atong pagkatawo maoy usa ka paglapas sa balaod sa Dios, ug sala sa panan'aw sa Langit. Ang Maglalarang nahibalo unsaon pag'umol ang lawas sa tawo. Dili na Siya kinahanglan mokonsulta sa tig-gama sa *mantua* mahitungod sa ilang mga ideya sa katahum. Ang Dios, kinsa naglalarang sa tanang butang nga hiligugmaon ug mahimayaon sa kinaiyahan, nahibalo unsaon paghimo sa porma tawo nga matahum ug himsog. Ang

mga modernong kausaban sa Iyang plano maoy pag'insulto sa Maglalalang. Ilang giusab ang Iyang gihimo nga hingpit."— *Christian Temperance and Bible Hygiene*, pp. 87, 88.

"Daghan kinsa naga'angkon nga mitoo sa *Testimonies* nagkinabuhi diha sa pagsalikway sa gihatag nga kahayag. Ang *dress reform* gitratar sa pipila uban sa dakung pagbaliwala ug ang uban nagatamay, tungod kay adunay krus nga nadugtong niini. Tungod niini nga krus ako nagpasalamat sa Dios. Mao man kini unsa ang atong gikinahanglan aron magapa'ila ug magapalain sa mga magbalantay'g-sugò nga katawohan sa Dios gikan sa kalibutan. Ang *dress reform* angay kanato

maingon sa lasong azul sa karaang Israel. Ang garbuso, ug kadtong kinsa walay gugma sa sagradong kamatuoran, nga magabulag kanila gikan sa kalibutan, magpakita niana pinaagi sa ilang mga buhat. Ang Dios sa Iyang providensya naghatag kanato sa kahayag mahitungod sa *health reform*, aron kita makasabut niana diha sa iyang tanan nga mga kalambigitan, sunda ang kahayag nga iyang gidala, ug pinaagi sa saktong pakigdugtong sa atong mga kaugalingon ngadto sa kinabuhi makabaton sa kahimsog aron kita makahimaya sa Dios ug mahimong usa ka panalangin ngadto sa uban."— *Testimonies*, vol. 3, p. 171.

Kapitulo XVII

Pagbulag Gikan sa Kalibutan

Ang pagbulag gikan sa kalibutan nagakahulogan sa paggula gikan sa iyang mga ideya, mga teyorya, mga pamatasan, mga pagginawi, mga kalibutanong kapunongan, ug tanang butang nga kasupak sa pulong sa Dios. Juan 17:15, 16; 2 Corinto 6:14–18; Jacobo 4:4; 1 Juan 2:15 17; Bugna 18:4.

“Adunay klarong linya nga gibadlis sa Dios mismo sa Iyang kaugalingon tali sa kalibutan ug sa iglesia, tali sa mga magtutuman sa kasugoan ug mga maglalapas. Sila dili magakasagol.”—*Testimonies*, vol. 5, p. 602.

“Ang Dios magasusi sa kamatinud’anon sa Iyang katawohan. Daghan sa mga sayup nga nahimo sa mga nagaangkon nga ulipon sa Dios mga linungtaran sa ilang gugma sa kaugalingon, sa ilang handum nga kauyonan, ilang kauhaw alang sa pagkainila. Nabutaan niining paagiha, sila wala makaamgo nga sila mga elemento sa kangitngit inay sa kahayag. “Manggula kamo sa taliwala nila, ug managpamulag kamo, nagingon ang Ginoo; ug dili kamo maghilabut sa mahugaw; ug pagadawaton ko kamo; Ug ako

mahimong Amahan ninyo, ug kamo mahimong anak Nako, lalake ug babaye, nagingon ang Ginoo, ang Makagagahum.’ Mao kini ang mga kondisyon nga kita pagailhon ingon nga mga anak sa Dios—pagbulag gikan sa kalibutan ug pagsalikway sa mga butang nga nagalimbong, ug nagabihag, ug nagalit’ag.”—*Ibid.*, pp. 12, 13.

“Ang mga sumosunod ni Kristo gimandoan nga mobulag gikan sa kalibutan, ug magpalain, ug dili maghikap sa mahugaw, ug sila gisaaran nga mahimong mga anak nga lalake ug babaye sa Labing Halangdon, sakup sa harianong pamilya. Apan kon ang mga kondisyon dili matuman sa ilang kabahin, sila dili, dili, makabaton sa katumanan sa saad.”—*Ibid.*, vol. 2, p. 441.

“Sa higayon nga si bisan kinsa adunay usa ka handum nga mosunod sa mga urog sa kalibutan, nga wala dayon nila buntoga, nianang higayona ang Dios mohunong sa pag’angkon kanila ingon nga Iyang mga anak. Sila mga anak sa kalibutan ug kangitngit.”—*Ibid.*, vol 1, p. 137.

“Si Jesus moanhi na; ug makaplag ba Siya’g katawohan nga

nagpahiuyon sa kalibutan? Siya ba moila niini ingon nga Iyang katawohan nga Iyang giputli alang Kaniya? Oh, dili. Wala gawas sa putli ug balaan ang Iyang ilhon nga Iya.”—Ibid., p. 133.

Reporma sa Bisti

Usa sa mga kondisyon diin ang Dios nagasaad sa pagdawat kanato ingon nga Iyang katawohan mao ang pagbulag sa kalibutan. Mateo 6:24; Jacobo 4:4; 2 Pedro 1:4. Ingon sa mga anak sa Israel nga gisugo sa pagsul’ob sa lasong azul ingon nga usa ka timaan sa kalainan tali sa ilang mga kaugalingon ug sa mga madios-diosong mga nasud palibut nila, busa ang iglesia sa Dios karon angay nga magbantay sa mga prinsipyo sa *dress reform*. Numeros 15:37-41. Ang mga tumootoo kinahanglan magbisti nga maugdang, mahimsog, matahum, ug hinlo, sa ingon nagapakita sa mga prinsipyo sa langitnong gingharian.

“Aron sa pagpanalipod sa mga katawohan sa Dios gikan sa makapadunot nga inpluwensya sa kalibutan, maingon man aron sa pagpauswag sa pisikal ug moral nga kahimsog, ang *dress reform* gihatag kanato. Kini wala gituyo

aron mahimong yugo sa kabug’at, apan usa ka panalangin; dili sa pagdugang sa trabaho, apan sa pagpagamay sa trabaho; dili sa pagdugang sa gastos sa sinina, apan sa pagpagamay sa gasto. Kini magapaila sa katawohan sa Dios gikan sa kalibutan, ug sa ingon nagasilbi nga usa ka ali bato sa iyang mga urog ug mga kabuangan. Siya nga nasayud sa katapusan gikan sa sinugdanan, kinsa nakasabut sa atong kinaiyahan ug mga panginahanglan—ang atong maloloy’ong Manunubos—nakakita sa atong mga katalagman, ug mga kalisdanan, ug mipaubos aron sa paghatag kanato sa tukmang pasidaan ug pahimangno mahitungod sa atong mga pamatasan sa kinabuhi, bisan diha sa saktong pagpili sa pagkaon ug bisti.”—Ibid., vol. 4, p. 634.

“Ang atong mga pulong, atong mga linihokan, ug ang atong bisti maoy mga buhing magwawali kada adlaw, nagapatapok kang Kristo o nagakatag. Dili ni gamayng butang nga katiaw-tiawan. Ang suheto sa pamisti nagkinahanglan sa seryusong pagpamalandong ug daghang mga pag’ampo. Daghang dili tumotoo mibati nga dili insakto ang ilang gihimo nga nagpaulipon sa urog;

apan sa diha nga ilang makita ang uban kinsa naghimo sa taas nga pag-angkon sa pagka-diosnon nagabisti ingon sa mga kalibutanon, nagkalipay sa kiatkiatan nga kaubanan, sila makahukom nga walay sayup sa paghimo niana.” —Ibid., p. 641.

“Adunay usa ka dakung sala dinhi kanato ingon nga katawohan, nga atong gitugotan ang mga sakup sa atong iglesia nga magabisti sa paagi nga dili kauyon sa ilang pagtoo. Kinahanglan manindog dayon ta ug sirhan ang pultahan batok sa mga pagpanglamat sa urog. Gawas kun ato ning buhaton, ang atong mga kaiglesiahan mahimong mangaluya.”—Ibid., p. 648.

Ang Biblea nagbutang ug pagpasantop sa kaugdang ug respeto-sa-kaugalingon, nagdili sa pagusik-usik ug dili ugdang nga mga urog ug kostumbre sa kalibutan sa mga lalake ug mga babaye. Bisan tuod sa miaging mga panahon kasagaran sa problema naa sa mga babaye, way ayo ingon nga kita nagakaduol sa katapusan, si Satanas nagadaut bisan sa kasinatian sa ubang mga lalake niining pontoha. Ingon sa mga desinyo sa huot nagapakita sa bahin sa lawas nga mga sinina, bingal, *shorts*, ug mga sihag nga

tela (nagapadayag sa kahubo), dili makaayo nga mga sapatos, alahas, ug pagsunod sa moderong uso tungod sa urog nga makadaut sa Kristohanong kasinatian ug ginadili sa pulong sa Dios. Pinaagi niining mga butanga usa ka negatibong inpluwensya mahatag ngadto sa uban, ug manubag ta ngadto sa Dios tungod sa paggiya sa mga kalag nga maghukom batok sa kamatuoran pinaagi sa pagkinabuhi nga kasupak sa atong pagtoo. Genesis 35:1–4; Isaias 3:16–24; 1 Timoteo 2:9, 10; 1 Pedro 3: 1–5.

Mga lalake ug mga babaye dili maghimo og kalibog sa sekso bisan sa ilang ginawian, pinaagi sa pamisti o pinaagi panagway (sa kataas sa buhok) nga mopariha sa katugbang nga sekso, kay ang Dios nag'ingon niana nga dulumtanan. “Ang babaye dili magsul'ob og bisti nga iya sa lalake, ni ang lalake magsul'ob sa bisti nga iya sa babaye; kay bisan kinsa nga magabuhat niining mga butanga, dulumtanan kang Jehovah nga imong Dios.” Deuteronomio 22:5; 1 Corinto 11:14, 15.

“Adunay nagauswag nga tendensya sa mga babaye nga ang ilang mga bisti ug panagway masulosama sa laing sekso taman sa mahimo, ug sa paghimo sa ilang

mga bisti nga hilabihan ka sama sa mga lalake, apan ang Dios namulong niana nga dulumtanan. ‘Mao usab, ang mga babaye managdayandayan sa ilang kaugalingon sa bisti nga mahiangay, uban ang kaligdong ug kabuotan’ (1 Timoteo 2:9).” — Ibid., vol. 1, p. 421.

Sukad sa sinugdanan sa paglang sa tawohanong rasa, ang Dios nagbutang og kalainan tali sa mga lalake ug babaye ug buut Siya nga kini nga kalainan kanunayon. Genesis 1:27. “Ang Dios naglaraw nga adunay tin’aw nga kalainan tali sa bisti sa mga lalake ug mga babaye, ug naghunahuna sa maong butang nga may igong importansya aron magahatag og tataw nga mga giya mahitungod niini; kay ang samang sinina nga sul’obon sa duha ka sekso makahatag og kalibog ug dakung pag’uswag sa krimin. Kon buhi palang si Pablo, ug kon makakita siya sa mga babaye nga nagaangkon sa pagka-diosnon uban niining estiloha sa bisti, siya gayud mobadlong. ‘Mao usab, ang mga babaye managdayandayan sa ilang kaugalingon sa bisti nga mahiangay, uban ang kalig’dong ug kabuotan; dili nga may pinakulong nga buhok, ug bulawan, kun mga mutya, kun panapton nga

mahal; Kundili (ingon nga mahiangay sa mga babaye nga naga-sugid sa pagka-diosnon)pinaagi sa buhat nga maayo.’ Ang kina-bag’an sa mga nagaangkon nga Kristohanon sa hingpit nagasalikway sa mga pagtudlo sa apostoles, ug nagsul’ob og bulawan, mga mutya, ug mahalong bisti.” — Ibid., p. 460.

Labut pa, sa dihang ang mga lalake ug mga babaye moduol sa presensya sa Dios alang sa ilang mga pagsimba, aduna pa gyuy dugang nga kalainan sa ilang pagmamisti. Exodu 3:5; 20:26; 28:42, 43. Ingon nga usa ka timaan sa pagtahud ug respeto sa diha nga kita mosulod sa balay sa pagsimba, magsul’ob ta sa angay nga bisti. Juan 21:7; Genesis 3:7, 21; Isaias 6:2; Salmo 89:7.

“Kanunay ko’ng nasakitan sa diha nga ako mosulod sa balay diin ang Dios ginasimba, nga nakita ang hugaw nga bisti sa mga lalake ug mga babaye. Kon ang kasingkasing ug kinaiya mapaila pinaagi sa gawasnon nga pamisti, nan klaro nga walay pagkalangitnon kanila. Sila walay matuod nga ideya sa kahan’ay, kahinlo, ug maayong pamatasan nga gikinahanglan sa Dios sa tanan kinsa moduol sa Iyang presensya. Unsa may mga ikapabati

niining mga butanga ngadto sa mga dili magtotoo ug mga bantan'on, kinsa daling makabantay ug makahimog mga paghukom?

"Diha sa mga kaisipan sa daghan wala nay sagradong paghunahuna labut sa balay sa Dios kay nianang sa kasagaran nga mga dapit. Ang uban mosulod sa simbahan nga nagkalo, diha sa nagkayuta, hugaw nga mga bisti. Ang ingon niana wala makahunahuna nga sila motagbo sa Dios ug sa Iyang balaang mga manulonda. Kinahanglan adunay bug'os nga kausaban niining mga butanga sa tanang mga kaiglesiahan. Ang mga ministro mismo kinahanglan magapataas sa ilang mga ideya, aron magabaton sa mas maayo pa nga kamadinawaton mahitungod niini. Usa kini ka bahin sa buluhaton nga makasusubong gipasagdan. Tunogod sa pagka-walay-tahud diha sa linihokan, bisti, ug pagginawi, ug kulang sa usa ka masimbahong han'ay sa kaisipan, ang Dios kanunay milingiw gikan niadtong nagakatigom sa pagsimba Kaniya."—*Ibid.*, vol. 5, p. 498, 499.

Ang mga sumosunod ni Kristo, nanghibalo nga ang Dios migamit sa bisti ingon nga usa ka tipo sa pagkamatarung (Bugna 19:8), dili mahimong way-kahan'ay ug

hugaw sa ilang pagsinina.

"Kinahanglan masabtan kun kadto bang kinsa nagaangkon nga nakabig naggamit lang sa ngalang *Seventh-day Adventists*, o kun sila mibarug dapig sa Ginoo aron sa pagbulag gikan sa kalibutan ug magpalain ug dili maghikap sa mahugaw. Kun sila maghatag og ebidensya nga sila hingpit nga nakasabut sa ilang baruganan, sila pagadawaton. Apan kun sila nagpakita nga sila nagasunod sa mga kustombre sa kalibutan ug mga urog ug mga panghunahuna sa kalibutan, sila sa kamatinud'anon atimanon. Kon sila wala mibati nga mag'usab sa ilang mga binuhatan, sila kinahanglan dili magpabilin nga sakup sa iglesia. Ang Ginoo buut niadtong kinsa magalangkob sa Iyang iglesia matuod, matinud'anong mga piniyalan sa gracia ni Kristo."—*Testimonies to Ministers*, p. 128.

"Ang urog makapadunot sa utoknon ug magaut'ut sa pagka-espirituhanon sa atong katawohan. Ang pagsunod sa urog mikuayanap sa atong *Seventh-day Adventist* nga kaiglesiahan ug nagabuhat labaw sa bisan unsang gahum sa pagpahimulag sa atong katawohan gikan sa Dios. . . . Ang atong mga bataan sa iglesia hila-bihan ka kulang. Ang tanang han

mga pagpasundayag sa garbo sa bisti, nga gidili sa pulong sa Dios, kinahanglan paigo na nga kata-rungan alang sa pagdisiplina sa iglesia. Kon adunay pagpadayon, bisan atubangan sa mga pasidaan ug mga pangaliyupo ug mga pag-hangyo, ang pagpadayon nga pag-sunod gihapon sa balit'ad nga kabubut'on, kini mahimong ilhon ingon nga kamatuoran nga ang kasingkasing wala gayud matuphi ni Kristo. Ang kaugalingon, ug kaugalingon lang, ang tumong sa pagsimba, ug ang usa nga ingon niana nga nagaangkong Kristo-hanon magaganoy sa daghan pahilayo gikan sa Dios."—*Testimonies*, vol. 4, pp. 647, 648.

"Ang mga pinulongan, ang binistihan, ang mga linihokan, kinahanglan magasulti kadapig sa Dios. Unya dayon ang usa ka balaang inpluwensya mapadan'ag ibabaw sa tanan nga nagapalibut kanila, ug bisan ang mga dili tumotoo manghibalo nga sila kau-ban ni Jesus."—*Ibid.*, p. 634.

"Kinahanglan walay pagtinam-hangan sa bisti. Tungod ug alang kang Kristo, kansang mga saksi mao kita, kinahanglan atong ti-nguhaon ang pinakamaayo sa atong mga pamustura."—*Ibid.*, vol. 6, p. 96.

"Ang ato lamang nga kasiguro-

han mao ang pagbarug ingon nga sahi nga katawohan sa Dios. Ki-nahanglan dili ta motugyan og usa ka polgada sa mga kustom-bre ug urog niining dunot nga panahon, apan magatindog diha sa moral nga pagka-gawasnon, walay pagpahiyon uban sa du-not ug madios-diosong mga buhat."—*Ibid.*, vol. 5, p. 78. *Selected Messages*, bk. 1, p. 57; bk. 3, p. 278; *The Upward Look*, pp. 300, 172.

Mga Kapunongan

Ang Dios naghimo sa Iyang katawohan nga usa ka kahayag sa kalibutan. Kay ingon man niana, sila mosulod sa katilingbanong kadugtongan uban sa mga ka-tawohan palibut nila sa tuyo nga aron madala ang mensahe sa ebangelyo ngadto kanila. Mateo 5:13-16; Juan 17:15. Apan ang Dios naghimo og usa ka tin'aw nga kalainan tali sa Iyang ka-tawohan ug sa kalibutan. Kon buut kita nga mailhan nga kauban ni Kristo, atong likayan ang pag-hugoyhugoy sa mga kalibutanon, nga makadaut sa atong Kristo-hanong kasinatian. Dili nato ikabutang ang atong kaugalingon diin si Kristo dili makauban kanato. Ezequiel 44:23; Amos 3:3; 2 Corinto 6:14-17.

Nagaangkon nga mga Kristohanon kinsa wala makasabut niini nga prinsipyo, ug kinsa nahigugma nianang angay nilang dumtan, pagalainon uban sa dautan nga ulipon. Mateo 24:48-51. Ang pagbulag sa kalibutan nagalakip usab sa pagbulag gikan sa mga sekretong kapunongan, mga politikanhong partido, *union* sa mga mamomoo, pakigkumboya sa patigayon uban sa dili magtotoo, ug tanan nga pagpakig'alayon sa kalibutan. Isaias 8:12; Juan 8:23; 18:36.

Bisan ang mga butang nga ginatugot mismo, kon gihimo sa sayup nga paagi, uban sa dili maong mga tawo, diha sa sayup nga dapit, ug sa sayup nga takna, mahimong magabuhat ingon nga lit'ag ni Satanas. Apan, sa unang bahin, atong likayan ang naklarong mga dautan, ingon sa kalibutanong mga kapunongan, dili angay nga mga musika, mga lumba, mga kalingawan, dili ugdang nga mga urog, kalambigitan sa politika, sayup nga paggamit sa modernong mga *kahimanan*, ug ang pakapadunot nga inpluwensya sa "basura" ni Satanas nga nagapanggula gikan sa *mga kahimanan sa komunikasyon*, nga sa kinatibuk'an nagadani sa luya nga mga kaisipan. Filipos 4:8;

Salmo 101:3; *Special Testimonies on Education*, p. 211; *Counsels to Teachers, Parents, and Students*, p. 367.

"Kadto lamang kinsa nagadumili sa kaugalingon, ug nagkinabuhi sa kinabuhing mabinantayon, mapaubsanon, ug sa pagkabalaan, mao ang mga tinuod nga sumosunod ni Jesus; ug ang mga ingon niana dili malipay sa katilingban sa mga mahigugmaon sa kalibutan."—*Ibid.*, vol. 4, p. 633.

"Adunay mga tawo nga mga masakiton og hunahuna nga alang kanila ang relihiyon usa ka madaugdaugon, nagadumala kanila sa bunal nga puthaw, ang mga ingon niana kanunay nga nagasubo sa ilang kadunot ug naga-agulo sa ilang ginadahum nga dautan. Ang gugma wala diha sa ilang mga kasingkasing; ang ilang mga panagway kanunay nga gamug'ot. Sila mga bugnaw sa minatarung nga katawa gikan sa mga batan'on o kang bisan kinsa. Ilang gihunahuna nga ang tanang pahayahay o lolinghayaw usa ka sala ug nagahunahuna nga ang ilang kaisipan kinahanglan kanunay nga mapagnat sa pig-ot, malisud nga pagkabutang. Kini usa ka paghinubra. Ang uban naghunahuna nga ang kaisipan

kinahanglan nga mainat sa pag-invento og bag'ong mga kalingawan ug mga lingawlingaw aron mabatonan ang kahimsog. Sila nakakat'on sa pagsalig sa kaukyab, ug dili mahiluna kun wala niini. Ang ingon niana dili tinuod mga Kristohanon. Sila miadto sa laing paghinubra. Ang tinuod nga mga prinsipyo sa Kristyanidad abli sa tanan usa ka tinubdan sa kalipay, ang kahabugon ug kalalumon, ang katas'on ug kalapdon niana dili masukod.”— *Ibid.*, vol. 1, p. 565.

“Edukaha ang mga lalake ug mga babaye sa pagmatotô sa ilang mga kabataan nga gawasnon gikan sa bakak, binag'ong mga kagawian, sa pagtudlo kanila nga mahimong mapuslanon. Ang mga anak nga mga babaye kinahanglan edukahon ilalum sa mga inahan sa paghimo sa mapuslanong buhat, dili lang sa sulod-balay apan sa panggawas usab. Mga inahan makahimo usab sa pagbansay sa mga anak nga lalake, sa usa ka pangidaron, sa paghimo sa mapuslanong mga butang sulod-balay ug sa gawas-sa-balay.

“Adunay daghan sa mahinungdanon, mapuslanong mga butang nga buhatonon dinhi sa atong kalibutan nga magahimo sa

dula-kalingawan nga ehersisyo nga halos sa kinatibuk'an wala na gyud kinahanglana. Ang utok, bukog, ug maskulo makabaton sa kalig'on ug kusog diha sa paggamit kanila alang sa usa ka katuyoan, magabuhat sa maayong pagpaugnat nga paghunahuna, ug magahimo'g mga plano nga makabansay kanila—mga batan'on—sa pagpalambo sa mga gahum sa utok ug kusog sa mga bahin sa lawas, nga magabutang diha sa praktikal nga paggamit sa ilang hinatag sa Dios nga mga talento diin sila makahimaya sa Dios. . . .

“Ako wala magakondena sa simpleng ehersisyo sa pagdula sa bola; apan kini, bisan sa iyang kayano, mahimong masubrahan. Ako kanunay mipahilayo gikan sa halos mao gayud nga resulta nga mosunod luyo niini nga mga kalingawan. Kini moganoy ngadto sa paggasto sa salapi nga angay nga pagagastohon sa pagdala sa kahayag sa kamatuoran ngadto sa mga kalag nga nagakalaglag layo kang Kristo. Ang mga kalingawan ug mga paggasto sa salapi alang sa kaugalingong-kalipayan, nga mogiya lakang por lakang ngadto sa paghimaya sa kaugalingon, ug ang pagkat'on niining mga dula'a alang sa kalipayan, magamugna og sa usa ka gugma ug kahiligan

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

alang nianang mga butang nga dili pabor alang sa kahingpitan sa Kristohanong kinaiya.”—*Selected Messages*, bk. 2, pp. 321, 322.

“Himoa nga ang pipila sa mga pamilya diha sa syudad o mga balangay maghiusa ug mobiya sa mga trabaho nga nakapabug'at nila sa lawasnon ug utoknon, ug magahimo og usa ka hamubo nga panaw ngadto sa banika ngadto sa daplin sa maayo nga lanaw o ngadto sa anindot nga kakahoyan diin ang mga talan'awon sa kinaiyahan matahum. Kinahanglan ilang tagan'an ang ilang mga kaugalingon sa yano, maayong mga pagkaon, ang pinaka maayong mga prutas ug mga liso, ug magabuklad sa ilang kan'anan ilalum sa landong sa kahoy o ilalum sa silong sa langit. Ang biyahe, ang ehersisyo, ug ang talan'awon mopukaw sa gana, ug

silang makahimo sa pagkalipay sa usa ka kaon nga ang mga hari masina.

“Sa maong okasyon ang mga ginikanan ug mga kabataan kinahanglan magabati nga gawasnon gikan sa mga pag'atiman, trabaho, ug kahingawa. Mga ginikanan kinahanglan mahimong mga bata uban sa ilang mga kabataan, magahimo sa tanang butang nga makapahimuot taman sa mahimo. Himoa nga ang tibuok adlaw ighin alang sa paglolinghayaw. Ang pag'ehersisyo diha sa bukas nga hangin alang niadtong kansang trabaho naa ra sa sulod ug galingkod makaayo alang sa kahimsog. Ang tanan nga makahimo, kinahanglan nga magabati niini nga katungdanan ang pagdusò niini nga buhat. Walay mawala, apan daghan ang makuha.”—*Messages to Young People*, p. 393.

Kapitulo XVIII

Atong Katungdanan ngadto sa Pangagamhanang Sibil

Katungdanan sa tanang Kristohanon ang pagsunod sa mga kabalaoran sa yuta hangtud nga sila dili kasupak sa balaod sa Dios. Roma 13:1-7.

“Ang napulo ka mga balaod ni Jehovah mao ang patukuranan sa tanang matarung ug maayong mga balaod. Kadtong kinsa nahigugma sa mga kasugoan sa Dios mopahiuyon sa tanang maayong balaod sa yuta. Apan kon ang mga gikinahanglan kasupak sa mga balaod sa Dios, ang bugtong pangutana nga pagatubagon mao: Ato bang sundon ang Dios, o ang tawo?”—*Testimonies*, vol. 1, pp. 361, 362.

Ang mga Kristohanon motahud sa mga utoridad (Tito 3:1; 1 Pedro 2:13, 14, 17), mobayad sa ilang mga buhis nga matinud’anon (Mateo 22:17–21; Roma 13:7), ug maga-ampo alang sa mga lalake ug mga babaye diha sa gobierno, aron sa ingon niana ang Dios pagapanalangin sa atong nasud uban sa justicia, kahan’ay, kalinaw, ug relihiyosong kagawasan. 1 Timoteo 2:1-3.

Ang pulong sa Dios wala magtugot kanato sa pag’apil sa mga

politikanhong plano, mga buhat sa pagdapig, wilga, pag’ula og dugo, o gubat. Lucas 9:56; Juan 18:36; Mateo 26:51, 52; Exodu 20:13; Roma 12:18–21. Bisan pa niana, kita andam sa pagtabang alang sa kaayohan sa katilingban ingon nga mga buotan nga magsusupak tungod sa konsiyensya, nagahimo sa buhat nga ikaayo sa nasud sa paagi nga dili kasupak sa atong mga pagtolon’an.

Maoy kabubut’on sa Dios nga ang walay pihig-pihig nga justicia mahatag sa tanan, aron nga ang relihiyosong konsiyensya sa matag pumoloyo marespetohan. Ingkaso nga kita hangyoon sa pagbuhat nga kasupak sa “Kini ang giingon sa Ginoo,” atong sundon ang panig’ingnan sa mga ulipon sa Dios sa unang panahon—sa pagsunod sa Dios inay sa mga tawohanong binuhat. Daniel 3:14–18; Buhat 4:18–20; 5:29.

“Ang bandila sa kamatuoran ug relihiyosong kagawasan gituboy sa mga tigpundar sa iglesia sa ebangelyo ug pinaagi sa mga saksi sa Dios sa mga kasiglohan nga nanglabay sukad, niining katapusang pakig’away, gitugyan nila

sa atong mga kamot. Ang responsibilidad alang niining dakung gasa anaa niadtong kinsa gipanalanginan sa Dios sa kahibalo sa Iyang pulong. Atong pagadawatong kining mga pulonga ingon nga kinalabwan nga kagahum. Atong ilhon ang tawohanong panggoberno ingon nga tinudlo sa Dios, ug magatudlo sa pagsunod niana ingon nga usa ka sagradong katungdanan, sulod sa iyang nahatag nga katungod. Apan kun ang iyang mga gikinahanglan kasupak sa mga gikinahanglan sa Dios, kinahanglan atong sundon ang Dios inay ang mga tawo. Ang pulong sa Dios kinahanglan nga ilhon ingon nga ibabaw sa tanang tawohanong balaod. Ang 'Kini ang giingon sa Ginoo' dili ipadaplin alang sa 'Kini ang giingon sa iglesia,' o sa 'Kini ang giingon sa nasud.' Ang purongpurong ni Kristo kinahanglan nga ituboy ibabaw sa korona sa mga yutanong pangulo.

"Wala ta sugoa nga mosukol sa mga uturidad. Ang atong mga pulong, sa binabâ o sinulat, kinahanglan matngunan pag'ayo, basin mabutang ang atong mga kaugalingon sa listahan ingon nga nagalitok nianang *makapaalâ* nga kita kasupak sa balaod ug kahan'ay. Dili ta mosulti o magbuhat

sa bisan unsang butang wala kinahanglana nga magasira sa atong dalan. Moabante ta diha sa ngalan ni Kristo, magamantala sa kamatuoran nga gitugyan kanato." —*The Acts of the Apostles*, pp. 68, 69.

"Atong katungdanan diha sa tanang mga kaso ang pagsunod sa mga balaod sa atong yuta, gawas kun sila kasupak sa mas hataas nga balaod nga gisulti sa Dios uban sa madungog nga tingog gikan sa Sinai, ug human niana gikulit diha sa bato sa Iya mismong tudlo. 'Akong ibutang ang Akong mga kasugoan sa ilang mga hunahuna, ug isulat sila diha sa ilang mga kasingkasing: ug Ako mahimo nilang Dios, ug sila mahimo nga Akong katawohan.' Siya kinsa adunay kasugoan sa Dios nga nasulat diha sa ilang mga kasingkasing motuman sa Dios inay sa mga tawo, ug sa dili madugay mosupak sa tanang mga tawo kay sa pagtipas bisan sa kinagamyan gikan sa kasugoan sa Dios." —*Testimonies*, vol. 1, p. 361.

"Atong bulohaton ang pagpadaku ug pagtuboy sa balaod sa Dios. Ang kamatuoran sa balaang pulong sa Dios kinahanglan ipadayag. Atong ipabarug ang mga Kasulatan ingon nga lagda sa sa kinabuhi. Diha sa tanang kalig-

dong diha sa espiritu sa gracia, ug diha sa gugma sa Dios atong *itud-lo* ang mga tawo ngadto sa kamatuoran nga ang Ginoong Dios mao ang Maglalalang sa mga langit ug mga yuta, ug nga ang ikapitong adlaw mao ang Igpapahulay sa Ginoo.

“Diha sa ngalan sa Ginoo kita modasdas, mopakayab sa Iyang bandila, momantala sa Iyang pulong. Sa diha nga ang mga uturidad magamando nga dili nato himoon kini nga bulohaton, sa diha nga sila magdili kanato sa pagproklamar sa mga kasugoan sa Dios ug sa pagtoo ni Jesus, dayon gikinahanglan na nga kita mosulti sama sa mga apostoles: ‘Kung matarung sa atubangan sa Dios ang pagpatalinghug kaninyo labi pa kay sa Dios, hukmi ninyo. Kay kami dili makapugong sa pagsulti sa mga butang nga among hingkit’an ug hingdunggan.’ (Buhat 4:19, 20).”—*Ibid.*, vol. 6, p. 395.

“Kita miila sa Dios ug atong giila ang Iyang kasugoan, ang patukuranan sa Iyang pangagamhanan sa langit ug sa tanan Niyang yutan’ong pagbulot’an.

Ang Iyang uturidad kinahanglan nga kanunay mailhan ug masabtan sa kalibutan, ug walay mga balaod nga pagailhon nga mosangka sa mga balaod ni Jehovah. Kon diha sa dayag nga pag-supak sa mga han’ay sa Dios ang kalibutan tugotan nga moinpluwensya sa atong mga desisyon o atong mga kalihokan, ang katuyoan sa Dios napildi. Bisan unsa ka madanihon ang katarungan, kon ang iglesia mahaylo dinhi, adunay sulat batok kaniya sa mga basahon sa langit usa ka pagbudhi sa pinakabalaan nga gipiyal, ug pagluib sa gingharian ni Kristo. Ang iglesia lig’on ug desidedo nga mogunit sa iyang mga prinsipyo atubangan sa tibuok langitnong universo ug sa mga gingharian sa kalibutan; ang makanunayon nga kamaunongon diha sa pamintinar sa dungog ug ka balaan sa balaod sa Dios modani sa pagtagad ug pagdayeg bisan sa kalibutan, ug daghan ang pinaagi sa mga maayong mga buhat nga ilang makit’an, magiyahan sa paghimaya sa atong Amahan sa langit.”—*Testimonies to Ministers*, pp. 16, 17.

Kapitulo XIX

Ang Pagpamatik

Sa panahon sa katapusan, usa ka pinasahing buhat sa pagpamatik nagsugod uban sa pagmantala sa walay katapusang maayong balita ingon sa gipadayag diha sa tolo ka mga mensahe sa mga manulonda. Bugna 14:6-12. Syento kwarenta e kwatro mil ka mga ulipon sa Dios napatikan sa patik sa buhi nga Dios diha sa ilang mga agtang. Bugna 7:1-4; 14:1 (it. Exodu 34:5-7). Kadtong kinsa mitugot sa Balaang Espiritu nga mogiya kanila ngadto sa tanang kamatuoran nakadawat sa patik sa Dios (Juan 16:13; 2 Corinto 1:21, 22; Efeso 1:13), nga mao ang timailhan sa pag'ila (Ezequiel 20:20; 2 Timoteo 2:19).

Ang tanang mga matinud-anong mga tumotoo kinsa namatay sa pagtoo sa mensahe sa ikatolong manulonda, nagabantay sa Igpapahulay, sila mga kabahin sa 144,000 ug mobangon sa pinasahing pagkabanhaw sa dili pa moabut sa Kristo. Bugna 14:13; Daniel 12:2. Kini sila uban sa mga buhing balaan sa Iyang pag'abut.

Ingon nga ang kinaiya sa Dios, napadayag diha sa Iyang balaod, napatik diha sa ilang mga kasing-

kasing pinaagi sa Balaang Espiritu, sila nabalaan diha sa kamatuoran. Isaias 8:16; Jeremias 31:33; 2 Corinto 3:3; 2 Tesalonica 2:13; Juan 17:17 (it. Salmo 119:142). Sa dihang maabut na sa hingpit kining mga kondisyona, dayon ang pagbantay sa Igpapahulay mao ang ilhanan sa pagkabalaan, maingon man usa ka ilhanan sa kalainan. Kini magapaila kanato ingon nga magsisimba sa matuod nga Dios ug magpalain kanato gikan sa mga anak sa paglapas. Ezequiel 20:12, 20; Exodu 31:16-18; Ezequiel 9:4-6.

Ang marka sa mapintas nga mananap mao ang mini nga kaatbang sa patik sa Dios. Duha ka nag'unang mga gahum sa apostata *relihiyon* ug *politikanhon* (Bugna 13:3, 4, 8, 11-17) hapit na mokontrolar sa gitawag Kristohanong kalibutan uban sa hini-mog-tawo nga mga balaod nga kasupak sa balaod sa Dios. Dayon kadtong kinsa nagasunod sa Dios moantus sa mapait nga paglutos (ang kapungot sa dragon). Sa laing bahin, kadtong kinsa nagsupak sa Dios makadawat sa marka sa mananap, (mini nga igpapahulay-Dominggo), ug sila, uban

sa mapintas nga mananap, moan-tus sa linungtaran sa ilang pagpili diha sa pito ka mga hampak (ang kapungot sa Dios). Bugna 14:9–11; 15:1; 16:1, 2, 10, 11.

Ang pagtandi tali sa Bugna 6:12–17 ug Bugna 14:14–16 (it. Mateo 13:39) nagapahayag nga ang mensahe sa pagpamatik, nga nagalakip sa pasidaan batok sa marka sa mapintas nga mananap, iya sa katapusang panahon. Kini nagsugod sa 1844.

Alang sa dugang mga detalye, palihug susiha ang libro nga *The Sealing of God's People*.

Ang Patik sa Buhing Dios

“Unsa ang patik sa buhing Dios, nga ibutang sa mga agtang sa Iyang katawohan? Kini usa ka marka nga ang mga manulonda, dili ang mga mata sa tawo, ang makabasa; kay ang manulonda nga tiglaglag kinahanglan makakita sa marka sa katubsanan. Ang masinabutong kaisipan nakakita sa timaan sa krus sa Kalbaryo diha sa mga anak nga sinagup sa Ginoo. Ang sala sa paglapas sa balaod sa Dios gikuha na. Sila nasul’oban sa bisti sa kasal, ug matinumanon ug matinud’anon sa tanang mga sugo sa Dios.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 968.

Ang Igpapahulay mao ang dakung sulayanan sa pagkamaunongon, kay mao kini ang ponto sa kamatuoran nga sa pinasahi gikasungian pag’ayo. Sa diha nga ang katapusang pagsulay ikapasantup na sa tanang mga tawo, dayon ang linya sa kalainan makita tali niadtong kinsa nagalagad sa Dios ug niadtong kinsa wala magaalagad Kaniya. Samtang ang pagbantay sa bakak nga igpapahulay mao ang pagpahiu-yon sa balaod sa nasud, kasupak sa ikaupat ka sugo, mahimong usa ka panghimatuod sa pagdapig ngadto sa gahum nga kasupak sa Dios, ang pagbantay sa matuod nga Igpapahulay, sa pagsunod sa balaod sa Dios, mao ang kamatuoran sa kamaunongon ngadto sa Maglalalang. Samtang ang usa ka sari, pinaagi sa pagdawat sa timaan sa pagpailalum sa yutanong mga gahum, nakadawat sa marka sa mapintas nga mananap, ang lain mipili sa ilhanan sa pagdapig sa langitnong kagahum, nakadawat sa patik sa Dios.”—*The Great Controversy*, p. 605.

“Kadto lamang kinsa nakadawat sa patik sa buhing Dios mao ang adunay *passport* sa mga ganghaan sa Balaang Siyudad.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 970.

“Kang Kristo, kang Kristo lang ug ang Iyang pagkamatarung, ang makahatag alang kanato sa usa ka *passport* ngadto sa langit.”—*Last Day Events*, p. 283.

“Ang manulonda nga adunay sudlanan sa tinta sa magsusulat sa iyang kiliran mibalik gikan sa yuta ug mitaho ngadto kang Jesus nga ang iyang buhat natapus na, ug ang mga balaan naihap ug napatikan.”—*Early Writings*, p. 279.

“Singkamotan ta uban sa tanang gahum nga gihatag sa Dios kanato nga maapil sa syento kwarenta e kwatro mil.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 970.

Ang Marka sa Mananap

“Kon ang kahayag sa kama-tuoran gipresentar kanimo, nagapadayag sa Igpapahulay sa ika-apat ka sugo, ug nagpakita nga walay patukuranan diha sa Pulong sa Dios alang sa pagbantay sa Dominggo, ug unya ikaw sa gihapon migunit sa bakak nga igpapahulay, nagadumili sa pagbalaan sa Igpapahulay nga gitawag sa Dios nga ‘Akong adlaw nga balaan,’ ikaw nakadawat sa marka sa mapintas nga mananap. Kanus’a kini mahitabo? Sa diha nga ikaw motuman sa dekreto nga nagsugo kanimo sa paghu-

nong og trabaho sa Dominggo ug mosimba sa Dios, samtang ikaw nasayud nga walay usa ka pulong diha sa Biblea nga nagpakita sa Dominggo nga dili lain nianang usa lamang ka kasagaran tingtrabaho nga adlaw, ikaw miuyon sa pagdawat sa marka sa mapintas nga mananap, ug midumili sa patik sa Dios.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 980.

“Adunay tinuod nga mga Kristohanon sa matag iglesia, lakip sa kapunongan sa Romano Katoliko. Walay ginahukman hangtud sila nakabaton sa kahayag ug nakakita sa obligasyon sa ikaupat nga sugo. Apan sa dihang mogula ang dekreto nga nagapugos sa mini nga igpapahulay, ug ang kusog nga singgit sa ‘ikatolong manulonda’ magapasidaan sa katawohan batok sa pagsimba sa mananap ug sa iyang larawan, ang linya sa katin’aw makita tali sa bakak ug sa matuod. Kadtung mipadayon sa paglapas makadawat sa marka sa mapintas nga mananap.”—*The Signs of the Times*, November 8, 1899.

“Apan ang mga Kristohanon sa miaging henerasyon nagabantay sa Dominggo, nagadahum nga sa paghimo niana sila nagabantay sa igpapahulay sa Biblea; ug karon

adunay mga tinuod nga Kristohanon sa matag iglesia, lakip sa kapunongan sa Romano Catoliko, kinsa sa tinud'anay mitoo nga ang Dominggo mao ang Igpapahulay sa langitnong pagtudlo. Ang Dios nagadawat sa kasinsero sa ilang katuyoan ug sa ilang kabuutan atubangan Niya. Apan sa diha nga ang pagbantay sa Dominggo ipugos pinaagi sa balaod, ug ang kalibutan mahayagan mahitungod sa obligasyon sa tinuod nga Igpapahulay, dayon si bisan kinsa nga molapas sa sugo sa Dios, aron mosunod sa kalagdaan nga walay labaw nga kagahum kay nianang iya sa Roma, sa ingon niana nagapasadungog sa papanhon labaw sa Dios. Siya miyukbo sa Roma ug ngadto sa gahum nga nagapugos sa tinukod nga gibaod sa Roma. Iyang gisimba ang mananap nga mapintas ug ang iyang larawan. Kay ang mga tawo misalikway man sa tinukod nga gipahayag sa Dios ingon nga ilhanan sa Iyang kagahum, ug mipasadungog hinuon puli niana sa pinili sa Roma nga ilhanan sa iyang pagkalabaw, sila sa ingon midawat sa timailhan sa pag'unong sa Roma—'ang marka sa mananap nga mapintas.' Ug dili hangtud ang maong isyu mapatin'aw atubangan sa katawohan, ug sila ma-

hatud sa pagpili tali sa mga kasugoan sa Dios ug mga kasugoan sa mga tawo, nga kadtong kinsa nagapadayon sa paglapas makadawat sa 'marka sa mananap nga mapintas.' " —*The Great Controversy*, p. 449.

Pinasahing Pagkabanhaw

"Ang mga lubnganan naablihan, ug 'daghan kanila nga natulog sa abog sa yuta mahigma-ta, ug ang uban alang sa walay katapusang kinabuhi ug ang uban ngadto sa kaulawan ug walay katapusang pagtamay' (Daniel 12:2). Ang tanan nga namatay diha sa pagtoo sa mensahe sa ikatolong manulonda mobangon gikan sa lubnganan nga gihimaya, aron sa pagpamati sa pakigsaad sa kalinaw sa Dios uban niadtong kinsa nagabantay sa Iyang kasugoan. 'Sila usab nga nagdughang Kaniya' (Bugna 1:7), kadtong mga nagbiaybiay ug nagbugalbugal sa mga pagtinga sa kamatayon ni Kristo, ug ang pinakabangis nga mga magsusupak sa Iyang kama-tuoran ug sa Iyang katawohan, gibanhaw aron sa pagtan'aw Kaniya sa Iyang himaya ug aron makakita sa kadungganang ipahaluna diha sa mga maunongon ug matinumanon."—*Ibid.*, p. 637.

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

“Ang tingog sa Dios nadunggan gikan sa langit, nagapahibalo sa adlaw ug takna sa pag’anhi ni Jesus, ug nagahatag sa walay katapusang pakigsaad ngadto sa Iyang katawohan.”—*Ibid.*, p. 640.

“Sa wala madugay atong nabati ang tingog sa Dios sama sa dag-

hang katubigan, nga nagtug’an kanato sa adlaw ug takna sa pag’anhi ni Jesus. Ang mga buhing balaan, 144,000 sa gidaghanon, nahibalo ug nakasabut sa tingog, samtang ang dautan nagdahum nga kini usa ka dalogdog ug usa ka linog.”—*Early Writings*, p. 15.

Kapitulo XX

Ang Iglesia sa Dios

Sa matag hugna sa panahon, sukad sa sinugdanan sa kalibutan, ang iglesia sa Dios nagalangkob sa mga matinud'anong kalag. Genesis 4:26; 1 Pedro 2:9; Buhat 2:47; 1 Corinto 1:2. Pinaagi niini nga mga ambahador, Iyang mga tigpamabâ, Siya nagapakigsulti sa mga anak sa mga tawo, nagapadayag kanila sa "nagakalainlain nga kinaadman sa Dios" Ezequiel 33:7-9; Buhat 20:28. Pinaagi sa makita, organisadong iglesia, ang maayong balita nagdalag kahayag ug kamatuoran ngadto sa tanang katawohan, nagapakita kanila sa dalan balik sa Dios ug ngadto sa Iyang mahimayaong gingharian. 2 Corinto 5:18-20; Buhat 16:17.

"Sa mga katuigan sa espirtuhanong kangitngitan ang iglesia sa Dios nahimong usa ka siyudad nga nahimutang ibabaw sa bungtod. Gikan sa kapanahonan ngadto sa laing kapanahonan, latas sa nagsunodsunod nga kalawatan, ang putli nga mga doktrina sa langit nagakahayag sulod sa iyang mga utlanan."—*The Acts of the Apostles*, p. 12.

Ang Patukuranan

Ang Dios kamatuoran; si Kristo

mao ang kamatuoran; ang Iyang Balaang Espiritu mao ang kamatuoran; ang Iyang Ebangelyo mao ang pulong sa kamatuoran; ang Iyang balaod mao ang kamatuoran. Deuteronomio 32:4; Juan 14:6; 16:13; 1 Juan 5:6; Efeso 1:13; Salmo 119:142. Busa, ang tanan kinsa natawo pinaagi sa pulong sa kamatuoran, nagakahiusa diha sa usa ka naorganisar nga kapasidad nagaporma sa usa ka matuod nga iglesia, "ang haligi ug patukoran sa kamatuoran." 1 Timoteo 3:15.

Nagatombok sa Iyang kaugalingon, si Kristo miingon: "Ibabaw niining bato tukoron Ko ang Akong iglesia." Kanang Batoha mao si Kristo mismo. 1 Samuel 2:2; Isaias 44:8, margin; 1 Corinto 3:10, 11; Mateo 7: 24, 25; 24:35; 1 Pedro 1:25.

"Kita napatukod kang Kristo pinaagi sa pagsunod sa Iyang pulong."—*Thoughts From the Mount of Blessing*, p. 149.

"Ang pulong sa Dios mao lamang ang dili matarug nga nahi-baloan sa atong kalibutan. Kini mao ang siguradong patukoran."—*Ibid.*, p. 148.

"Ang gingharian sa Dios ibabaw

sa yuta napabarug sa duha ka unang mga prinsipyo—gugma ngadto sa Dios ug gugma ngadto sa atong silingan. Kini nga mga prinsipyo sa katin'aw gilitok diha sa Pulong sa Dios. Mateo 22:36–40; Lucas 10:25–28; Mateo 7:12.

Hangtud nga ang mga tumotoo magapabilin niini nga patukoranan, ang ganghaan sa hades dili makabuntog kanila tungod kay ang presensya sa Dios uban nila. Apan kadtong kinsa mitalikod gikan sa patukoranan sa kama-tuoran dili makaangkon sa presensya ni Kristo. Sa ingon niana ang iglesia ni Kristo ibabaw sa yuta mao ang kutay sa mga tinuod nga mga tumotoo. 2 Timoteo 2:19; Mateo 16:16–18; Jeremias 11:4; Juan 8:31; Lucas 12:32; Roma 11:1–6; 9:27; 2 Cronicas 15:2.

“ ‘Kay walay laing patukoranan nga ikabutang ni bisan kinsa nga dugang sa nahamutang na, nga mao si Jesukristo.’ (1 Corinto 3:11). ‘Ibabaw niining bato,’ mi-ingon si Jesus, ‘Tukoron Ko ang Akong iglesia’ (Mateo 16:18). Sa presensya sa Dios, ug sa tanang *may panabut* nga langitnon, sa presensya sa wala makita nga kasundalohan sa kamatayon, si Kristo mipatindog sa Iyang iglesia ibabaw sa buhing Bato. Kanang Batoha Siya mismo—Ang Iyang

kaugalingong lawas, naguba ug napangus alang kanato. Batok sa iglesia nga natukod ibabaw niini nga patukoranan, ang ganghaan sa kamatayon dili modaug.”—*The Desire of Ages*, p. 413.

Katuyoan

“Ang iglesia mao ang ahensya nga gipili sa Dios alang sa kalu-wasan sa mga tawo. Kini giorganisar alang sa pag'alagad, ug ang iyang tahas mao ang pagdala sa maayong balita ngadto sa kalibutan. Sukad pa sa sinugdanan maoy plano sa Dios nga pinaagi sa Iyang iglesia mapadan'ag ngadto sa kalibutan ang Iyang kahupnangan ug ang Iyang kamadagayaon. Ang mga sakup sa iglesia, kadto silang Iyang gipangtawag gikan sa kangitngitan ngadto sa Iyang katingalahang kahayag, angay nga mopadan'ag sa Iyang himaya. Ang iglesia maoy punduhanan sa mga bahandi sa gracia ni Kristo; ug pinaagi sa iglesia ngadto-ngadto mapadayag, bisan ngadto sa mga “punoan ug mga kagamhanan diha sa mga langitnon nga dapit,' ang katapusan ug hingpit nga pagpadayag sa gugma sa Dios (Efeso 3:10).” —*The Acts of the Apostles*, p. 9.

“Si Kristo mihatag ngadto sa iglesia sa usa ka sagradong man-

do. Kada membro kinahanglan mahimong alagianan diin ang Dios makahimo sa pagpahat ngadto sa kalibutan sa mga bahandi sa Iyang gracia, ang dili matugkad nga kadato ni Kristo. Walay lain nga sa hilabihan gitinguha sa Manluluwas kay nianang mga ahente kinsa morepresentar ngadto sa kalibutan sa Iyang Espiritu ug kinaiya. Walay lain nga gikinahanglan pag'ayo sa kalibutan kay nianang pagpadayag sa gugma sa Manunubos pinaagi sa tawohanon. Ang tanan nga kalangitan nagapaabut sa mga tawo nga pinaagi kanila ang Dios makahimo sa pagpadayag sa Iyang gahum sa Kristiyanidad.

“Ang iglesia maoy ahensya sa Dios alang sa pagmantala sa kamatuoran, napakusgan pinaagi Kaniya sa paghimo sa usa ka pinasahing buluhaton; ug kon siya maunongon ngadto Kaniya, masinulondon sa tanan Niyang mga kasugoan, adunay magapuyo sulod kaniya ang kahalangdon sa Iyang gracia. Kon siya tinud'anay sa iyang pagdapig, kon siya mopasidungog sa Ginoong Dios sa Israel, walay gahum nga makabaturug batok kaniya.”—*Ibid.*, p. 600.

“Mahimo ta nga mga mananaug pinaagi sa pagtabang sa uban nga makadaug, pinaagi sa

dugo sa Cordero ug sa pulong sa atong pamatuod.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 7, p. 974.

“Aron kita magamalipayon sa atong kaugalingon, kinahanglan nga magkinabuhi kita nga magahimo sa uban nga malipayon.”—*Testmonies*, vol. 3, p. 251.

Espirituhanong Gambalay

Si Kristo mao ang ulo sa lawas, ang iglesia. Colosas 1:18. Siya usab ang Ulohang Bato sa Pama'ang sa espirituhanong templo. Efeso 2:20. Kadtong tanan kinsa pinaagi sa pagtoo midawat ni Kristo ingon nga ilang Manunubos, nagapakita sa paghinulsol ug pagkakabig, magiyahan ngadto sa tanang kamatuoran. Marcos 16:15, 16; Buhat 2:38; Juan 16:13. Ang Balaang Espiritu “nidugang” kanila nganha sa iglesia, ang lawas ni Kristo, gipasulod sila pinaagi sa pagpahayag sa pagtoo ug bautismo. Buhat 2:47. Napalig'on ibabaw sa walay katapusang patukoranan sa kamatuoran, sila mitubo ngadto sa usa ka balaang templo (1 Corinto 12:27; Efeso 2:21, 22; 1 Pedro 2:5; 1 Corinto 3:9, 12, 16, 17).

Pagkasinakup

“Ang kadugtongan kang Kristo

. . . naglakip sa kadugtongan sa Iyang iglesia.”—*Education*, p. 268.

“Ang tanan kinsa mitoo pagatigumon ngadto sa usa ka iglesia.”—*The Desire of Ages*, p. 821.

“Ang iglesia hilabihan ka hamili sa Iyang panan'aw. Mao kini ang sudlanan nga nasudlan sa Iyang mga mutya, ang toril nga nagapalibut sa Iyang mga panon, ug Siya nangandoy nga makita kini nga walay lama o ikasaway o bisan unsang butang.”— *Testimonies*, vol. 6, p. 261.

“Ang Espiritu sa Dios naga-paila sa mga makasasala sa kama-tuoran, ug Iyang gibutang sila diha sa mga bukton sa iglesia.”— *Ibid.*, vol. 4, p. 69.

“Kitang tanan kinahanglan nga mobati sa atong mga responsibilidad ingon nga mga sakup sa makita nga iglesia ug mga magbubuhat sa parrasan sa Ginoo.”— *Ibid.*, vol. 4, p. 16.

“Ang pagkasinakup dili maka-garantiya kanato og langit. Kita kinahanglan nga magapuyo diha ni Kristo, ug ang Iyang gugma kinahanglan nga magapuyo dinhi kanato.”— *The Review and Herald*, June 3, 1884.

Panaghiusa

Basaha ang Salmo 133:1; Juan 17:21–23; 1 Corinto 1:10; Filipos

2:2–5; 1 Juan 1:7.

“Kon ang kalibutan makakita sa hingpit nga panaghiusa nga nagalungtad sulod sa iglesia sa Dios, kini mahimong usa ka malig'on nga ebidensya ngadto kanila nga pabor sa Kristohanong relihiyon. Ang mga panagbangi, dili angay nga mga panagbingkil, ug mga way hinungdan nga mga pagsulay sa iglesia nakapasubo sa atong Manunubos. Tanan kini mahimong malikayan kon ang kaugalingon gikatugyan sa Dios ug ang mga sumosunod ni Jesus mosunod sa tingog sa iglesia. Ang pagkawalay pagtoo magasugyot nga ang pag'iya-iyang nagadugang sa atong pamarug, nga maoy kahuyang ang pagtugyan sa atong kinaugalingon nga mga ideya kun unsa ang sakto o angay ngadto sa hukom sa iglesia; apan ang pagpahiuyon sa maong mga pagbati ug mga panglantaw dili hilwas ug magahatud kanato ngadto sa walay kahusay ug kasamok. Si Kristo nakakita nga ang panaghiusa ug Kristohanong panagsandurot gikinahanglan sa kawsa sa Dios, busa Siya nagmando niini diha sa Iyang mga tinon'an. Ug ang kaysaysayan sa Kristyanidad sukad nianang panahona hangtud karon madanihong nagapamatuod nga sa panaghiusa lamang adunay

kusog. Himoa nga ang tinagsa-tagsang paghukom mopailalum sa kagahum sa iglesia.”—*Testimonies*, vol. 4, p. 19.

“Ang hinungdan sa panagkabahinbahin o kasamok sulod sa iglesia mao ang pagkahimulag gikan kang Kristo. Ang sekreto sa panaghiusa mao ang pagkahiusa kang Kristo. Si Kristo ang Kinatung’an. Kita magakaduolay sa usag-usa katumbas sa atong pagkaduol sa Sentro. Mahiusa uban ni Kristo, kita siguro nga mahiusa uban sa atong mga kagsoonan sa pagtoo. Ang pagka-Kristohanon nagakahulogan og daku labaw kay sa gidahum. Ang usa ka Kristohanon sama ni Kristo. Ang pagkasinakup sa iglesia dili makahimo nato nga mga Kristohanon.”—*The Ellen G. White 1888 Materials*, p. 1125.

“Sa diha nga ang bagyo sa paglutos mohuros na gyud kanato, ang tinuod nga carnero makadungog sa tingog sa tinuod nga Magbalantay. Mga madumilion sa kaugalingon nga mga paningkamot pagahimoon alang sa pagluwas sa nawala, ug daghan kinsa nahilayo gikan sa toril mobalik aron sa pagsunod sa dakung Magbalantay. Ang katawohan sa Dios magakatapok ug moatubang ngadto sa kaaway sa hiniusang

pag’as dang.”—*Testimonies*, vol. 6, p. 401.

“Ang panaghiusa maoy siguradong resulta sa Kristohanong kahingpitan.” — *The Sanctified Life*, p. 85.

“Kita maghiusa, apan dili diha sa usa ka baruganan sa kasaypanan.” —*Manuscript Releases*, vol. 15, p. 259.

Apostolikanhong Kutay

Ang apostolikanhong kutay, wala mag’agad diha lamang sa kaliwatan o sa pagpasa sa iglesianhong utorida, apan diha sa espirituhanong kadugtongan o pagkasama sa kinaiya. Exodu 33:13–16; Mateo 3:9; Juan 8:39; Roma 9:6–8; Galacia 3:7. Kadto lamang kinsa nakatuman sa mga kondisyon nga gihan’ay diha sa Pulong sa Dios, nagabuhat sa Iyang kabubut’on ug nagbantay sa Iyang mga kasugoan, makaangkon sa apostolikanhong kutay. Exodu 19:5; Mateo 7:21; Lucas 3:8; Juan 8:31.

“Ang pagka-kaliwat ni Abraham napamatud’an, dili sa ngalan ug sa laray apan pinaagi sa samang kinaiya. Busa ang apostolikanhong kutay wala diha sa pagpasa sa ecclesiastikanhong utorida apan diha sa espirituhanong kadugtongan. Ang

kinabuhi nga napalihok pinaagi sa espiritu sa mga apostoles, ang pagtoo ug pagtolon'an sa kama-tuoran nga ilang gitudlo, mao kini ang tinuod nga ebidensya sa usa ka apostolikanhong kutay. Mao kini kon unsa ang nagahimo sa mga tawo nga manununod sa mga unang magtutudlo sa ebangelyo."—*The Desire of Ages*, p. 467.

Ang "Ganghaan sa Hades" Dili Makabuntog

"Ang iglesia mao ang kutâ sa Dios, ang Iyang syudad nga dalangpanan, nga Iyang gitipigan niining mangil'ad nga kalibutan. Ang bisan unsang pagbudhi sa iglesia maoy pagluib ngadto Kaniya kinsa mipalit sa tawohanon uban sa dugo sa Iyang bugtong Anak. Sukad pa sa sinugdanan, mga matinud'anong mga kalag naglangkob sa iglesia sa Dios ibabaw sa yuta. Sa matag hugna sa panahon ang Ginoo adunay Iyang mga magbalantay, kinsa nagdala sa matinud'anong testimonya alang sa kaliwatan diin sila nagpuyo. Kini nga mga bantay naghatag sa mensahe sa pasidaan; ug sa dihang sila gitawag sa pagbutang na sa ilang kalasag, ang uban mopuli sa buhat. Ang Dios nagdala niini nga mga saksi ngadto sa pakigsaad nga relasyon

uban Kaniya, nagahiusa sa iglesia sa kalibutan uban sa iglesia sa langit. Iyang gipadala ang Iyang mga anghel aron sa pag'atiman sa Iyang iglesia, ug ang mga ganghaan sa hades wala makahimo sa pagdaug batok sa Iyang katawohan."—*The Acts of the Apostles*, p. 11.

"Ang mga apostoles natukod ibabaw sa usa ka siguro nga patukoranan, bisan nianang Bato sa Katuigan. Ngadto niini nga patukoranan ilang gidala ang mga bato nga ilang nakobkob gikan sa kalibutan. Dili sa kasayon nga ang mga magtutukod naghago. Ang ilang buhat nahimong sa hilabihan ka lisod tungod sa mga magsusupak nga mga kaaway ni Kristo. Sila nakigbisug batok sa mga kapig'ot, pag'ayad, ug pagdumot niadtong kinsa nagatukod diha sa bakak nga patukoranan."—*Ibid.*, p. 596.

"Ang kaaway sa pagkamatarung wala gyuy palabyon nga wala mahimo diha sa iyang paningkamot sa pagsumpo sa buhat nga gihatag sa mga magtutukod sa Ginoo. Apan ang Dios 'wala siya magpasagad nga walay pagpamatuod sa iyang kaugalingon' (Buhat 14:17). Mga magbubuhat gipatindog kinsa sa kamaayo milaban sa pagtoo nga sa makausa gikahatag

sa mga balaan.”—*Ibid.*, p. 598.

Organisasyon

Ang Dios nga atong gisimba usa ka Dios sa kahan’ay. Sa ingon, ang Dios nagahandom sa kahusay ug disiplina nga pagatumanon diha sa tanang aspeto sa kinabuhi diha sa iglesia. 1 Corinto 14:33, 40. Ang unang lakang sa pag-organisar sa iglesia sa Bag’ong Testamento mao ang ordinasyon sa dose ka mga apostoles. Marcos 3:14. Ang dugang mga lakang gihimo sa ulahi. Ang apostolikong iglesia gipanalanginan uban sa “mga espirituhanong hiyas” gi-hubit ni apostol Pablo: “Ug gibutang sa Dios sa iglesia ang uban: ang nahauna, mao ang mga apostoles; ang ikaduha, ang mga manalagna; ang ikatolo, ang mga magtutudlo; unya, ang mga katingalahan; unya, ang mga hiyas sa pag’ayo; mga pagtabang; mga pagmando: mga nagakalainlaing sinultihan.” (1 Corinto 12:28). Ang kakinahanglan sa organisasyon sa iglesia gipamatud’an pinaagi sa mga nagakalainlaing simbolo sa Biblea, nagapakita nga ang iglesia usa ka organisadong pundok. Efeso 4:11–16; 1 Corinto 12: 20–27 (usa ka lawas, dili katagkatag nga mga bukog); Juan 10:16 (usa ka toril, dili mga car-

nerong gakatagkatag); 1 Corinto 10:17 (usa ka tibuok tinapay, dili nagkatagkatag nga dugmok); Efeso 2:19–22 usa ka gambalay, dili katagkatag nga mga bato).

“Ang espiritu sa pagbulag gikan sa mga isigka-magbubuhay, ang espiritu sa disorganisasyon, anaa sa hangin nga atong ginaghawa. Sa uban, ang tanang paningkamot sa pagpabarug sa kahan’ay giisip sa uban ingon nga peligroso—ingon nga pagpig’ot sa personal nga kagawasan, ug gumikan niini kini pagakahadlok-an ingon nga papanhon. Kining mga nalimbongan nga mga kalag nagaisip niini nga usa ka maayo ang pagpanghambog sa ilang kagawasan sa paghunahuna ug paglihok nga independente. Sila namahayag nga sila dili magadawat sa bisan unsang ginasulti sa tawo, nga sila walay tawong tamdon. Ako gisultihan nga maoy pinasahing paningkamot ni Satanas nga giyahan ang mga tawo nga mobati nga ang Dios nalipay nga sila magtuman sa ilang kaugalingong paagi nga independente sa tambag sa ilang mga kaigsoonan. . . .

“Oh, daw unsa kamalipayon si Satanas kon molampus siya sa iyang mga paningkamot nga makasulod niini nga katawohan ug

maga-disorganisar sa buhat sa higayon nga ang kompletong organisasyon gikinahanglan ug mahimong kinadak'an nga gahum aron sa pagbabag sa mga bakak nga pagsukol ug sa pagpamatuod nga sayup ang mga pamahayag nga wala gidusò sa pulong sa Dios! Buut kita nga kuptan ang linya nga kanunay sakto, nga walay pagkaguba sa sistema sa organisasyon ug kahan'ay nga gitukod pinaagi sa minaalam ug maminatngonong pagbudlay. Ang lisensya kinahanglan dili ihatag niadtong samokan nga mga elemento nga buut magkontrolar sa buhat niining panahona.

"Ang uban nag'una ang hunahuna nga, sa nagakaduol kita sa pagsira sa panahon, ang kada anak sa Dios magabuhay nga independente sa bisan unsang relihiyosong organisasyon. Apan ako gipahimatngonan sa Ginoo nga niini nga buhat dili mahitabo nga ang kada tawo mahimong independente. . .

"Ang ubang magbubuhay mibira uban sa tanang gahum nga gihatag sa Dios kanila, apan sila wala pa makakat'on nga kinahanglan dili sila mobira nga mag'inusara. Inay nga mopahimulang sa ilang mga kaugalingon, himoa nga sila mopaduol diha sa

kaharmonya uban sa ilang kaubanan nga mga magbubuhay. Gawas kon himoon nila kini, ang ilang mga kalihukan magabuhay sa sayup nga panahon ug sa sayup nga paagi. Sila kanunay magabuhay nga kasungag nianang buut sa Dios nga mahimo, ug sa ingon ang buhat mas maut pa kay sa way hinungdan."—*Testimonies*, vol. 9, pp. 257–259.

Kagahum

"Ang Dios naghatag og gahum sa Iyang iglesia uban sa pinasahing utoridad ug gahum nga walay usa nga mapamatarung sa pagbaliwala ug sa pagtamay, kay sa pagbuhay sa ingon iyang gitamay ang tingog sa Dios."—*Ibid.*, vol. 3, p. 417.

"Buut ni Kristo nga ang Iyang mga sumosunod nga nausa sa kapasidad nga iglesia, magabantay og kahan'ay, adunay mga bataan ug disiplina, ug ang tanan sakup sa usag-usa, nagatamud sa uban nga mas maayo kay sa ilang kaugalingon."—*Ibid.*, p. 445.

"Ang Manunubos sa kalibutan wala magtugot sa kalihokan ug pagbansay diha sa relihiyoso nga mga butang nga bulag sa Iyang naorganisar ug giila nga iglesia, diin Siya adunay iglesia. Daghan may ideya nga sila may kapa-

nagakuhan ngadto ni Kristo lamang sa ilang kahayag ug kasinatian, nga bulag sa Iyang giila nga mga sumosunod dinhi sa kalibutan. Apan kini gikondena ni Jesus sa Iyang mga pagpanudlo ug diha sa mga panig'ingnan, sa mga kamatuoran, nga Iyang gihatag alang sa pagpahimangno kanato."—*Ibid.*, pp. 432, 433.

"Walay butang ingon niana nga gitugotan maingon anang magasumikad ang usa ka tawo ibabaw sa iyang kinaugalingong responsibilidad ug nagmantala unsa ang mga panglantaw nga iyang gipili, nga way pagsapayan sa paghukom sa iglesia. Ang Dios naghatag sa kinatas'ang gahum ilalum sa langit diha sa Iyang iglesia. Mao kini ang tingog sa Dios diha sa Iyang nagkahiusang katawohan sa iglesia nga kapasidad nga angay pagatahuron.'—*Ibid.*, pp. 450, 451.

"Diha sa iglesia gikatugyan ang gahum sa pagbuhat sa katungod ni Kristo. Mao kini ang ginamiton sa Dios alang sa pagpreserbar sa kahan'ay ug disiplina diha sa katawohan sa Dios. Alang niana ang Ginoo nagdelegar sa gahum sa paghusay sa tanang mga hisgutanan may kalabutan sa iyang kauswagan, kaputli, ug kahan'ay. Ibabaw niana natungtong ang

kapangakuhan sa pagpahimulag gikan sa pagkasinakup kadtong kinsa dili takus, kinsa tungod sa ilang dili sama kang Kristo nga pagginawi magadala og kaulawan sa kamatuoran. Bisan unsa ang gihimo sa iglesia nga nahisubay sa mga pagtudlo nga gihatag sa pulong sa Dios pagauyonan sa langit."—*Ibid.*, vol. 7, p. 263.

Ang Tahas sa Iglesia sa Dios ibabaw sa Kalibutan

(a) Pinaagi sa ilang diosnong kinabuhi, ang tinuod nga mga sumosunod ni Kristo magadala og usa ka kusganong pamatuod ngadto sa kalibutan. Isaias 43:10; Mateo 5:13–16; Juan 12:35; 13:34, 35; 1 Pedro 2:9–12.

(b) Ang mga tumotoo ni Kristo magatuboy ug magatudlo sa kamatuoran, magabuhat alang sa kaluwasan sa mga kalag. 2 Corinto 5:20; Mateo 28:19, 20; Roma 1:14–16; 1 Corinto 9:16; Efeso 3:8–11; 1 Timoteo 2:3–7; Marcos 16:15; Lucas 14: 21, 23; Ezequiel 33:7–9.

(c) Ang salin nga iglesia adunay piho nga mensahe, ang presente nga kamatuoran, nga igahatag sa balay sa Israel, ngadto sa hulog nga kaiglesiahan, ug ngadto sa kalibutan sa kinatibuk'an. Mateo 10:6; 2 Pedro 1:12;

Bugna 14:6–12; 18:1–4; Habacuc 2:14; Isaias 60:1; Mateo 24:14.

(d) Ang mga sakup sa lawas ni Kristo gipanagtawag aron sa paghumpay sa pag'antus. Isaias 58:7, 8; Mateo 10:8; 25:34–40; Marcos 14:7; Jacobo 1:27.

(e) Ang pinaka mahinungdanong buhat nga buut sa Dios nga matapus pinaagi sa matinud'anong salin niining katapusang panahon mao ang pag'andam og usa ka katawohan alang sa hinanaling pag'abut ni Kristo. Efeso 5:26, 27; Amos 4:12; Mateo 24:44; Lucas 1:17; 2 Pedro 1:3–12; 1 Tesalonica 5:2, 14–23; Tito 2:11–14.

Mga Kapangakuhan sa mga Membro sa Iglesia

Ang tanan nga Kristohanong kapangakuhan, nabasi diha sa paghinigumaay ug pagrespetahay taliwala sa mga tinon'an (Juan 13:34–35) giisip nga usa ka pribelihiyo maingon man usa ka katungdanan. Roma 12:10; 1 Pedro 5:5–6. Kini nga mga responsibilidad nagalangkob sa:

(a) Pagmintinar sa atong kadtugtongan kang Jesukristo. Roma 11:17–24; Juan 15:1–8; Galacia 2:20.

(b) Magapahat sa maayong

balita sa kaluwasan ngadto sa uban. Marcos 16:15, 16; Mateo 28:19, 20.

(c) Sa makanunayon magasupportar sa kawsa sa kamatuoran uban sa atong mga paninapi diha sa mga ikapulo ug madagayaan nga mga halad. Deuteronomio 14:22; Levitico 27:30–32; Numerus 18:21; Malaquias 3:7–10; Mateo 23:23; 1 Corinto 4:2; 2 Corinto 9:6–11; Hebreo 7:8 (it. Bugna 1:18).

(d) Sa makanunayon magatambong sa natudlong mga serbisyo sa simbahan. Hebreo 10:25, 26; Salmo 27:4; 122:1.

(e) Magaandam sa atong mga kasingkasing ug sa kamatinud'anon moapil sa paghinugasay sa tiil ug sa Panihapon sa Ginoo. Juan 13:1–17; Mateo 26:21–29; 1 Corinto 11:23–29; Juan 6:53, 54.

(f) Sa kamaminatud'on himon ang kapangakuhan nga nadawat. 1 Corinto 4:1, 2.

(g) Magatahud sa mga opisyal sa iglesia ug motabang kanila sa pag'atiman sa panon. Efeso 4:11–13; Hebreo 13:17; 1 Tesalonica 5:12, 13.

“Ang pagtoo sa kasagaran nga mga Kristohanon mapaling konsila kanunay nga magsalikway sa pagtigum alang sa panagsabutsabut ug pag'ampo. Kon impo-

sible alang kanila ang pagtam-bong niana nga mga relihiyosong pribelihiyo, nan ang Dios mo-padala og kahayag direkta gikan sa langit pinaagi sa Iyang mga manulonda, aron sa pagpadasig, paglipay, ug pagpanalangin sa Iyang mga nagakatagkatag nga katawohan. Apan Siya wala mag-pasabut nga magabuhat sa usa ka milagro aron sa pagpatunhay sa pagtoo sa Iyang mga balaan. Sila gikinahanglan nga magahigugma sa kamatuoran sa pagdawat sa ginagmay nga mga kasakit aron sa pagbaton sa mga pribelihiyo, ug mga panalangin nga gitugot sa Dios alang kanila.”—Ibid., vol. 4, pp. 106, 107.

“Sa diha nga ang atong kaigsoonan sa tinuyo mopalta sa ilang mga kaugalingon gikan sa mga relihiyosong katiguman, sa diha nga ang Dios wala hunahunaa ug tahura, kun Siya wala pilia nga ilang magtatambag ug ang ilang kutâ sa panalipud, unsa ka dali ang mga kalibutanon ug kadautan sa pagkawalay pagtoo mosulod, ug ang kawang nga pagsalig ug mga pilosopiya mopuli sa mapaubsanon, masaligon nga pagtoo.”—Ibid., vol. 5, p. 426.

“Tanang tumotoo kinahanglan kinasingkasing sa iyang kadugtongan sa iglesia. Ang iyang mga

kalamboan kinahanglan mao ang iyang unang tinguha, ug gawas kon siya nagabati nga ilalum sa sagradong mga obligasyon sa paghimo sa iyang kadugtongan sa iglesia nga usa ka kaayohan alang niana nga sa iyang kaugalingong pagpili, mas maayo pa nga wala siya.”—Ibid., vol. 4, p. 18.

“Himoa nga kadtong kinsa motambong sa *committee meeting* magahinumdom nga sila nakigtagbo sa Dios, kinsa naga-hatag kanila sa ilang buhat. Himoa nga sila manag’usa uban ang pagtahud ug pagtugyan sa kasingkasing.”—Ibid., vol. 7, p. 256.

“Kadtong kinsa walay gana sa mga *business meeting*, sa kinatibuk’an walay gana sa kawsa sa Dios, ug mao kini sila kinsa naintal sa pagtoo nga ang pagdumala sa mga nagakalainlaing buluhaton wala namao sa angay unta mahitabo.

“Mga igsoon, kon kita nahigugma sa kamatuoran, nga nagdala kanato gikan sa kangitngit sa kabakakan ngadto sa pagsunod sa balaod sa Dios, kita may hataas nga pagtamud sa tanang butang nga may kadugtongan sa iyang mga gitinguha. Sa atong mga *business meeting* ang tanan gipadayag, aron nga ang tanan maka-

sabut sa unsa nga ang atong mga tinukod ug nagakalainlaing mga patigayon gidumala ug napa-tunhay; ug sa diha nga sila adu-nay kahigayonan sa pagkahibalo, ug napakyas sa paghimulos niini, ang kaignorante sala.”—*The Review and Herald*, April 29, 1884.

Disiplina sa Iglesia

(a) Ang disiplina sa iglesia gi-basi diha sa ordinansa nga gi-hatag ni Jesus sa Mateo 18:15, 16. Kining duruha responsibilidad sa matag sa sakup sa iglesia: ang pagmaymay diha sa gugma ma-ingon man ang pagdawat niana sumala sa mga kamatuoran nga nadawat na diha sa pulong sa Dios—ilabina gikan sa mga minis-tro sa ebangelyo. Proverbio 15:31, 32; 10:17; 2 Timoteo 4:2; Tito 1:9; 2:15.

(b) Bisan tuod kita adunay kaakuhan sa pagtinambagay sa usag-usa, kita kinahanglan dili malimot nga ang tanang pahimangno, aron mahimong epek-tibo ug malungtaron. Kini kina-hanglan nga tin'aw ug diha sa espiritu sa gugma; “nga mag-matngon ka sa imong kaugali-ngon, aron nga ikaw dili pagtinta-lon usab.” Galacia 6:1; Bugna 3:19. Kini nga espiritu sa gugma mao ang paggawi nga makita diha

sa atong kaandam nga itugyan ang kinabuhi alang sa nasayup samtang nagahatag kanila sa pagbadlong. Juan 13:34; 15:12, 13.

(c) Ang disiplina sa iglesia, dili sama sa *pagpahimulag*, nagapa-hamtang sa mga pagdili sa usa ka sakup sa usa ka panahon samtang siya magahunahuna sa iyang kahimtang ug molakang sa pag-sakto sa iyang mga dalan. Hebreo 12:5-12.

“Kon ang masalaypon maghi-nulsol ug mopailalum sa disiplina ni Kristo, siya pagahatagan og laing higayon. Ug bisan kon siya dili maghinulsol, bisan kon siya nahimulag na sa iglesia, ang mga ulipon sa Dios sa gihapon adunay buhat nga pagahimoon alang kaniya. Sila maninguha sa maku-gihon aron siya madaug ngadto sa paghinulsol. Ug bisan unsa ka man tingale ka bug'at ang iyang sala, kon siya mosanong sa mga pakigbisog sa Balaang Espiritu, ug pinaagi sa pagsugid ug pag-salikway sa iyang sala nagahatag og ebidensya sa paghinulsol, siya pagapasayloon ug abiabihon sa toril pag'usab. Ang iyang mga kaigsoonan magapadasig kaniya diha sa insaktong dalan, magata-gad kaniya maingon sa ilang gi-handum nga pagtagad kon sila

anaa sa iyang dapit, magamatngon sa ilang kaugalingon basin sila matintal usab.”—*Gospel Workers*, p. 501.

“Imo bang gibati, sa diha nga ang usa ka igsoon nasayup, nga imong ikatugyan ang imong kina-buhi aron sa pagluwas kaniya? Kon imo na nga gibati, makahimo ka sa pagduol kaniya ug makatandog sa iyang kasingkasing; ikaw gyud ang usa nga angay mobisita anang igsoona.”—*Testimonies*, vol. 1, p. 166.

“Niini nga buhat kita angay nga mokooperar. ‘kon ang usa ka tawo nahulog sa kasaypanan, kamo . . . magpabalik kaniya’ (Galacia 6:1). Ang pulong dinhi nga ‘magpabalik’ nagkahulogan nga i-uli sa lutahan, ingon sa bukog nga nabulag sa iyang lutahan. Unsa ka kaanggid ang hulagway! Siya kinsa nahulog diha sa kasaypanan nahimulag sa kadugtongan sa tanang nagapalibut niya. Siya mahimong makaamgo sa iyang sayup, ug mapuni sa pagmahay; apan dili siya makapasig’uli sa iyang kaugalingon. Siya anaa sa kasamok ug kalibog, napildi ug way mahimo. Siya kinahanglan bakwi’on, ayohon, palig’onon pag’usab. ‘Kamo nga mga espirituhanon, magpabalik kaniya.’ Ang gugma lang nga na-

gaagay gikan sa kasingkasing ni Kristo ang makaayo. Siya lang diin nga kining gugmaha nagaa-gay, maingon sa duga sa kahoy o sa dugo sa lawas, ang makahimo sa pagpahiuli sa nasamdan nga kalag.”—*Education*, pp. 113, 114.

“Ang paningkamot nga mabatonan ang kaluwasan pinaagi sa kaugalingong mga binuhatan dili malikayan nga mohatud kini sa mga tawo sa pagpundok sa mga tawohanong pagpamugos ingon nga usa ka babag batok sa sala. Kay, sa pagkakita nga sila napakyas sa pagtuman sa kasugoan, sila magmugna og mga sugo ug mga kalagdaan nga kinaugalingon nila aron sa pagpugos sa ilang mga kaugalingon sa pagtuman. Kining tanan nagapahilayo sa hunahuna gikan sa Dios ngadto sa kaugalingon. Ang iyang gugma namatay diha sa kasingkasing, ug uban niana mawala ang gugma alang sa isigkatawo. Ang sistema nga minugna sa tawo, uban sa iyang nagakadaiyang mga pagpamugos, magagiya sa iyang mga tigpasiugda ngadto sa paghukom sa tanan kinsa nagkulang sa gimando sa tawohanong sukdanan. Ang palibut sa dalo ug mapig’ot nga pagpanaway magalumos sa halangdon ug malomong pagbati, ug magahimo sa mga

tawo nga mga *makakaugalingon* nga maghuhukom ug way hinungdan nga mga himantayon .”—*Thoughts From the Mount of Blessing*, p. 123.

“Diha sa tinguha sa pagkoreher o sa pagreporma sa uban kinahanglan nga magmatngon ta sa atong mga pulong. Sila mahimong kaamyon sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi o sa kamatayon ngadto sa kamatayon. Sa paghatag og pagbadlong o tambag, daghan nagpatuyang diha sa hait, sakit nga pagsulti, mga pulong nga dili angay alang sa pag’ayo sa nasamaran nga kalag. Tungod niining dili-minaalam nga mga pagsulti ang espiritu mapungot, ug kasagaran ang mga nasayup mahagit sa pagsukol. Ang tanan kinsa buut momantala sa mga prinsipyo sa kamatuoran nagkinahanglan nga makadawat sa langitnong lana sa gugma. Ilalum sa tanang kahimtang ang pagbadlong kinahanglan isulti diha sa gugma. Dayon ang atong mga pulong moreporma apan dili makapasuko. Si Kristo pinaagi sa Iyang Balaang Espiritu mohatag sa kusog ug gahum. Mao ni ang Iyang buhat.”—*Christ’s Object Lessons*, p. 337.

(d) Ang pagpahimulag usab gipasukad sa ordinansa ni Kristo. Mateo 18:17, 18; 1 Corinto 5:11–

13; Roma 16:17; 2 Tesalonica 3:6; Tito 3:10, 11. Ang iglesia obligado, atubangan sa Dios, sa pagkuha gikan sa pagkamembro niadtong kansang pagginawi dayag ug mapadayunon nga sukwahi sa mga prinsipyo sa atong pagtoo.

“Ang mga ngalan niadtong kinsa nakasala ug midumili sa paghinulsol kinahanglan dili magpabilin sa mga libro sa iglesia, basin ang mga balaan maoy manubag sa ilang mga dautang buhat. Kadtong kinsa misubay sa dalan sa paglapas kinahanglan duawon ug pagahagoan, ug kon sila modumili sa paghinulsol, sila kinahanglan nga ipahimulag sa pagkasinakup sa iglesia, nga subay sa mga kalagdaan nga gipahiluna sa Pulong sa Dios. . . .

“Kadtong kinsa modumili sa pagpamati sa mga pagmaymay ug mga pasidaan nga gihatag sa mga matinud’anong mensahero sa Dios dili ipabilin diha sa Iglesia. Kinahanglan sila nga ipahimulag; kay sila sama ni Achan diha sa campo sa Israel—nalimbongan ug nagalimbong.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol.5, p. 1096.

“ ‘Sa pagkamatuod nagaingon Ako kaninyo nga kadtong tanan nga inyong gapuson sa yuta, pagagapuson sa langit; ug kadtong

tanang nga inyong hubaran sa yuta pagahubaran sa langit (Mateo 18:18). Sa diha nga ang tanang mga han'ay nga gihatag ni Kristo nahimo sa tinuod, Kristohanong espiritu, ana, ug niana lang, ang Langit mouyon sa desisyon sa iglesia, tungod kay ang iyang sakup adunay hunahuna ni Kristo, ug naghimo ingon sa Iyang himoon kun Siya nia dinhi sa kalibutan." —*Selected Messages*, bk. 3, p. 22.

(e) Sa iglesia lang diin ang usa ka personahe namembro, ilalum sa giya sa usa ka ordinadong ministro (tigulang kun gitugotan), diha sa pagsabut-sabut uban sa pangulo sa konferensya o sa iyang representante, nga gitugotan sa paghimo sa pagpahimulag sa maayong paagi ug kauyon sa Pulong sa Dios. 1 Timoteo 1:19, 20; 6:3-5; 1 Corinto 5:1-13; Tito 3:10, 11.

(f) Niini nga proseso, atong sigurohon nga ang Mateo 18:15-17 nasunod gyud diha sa kaso sa personal nga mga sala. Ang ubang mga dayag nga mga sala mahimong nagkinahanglan sa lahing pag'atiman, uban sa dinalian nga lihok, aron ang iglesia dili kaulawan. 1 Timoteo 5:20. Tanawa ang *Testimonies*, vol. 2, pp. 14, 15.

(g) Human nga ang usa ka personahe mapahimulag na gikan sa toril ug dili na usa ka membro, gikinahanglan nga ato siya nga tagdon sa samang paagi ingon nga kita magatagad sa "usa ka hentil nga tawo ug usa ka maniningil sa buhis" (i.e. usa ka taga-gawas). Usa ka pinasahing buhat kinahanglan buhaton alang sa iyang pagkakabig pag'usab ug pagpasig'uli maingon sa atong pagbuhat alang niadtong wala sa atong pagtoo. Lucas 15:4-6. Magpahilayo kita niadtong kinsa maoy hinungdan sa panagkabahinbahin sa iglesia. Roma 16:17.

"Bisan unsa man ang kinaiya sa sala, dili kini makausab sa plano nga gihimo sa Dios alang sa paghusay sa mga kasungi'an ug mga personal nga samad. Ang pagsulti lang ug diha sa espiritu ni Kristo ngadto sa usa kinsa naa sa sayup, kasagaran mowagtang sa kasamok. Adtoa ang usa nga nasayup, uban sa kasingkasing nga napuno sa gugma ni Kristo ug simpatiya, ug maninguha sa pagsulbad sa maong butang. Pakig-husay uban kaniya nga kalma ug malinawon. Ayaw ipagula ang suko nga mga pulong sa imong mga ngabil. Sulti sa paagi nga makaagni sa iyang mas maayong paghukom. Hinumdumi ang mga

pulong, 'Siya nga nagakabig sa usa ka makasasala, gikan sa pagkahisalaag niya sa iyang dalan, makaluwas sa usa ka kalag gikan sa kamatayon, ug magatabon siya sa daghang mga sala (Jacob 5:20)...

“ ‘Apan kon siya magdumili sa pagpamati sa iglesia, isipa siya nga usa ka hentil o maniningil sa buhis.’ Kon siya dili maminaw sa tingog sa iglesia, kon siya mosalikway sa tanang mga paningkamot sa pagbakwi kaniya, naa sa iglesia ang kapangakuhan sa pagpahimulag kaniya gikan sa pagkasinakup. Ang iyang ngalan kinahanglan papason gikan sa mga libro.”—*Gospel Workers*, pp. 499–501.

“Ang mga tigulang ug mga deacono gipili aron sa pag’atiman sa kalamboan sa iglesia; bisan pa niana kini nga mga pangulo, labina sa bag’ong mga iglesia, kinahanglan nga dili maghunahuna nga gawasnon, sa ilang kaugalingong mga paghukom ug gimbuhaton, sa pagputol sa nasayup nga mga membro gikan sa iglesia; wala sila hatagi niana nga kagahum. Daghan ang mitugot sa usa ka kadasig nga sama kang Jehu ug sa dinalidali misulay sa paghimo og mga desisyon sa mga butang nga may seryusong gibug’aton,

samtang sila sa ilang kaugalingon walay kadugtongan sa Dios. Sila kinahanglan sa pagkamapaubsanon ug sa kamasibuton mangita sa kaalam gikan sa usa kinsa nagbutang kanila sa katungdanan, ug kinahanglan magmaugdang kaayo sa pagdawat sa mga responsibilidad. Sila kinahanglan usab magapahibalo sa maong butang sa pangulo sa ilang konferensya ug makigsabut-sabut kaniya. Sa mga natudlong panahon ang maong butang kinahanglan sa kamapailubon tulotimbangon. Diha sa kahadlok sa Dios, uban sa tumang pagpaubos ug kasubo alang sa masalaypon, kinsa mga pinalit sa dugo ni Kristo, uban sa mainiton, mapainubsanong pagampo ang saktong mga opisyaes kinahanglan magtagad sa mga nakalapas. Unsa ka lahi ang mga nahimo sa dihang, uban sa *kinuha-sa-kaugalingon* nga kagahum ug usa ka tig’a, way pagbati nga espiritu, mga pagsumbong gihimo ug ang mga kalag napalagpot sa iglesia ni Kristo.”—*Manuscript Releases*, vol. 12, p. 113.

“Walay opisyaes sa iglesia nga magatambag, walay komite magarekomendar, ni bisan boto sa iglesia, nga ang ngalan sa usa nga nasayup papason gikan sa libro sa iglesia, hangtud ang mga pahi-

mangno nga gihatag ni Kristo sa kamatinud'anon nasunod. Sa diha nga kini nasunod na, ang iglesia gawasnon na sa iyang kaugalingon atubangan sa Dios. Ang dautan kinahanglan na dayon nga madayag sa iyang pagkasiya, ug kinahanglan kuhaon, aron kini dili mahimong mokuyanap. Ang kahimsog ug kaputli sa iglesia kinahanglan mapreserbar, aron siya makahimo sa pagbarug atubangan sa Dios nga putli, nasuloban sa bisti sa pagkamatarung ni Kristo."—*Gospel Workers*, p. 501.

“Kang bisan kinsang mga sala nga inyong pasayloon,’ nag’ingon si Kristo, “kana ginapasaylo;. . . ug kang bisan kinsang mga sala nga inyong pugngan, kana ginapugngan kanila’ (Juan 20:23). Si Kristo wala magahatag dinhi sa kagawasan alang ni bisan kinsa sa paghukom sa uban. Diha sa wali sa Bukid Siya nagdili niini. Kini katungod sa Dios. Apan sa Iglesia sa iyang organisadong kapasidad Siya nagbutang sa usa ka kapangakuan alang sa tagsa-tagsa nga mga membro. Alang niadtong kinsa nahulog sa sala, ang iglesia adunay katungdanan, sa pagpasidaan, sa pagtudlo, ug kon mahimo sa pagpasig’uli. ‘Magsaway ka; magtambag ka,’ ang Ginoo nag’ingon, ‘uban sa bug’os nga

pagkamapailubon ug pagpanudlo’ (2 Timoteo 4:2). Dumalaha sa kamatinud'anon nga buhat sayup. Pasidan’i ang matag kalag nga naa sa katalagman. Walay pasag-dan nga malimbongan sa ilang kaugalingon. Tawga ang sala sa tinuod niyang ngalan. Ipahayag unsa ang giingon sa Dios mahitungod sa pagpamakak, paglapas sa Igpapahulay, pagpangawat, pakama-dios-dioson, ug tanang dautan. ‘Sila nga nagabuhat sa maong mga butang dili makapanunod sa gingharian sa Dios’ (Galacia 5:21). Kon sila mopadayon sa pagpakasala, ang paghukom nga imong gideklarar gikan sa pulong sa Dios gipakanaug diha kanila sa langit. Sa tinuyong pagpakasala, ilang gisalikway si Kristo; ang iglesia kinahanglan magapakita nga siya wala mipabor sa ilang mga buhat, o siya magapakaulaw sa iyang Ginoo. Kinahanglan siya mosulti sa sala unsa ang giingon sa Dios mahitungod niana. Kinahanglan dumalahon niya kini ingon sa gimando sa Ginoo, ug ang iyang buhat giaprobahan sa langit. Siya kinsa nagatamay sa kagahum sa iglesia nagatamay sa kagahum ni Kristo mismo.”—*The Desire of Ages*, pp. 805, 806.

“[Ang Dios] buut motudlo sa Iyang katawohan nga ang pagla-

pas ug sala hilabihan ka makapasakit Kaniya ug dili angay nga sa kagaan lang pagatagdon. Siya nagpakita kanato nga sa dihang ang Iyang katawohan makaplagan diha sa sala sila gilayon mohimo ug mga lakang nga ipahilayo ang sala gikan kanila, aron ang Iyang kosmud dili maanaa Kanilang tanan. Apan kon ang mga sala sa katawohan gipasagdan sa mga naa sa mga nangatungdanan, ang Iyang kosmud anaa sa ibabaw nila, ug ang katawohan sa Dios, ingon nga lawas, maoy manubag sa ilang mga sala. Sa Iyang mga pagdumala sa Iyang katawohan sa una ang Ginoo nagpakita sa kaimportante sa pagputli sa iglesia gikan sa mga kasaypanan. Ang usa ka makasasala mahimong makapakaylap og kangitngit nga mopahilayo sa kahayag sa Dios gikan sa tibuok kongregasyon. . . .

“Kon ang kasaypanan dayag diha sa Iyang katawohan, ug kon ang mga ulipon sa Dios wala magtagad kanila, sila sama ra nga mipatunhay ug mipamatarung sa makasasala, ug parehong sad'an ug siguradong makadawat sa kasuko sa Dios; kay sila maoy manubag sa mga kasal'anan sa sad'an.”—*Testimonies*, vol. 3, pp. 265, 266.

“Ang usa nga nahimulag sa

toril dili sundon og mga masakit nga pulong ug latus apan uban sa madanihong inbitasyon sa pagbalik.” — *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, p. 198.

“Dili hangtud nga imong gibati nga ikaw makahimo sa pagsakripisyo sa imong kaugalingong dignidad, ug bisan sa pagtugyan sa imong kinabuhi aron sa pagluwas sa masalaypon nga igsoon, imong nakuha ang troso sa imong kaugalingong mata aron nga ikaw andam sa pagtabang sa imong igsoon. Dayon ikaw makaduol kaniya ug makatandog sa iyang kasingkasing. Walay usa nga nabakwi gikan sa usa ka kasaypanan pinaagi sa pagpanaway ug pangasaba; apan daghan ang mga napahilayo gikan kang Kristo ug naganoy ngadto sa pagsira sa ilang mga kasingkasing batok sa pag'ila sa sayup.”—*Thoughts From the Mount of Blessings*, pp. 128, 129.

Mga Pagsugid

“Samtang ang pagsugid maayo alang sa kalag, gikinahanglan nga magbuhat nga maalamon . . . Daghan, daghang mga pagsugid nga dili gyud angay litokon sa igdulog sa mga may kamatayon; kay ang resulta sa limitadong paghukom sa may kinutoban nga

tawo dili madahum. Mga binhi sa dautan napasadpasad sa mga hunahuna ug kasingkasing niadtong nakadungog, ug kun sila mailalum sa tentasyon, kini nga mga binhi moturok ug mamunga, ug ang samang dili maayong kasinatian masubli. Kay, mahunahunaan sa mga ginatintal, kining mga sala'a dili kaayo bug'at; kay wala ba pud diay kadtong naghimo sa pagsugid, mga Kristohanon nga dugay na, nagbuhat sama niini? Sa ingon niana ang dayag nga pagsugid sulod sa iglesia niining mga natagong mga sala napamatud'an nga usa ka kaamyon sa kamatayon imbis sa kinabuhi.

“Kinahanglan nga walay pagpasagad, tiningob nga mga lihoc niining butanga, kay ang kawsa sa Dios mahimong mapakaulawan sa mga mata sa dili magtotoo. Kon madunggan nila ang mga pagsugid sa dili maayong nahimo niadtong nagaangkon nga mga sumosunod ni Kristo, mapakaulawan ang Iyang kawsa . . .

“Adunay mga pagsugid nga ang kahimtang kinahanglan pagdad'on sa napili nga pipila ug angkonon sa nakasala sa *tuman* nga pagpaubos. Ang maong butang kinahanglan dili pagahimoon sa paagi nga ang bisyo masaypan nga kamaayo ug ang makasasala

magapasigarbo sa iyang mga dautang buhat. Kon adunay mga butang nga makauulaw kana kinahanglan dalhon atubangan sa iglesia, pagadalhon atubangan sa dyutayng hingtungdan nga mga personahe sa pagpamati kanila, ug ayaw ibutang ang kawsa ni Kristo sa dayag nga kaulawan pinaagi sa pagpahibalo sa kadaghanan sa pagkasalingkapaw nga naglungtad diha sa iglesia. Kini makahatag og kahimangud niadtong kinsa nagasingkamot nga mahimong sama ni Kristo sa kinaiya. Kining mga butanga kinahanglan pamalandungon.”—*Testimonies*, vol. 5, pp. 645, 646.

Pinasahing Pasidaan

“Sa *bista* sa pagpatay ang sinumbong dili pagahukman sa pamatuod sa usa ka saksi, bisan pa kon ang ebidensyang makita sa hitabo lig'on batok kaniya. Ang mando sa Ginoo mao kini, 'Bisan kinsa nga magapatay sa bisan kinsa nga tawo, ang mamumuno pagapatyon tungod sa pulong nga nagagikan sa baba sa mga saksi: apan ang usa lamang ka saksi dili magasaksi batok sa bisan kinsang tawo aron siya mamatay' (Numeros 35:30). Si Kristo mao ang naghatag ngadto ni Moises niini nga mga kamandoan alang sa

Israel; ug sa diha nga personal nga kauban sa Iyang mga tinon'an sa kalibutan, ingon nga Siya nagtudlo kanila unsaon pag'atiman ang masalaypon, ang Dakung Magtutudlo nagsubli sa leksyon nga ang pamatuod sa usa ka tawo dili makapahigawas o makapahinukman. Ang panglantaw sa usa ka tawo ug mga opinyon dili angay nga mosulbad sa mga gikasungi'an. Niining tanang mga butang duha o labaw pa magakahiusa, ug sa tingob ilang pasanon ang responsibilidad, 'aron nga sa baba sa duha kun tolo ka saksi mamatud'an ang tanang pulong' (Mateo 18:16)."—*Patriarchs and Prophets*, p. 516.

"Ang Dios nakasabut sa pagkautan sa tawohanong kasingkasing. Personal nga pagdumot, o tinguha sa personal nga bintaha, nagdaut sa dungog ug kamapuslanon sa linibo ka mga tawong inosente, ug sa daghang mga kaso mingresulta sa pagkondemar ug kamatayon. Ang way hinungdan nga mga kinabuhi sa bangis ug dautang mga tawo napreserbar pinaagi sa hiphip, samtang kad-tong kinsa mga dili sad'an batok sa balaod sa nasud gipaantus. Tungod sa ilang bahandi o gahum, mga tawo sa katungdanan naghiphip sa mga maghuhukom ug

nagdala'g mga bakakong saksi batok sa inosente. Ang panagana nga walay usa nga pagahukman sa pamatuod sa usa ka saksi, matarung ug gikinahanglan. Usa ka tawo tingale gikontrolar sa pag'ayad, kadalo, o kasuko. Apan dili sagad nga ang duha o daghan pa nga mga personahe sa hilabihan na gyud kadunot nga magkasinabut sa pagsaksi og bakak; ug bisan pa man nga ila kanang himoon, ang tinagsa nga pagsukitsukit mohatud gihapon sa pagkahibalo sa tinuod.

"Kining maloloy'ong panagana adunay leksyon alang sa katawohan sa Dios hangtud sa pagsira sa panahon. . . . Gihimo sa Dios nga katungdanan sa Iyang mga ulipon nga magpasakup sa usag-usa. Walay hukom sa usa ka tawo nga mokontrolar sa bisan unsang mahinungdanong butang. Pagtinampusay ug pagtahud magpakita sa maayong dignidad sa pagministeryo, ug maghiusa sa mga ulipon sa Dios sa suud nga bugkos sa gugma ug pagsinabtanay. Samtang sila kinahanglan nga magasalig sa Dios alang sa kusog ug kaalam, mga ministro sa maayong balita kinahanglan mag-sabut-sabut sa tanang mga butang angayan hisgutan. 'Aron sa baba sa duha o tulo ka mga saksi

ang tanang pulong mamatud-an' (Mateo 18:16).”—*The Signs of the Times*, January 20, 1881.

“Kon ang mga personahe takus nga ipahimulag gikan sa iglesia ingon nga si Satanas gihulog gikan sa langit, sila adunay mga dumadapig. Kanunay gyud dunay usa ka sari kinsa mas nainpluwensyahan sa mga tawo kay sa Espiritu sa Dios ug sa saktong mga prinsipyo; ug, sa ilang dili balaan nga kahimtang, kini sila kanunay andam sa pagdapig sa sayup ug mohatag sa ilang kalooy ug simpatiya sa tawo nga dili takus niini. Kini nga mga dumadapig adunay kusganong inpluwensya sa uban; ang mga hitabo

nabalit'ad pagsabut, dakung ka-daut ang nahimo, ug daghang mga kalag ang nadaut. Si Satanas sa iyang pagsupil mikuha sa ikatulo ka bahin sa mga manulonda. Sila mitalikod sa Amahan ug sa Iyang Anak, ug mikuyog sa nangulo sa pagsupil. Uban niini nga kama-tuoran sa atong atubangan kina-hanglan magmatngon ta pag'ayo sa atong mga lihok. Unsa ang atong mapaabut gawas sa pag-sulay ug kasamok sa atong kadug-tongan sa mga lalake ug mga ba-baye nga lain og mga hunahuna? Ato ning agwantahon ug likayan ang pag'ibut sa mga bunglayon, basin ang mga trigo maapil.”—*Testimonies*, vol. 3, pp. 114, 115.

Kapitulo XXI

Pagkatinugyanan

Sumala sa Salmo 24:1, ang tanan iya sa Ginoo. 1 Cronicas 29:11, 12. Unsa man kadaku o kagamay sa atong kabtangan, sila atô ingon nga piniyal. Kay ang atong kinabuhi, kusog, kahanas, panahon, mga talento, kahigayonan, ug mga manggad, atong hatagan og husay sa Dios. 1 Corinto 4:1, 2; Mateo 25:14–30.

“Mga tawo . . . Daw maghuna-huna nga sila adunay katungod sa pagbuut sa ilang mga manggad sumala sa gusto nila, bisan unsa paman ang gisugo sa Ginoo, o bisan unsa pa man ang gikinahanglan sa ilang isigkatawo. Ilang nalimtan nga ang tanan nga ilang giangkong ingon nga ila mga piniyal lang ngadto kanila.”—*Counsels on Stewardship*, p. 112.

“Ang atong kwarta wala gihtagat kanato aron magpasidungog ug maghimaya sa atong mga kaugalingon ingon nga mga matinumanong tinugyanan atong gamiton kini alang sa dungog ug himaya sa Dios. . . . Ang tanan nga atong nabatongan iya sa Ginoo, ug kita manubag Kaniya giunsa paggamit kini. Sa paggamit sa matag sinsilyo, kini makita kun labaw ba natong gihigugma ang Dios ug

ang atong silingan ingon sa atong kaugalingon.

“Ang kwarta adunay dakung bili, tungod kay kini makahimo og dakung kaayohan. Diha sa mga kamot sa mga anak sa Dios kini pagkaon sa gigutom, ilimnon sa giuhaw, ug bisti alang sa hubo. Kini panalipud sa mga dinaugdaug, ug usa ka paagi sa pagtabang sa mga masakiton. Apan ang kwarta walay labaw nga bili kay sa balas, sa diha lang nga kini gamiton alang sa mga gikinahanglan sa kinabuhi, sa pagpanalangin sa uban, ug pagpauswag sa kawasa ni Kristo.”—*Christ’s Object Lessons*, p. 351.

“Itugyan nato ang atong mga kaugalingon ingon nga halad nga buhi, ug ihatag ang tanan nga ato ngadto kang Jesus. Iya kini; kita Iyang mga pinalit nga kabtangan. Kadtong kinsa mga magdadawat sa Iyang gracia, kinsa nagapamalandong sa Kalbaryo, dili mangu-tana mahitungod sa katumbas nga ihatag, apan magabati nga ang tanang pinakadagayang halad ang tanan hilabihan ra ka dyutay, ang tanan dili ikatumbas sa dakung gasa sa bugtong Anak sa walay kinutoban nga Dios.

Pinaagi sa pagdumili sa kaugali-
ngon, ang pinakakabus maka-
pangitag paagi sa pagbaton og
dyutay nga mauli ngadto sa Dios.”
—*Counsels on Stewardship*, p. 200.

Matinumanon ug Maalam nga Tinugyanan

Ang usa ka maalam ug mati-
numanong tinugyanan nagmat-
ngon sa mga gihatag sa Dios kani-
ya. Mateo 24:45–47; 2 Tesalonica
3:10–13; Proverbio 11:24, 25.

Bisan kita nagatoo nga si Jesus
sa dili madugay moanhi na, kita
usab nakadawat sa pahimatngon
nga “kong may tawo nga wala
magtagana alang sa mga iya, ug
labi gayud sa mga sakup sa iyang
panimalay, gilimod niya ang iyang
pagtoo, ug siya labi pang dautan
kay sa dili-matinohoon” (1 Timo-
teo 5:8). Busa, ingon nga tinagsa-
tagsa, kinahanglan nga kita sa
pagkakaran magahimo og tagana
alang sa wala nahibalo’i nga
umalabut hangtud sa pagpadayag
sa atong Manluluwas. Lucas
19:13.

Ikapulo

Sa pag’ila sa pagkatag’iya sa
Dios sa tanang mga butang, kita
gisugo sa pag’uli ngadto Kaniya sa
usa sa napulo (ikapulo) sa tanan
natong abut. Levitico 27:30–33;

Mateo 23:23; 1 Corinto 9:14. Ang
Biblea nagtudlo nga ang dili pag-
hatag sa ikapulo usa ka paglapas
sa ikawalo nga sugo (Exodus
20:15). Malaquias 3:8, 9.

Ilalum sa pagkapari sa laray ni
Melchisedec, ang Dios sa gihapon
nagaangkon sa atong mga ika-
pulo. Hebreo 7:1–8 (it. Bugna
1:18). Ang ikanapulo sa Dios
kinahanglan nga i-uli kanunay
Kaniya ngadto sa tipiganan, ang
iglesia, diin siya nasakup o nag-
simbahan. Deuteronomio 12:5, 6;
Nehemias 13:11, 12. Ang atong
kauswagan nagadepende sa atong
kamatitud’anon niini nga prin-
sipyo. Proverbio 3:9, 10; Mala-
quias 3:10, 11.

“Matag usa sa makanunayon
magasusi sa iyang kitâ, nga ang
tanang panalangin nga gikan sa
Dios, ug lainon ang ikapulo ingon
nga linain nga pundo, nga balaan
sa alang sa Ginoo. Kini nga pundo
sa bisan unsang kaso dili gamiton
sa ubang katuyoan; kini igahin
lamang sa pagsuportar sa pag-
ministeryo sa ebangelyo. Human
ang nalain, himoa nga ang mga
gasa ug mga halad ibahin-bahin,
‘sumala sa pagpa’uswag sa Dios’
kanimo.”—*Counsels on Steward-
ship*, p. 81.

“Ang hilabihan ka tin’aw, piho
nga mensahe gihatag kanako

alang sa atong katawohan. Ako giagda sa pagsulti kanila nga sila nagbuhat og kasaypanan diha sa paggamit sa ikapulo sa nagakadaiyang tumong nga, bisan tuod maayo diha sa ilang kaugalingon, dili maoy katuyoan nga giingon sa Ginoo diin ang ikapulo pagagamiton. Kadtong kinsa mihimo niini nga paggamit sa ikapulo mga nahimulag gikan sa han'ay sa Dios. Ang Dios magahukom niini.

"Ang usa mangatarungan nga ang ikapulo mahimong gamiton sa mga katuyoan sa eskwelahan. Ang uban pud mangatarungan nga ang mga *canvasser* ug mga *colporteur* kinahanglan suportahan sa ikapulo. Apan usa ka dakung sayup ang nahimo sa diha nga ang ikapulo gibulag gikan sa katuyoan sa angay niyang gamitan—sa pagsuporta sa mga ministro. Naa unta karon sa kaumhan usa ka gatus ka mga maayong magbubuhay diin karon aduna pero usa ra."—*Testimonies*, vol. 9, pp. 248, 249.

"Mga pagtagana pagahimoon alang niini nga mga linyaha sa buhat. Kinahanglan sila tabangan, apan dili gikan sa ikapulo. Ang Dios wala mag'usab; ang ikapulo sa gihapon pagagamiton alang sa pagsuportar sa ministeryo. Ang pagbukas sa mga bag'ong kaum-

han mas nanginahanglan og igong pagministeryo kay sa atong nabatonan karon, ug kinahanglan adunay pundo sa panudlanan."—*Ibid.*, p. 250.

"Ang atong mga konferensya manan'aw sa mga eskwelahan alang sa naedukar ug maayong pagkabansay nga mga magbubuhay, ug sila kinahanglan mohatag sa mga eskwelahan sa usa ka pinaka mainiton ug minaalam nga suporta. Ang kahayag sa tin'aw gihatag nga kadtong kinsa nagaministeryo sa atong mga tulonghaan. Nagatudlo sa pulong sa Dios, nagasaysay sa mga Kasulatan, naga-edukar sa mga estudyante sa mga butang sa Dios, kinahanglan suportahan sa ikapulo."—*Ibid.*, vol. 6, p. 215.

"Daghan misugid nga sila wala maghatag sa mga ikapulo sa mga tinuig; ug kita nahibalo nga ang Dios dili makapanalangin niadtong kinsa nagapangawat Kaniya, ug nga ang iglesia kinahanglan nga moantus ingon nga linung-taran sa mga sala sa iyang tinagsatagsang membro." —*Counsels on Stewardship*, p. 95.

"Kon ang tanan mosabut sa Kasulatan ingon sa mabasa, ug moabli sa ilang mga kasingkasing sa pagsabut sa pulong sa Ginoo, sila dili unta makaingon, 'Dili

nako masabtan ang mahitungod sa ikapulo. Dili ko makasabut nga sa akong kahintang kinahanglan ko mohatag og mga ikapulo.' 'Makapangawat ba ang tawo sa Dios?' Ang linungtaran sa pagbuhat nianang sa hilabihan ka tin'aw gisulti, ug dili ko buut nga pangahasan ang linungtaran. Ang tanan kinsa mohimo og kinasingkasing, desidedong baruganan sa pagsunod sa Dios; kinsa dili manghilabut sa reserba nga mga pundo sa Dios—Iyang kaugalingong kwarta—sa pagbayad sa ilang utang; kinsa mohatag sa Ginoo sa bahin nga Iyang giangkong nga Iya, makadawat og panalangin sa Dios nga gisaad sa tanan kinsa mosunod Kaniya."—Ibid., pp. 92, 93.

"Ang ikanapulo sa tanang abut giangkong sa Ginoo ingon nga Iya, ug ang dili paghatag sa ikapulo giila Niya nga pagpangawat."—*The Acts of the Apostles*, p. 336.

Inunahang mga Bunga

Maingon nga ang Dios nagluwas sa panganay sa Iyang piniling katawohan sa katapusang hampak sa Egipto, Iyang giangkong ingon nga Iya ang unang bahin sa tanan natong abut. Exodu 23:19; Levitico 23:10; Proverbio 3:9.

Kinabubut'ong mga Halad

Samtang ang Dios nagaangkong sa ikanapulo sa atong abut ingon nga atong katungdanan ngadto Kaniya, Siya naghatag kanato sa nahibilin nga siyam sa napulo ka bahin aron gamiton sumala sa sugyot sa atong gugma alang Kaniya. Usa ka sukdanan sa atong gugma alang sa Dios mapadayag diha sa kagawasnon ug kalipay sa atong paghatag ngadto sa Iyang kawsa dinhi sa kalibutan diha sa kinabubut'ong mga halad, nga kinahanglan katumbas sa atong pag'uswag. Exodu 25:2; Deuteronomio 16:16, 17; 1 Cronicas 16:29; Salmo 96:8.

"Praktikal nga pagkamangihatagon magahatag og espirituhanong kinabuhing ngadto sa mga linibo nga sa ngalan ra nagaangkong sa kamatuoran kinsa karon nagasubo sa ilang kangitngitan. Kini magausab kanila gikan sa hakog, maibugong mga magsisimba sa bahandi ngadto sa mainiton, matinud'anon nga mga masigka-magbubuhat ni Kristo alang sa kaluwasan sa mga makasasala."—*Testimonies*, vol. 3, p. 387.

"Ang mga gasa nga gikinahanglan sa mga Hebreohanon alang sa relihiyoso ug hinabang nga mga katuyoan moabut sa

ikaupat ka bahin sa ilang kinitaan. Hilabihan ka bug'at ang buhis diha sa mga kahinguhaan sa katawohan tingale pagadahumon nga makapobre kanila; apan, sa sukwahi, ang matinud'anong pagtuman niini nga mga regulasyon maoy usa sa mga kondisyon sa ilang pag'uswag."—*Patriarchs and Prophets*, p. 527.

"Ang uban mopahigawas sa ilang mga kaugalingon gikan sa pagtabang sa kawsa sa Dios tungod kay naa silay utang. Kon ila pang gisusi sa kasuod ang ilang mga kasingkasing, sila unta makadiskobre nga ang kadalo maoy tinuod nga hinungdan ngano nga sila wala midala sa ilang mga kinabubut'ong halad ngadto sa Dios. Ang uban kanunay magpabilin diha sa utang. Tungod sa ilang kamaibugon, ang makapauswag nga kamot sa Dios dili mouban kanila sa pagpanalangan sa ilang mga paningkamot. Sila nahigugma niini nga kalibutan labaw sa kamatuoran. Sila wala nahimong haum ug nahimong andam alang sa gingharian sa Dios."—*Counsels on Stewardship*, p. 93.

"Sa mga kaadlawan sa Israel ang ikapulo ug mga kinabubut'ong halad gikinahanglan alang sa pagmintinar sa mga tulo-

manon ug diosnong serbisyo. Ang katawohan ba sa Dios mohatag og dyutay niining panahona? Ang prinsipyo nga gimando ni Kristo mao nga ang atong mga halad kinahanglan katumbas sa kahayag ug mga pribilehiyo nga nabatonan."—*Patriarchs and Prophets*, p. 528.

"Kaayo, miingon ang usa, ang panawagan kanunay nag'abut alang sa paghatag sa kawsa; gikapoy nakog hatag. Gikapoy ka? Nan mangutana ko: Gikapoy ka na bag dawat gikan sa manggihatagong kamot sa Dios? Dili hangtud nga Siya mohunong sa pagpanalangan kanimo nga ikaw mohunong sa pagkailalum sa mga bugkos sa pag'uli ngadto Kaniya sa bahin nga Iyang giangkong. Iya kang gipanalanganin aron maanaa kanimo ang gahum sa pagpanalanganin sa uban. Kun gikapoy kana'g dawat, nan makasulti kana: Gikapoy na ko sa daghang mga tawag sa paghatag. Ang Dios naglain alang sa Iyang kaugalingon usa ka tipik sa tanan nga atong nadawat. Kun kini ikauli na ngadto Kaniya, ang nahibilin nga bahin napanalanganin, apan kun kini gunitan, ang tanan sa madali o madugay matunglo. Ang giangkong sa Dios unahon; ang tanang uban pa ikaduha."—*Testimonies*, vol. 5, p. 150.

Mga Talento

“Ang tanan nga nia nato iya sa Ginoo. Atong kwarta, atong panahon, mga talento ug ang atong mga kaugalingon, ang tanan gipanag’iyahan Niya. Iyang gipahulam kanato, aron sulayan ug proybahan kita, ug sa pagpalambo unsay naa sa atong mga kasingkasing. Kon kita sa kadinalo magaangkon ingon nga atong kaugalingon ang mga pabor nga sa kamadagayaon gipiyal kanato, atong ikahinagbo ang

dakung kalugi, kay atong gikawatan ang Dios, ug sa pagpangawat Kaniya, atong gikawatan ang atong mga kaugalingon sa mga langitnong panalangin, ug ang pulong sa pagpanalangin ihatag ni Kristo sa mga matinud’anon ug masinulondon: ‘Maayong pagkabuhat, maayo ug matinumanon nga ulipon, sa diyutay matinumanon ikaw, sa daghan ikaw pagapiyalan Ko. Sumulod ka sa kalipayan sa imong Agalon.’—*The Signs of the Times*, April 1, 1875.

Kapitulo XXII

Ang Ikaduhang Pag'ani ni Kristo

Ang sentrong tema sa Balaang Kasulatan mao ang doktrina sa ikaduhang pag'ani ni Kristo aron sa pagkompleto sa buhat sa katubsanan ug sa pagpatindog sa paghari sa pagkamatarung. Kini natagna nga hitabo—nga mao ang dakung paglaum sa mga ulipon sa Dios sa tanang katuigan—gisubli-subli sa makadaghang higayon diha sa Daan ug Bag'ong Tugon. Job 19:25-27; Salmo 50:3; 97:3-5; Isaias 66:15 (it. 2 Tesalonica 1:5-10); Buhat 1:11; Hebreo 9:28; 10:37; Judas 14; Bugna 22:20.

Ang Tuyò sa Pag'ani ni Jesus

Ang unang tuyò sa pag'ani ni Jesus mao ang pagkuha sa Iyang katawohan uban Kaniya ngadto sa langitnong puloy'anan sa bagong Jerusalem. Isaias 25:9; Juan 14:1-3; Mateo 24:31; 25:31-34; 1 Tesalonica 4:13-17; Bugna 22:12. Iya dayong tapuson nga mga gingharian niining kalibutana, magpakanaug sa hukom sa mga dautan, ug magahatag sa gingharian ngadto sa mga balaan sa walay katapusan. Daniel 2:44, 45;

7:27; Judas 15; Buhat 17:31; 2 Timoteo 4:1; 1 Tesalonica 4:17.

Mga Ilhanan sa Ikaduhang Pag'abut sa Manunubos

Daghang mga ilhanan ang nagatudlo sa kaduol na sa pag'ani ni Kristo, apan wala ta mahibalo sa insaktong panahon nianang dakung hitabo. Isaias 24:4-6, 17-21; Joel 1:15-20; 2:30, 31; 3:9-16; Mateo 24:2-31; 1 Tesalonica 5:1-3; 2 Tesalonica 2:1-5. si Satanas mosulay sa pagsuon sa pag'ani ni Kristo, apan dili siya makahimo sa paglimbong sa mga pinili. Mateo 24:23-26; 2 Corinto 11:14.

Pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag'abut

Sa Iyang pag'ani, si Kristo modawat lang niadtong kinsa mga “andam.” Nianang higayona dili na Siya mohimo nato nga walay ikasaway; Siya “makakaplag” kanato nga walay ikasaway. Kita kinahanglan mahimong mga dili masaway samtang ang pultahan sa kaluwasan abli pa, aron nga kita “pagabantayan unta nga kini

dili masalawayon inig'abut sa atong Ginoong Jesukristo” (1 Tesalonica 5:23). Judas 24; Mateo 25:10; 2 Pedro 3:11, 12, 14; 1 Juan 3:2, 3; Efeso 5:27; Bugna 21:27.

Ang Paagi sa Pag'anhì ni Jesus

Ang pag'anhì ni Jesus personal, literal, makita, madungog, ug lukop sa kalibutan. Lucas 9:26; Mateo 24:27, 30; Tito 2:13; 2 Tesalonica 2:8; Bugna 1:7; 6:15–17; 19:11–16. Dili ni masuon ni Satanas. 1 Tesalonica 4:16.

Pipila sa mga Importanteng Panghitabo Kadugtong sa Ikaduhang Pag'abut

(a) Ang pultahan sa kaluwasan masirhan na sa mubong panahon sa dili pa ang pag'anhì ni Kristo. Mateo 7:22, 23; 25:6–13; Lucas 13:23–25; Bugna 22:11.

(b) Ang kahupnganan sa kapungot sa Dios moabut sa yuta diha sa pito ka mga hampak. Kun ang ikaunom nga hampak iyabona, anang higayona ang dalan maandam alang sa gubat sa *Armageddon*. Usa ka kusog kaayong linog ang motay'og sa tibuok kalibutan sa sinugdanan sa ikapitong hampak. Bugna 16:1–21. Tanawa ang *The Great Controversy*,

p. 637.

(c) Adunay usa ka tipik lang nga pagbanhaw usa ka mubong panahon sa dili pa ang pagbalik ni Kristo. Daniel 12:2; Mateo 26:64; Bugna 1:7.

“Ang mga lubnganan naablihan, ug ‘daghan kanila nga natulog sa abog sa yuta mahigma-ta, ug ang uban alang sa walay katapusang kinabuhi ug ang uban ngadto sa kaulawan ug walay katapusang pagtamay’ (Daniel 12:2). Ang tanan nga namatay diha sa pagtoo sa mensahe sa ika-tolong manulonda mobangon gikan sa lubnganan nga gihimaya, aron sa pagpamati sa pakigsaad sa kalinaw sa Dios uban niadtong kinsa nagabantay sa Iyang kasugoan. ‘Sila usab nga nagdughang Kaniya’ (Bugna 1:7), kadtong mga nagbiaybiay ug nagbugalbugal sa mga pagtinga sa kamatayon ni Kristo, ug ang pinakabangis nga mga magsusupak sa Iyang kama-tuoran ug sa Iyang katawohan, gibanhaw aron sa pagtan'aw Kaniya sa Iyang himaya ug aron makakita sa kadungganang ipahaluna diha sa mga maunongon ug matinumangon.”—*The Great Controversy*, p. 637.

(d) Inig abut ni Kristo, ang nangamatay nga matarung pagbanhawon nga dili na mamatay

ug ang mga matarung nga buhi pagaalid'an gikan sa mamalatyon ngadto sa wala nay kamatayon. Ilang tagbuon ang Ginoo sa kahanginan ug gidala ngadto sa langit diin sila magatindog atubangan sa trono sa Dios. Juan 5:25, 28, 29; 1 Corinto 15:5-54; 1 Tesalonica 4:14-17; Filipos 3:20, 21; Bugna 7:4, 9-12.

“Ang mga buhing matarung nausab ‘sa usa ka pagpamilok.’ Sa tingog sa Dios sila gihimaya; karon sila nahimong dili na mamalatyon ug uban sa gibanhaw nga mga balaan gisakgaw aron sa pagtagbo sa ilang Ginoo sa kahanginan.”—*The Great Controversy*, p. 645.

(e) Ang dili matarung nga nakalabang nga buhi sa pito ka hampak pagalaglagon pinaagi sa kasanag sa Iyang pag'abut. Isaias 24:6; Lucas 17:29, 30; 2 Tesalonica 1:7-10; Bugna 6: 15-17 (it. Isaias 2:19-21). Wala nay mosunod pa nga kahigayonan alang kanila. Isaias 26:10; Jeremias 8:20; Lucas 13:24-28; 2 Corinto 6:2.

(f) Ang tibuok kalibutan himoong biniyaan. Isaias 13:6-13; Jeremias 4:23-25; 2 Pedro 3:10.

Timailhan sa Antikristo

Basaha ang Mateo 24:23-25.

“Kita gipasidan'an nga sa katusang mga adlaw [ang dakung limbongan] magabuhat uban ang mga ilhanan ug mga katingalahan. Ug iyang padayonon kini nga mga katingalahan hangtud sa pagsira sa kaluwasan aron iyang matudlo ngadto kanila ingon nga ebidensya nga siya mao ang manulonda sa kahayag ug dili sa kangitngit.”—*The SDA Bible Commentary [E. G. White Comments]*, vol. 5, p. 1099.

“Si Satanas mianhi ingon nga anghel sa kahayag didto sa kamingawan sa tentasyon aron sa paglimbong ni Kristo; ug siya wala moduol sa tawo diha sa mangilad nga dagway, ingon nga siya usahay ihulagway, apan ingon nga usa ka anghel sa kahayag. Siya moanhi nga magasuon ni Jesukristo, magabuhat sa mga dagkung milagro; ug ang mga tawo moyukbo ug mosimba kaniya ingon nga si Jesukristo. Kita sugoon sa pagsimba niini nga binuhat, kinsa pagahimayaon sa kalibutan ingon nga si Kristo. Unsay buhaton nato?—Sultian sila nga si Kristo nagpasidaan kanato batok sa maong kaaway, kinsa mao ang labing dautan nga kaaway sa tawo, apan nga gaangkon nga Dios; ug sa diha nga si Kristo mopadayag na, kini inu-

banan sa gahum ug dakung himaya, kinuogan sa napulo ka libo ka napulo ka libo ka mga anghel ug linibo sa mga linibolibo; ug nga sa diha nga Siya moabut, kita mahibalo sa Iyang tingog.”—*The Review and Herald*, December 18, 1888.

“Niini nga panahon ang anti-kristo mopadayag ingon nga tinuod nga Kristo, ug unya ang balaod sa Dios sa hingpit nahimong kawang sa mga kanasuran sa atong kalibutan. Ang pag-supil batok sa balaang balaod sa Dios sa hingpit mahinog. Apan ang tinuod nga pangulo sa pag-supil mao si Satanas nga nabistihan ingon nga anghel sa kahayag. Ang mga tawo mailad ug ituboy siya sa dapit sa Dios, ug ipakadios siya. Apan ang Labing Gamhanan mosalga, ug ngadto sa hulog nga mga iglesia nga mihiusa sa pagtuboy ni Satanas, ang sentensya mogula, “Tungod niini moabut sa usa ka adlaw ang iyang hampak, kamatay, ug pagbalata, ug gutom, ug mahurot siya sa pagkasunog sa kalayo; kay kusgan ang Ginoong Dios, nga naghukom kaniya’ (Bugna 18:8).”—*Testimonies to Ministers*, p. 62.

Ang Tinuod nga Kristo

“Usa sa pinaka solemni apan

sa gihapon pinaka mahimayaon nga kamatuoran nga napadayag sa Biblea mao ang ikaduhang pag-anhi ni Kristo aron sa pagkompleto sa dakung buhat sa katubसान.”—*The Great Controversy*, p. 299.

“Ang pag’anhi sa Ginoo mao ang paglaum sa tanan nga mga katuigan sa Iyang tinuod nga mga sumosunod.”—*Ibid.*, p. 302.

“Ang pagmantala sa paghukom mao ang pagpahibalo nga ang ikaduhang pag’anhi ni Kristo haduol na. Ug kini nga pagmantala gitawag nga walay katapusang maayong balita. Sa ingon ang pagwali sa ikaduhang pag’anhi, ang pagpagpahibalo sa kahaduol na niana, gipakita ingon nga mahinungdanong kabahin sa mensahe sa maayong balita.”—*Christ’s Object Lessons*, pp. 227, 228.

“Wala madugay adunay nakita sa silangan usa ka itom nga panganod, mga katunga sa kamot sa tawo ang kadako. Mao ni ang panganod nga nagapalibut sa Manunubos ug sa halayò pa daw nataptapan sa kangitngit. Ang kawatowhan sa Dios nasayud nga kini mao ang ilhanan sa Anak sa tawo. Sa solemning kahilum sila motutok niana samtang nga kini nagakaduol sa yuta, nag’anamanam ka hayag ug mas mahima-

Sukaranan sa mga Kristohanong Pagtolon'an sa SDARM

yaon, hangtud kini usa ka dakung maputi nga panganod, ang tumbanan niini usa ka himaya nga sama sa nagaut'ut nga kalayo, ug sa ibabaw niini ang balangaw sa pakigsaad. Si Jesus nagsakay ingon nga usa ka gamhanang mananaug. . . . Maingon nga ang buhing panganod nagakaduol pa gayud, ang tanang mata nagtan'aw sa Prinsipe sa kinabuhi. Karon wala nay korona sa mga

tunok nga mosamad nianang balaang ulo; apan usa ka purongpurong sa himaya ang natongtong sa ibabaw sa Iyang balaang agtang. Ang Iyang panagway milupig sa masilaw nga kahayag sa udtong totok. 'Ug sa iyang panapton ug sa iyang dapidapi nahasulat kini nga ngalan: HARI SA MGA HARI, UG GINOO SA MGA GINOO' (Bugna 19:16)."—*The Great Controversy*, pp. 640, 641.

Kapitulo XXIII

Ang Sinugdanan, Kinaiyahan, ug Padulngan sa Tawo

Ang Dios naghimo sa tawo nga usa ka buhing kalag, usa ka gawasnon may kabuut nga galamiton, giporma sa dagway sa Dios, gilalang alang sa Iyang himaya. Genesis 1:26–28; 2:7; Salmo 8:4–6; Isaias 43:7. Siya wala hatagi sa natural ug walay kondisyon sa pagka dili mamatay. Pinaagi lang sa pagsunod sa Dios ug pinaagi sa pagkaon sa kahoy sa kinabuhi nga siya makapadayon sa iyang paglungtad. Genesis 2:9, 16, 17. Tungod sa iyang pag-supak, iyang giputol ang iyang agianan alang sa kahoy sa kinabuhi, nakabsan sa himaya sa iyang Maglalalang, ug nahimulag gikan sa tuburan sa kinabuhi. Ang sala nagdala og kamatayon ngadto kang Adam ug ngadto sa tanan niyang mga kaliwatan. Genesis 3:19, 22–24; Ecclesiastes 12:7; Isaias 59:2; Roma 5:12, 17; Ezequiel 18:4; Roma 6:23.

Gihimo sa Dagway sa Dios

“Ang Dios naglalang sa tawo sa Iyang kaugalingong dagway. Walay misteryo niini. Walay basihanan alang sa pagdahumdahum

nga ang tawo naglambo pinaagi sa ginagmayng sukod sa pag-uswag gikan sa ubos ra nga porma sa hayop o kinabuhi sa tanom. Ang maong pagtudlo nagpaubos sa dakung buhat sa Maglalalang tupong sa mapig’ot, yutan’ong panabut sa tawo. Ang mga tawo hilabihan ka matinguhaon sa pagwagtang sa Dios gikan sa kahalangdon diha sa universo nga ilang gipaubos ang tawo ug nagtikas kaniya sa dignidad sa iyang sinugdanan. Siya nga nagpahiluna sa mga kabitoonan sa kahitas’an ug nagkolor uban sa maampingong kahanas sa mga kabulakan sa kapatagan, kinsa nagpu-no sa yuta ug kalangitan sa mga katingalahan sa Iyang gahum, sa diha nga Siya mianhi aron sa pagpurongpurong sa Iyang mahimayaong buhat, sa pagbutang og usa sa kinataliwad’an aron mobarug ingon nga magbubuot sa matahum nga kalibutan, wala mapakyas sa paglalang og usa ka binuhat nga takus sa kamot nga naghatag kaniyang kinabuhi. Ang kagikanaan sa atong rasa, sumala sa gihatag sa inspirasyon, na-

gasubay sa iyang sinugdanan, dili sa linya sa nagalambo nga mga *mikrobyo*, mga *moluska*, ug mga *kwadrupe*, apan sa dakung Maglalalang. Bisan giporma gikan sa abog, si Adam 'anak sa Dios' (Lucas 3:38).—*Patriarchs and Prophets*, p. 45.

Kinondisyonan nga Kinabuhi

“Ang kinabuhing dayon, nga gisaad sa tawo ilalum sa kondisyon sa pagtuman, naputol tungod sa paglapas. Si Adam dili makahatag ngadto sa iyang mga kalawatan nianang wala diha kaniya; ug wala untay paglaum alang sa nahulog nga rasa kun ang Dios wala pa, pinaagi sa sakripisyo sa Iyang Anak, magdala sa kinabuhing dayon nga ilang maabut. . . .

“Ang usa lang nga nagsaad ni Adam og kinabuhi diha sa paglapas mao ang dakung mangingilad. Ang deklarasyon sa bitin ngadto kang Eva sa Eden— ‘Dili gayud kamo mamatay’—mao ang unang sermon nga gikawali nga ang kalag dili mamatay. Apan kini nga deklarasyon, naa ra gyud sa pagbulot'an ni Satanas, nagalanog sa mga pulpito sa Kakristiyanohan ug sa kaandam gidawat sa kadaghanan ingon nga kini gidawat sa atong unang mga gini-

kanan.”—*The Great Controversy*, p. 533.

“Si Adam, sa wala pa makasala, nalipay sa dayag nga pakighinabi sa iyang Maglalalang; apan ang sala nagdalag kaulangan tali sa Dios ug sa tawo, ug ang pagtabon ni Kristo lamang ang makadupa sa bung'aw ug makahimo nga matigayon ang agianan sa panalangin o kaluwasan gikan sa langit nganhi sa kalibutan. Ang tawo sa gihapon naputol gikan sa direkta nga pagduol sa iyang Maglalalang, apan ang Dios makighinabi kaniya pinaagi ni Kristo ug sa mga manulonda.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 67.

“Ang mga mata ni Adam ug Eva tinuod nangabuka, apan sa unsa? Sa pagtan'aw sa ilang kaulangong kaulawan ug kalaglagaan, sa pagkaamgo nga ang ilang mga bisti sa langitnong kahayag nga mao ang ilang panalipod wala na palibut nila ingon nga usa ka kasigurohan. Ilang nakita nga ang kahubo mao ang resulta sa paglapas. Sa pagkadungog nila sa tingog sa ilang Maglalalang sa tanaman, nanago sila gikan Kaniya; kay nagpaabut sila nianang wala pa nila mahibaloi—ang paghukom sa Dios.”—*The Signs of the Times*, May 29, 1901.

“Human sa iyang paglapas si

Adam primero *nagpalandong* sa iyang kaugalingon nga nakasulod sa mas taas nga kahimtang sa iyang paglungtad. Apan taudtaud ang paghunahuna sa iyang sala mipuno kaniya sa kahadlok. Ang hangin, nga kanhi igoigo lang ug pantay ang temperatura, daw matugnaw na sa sad'an nga magtiayon. Ang gugma ug kalinaw nga anaa kanila nawala, ug sa iyang dapit ilang nabati ang sala, usa ka kahadlok sa umalabut, usa ka kahubo sa kalag. Ang bisti sa kaha-yag nga nagtaptap kanila, karon wala na, ug aron sa pag'ilis sa dapit niini sila naningkamot sa paghimo alang sa ilang mga kaugalingon sa usa ka tapis; kay dili sila makahimo, samtang hubo, nga motagbo sa mata sa Dios ug sa mga balaang anghel."—*Patriarchs and Prophets*, p. 57.

Kinabuhing Dayon Maba-tunan lang Pinaagi ni Kristo

Ingon nga linungtaran sa pagkahulog ni Adam, ang mga tawo nahimong mortal, ilalum na sa kamatayon; ug ang ilang mga kaliwat natawo nga adunay napanunod nga kahiligan sa paglapas. Salmo 51:5; Roma 3: 10–18; Marcos 7:20–23; Jeremias 17:9. Ang mga tawohanong binuhat mahimong gawasnon sa sala,

ang kinaiya sa Dios mahimong mapasig'uli kanila, ug sila makahimo sa pagbakwi sa ilang orihinal nga kahimtang atubangan sa Dios (Mateo 5:48), pinaagi lamang ni Kristo. Roma 3:23–26; Buhat 4:12; Juan 8:36; 14:6; 2 Corinto 5:19; Tito 2:13, 14; 3:3–6.

Kadtong kinsa modawat niini nga tagana, nangita sa kinabuhing dayon, makadawat sa pagka dili mamalatyon sa ikaduhang pag-anhi ni Kristo, sa diha nga ang mga nangatulong nga mga balaan pagatawgon aron mabuhi pag-usab pinaagi sa tingog sa Punoang manulonda. Roma 3:23–26; Buhat 4:12; Juan 8:36; 14:6; 2 Corinto 5:19; Tito 2:13, 14; 3:3–6.

"Didto sa Eden, ang tawo nahulog gikan sa iyang taas nga kahimtang ug pinaagi sa paglapas nahimong ilalum sa kamatayon. Nakita sa langit nga ang mga tawo nagakalaglag, ug ang kalooy sa Dios naaghat. Sa dili masukod nga bili Siya naghimo og usa ka paagi sa paglingkawas. 'Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan nga tungod niana gihatag Niya ang Iyang bugtong Anak, aron ang tanan nga mosalig Kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon' (Juan 3:16). Wala nay paglaum alang sa makasasala gawas kun pinaagi ni Kristo."—

Testimonies, vol. 8, p. 25.

“Ang resulta sa pagkaon sa kahoy sa pag’ila sa maayo ug dautan makita sa tanang kasinatian sa tawo. Naa sa iyang kinaiyahan ang kahiligan sa dautan, usa ka kusog nga, kun walay tabang, siya dili makasukol. Sa pagsukol niini nga kusog, aron sa pagkab’ut nianang gitinguha nga sa kinasuloran sa iyang kalag iyang gidawat ingon nga mao lamang ang takus, makakaplag siya og tabang apan sa usa lang ka gahum. Kanang gahuma mao si Kristo. Ang pagkooperar nianang gahuma mao ang labing gikinahanglan.”—*Education*, p. 29.

“Ang mga pagtolon’an ni Kristo angay nga alang kanato maingon sa mga dahon sa kahoy sa kinabuhi. Sa magakaon kita ug maghilis sa tinapay sa kinabuhi, kita magapakita og nagakaigo nga kinaiya.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 5, p. 1135.

Ang Mga Patay Way Nahibaloan

Ang unang kamatayon, diin kitang tanan nailalum, mao ang bug’os nga kahimtang sa pagka walay kinabuhi ug girepresenta-han ingon nga usa ka halalum nga pagkatulog. Ecclesiastes 9:5, 6;

Salmo 6:5; 115:17; 146:4; Ecclesiastes 3:20; Isaias 38:18, 19; Juan 11:11–14.

Ang Mga Patay naa sa Lubnganan

Diha sa pagkamatay, ang usa ka maayong personahe dili moadto sa langit; ug ang usa nga dautan dili moadto sa hades (linaw nga kalayo). Tanan, maayo man kun dautan, moadto sa lubnganan. Job 7:9, 10; 14:10–14; 17:13–16; Ecclesiastes 9:10; Salmo 89:48; 104:29; Buhat 2:29, 34; Daniel 12:13; Hebreo 11:13; Bugna 11:18.

Kinabuhi Human sa Kamatayon Pinaagi Lang sa Pagbanhaw

Ang mga namatay nga maring pagabanhawon. Job 14:14, 15; 19:25–27; Oseas 13:14; Hebreo 11:39, 40; Juan 11:38, 39, 43; 1 Corinto 15:51; 2 Timoteo 4:7, 8; Juan 11:25. Sa ikaduhang pag’anhi ni Kristo, sila pagakuhaon ngadto sa langit. 1 Tesalonica 4:13–17; Juan 14:1–3. Ang mga dautan wala sa dapit sa kasakit. 2 Pedro 2:9; Juan 5:28, 29. Sila pagabanhawon human sa *millennium*. Bugna 20:5, 6.

“Si Kristo nagapahayag sa kamatayon ingon nga usa ka pag-

katulog alang sa Iyang mga anak nga tumotoo. Ang ilang kinabuhi natago uban ni Kristo diha sa Dios, ug hangtud sa katapusang pagpatunog sa trumpeta kadtong kinsa namatay matulog diha Kaniya.”—*The Desire of Ages*, p. 527.

“Si Kristo nahimong usa ka unod uban kanato, aron nga kita mahimong usa ka espiritu uban Kaniya. Pinaagi sa gahum niini nga panaghiusa nga kita mabangon gikan sa lubnganan—dili lang kay pagpadayag sa gahum ni Kristo, apan tungod kay, pinaagi sa pagtoo, ang Iyang kinabuhi nahimong ato. Kadtong kinsa nakaila ni Kristo sa Iyang tinuod nga kinaiya, ug nagdawat Kaniya sa kasingkasing, adunay kinabuhing dayon. Pinaagi sa Espiritu nga si Kristo nagapuyo sa sulod nato; ug ang Espiritu sa Dios, gidawat sa kasingkasing pinaagi sa pagtoo, mao ang sinugdanan sa kinabuhing dayon.”—*Ibid.*, p. 388.

“Ang atong personal nga mga ilhanan magapabilin sa pagkabanhaw, bisan tuod dili na mao nga mga butang o elemento sa lawas ingon sa pagsulod sa lubnganan. Ang mga katingalahang buhat sa Dios maoy mga misteryo alang sa tawo. Ang espiritu, ang kinaiya sa tawo, mopauli ngadto sa Dios, didto kini tipigan. Sa

pagkabanhaw kada tawo makabaton sa iyang kaugalingong kinaiya. Ang Dios sa Iyang kaugalingon nga panahon motawag sa mga patay, magahatag pag’usab sa gininhawa sa kinabuhi, ug magtawag sa mga uga nga bukog sa pagkabuhi. Samang porma ang mogula, apan walay sakit ug depekto sa bisan unsa. Nabuhi kini pag’usab nagadala sa samang kinaugalingon nga mga panagway, sa ingon ang higala makaila sa higala. Walay balaod sa Dios diha sa kinaiyahan nga nagapakita nga ang Dios mag’uli sa samang mga dapat nga naglangkob sa lawas sa wala pa mamatay. Ang Dios magahatag sa matarung og lawas nga makapahimuot Kaniya. Si Pablo naghulagway niining suhetoha pinaagi sa usa ka lugas nga liso nga gitanum sa uma. Ang gitanum nga liso madunot, apan adunay mogula nga bag’ong liso. Ang natural nga materyal diha sa lugas nga nadunot dili bangunon maingon sa niagi, apan ang Dios magahatag niana og lawas ingon sa makapahimuot Kaniya. Usa ka mas maayo nga materyal ang magalangkob sa lawas, kay kini bag’ong binuhat, bag’ong pagkatawo.”—*The SDA Bible Commentary* [E. G. White Comments], vol. 6, p. 1093.

Ang Padulngan sa Dautan

Human ang dautan nahukman (Bugna 20:4), sila moantus sa ikaduhang kamatayon (pagguba, kompletong paglaglag, pagwagtang, o pagpapas) nga ipaham-

tang ngadto kanila tapus sa millennium—ang 1,000 ka tuig sa Bugna 20. Bugna 20:9, 15, 14; Malaquias 4:1, 3; Salmo 37:9, 10, 20, 38; Obdias 15, 16.

Kapitulo XXIV

Ang Millennium

Ang millennium magasugod diha sa ikaduhang pag'anhi ni Jesus sa diha nga ang mga namatay nga matarung banhawon. 1 Tesalonica 4:13-16. Dayon ang buhing dautan pagalaglagon. 2 Tesalonica 1:7, 8; Isaias 11:4; Jeremias 25:31-33. Ang mga matarung dal'on sa langit. Juan 14:1-3. Ug si Satanas gapuson.

Panahon sa millennium, ang yuta magapabilin nga awa'aw, walay tawohanong pomuloyo, ug si Satanas sa ingon paga"gapuson" pinaagi sa talikala sa kahimantang sulod sa usa ka libo ka tuig. Isaias 24:22; Jeremias 4:23-26; Bugna 20:2, 3.

Samtang ang mga balaan magahari uban ni Kristo sa langit, sulod sa usa ka libo ka tuig, sila magahukom sa mga dautan. 1 Corinto 6: 2, 3; Bugna 20:4.

Pagkagun'ob sa Yuta

"Karon ang hitabo matuman nga gihulagway diha sa katapusang solemni nga serbisyo sa Adlaw sa Pagtabon. Sa diha nga ang pagministeryo sa labing balaang dapit matapus na, ug ang mga sala sa Israel nakuha na gikan sa santuaryo pinaagi sa ga-

hum sa dugo sa halad-tungod-sa-sala, dayon ang kanding nga binuhian gitanyag nga buhi atubangan sa Ginoo; ug sa atubangan sa katawohan ang labawng pari mosugid sa ibabaw kaniya sa 'tanang nga kasal'anan sa mga anak sa Israel, ug ang tanang nila nga mga paglapas, bisan pa ang tanang nila nga mga sala; ug kini igabutang niya sa ibabaw sa ulo sa kanding' (Levitico 16:21). Sa samang pagkaagi, kun ang buhat sa pagtabon sa langitnong santuaryo matapus na, dayon sa atubangan sa Dios ug sa mga langitnong anghel ug sa mga panon sa mga tinubos ang mga sala sa katawohan sa Dios ug itungtong kang Satanas; siya ipahayag nga sad'an sa tanang kadautan nga iyang napahimo nila. Ug ingon nga ang kanding nga binuhian gipahilayo ngadto sa kayutaan nga walay nagpuyo, busa si Satanas hinginlan ngadto sa awa'aw nga kalibutan, usa ka biniyaan ug malaay nga kamingawan."—*The Great Controversy*, p. 658.

"Ang yuta mahisama sa usa ka awa'aw nga kamingawan. Mga syudad ug mga balangay, gigunob sa linog, naglaundok. Kabu-

kiran nanga-ibot gikan sa ilang mga dapit, nagbilin og dagkung mga gahong. Gansangon nga mga dagkung bato, gilabog ngadto sa dagat, o nawatas-watas mismo sa yuta, nagkatagkatag sa tibuok nawong niini. Mga dagkung kahoy naibot ug gilabog ngadto sa kayutaan. Mao kini ang puloy'an nan ni Satanas uban sa iyang mga dautang anghel sulod sa usa ka libo ka tuig. Dinhi siya bilangoon, aron sa pagsuroy-suroy saka kanaug ibabaw sa gubang nawong sa yuta ug magsud'ong sa mga epekto sa iyang pagsupil batak sa balaod sa Dios. Sulod sa usa ka libo ka tuig iyang matagamtaman ang bunga sa tunglo nga siyay hinungdan. *Gikutohan* lamang dinhi sa kalibutan, wala siya hatagi sa kahigayonan nga makaadto sa ubang mga planeta, aron mosulay sa pagsamok niadtong kinsa wala mahulog. Sulod niining panahona, si Satanas magaantus sa hilabihan gayud. Sukad sa iyang pagkahulog ang iyang mga dautang taras kanunay napaugnat. Apan siya karon gikuhaan sa iyang gahum, ug gibiyaan sa paghinoktok sa bahin nga iyang gibuhat sukad sa iyang pagkahulog, ug magalantaw sa unahan uban ang pagkurog sa kahadlok ngadto sa makalilisang

nga umalabut, sa diha nga siya moantus sa tanang mga kadautan nga iyang nahimo ug pagasilotan tungod sa tanang kasal'anang nabuhat tungod niya."— *Early Writings*, p. 290.

Paghukom sa Dautan

"Sulod sa libo ka mga tuig tunga-tunga sa una ug ikaduhang pagkabanhaw himoon ang paghukom sa dautan. Si apostol Pablo nagtudlo niini nga paghukom ingon nga hitabo nga mosunod sa ikaduhang pag'anhi. . . Niining higayona nga, ingon sa gitagna ni Pablo, 'ang mga balaan mao ang magahukom sa kalibutan' (1 Corinto 6:2). Uban ni Kristo sila magahukom sa dautan, magatandi sa ilang mga binuhatan sa libro sa kabalaoran, ang Biblea, ug magahukom sa matag kaso sumala sa mga binuhatan diha sa lawas. Dayon ang silot nga antuson sa dautan gitakus, sumala sa ilang binuhatan; ug kini gisulat katugbang sa ilang mga ngalan sa libro sa kamatayon."—*The Great Controversy*, pp. 660, 661.

Tapus sa millennium, ang atong Ginoo mobalik sa yuta uban sa mga tinubos ug sa mga alagad nga anghel. Ang mga minatay nga dautan pagabanhawon ug mamangon uban sa mao gihapon nga

espiritu sa pagkamasupilon nga uban niana sila nanganaug sa lubnganan. Ang Bag'ong Jerusalem nanaug gikan sa langit, ug si Kristo, uban sa mga tinubos ug mga anghel, misulod sa balaang syudad. Zacarias 14:4. Si Satanas nga gibuhian gikan sa iyang bilanggoan, sa gihapon nagaangkon nga siya ang may katungod sa pagpanag'iya sa kalibutan, nagagda sa iyang mga sumosunod nga ilugon ang syudad. Dayon ang kalayo mikanaug gikan sa Dios ibabaw sa iyang mga kaaway nga magaut'ut kanila, dili magbiling bisan gamut ni sanga. Bugna 21:1-5; 20:5, 7-9, 14; Malaquias 4:1; 2 Pedro 3:7-10; Ezequiel 28:18, 19.

Ikaduhang Pagkabanhaw

“Tapus sa 1,000 ka mga tuig, si Kristo mobalik pag'usab sa yuta. Inubanan Siya sa panon sa mga tinubos ug kinuyogan sa mga alagad nga mga anghel. Sa diha nga Siya mokanaug sa makalilisang nga kahalangdon Siya magmando sa mga minatay nga dautan sa pagbangon aron sa pagdawat sa ilang hukom. Sila mamangon, usa ka mabagang panon, dili maihap sama sa mga balas sa dagat. Unsa nga kalainan niadtong kinsa mga gibanhaw sa unang pagkabanhaw! Ang mga matarung nabisti-

han sa dili mamalatyon nga pagkabatan'on ug katahum. Ang mga dautan nagdala sa marka sa sakit ug kamatayon. . .

“Si Kristo mokanaug ibabaw sa Bukid sa mga Olivo, diin, human sa Iyang pagkabanhaw, Siya mikayab ug diin ang mga anghel misubli sa saad sa Iyang pagbalik. Miingon ang manalagna: ‘Si Jehovah nga akong Dios moanhi, ug ang tanang mga balaan mouban kanimo.’ ‘Ug ang iyang mga tiil motindog niadtong adlaw sa bukid sa mga Olivo, nga anaa sa atbang sa Jerusalem, nayon sa sidlakan, ug ang bukid sa mga Olivo mapikas sa iyang taliwala, . . . ug mahimo unya ang daku kaayong walog.’ ‘Ug si Jehovah magahari sa tibuok nga yuta: niadtong adlaw usa lamang si Jehovah, ug usa ra ang Iyang ngalan.’ (Zacarias 14:5, 4, 9). Sa diha nga ang Bag'ong Jerusalem, sa iyang masilaw nga kasanag, manaug gikan sa langit, kini ipahiluna sa dapit nga naputli ug naandam sa pagdawat niana, ug si Kristo, uban sa Iyang katawohan ug mga anghel, manulod sa Balaang Syudad.”—*The Great Controversy*, pp. 662, 663.

“Si Satanas makigsabot sa iyang mga anghel, ug unya uban sa mga hari ug mga mananaug ug

mga tawong kusgan. Unya siya motan'aw sa mabagang kasundalohan, ug magasulti kanila nga ang pundok sa sulod gamay ra ug huyang, ug nga sila makaadto ug maga-angkon sa iyang bahandi ug himaya ngadto sa ilang kaugalingon. Si Satanas milampus sa paglimbong kanila, ug ang tanan gilayon misugod sa pagpangandam sa ilang mga kaugalingon alang sa gubat."—*Early Writings*, p. 293.

Paglaglag sa Dautan

"Dayon ang dautan makakita unsa ang ilang giwala; ug ang ka-

layo giginhawa gikan sa Dios ibabaw nila ug miut'ut kanila. Mao kini ang *pagpatuman sa hukom*. Ang dautan dayon nakadawat sumala sa gitakus sa mga balaan, kauban ni Jesus alang kanila sulod sa usa ka libo ka tuig."—*Ibid.*, p. 54.

"Nag'ingon ang anghel, 'si Satanas mao ang gamut, ang iyang mga anak mao ang mga sanga. Sila karon giut'ut gamot ug sanga. Sila namatay sa way katapusang kamatayon. Sila wala nay pagkabanhaw, ug ang Dios adunay usa ka hinlo nga universo.' "—*Ibid.*, p. 295.

Kapitulo XXV

Ang Bag'ong Yuta

Human sa paghinlo niining kalibutana pinaagi sa kalayo sa tapus sa millennium, ang saad nga gihatag ngadto sa atong mga espirituhanong amahan mahitungod sa bag'ong yuta matuman. Genesis 12:7; 17:7, 8; Exodu 6:5-8; Buhat 7:2, 5; Roma 4:13; Hebreo 11:9, 10, 13-16, 39; 13:14. kining kalibutana pagatubson ug ipasig'uli sa iyang orihinal, Edenhon nga kahintang. Ang tanang mga butang himoong bag'o. Isaias 11:1-11; 32:16-18; 35:4-8; 65:1-25; Salmo 37:11, 29; Miqueas 4:8; Mateo 5:5; 2 Pedro 3:13; Bugna 22:1-5; Daniel 2:35, 44; 7:27 (it. Bugna 11:15).

“Ang panulondon nga gisaad sa Dios sa Iyang katawohan dili niining kalibutana. Si Abraham walay gipanag'iya sa yuta, 'wala, bisan na lamang ang pagatumban sa iyang tiil' (Buhat 7:5). . . . Ang gasa alang ni Abraham ug sa iyang kaliwat wala lamang naglangkob sa yuta sa Canaan, apan ang tibuok kalibutan. Busa nakaingon ang apostol, 'Ang saad, alang kang Abraham, o alang sa iyang kaliwat, nga siya mahimong *manunod sa kalibutan*, dili pinaagi sa kasugoan, kundili

pinaagi sa pagkamatarung sa pagtoo' (Roma 4:13). Ug ang Biblea sa tin'aw nagatudlo nga ang saad nga gihimo ngadto ni Abraham mamatuman pinaagi ni Kristo. Ang tanan nga iya ni Kristo mga kaliwat ni Abraham, ug manunod sumala sa saad—mga manunod ngadto sa 'usa ka kabilin nga dili madunoton, ug walay buling, ug dili molubad' (Galacia 3:29; 1 Pedro 1:4). Kay 'ang gingharian ug ang dominio, ug ang pagkadaku sa mga gingharian ilalum sa tibuok nga langit, ighatag ngadto sa katawohan sa mga balaan sa Halangdon Uya-mut;' ang mga maaghup magapanunod sa yuta, Ug magakalipay sa ilang kaugalingon tungod sa kadagaya sa pakigdait' (Daniel 7:27; Salmo 37:11).” —*Patriarchs and Prophets*, pp. 169, 170.

“ 'Oh torre sa panon, ang bungtod sa anak nga babaye sa Sion, anha kanimo moabut kana, oo, ang unang dominio' (Miqueas 4:8). Ang gipaabut nga panahon miabut na diin ang mga balaang tawo nagahulat uban ang paghandum sukad ang nagasiga nga espada nagbabag sa unang magtiayon gikan sa Eden, ang pana-

hon alang sa 'paglukat sa pinalit nga kabtangan' (Efeso 1:14). Ang yuta sa sinugdanan gihatag sa tawo ingon nga iyang gingharian, iyang gibudhian ngadto sa kamot ni Satanas, ug sa hilabihan ka dugay gikuptan sa dakung kaaway, nabakwi pinaagi sa plano sa pagtubos. Ang tanan nga nawala tungod sa sala gipasig'uli. 'Kay kini mao ang giingon ni Jehova . . . nga nag-umol sa yuta ug naghimo niini, nga nagtukod niini ug nagbuhat niini nga walay nakawang, nga nag-umol niini aron pagapuy'an' (Isaias 45:18). Ang orihinal nga katuyoan sa Dios sa paglalang sa kalibutan matuman sa diha nga kini mahimong dayong puloy'anan sa mga tinubos. 'Ang mga matarung magapanunod sa yuta, Ug magapuyo sila sa ibabaw niini sa walay katapusan'(Salmo 37:29)." — *The Great Controversy*, p. 674.

Diha sa bag'ong yuta, nga mao na unya ang dayong puloy'anan sa tinubos, wala na unyay mga pag'antus, "kay ang mga butang nahauna ming'agi na." Ang sala ug ang iyang magmumugna nahanaw na, ug ang dakung away natapusan na. Bugna 21:1-7.

Diha sa Bag'ong Jerusalem wala nay gabii tungod kay ang presensya sa Dios, kansang kaha-

yag ug himaya molukop sa syudad. Bugna 21:25; 22:3-5.

"Ang katawohan sa Dios gihatagan sa pribilehiyo sa dayag nga pagpakighinabi uban sa Amahan ug sa Anak." — *Ibid.*, p. 676.

Gikan sa Igpapahulay ngadto sa Igpapahulay, ang tanan magtagbo atubangan sa Dios hangtud sa kahangturan. Isaias 66:22, 23. Si Pablo naghigut sa maong dapit nga giandam sa Dios alang sa Iyang mga tinubos, "wala makita sa mata, ug wala hidunggi sa dalunggan, ug nga wala mosulod sa kasingkasing sa tawo, bisan unsang mga butang nga gitagana sa Dios alang niadtong mga nahigugma kaniya" (1 Corinto 2:9).

"Ang mao gihapon nga kalayo gikan sa Dios nga nagaut'ut sa dautan mao ang nagputli sa tibuok kalibutan. Ang guba, gusbat nga kabukiran nangatunaw sa hilabihang kainit, ang kawangan usab, ug tanang mga nagkalamukat nangaut'ut. Dayon ang atong panulundon abli sa atong atubangan, mahimayaon ug matahum, ug atong napanunod ang tibuok kalibutan nga gihimong bag'o. Kitang tanan naninggit sa kusog nga tingog, 'Himaya; Alleluia!'" — *Early Writings*, p. 54.

"Si Kristo mipasalig sa Iyang mga tinon'an nga Siya miadto

aron sa pag'andam og mga puloy'anan alang kanila sa balay sa Amahan. Kadtong kinsa midawat sa mga gitudlo sa pulong sa Dios dili sa kinatibuk'an ignorante mahitungod sa langitnong puloy'anan."—*The Great Controversy*, p. 675.

"Ang buhat sa pagtubos makompleto. Sa dapit diin ang sala midagaya, ang gracia sa Dios labi pang midagaya. Ang yuta mismo, sa lugar gyud nga giangkong ni Satanas ingon nga iya, dili lamang kay gilukat apan gibayaw. Ang atong gamay nga kalibutan, ilalum sa tunglo sa sala ang usa ka itum nga dagta sa Iyang mahimayaong kabuhatan, pagapasidunggan labaw sa tanang mga kalibutan diha sa universo sa Dios. Dinhi, diin ang Anak sa Dios mipuyo sulod sa tawohanon; diin ang Hari sa himaya mipuyo ug miantus ug namatay—dinhi, sa dihang Iyang himoong bag'o ang tanang butang, ang tabernakulo sa Dios mahimong uban na sa mga tawo, 'ug Siya magapuyo uban kanila, ug sila mahimong mga katawohan Niya, ug ang Dios gayud magauban kanila, ug mahimo nga ilang Dios.' Ug sa walay katapusang mga katuigan ingon nga ang mga tinubos magalakaw sa kahayag sa Ginoo, sila maga-

dayeg Kaniya tungod sa Iyang dili malitok nga Gasa—*Immanuel*, 'Ang Dios uban nato.' "—*The Desire of Ages*, p. 26.

"Kita sa gihapon karon nia pa taliwala sa kahasol sa yutan'ong bulohaton. Atong pamalandongon pag'ayo ang kabulahanan human niining tanan. Atong himoon nga ang atong pagtoo molagbas sa kangitngit sa panganod ug motan'aw Kaniya kinsa namatay alang sa mga sala sa kalibutan. Iyang giablihan ang ganghaan sa paraiso alang sa tanan kinsa Iyang gihatagan og gahum nga mahimong mga anak sa Dios. Himoa nga ang mga kasakitan nga nagpasakit kanato sa hilabihan mahimong mga leksyon sa pahimangno, nagatudlo kanato sa pagdas'ug sa unahan ngadto sa timaan sa ganti sa atong hataas nga pagkatinawag diha kang Kristo. Magmadasigon ta pinaagi sa hunahuna nga ang Ginoo sa dili madugay moabut na. Himoa kini nga paglaum magalipay sa atong mga kasingkasing. 'Kay sa usa pa ka diriyut nga panahon, ang umaanhi, moanhi gayud ug dili magalangan' (Hebreo 10:37). Bulahan kadtong mga ulipon kinsa, nga kun ang ilang Ginoo moabut na, makaplagan nga nagtukaw.

"Kita nagalakaw pauli sa atong

balay. Siya kinsa nahigugma kanato pag'ayo ingon sa pagpakamatay alang kanato nagtukod alang kanato og usa ka syudad. Ang Bag'ong Jerusalem maoy atong dapit sa pagpahulay. Wala na unyay kaguol sa syudad sa Dios. Walay pag'agulo sa kasubo, walay awit sa kasubo tungod sa mga paglaum nga nagun'ob ug mga pagbati nga nataguan, ang mabati pa. Sa dili madugay ang mga bisti sa kaguol pagailisan sa bisti sa kasal. Sa dili madugay kita makasaksi sa pagkorona sa Hari. Kadtong kansang mga kinabuhi natago uban ni Kristo, kadtong kinsa sa dinhi sa yuta nakigbugno sa maayong pakigbugno sa pagtoo, mosidlak uban sa himaya sa Manunubos didto sa gingharian

sa Dios.”—*Testimonies*, vol. 9, pp. 286, 287.

“Ang dakung away natapus na. Ang sala ug ang mga makasasala wala na. Ang tibuok universo hinlo na. Usa ka pinitik sa kaharmonya ug kalipay nagpitik sa hilabihan ka daku nga kabuhatan. Gikan Kaniya kinsa naglalang sa tanan, nagdagayday ang kinabuhi ug kahayag ug ang kalipay, ngadto sa mga ginsakopan sa wala kinutoban nga kawanangan. Gikan sa pinakagamay nga *atomo* hangtud sa pinakadaku nga kalibutan, ang tanang butang, buhi ug dili buhi, sa ilang wala nalandongi nga katahum ug hingpit nga kalipay, nagapamahayag nga ang Dios gugma.”—*The Great Controversy*, p. 678.

Panapus

Sa diha nga ikaw sa kada adlaw molingkod sa tiilan ni Jesus , ug sa diha nga ikaw moadawat Kaniya ingon nga imong Kasigurohan sa walay katapusang kinabuhi, ikaw makasinati unsa ang dili mahubit sa mga pulong—usa ka bag'ong pagkatawo.

“Busa kong bisan kinsa ang anaa kang Kristo, bag'o siya nga binuhat; ang mga butang nga daan nanagpangagi na; ania karon, sila nangabag'o” (2 Corinto 5:17).

“Kun atong itugyan ang atong mga kaugalingon ngadto kang Kristo, ang kasingkasing mahiusa sa Iyang kasingkasing, ang kabu-but'on masagol sa Iyang kabu-but'on, ang pangisip mahimong usa uban sa Iyang pangisip, ang mga hunahuna mabihag ngadto Kaniya; kita magkinabuhi sa Iyang kinabuhi. Mao kini ang buut

ipasabut sa nabistihan uban sa bisti sa Iyang pagkamatarung.’—*Christ's Object Lessons*, p. 312.

Sa diha nga ikaw mopailalum sa Iyang pagmando, ang Manluluwas mokuha sa imong mga hunahuna ug mga linihokan palayogikan niini nga kalibutan. Ug samtang ang uban dili makasabut sa imong kasinatian, ikaw magsugod sa pagkakita nga ikaw wala na magkinabuhi alang sa imong kaugalingon, apan alang Kaniya nga naghatag sa tanan alang kanimo. Mao kini ang misteryo nga ang kalibutan sa sala dili makasabut. Apan kini masabtan niadtong, “kanila gikahamut'an sa Dios ang pagpaila kong daw unsa ang pagkadato sa himaya niining tinago sa taliwala sa mga Gentil, nga mao si Kristo diha kaninyo, ang paglaum sa himaya” (Colosas 1:27).

“Balaana ang Ginoong Dios diha sa inyong mga kasingkasing: ug kanunayng andam sa paghatag og tubag ngadto sa matag tawo nga mangutana kaninyo sa katarungan sa paglaum nga anaa kaninyo uban ang kaaghop ug kahadlok” (1 Pedro 3:15).

“Ang Biblea kinahanglan nga mao ang atong basihanan sa matag pagtolon’an. Kinahanglan ton’an nato kini nga may pagtahud. Kita walay dawaton nga opinyon sa usa ka tawo nga walay pagtandi niini sa mga Kasulatan. Ania dinhi ang langitnong kagahum nga maoy labaw mahitungod sa pagtoo. Mao kini ang pulong sa buhi nga Dios nga mohukom sa tanang mga panagkabangi.

“Kita kinahanglan nga sa magasusi sa mga Kasulatan mapuno sa kaalam ug gahum nga labaw sa tawohanon, nga maoy magpahumok ug magpalumo sa atong tig’a nga mga kasingkasing nga kita magasusi sa mga kasulatan ingon nga makugihon nga mga magtotoon, ug makadawat sa nadugtong nga pulong, aron mahibaloan nato ang kamatuoran, aron ato kining matudlo ngadto sa uban ingon nga kini diha kang Jesus.”

—Ellen G. White

